I. ULUSLARARASI
ÇOCUK KORUMA
KONGRESİ
23-25 Ekim 2014 Istanbul
Kadir Has Üniversitesi - Cibali Kampüsü

I. ULUSLARARASI ÇOCUK KORUMA KONGRESİ

Değerli katılımcılar,

Çağımızda çocuklar yoksulluk, göç, parçalanmış aile yapısı, tek ebeveynlilik, yabancılaşma, suç oranında artma gibi sosyal, ekonomik ve kültürel koşulların zorlayıcı baskısı altındadırlar. Bunlar çocuğa yönelik şiddetin ve çocuk örselenmesinin ortaya çıkmasında başta gelen risk etmenleridirler. Böylesi koşullarda çocuklar çocuk hakları doğrultusunda bakım göremez, eğitilemez ve gelişemezler.

Ülkemizde çocuk örselenmesi alanında yapılmış olan birçok çalışma bulunmaktadır. Ancak henüz risk altındaki çocukların tümünü kapsayan, bütüncül bir "çocuk koruma" sisteminin ülkemizde yerleşmemiş olduğu görülmektedir.

Bizler "I. Uluslararası Çocuk Koruma Kongresi" bağlamında; uluslararası ve ulusal boyutları ile çocuk koruma sistemleri, ülkemizde ve dünyada çocuk haklarının işlerliği, çocuk örselenmesi, çocukların gelişimlerini sağlıklı bir biçimde tamamlayabilmeleri ve çocukların her türlü örselenmeden korunmaları için ne gibi önleme, savunma, sağaltım ve izlem çalışmaları yapılabilir; bu alanda eğitim araştırma ve hizmet açısından hangi kurumlar, ne tür bir eşgüdüm içinde çalışmalıdırlar ve benzeri konuları tartışarak; bu alanda bütüncül ve işlerlikli bir model oluşturmanın ana çerçevesini belirlemeyi amaçlıyoruz.

Tüm dünya ülkeleri ve ülkemizde, çocukların korunması ve onların güzel, barışçıl bir dünyada gelişimlerini nitelikli bir biçimde sürdürebilmeleri için bilim insanlarının ve konuya ilgi duyan tüm kişi ve kuruluşların konuyu bir arada, farklı boyutlarıyla tartışacakları bu kongrenin geniş katılımlı, verimli bir kongre olmasını diliyor; hepinizi çocuklar adına bir bilgi ve deneyim paylaşımına, ortak bir bilinç ve duyarlılıkta buluşmaya çağırıyoruz.

Saygılarımızla

Prof. Dr. E. Tolga Dağlı
ÇOKMED Başkanı

Prof. Dr. Bahar Gökler
ÇİİÖDER Başkanı

I. ULUSLARARASI ÇOCUK KORUMA KONGRESİ

23-25 Ekim 2014 Istanbul
Kadir Has Üniversitesi - Cibali Kampüsü

İÇİNDEKİLER

Düzenleme Kurulu	**7**
Düzenleyen Kuruluşlar	**8-9**
Konuşmacılar	**10-21**
Oturum Başkanları	**30-35**
Bilimsel Program	**28-31**
Konferanslar	**32-33**
Paneller	**34-55**
Sözlü Sunumlar	**56-91**
Poster Sunumlar	**92-121**

DÜZENLEME KURULU

DÜZENLEME KURULU

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. E. Tolga Dağlı
Prof. Dr. Bahar Gökler

KONGRE GENEL SEKRETERİ

Prof. Dr. Mehmet Akif İnanıcı

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Aysun Baransel Isır
Prof. Dr. Ayşe Arman Rodopman
SHU Figen Paslı
Prof. Dr. Figen Şahin Dağlı
Av. Hatice Kaynak
Psk. İmran Kezer
Prof. Dr. Kasım Karataş
Prof. Dr. Nesime Yaycı
Doç. Dr. Perran Boran
Prof. Dr. Orhan Derman
Uzm.Hems. Özlem K. Korel
Doç. Dr. Rita Krespi
Prof. Dr. Resmiye Oral
Prof. Dr. Runa İdil Uslu
Doç. Dr. Şahika Şişmanlar

DÜZENLEYEN KURULUŞLAR

Çocuk Koruma alanında ilk defa gerçekleştirilmekte olan bu kongre, Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi (MAÇOK), Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme (İstanbul), Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme (Ankara) Dernekleri tarafından, Kadir Has Üniversitesi, Iowa Üniversitesi ve UNICEF'in desteği ile düzenlenmektedir.

Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi: (MAÇOK)

MAÇOK, YÖK tarafından 28.08.2009 tarihinde 27333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak Marmara Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak kurulmuş olup alanında ilklerdendir. Merkezin bir uzantısı olan Çocuk Koruma Birimi ise; ihmal ve istismara uğrayan çocuğa çok disiplinli bütüncül yaklaşım temeline dayalı olarak, Üniversite Hastanesi içerisinde yapılandırılmıştır. Burada korunma ihtiyacı olan çocukların tanı, tedavi, korunma ve izlemlerine dair uygulamalar ve araştırmalar yapılmaktadır. Biriminin işbirliği yaptığı kurumlar arasında öncelikle Valilik, Cumhuriyet Savcılıkları, Mahkemeler, Çocuk Polisi ve Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü gelmektedir. Bu işbirliğiyle, ihmal ve istismara uğramış çocuğa bütüncül yaklaşılarak çocuğun tekrar tekrar olayın öyküsünü anlatması engellenerek, süreçte çocuğun yeni örselenmelerle karşılaşma riski ortadan kaldırılmaktadır. Kuruluşundan bu yana Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Merkezinde şiddet mağduru toplam 700 vaka bütüncül yaklaşımla incelenmiş, çok sayıda mağdur çocuk koruma ve tedaviye alınmıştır.

Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği: ÇOKMED

ÇOKMED, çocuk ihmal ve istismarının önlenmesi ve mağdur çocuklara yönelik hizmetlerin iyileştirilmesi amacıyla 2012 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Dernek, bu amaç çerçevesinde çalışmakta olan "Çocuk Koruma Merkezleri"nin ülke çapında yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve desteklenmesi konusunda çalışmalarını sürdürmektedir. Ülkemizde Üniversiteler bünyesinde kurulmuş olan Çocuk Koruma Merkezleri; istismar veya ihmal sonucu travmaya maruz kalan çocukların yeniden normal bir yaşama dönmelerine yardımcı olmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır. Kurulmuş olan merkezler arasında eşgüdüm, merkezlerin akreditasyonu ile bu kuruluşlarda çalışacak olan uzmanların bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve belgelendirilmesi, eğitim program ve materyallerinin hazırlanması gibi konular ÇOKMED'in başlıca çalışma alanları arasındadır. ÇOKMED aynı zamanda, çocuğa karşı şiddet konusunda toplumsal bilinç ve duyarlılık geliştirme çalışmalarına da katkı vermektedir.

Iowa Üniversitesi Çocuk Hastanesi

Iowa Üniversitesi Çocuk Hastanesi, Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan en iyi 10 çocuk hastanesinden biridir. Iowa Üniversitesi Çocuk Koruma Programı ise, Iowa ve çevre eyaletlerde bulunan yaklaşık 4 milyon nüfusa, çocuk koruma konusunda tanı, tedavi ve önlem hizmeti vermektedir. Bu hizmetler, istismar ve ihmal iddiası ile adli değerlendirme için başvuran çocuklara merkezin polikliniklerinde gerçekleştirilmektedir. Çocuk istismarı konusunda board sertifikalı çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı hekim, sosyal hizmet uzmanı, hemşireler ve multidisipliner çalışanlardan oluşan ekip; hastane içi başvurularla, diğer profesyoneller ve kurumlar tarafından değerlendirilerek yönlendirilen olgulara danışmanlık hizmeti sağlamaktadır. Ekip çalışanları, çocuk koruma konusundaki araştırma ve eğitim faaliyetlerini sadece Iowa Üniversitesi'nde eğitim görenlere değil tüm Amerika Birleşik Devletleri ve uluslar arası kuruluşlara da ulaştırmaktadır. Sonuç olarak, bu program liderliğinde, eyaletler arası, ulusal ve uluslar arası projeler ile küresel düzeyde daha iyi sistem oluşturma çabaları desteklenmektedir.

Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği: ÇİİÖDER

ÇİİÖDER, 1988 yılında kurulmuş olup bugün 300'ün üzerinde üye ile etkinliklerine devam etmektedir. Derneğin merkezi Ankara'dadır. Derneğin amacı bireyin doğum öncesinden başlayarak tüm gelişim evrelerinde sağlıklı bir biçimde yetişmesini sağlamak, fiziksel, duygusal ve cinsel istismarını önlemektir. Bu amaçla" Çocuk İstismar ve İhmali" ile ilgili olarak eğitim, farkındalık ve savunuculuk çalışmaları yürütür. Çocuk istismarı ve ihmali konusunda çalışan uzmanlara yönelik disiplinler arası kongre, konferans, seminer ve benzeri toplantılar düzenler. Ailelere ve çocuklara yönelik eğitim çalışmaları sürdürür. Çocuk istismar ve ihmalini önleme konusunda kamuoyu yaratmak amacıyla çalışır. Çocukların yetişmesi ve eğitilmesi ile ilgilenen kişilerle bu alanda hizmet veren kuruluşlarda çalışanlara gerektiğinde danışmanlık yapar. Çocukların haklarını koruyan kuruluşlarla işbirliği yapar. Amaçları doğrultusunda gerek ulusal, gerekse uluslararası kuruluşlarla ve gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapar. Aynı amaçla kurulmuş olan "Uluslararası Çocuk İstismarını ve ihmalini Önleme Derneği" (International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect-ISPCAN) in 2006 yılından beri Türkiye partneridir ve 2012 yılında İstanbul'da gerçekleştirilmiş olan "19. ISPCAN Uluslararası Çocuk İstismarını ve ihmalini Önleme Kongresi"nin ev sahipliğini yapmıştır.

Kadir Has Üniversitesi

Kadir Has Üniversitesi, Türkiye'de eğitimin sembolü olan, tüm yaşamını Türk gençliğinin eğitimli ve kültür sahibi olmasına adamış işadamı Kadir Has tarafından 1997 yılında kurulmuştur. Güçlü öğretim kadrosu ve modern fiziksel alt yapısı ile bilimde çağdaş, eğitimde yenilikçi, araştırmada atılımcı bir felsefeye sahip Kadir Has Üniversitesi'nin ana hedefi "Dünya Üniversitesi" olmaktır. Yüksek Öğretim Sisteminde ve Vakıf Üniversiteleri arasında önemli bir yeri bulunan Kadir Has Üniversitesi; öğrencilerinin eğitim düzeylerini desteklemek için Amerika'da ve Avrupa'da birçok üniversite ile öğrenci değişim ve çift diploma alanlarında eğitim işbirlikleri kurmuştur. Kadir Has Üniversitesi İstanbul'un kalbinde, kentin tarihi ve doğal güzelliği ile iç içe bulunan Cibali Merkez Kampüsü'nde kültür ve sanat dünyasını birleştiren Rezan Has Müzesi'ne de ev sahipliği yapmaktadır.

UNICEF

UNICEF, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, çocuk haklarının uygulanmasını destekleme konusunda uzmanlaşmış Birleşmiş Milletler kurumudur.'Çocukların korunması tüm ülkeleri ilgilendiren bir meseledir. Çocuk koruma yaklaşımı; kız ve erkek çocukların şiddetten ve istismardan uzak olduğu, geçersiz sebeplerle aileden ayrılmaların önlendiği, kanunlar, hizmetler, davranışlar ve uygulamalar sayesinde çocukların korunmasızlığının en aza indiği, bilinen risk faktörlerinin ortadan kalktığı ve çocukların zorluklar karşısında güçlendiği koruyucu bir çevre oluşturmayı amaçlamaktadır. İnsan haklarını temel alan bu yaklaşım, önleme konusuna dikkat çekmekte; çocukların korunmasına yönelik ulusal kapasiteyi güçlendirerek yardımların etkinliğini arttırmaktadır. Sonuç olarak, bu yaklaşım çocukların üstlendikleri rol ve sahip oldukları gücü koruyucu çevrenin güçlendirilmesinde önemli faktör olarak görmektedir.

Çocuklara Karşı Şiddetin önlenmesi kapsamında UNICEF Türkiye çocuklara karşı özellikle cinsiyet nedeniyle yapılan her türlü şiddetin önlenmesi, engellenmesi ve ele alınması için çalışmaktadır. Bakım kapsamında UNICEF Türkiye aile bakımından yoksun çocukların koşullarını iyileştirmek ve bu kapsamda Çocuk Koruma Kanunu'nun (2005) uygulanması için çalışmaktadır. UNICEF, ana baba bakımından yoksun ve kanunla ihtilafa düşmüş çocukların suiistimal ve sömürülmelerini önlemek üzere sistemin güçlendirilmesinde infaz görevlileri, yargı ve sosyal hizmetlerle birlikte çalışmaktadır. UNICEF aynı zamanda gençlerin katılımını da esas almaktadır.

KONUŞMACILAR

KONUŞMACILAR

Yrd. Doç. Dr. Aslı Çarkoğlu
Kadir Has Üniversitesi Psikoloji Bölümü
Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şube Başkanı

Ayşegül Alsan
Sosyal Hizmet Uzmanı
Başbakanlık Afet Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)

Prof. Dr. Ayşen Coşkun
Kocaeli Üni. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Bahar Gökler
Çocuk Ergen ve Yetişkin Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Başkanı

Prof. Dr. Bengi Semerci
Çocuk-Genç ve Erişkin Psikiyatristi
Bengi Semerci Enstitüsü

Prof. Dr. Betül Ulukol
Ankara Ün. Tıp Fakültesi Çocuk Sağ. ve Hast. Anabilim Dalı,
Sosyal Pediatri Bilim Dalı

Christina Theano Karadedou, PhD
Selanik, Yunanistan

Doç. Dr. Didem Behice Öztop
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Doç. Dr. Dilşad Foto Özdemir
Hacettepe Üniv. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağ. Ve Hast. AD
Hacettepe Üniv. İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Çocuk İstismarı Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonu

Prof. Dr. E. Tolga Dağlı
Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği Başkanı
Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü
Marmara Üniv. Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı Bşk.

Prof. Dr. Emine Zinnur Kılıç
Çocuk, Ergen Ve Erişkin Psikiyatristi
Veritas Psikiyatri ve Beyin Bilimleri Merkezi

Dr. Erdal Atabek
Tıp Doktoru, Yazar

Evren Güncel Ermisket
İç Denetçi
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Uzm. Dr. Fadime Yüksel
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Çocuk İzlem Merkezi Türkiye Koordinatörü

Prof. Dr. Figen Çok
Eğitim Psikolojisi Profesörü
TED Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Figen Paslı, SHU
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara

George Nikolaidis, Psikiyatrist, MD, MA, MSc, PhD
Ruh Sağlığı ve Sosyal Yardımlaşma Bölümü ve Çocuk Sağlığı Ensititüsü Çocuk İstismarı ve İhmali Çalışma ve Önleme Merkezleri Başkanı

Göktan Koçyıldırım
Çocuklar İçin Adalet ve Çocuk Haklarının İzlenmesi Sorumlusu
Unicef

Gökten Koçoğlu
Hakim
Ankara 2.Çocuk Mahkemesi

Prof. Dr. Hakan Acar
Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Sağlık Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölüm Başkanı

Halime Güner
Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği Başkanı

Doç. Dr. Hasan Büker
Polis Akademisi Başkanlığı

Hatice Kaynak
Avukat
Ankara Barosu

Prof. Dr. Hilal Özcebe
Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Enstitüsü

Hülya Alp
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bilim Uzmanı/TV Prodüktörü, Senaristi, Yönetmeni, Yöneticisi Eski RTÜK üyesi

Ian Milligan
Sosyal Çalışmacı, Sosyal Pedagog
İskoçya

Doç. Dr. İncilay Cangöz
Anadolu Ün. İletişim Bilimleri Fakültesi Basın Yayın Bölümü

Jenny Gray, OBE
Sosyal Hizmet Danışmanı
Uluslararası Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneği Önceki Başkanı
Sheffield Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar Bölümü Onursal Üyesi

Doç. Dr. Kamil Kurtul
Kırıkkale Üniversitesi

Kemal Özmen
Gazeteci
Yazar

Prof. Dr. Kemalettin Acar
Adli Tıp Uzmanı
Pamukkale Ünversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Doç.Dr. Medine Ayşin Taşar
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
S.B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Prof. Dr. Mehmet Akif İnanıcı
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı
Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcısı

Murat Aydın
Hakim

Prof. Dr. Necmi Çekin
Adli Tıp Uzmanı
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Prof. Dr. Neşe Erol
Klinik Psikolg, Ankara Üniv. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağ. ve Hast. Ana Bilim Dalı

Nihal Fındık
Cumhuriyet Savcısı
İzmir Adliyesi

Paola Paoletti
Psikolog

Resmiye Oral, MD
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Profesörü
Iowa Üniversitesi Çocuk Koruma Programı Yöneticisi

Prof. Dr. Runa İdil Uslu
Çocuk, Genç ve Erişkin Psikiyatrisi Uzmanı

Seda Akço
Avukat
Hümanist Büro

Selmin Cansu Demir
Avukat
Istanbul Barosu

Shanta Rishi Dube,PhD, MPH, Doç. Dr.
Georgia Devlet Üniversitesi Halk Sağlığı Okulu Epidemiyoloji ve Bioistatistik Bölümü, ABD

Stephen Pizzey
Sosyal Himzet Uzmanı
Çocuk ve Aile Eğitimi Yöneticisi

Prof. Dr. Şahbal Aras
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Doç.Dr. Şahika Gülen Şişmanlar
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Öğretim Üyesi
Kocaeli Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

Şahin Antakyalıoğlu
Avukat
Çocuklara Yönelik Ticari Cinsel Sömürüyle Mücadele Ağı Koordinatörü

Prof. Dr. Taner Güvenir
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Doç. Dr. Tricia D. Gardner
Avukat
Oklahoma Üniversitesi Sağlık Bilimleri Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi, ABD

Prof. Dr. Ufuk Beyazova
Halk Sağlığı Uzmanı, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Gazi Üniversitesi Çocuk Sağ. ve Hast. AD, Sosyal Pediatri BD
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi

Virginia Jordan Greenbaum
Güvenli ve Sağlıklı Çocuklar İçin Stephanie Blank Merkezi Tıbbi Direktörü

Yüce Yöney
Yazar
Bianet - Bağımsız İletişim Ağı

Prof. Dr. Zerrin Erkol
Adli Tıp Uzmanı
Antalya Çocuk İzlem Merkezi Sorumlu Hekimi

Dr. Zeynep Sofuoğlu
Acil Ambulans Hekimleri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Aslı Çarkoğlu

Kadir Has Üniversitesi Psikoloji Bölümü - Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şube Başkanı

Aslı Çarkoğlu lisans derecesini Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden 1993 yılında aldıktan sonra Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Purdue Üniversitesi'nden Aile Çalışmaları alanında yüksek lisans ve doktora derecesini almıştır. Yüksek lisans yıllarında ABD İndiana eyaletinde yürütülen bir çocuk istismarını önleme programının değerlendirme çalışmasında görev almıştır. Bu çalışma kapsamında programdaki aileler ve çalışanlarla çok sayıda derinlemesine görüşmeler yapmış, yüksek lisans tezini de bu veri tabanını kullanarak hazırlamıştır. Doktora çalışmaları sırasında araştırmalarını kronik hastalığın aile yaşantısı üzerindeki etkilerine yoğunlaştıran Çarkoğlu, doktora derecesini aldıktan sonra, Arizona Üniversitesi Antropoloji Bölümünde Medikal Antropoloji alanında doktora sonrası araştırmacı olarak çalışmıştır. 2004 yılında yurda dönen Çarkoğlu, 2013 yılından beri Kadir Has Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Çarkoğlu'nun bilimsel araştırmaları ailelerde kronik hastalıklarla başa çıkma, genç yetişkinlerin sigara kullanım davranışı ve öznel refah üzerine yoğunlaşmıştır. Kendisi 2012 yılından beri de Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şube Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Ayşegül Alsan

Sosyal Hizmet Uzmanı - Başbakanlık Afet Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)

2010 Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü Mezunu. Üniversite eğitimi boyunca Seyranbağları Huzurevi, Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Hastanesi, Özgürlüğünden Yoksun Gençlerle Dayanışma Derneği, Çocuk ve Ergen Danışma ve Dayanışma Merkezi'nde Stajyer Sosyal Hizmet Uzmanı olarak çalıştı. 2009 yılı yazında Mardin'de Başkent Üniversitesi-MAKİDER ortaklığıyla "Her Evde Hayat Var" projesinde gönüllü saha çalışmacısı olarak yer aldı. 2011 yılında Artvin Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'ne Sosyal Hizmet Uzmanı olarak atandı. 2012 yılından bu yana Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) Müdahale Dairesi Psikososyal Hizmet Çalışma Grubunda Sosyal Hizmet Uzmanı olarak çalışmaktadır.

Yürüttüğü çeşitli görevlerin yanında Barınma merkezlerinde ve dışında yaşayan Suriyelilere yönelik çeşitli saha ve anket çalışmaları yürütmüş, Soma maden faciası ve Suruç'ta sahada ve kurumlar arası koordinasyonda görev almıştır.

Katıldığı Eğitimler ve Sertifikaları; 2009 yılında 15–18 Ekim, Bilgi Üniversitesi, Çocuk Çalışmaları Birimi-Gündem Çocuk Derneği, "Çocuklarla İnsan Hakları Çalışmak" ; 2011 yılında Ankara, Afad, İlk 72 Saat Eğitici Eğitimi; 2012 yılında 25-29 Haziran, Afad-Afetlerde Psikososyal Hizmetler Birliği, "Psikososyal Uygulamalar Temel Düzey Eğitimi", 13-14 Aralık, Afad-DPPI See ortaklığında " Afetlerin Psikososyal Etkileri ve Afetlerde Psikososyal Müdahale Çalıştayı" , 22 Aralık Aile Danışmanları Derneği, "İnsan Ticareti Mağdurlarına Uzman Desteği" Eğitimi; 2013 yılında 28-30 Ekim, Antalya, Afad-UNHCR, "Acil Durumlarda Uluslararası Koruma ve Uluslararası Standartlar Çalıştayı" , 7-9 Kasım, Ankara, Ankara Üniversitesi-Çocuk ve Bilgi Güvenliği Derneği,"1.Çocuk ve Bilgi Güvenliği Kongresi" 16-17 Mayıs,Ankara Psikodrama Enstitüsü, "I.Psikodrama Günleri", 2014 yılında; 14-15-16 Nisan Adana, "Suriyeli Misafirler İçin Düzenlenen Aile Eğitim Programı Hazırlık Çalıştayı", 05-09 Mayıs, UNICEF-AFAD "Acil Durum Çocuk Koruma Eğitim Programı ve Süpervizyonu", 4-6 Haziran UNFPA "Hizmet Sağlayıcıları için Birinci Aşama Travma Desteği Eğitimi", 22 Eylül-2 Ekim UNHCR "Çalışana Destek Eğitici Eğitimi" eğitimlerini almış ve katılım göstermiştir.

Ayşen Coşkun, Prof. Dr.

Kocaeli Üni. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

1956 yılında Eskişehir'de doğdu. 1981 yılında Hacettepe Üniversitesi Eskişehir Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. 1986 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim dalında Erişkin Psikiyatrisi Uzmanlık Eğitimini tamamladı.1986 -1989 yılları arasında Ankara Numune Hastanesinde zorunlu hizmetini Psikiyatri Başasistanı olarak yaptı. 1989-1992 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Yan Dal uzmanlık eğitimini aldı. 1992-1995 yılları arasında İnönü Üniversitesinde yardımcı Doçent olarak çalıştı. !992 yılında 8 ay Baylor College of Medicine /Houston'da Psikiyatri Ziyaretçi Öğretim üyesi olarak Çocuklarda Ruhsal Travmalar ve aile terapisi ekipleri ile çalıştı. 1994 yılında Doçent oldu.

Prof. Dr. Bahar Gökler

Çocuk Ergen ve Yetişkin Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı - Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Başkanı

Prof.Dr. Bahar Gökler 1973 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirmiştir. 1978 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden psikiyatri uzmanlığını almıştır. Çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları alanında 1985 yılında doçent, 1994 yılında profesör olmuştur. Prof. Dr. Bahar Gökler, Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Derneği kurucu üyesidir ve Derneğin iki dönem başkanlığını yürütmüş, 2013 yılına kadar Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi'nin yayın yönetmenliğini yapmıştır. Yine, iki dönem Türk Tabipler Birliği Onur Kurulu üyeliği yapmıştır. Prof.Dr. Gökler, 1998 yılında Almanya Überlingen Moreno Enstitüsü ve Türkiye Grup Psikoterapileri Derneği'nin ortaklaşa düzenlendiği eğitim programını bitirerek "psikodrama terapisti" olmuştur. Bu bağlamda, Dr. Abdülkadir Özbek Psikodrama Enstitüsü'nde psikodrama eğiticisi ve grup terapisti olarak çalışmaktadır. Dr. Gökler, Ankara Psikodrama Derneği kurucu üyesi ve başkanıdır. Prof. Dr. Gökler, 1995-2011 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmüştür. 2011 yılında emekli olan Prof. Dr. Bahar Gökler, çalışmalarını kurmuş olduğu Ardıç Ruh Sağlığı Merkezi'nde sürdürmektedir. Kendisi halen Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneği Başkanıdır. Bu bağlamda, çocuk istismarı ve ihmalini önlemeye yönelik çeşitli eğitim programları düzenlemekte, çocuk koruma merkezlerinin yapılandırılmasında danışmanlık vermektedir.

Prof. Dr. Bengi Semerci

Çocuk-Genç ve Erişkin Psikiyatristi - Bengi Semerci Enstitüsü

1963 yılında İstanbul'da doğdu. 1986 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Erişkin Psikiyatrisi uzmanlığını aldıktan sonra Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Çocuk ve Ergen ruh sağlığı uzmanlık tamamladı ve Hacettepe Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalışmaya devam etti. 1999 yılında Doçent, 2004 yılında Profesör oldu. Prof.Dr.Bengi Semerci 2000 yılında Ankara'dan ayrılarak, çalışmalarına İstanbul'da devam etti. Serbest hekimliğin yanı sıra, 2004-2009 yılları arasında Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı başkanlığı yaptı ve 2011 yılına kadar Yeditepe Üniversitesi'nde öğretim üyeliğine devam etti. Halen İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Psikoloji dersleri ve Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Çocuk psikiyatrisi dersleri vermektedir. Akademik çalışmalarının yanı sıra serbest hekimlik, aile ve kurum eğitimleri, kurumsal danışmanlık da yapan Dr. Semerci 2007 yılında Bengi Semerci Enstitüsünü kurarak, yürüttüğü eğitim çalışmalarını tek çatı altında topladı. Hekim olarak çocuk,genç ve erişkin hastalarını tedavi ve takip etmenin dışında, verdiği eğitimleri, bireysel ve kurumsal danışmanlığı,kitap ve diğer yazı çalışmalarını ve bunların yanı sıra sosyal projeleri Bengi Semerci Enstitüsü'nde sürdürmektedir.

Prof. Semerci, sosyal projelerde aktif olarak yer almakta, özellikle koruma altındaki yuva çocukları, sokak çocukları, suça sürüklenen çocuklar, ticari cinsel sömürüye uğrayan kız çocukları, aile içi şiddet, aile yapısı ve sorunlara ilişkin projelerde gönüllü çalışmalarını, sivil toplum örgütleri ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde sürdürmektedir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nda bu konulara ilişkin Bakan danışmanlığı yapmıştır. Ticari cinsel sömürüye uğrayan kız çocukları ile ilgili yaptığı çalışma ile Avrupa'da ödül kazanmıştır. Daha adil bir dünya için üç yıldır İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından düzenlenen Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali'nin düzenlemesinde aktif olarak çalışmaktadır. İstanbul Çocukları Vakfı yönetim kurulu üyesi, Türk Çocuk ve Genç Psikiyatrisi, Türkiye Psikiyatri, Türkiye Psikofarmakoloji, Nöropsikiyatri, Politik Psikiyatri, Dünya DEHB Federasyonu, Amerikan Çocuk ve Adolesan Psikiyatri Birliği ve Amerikan Psikiyatri Birliği dernekleri üyesidir.2006-2011 yılları arasında Ulusal Sosyal Hizmetler Danışma Kurulu üyeliği yapan Prof. Dr. Semerci, ayrıca Dünya Psikiyatri Birliği (WPA) Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu Çalışma Birimi,Amerikan Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Birliği (AACAP) medya komitesi'nde çalışmaktadır. Journal Attention Deficid dergisinin Editorial Board'unda görev almakta ve Klinik Psikofarmakoloji Dergi'sinin Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Editörlüğü'nü sürdürmektedir.

Christina Theano Karadedou, PhD

Selanik, Yunanistan

Dr.Christina Karadedou halen Selanik' te Sivil Toplum Örgütleri'nin İnsan Ticareti' ni önlemek üzere yürütülen A21 Kampanyası'nda çalışmaktadır. Yüksek Lisans derecesini İngiltere Sussex Üniversitesi' nde Moleküler Genetik alanında yapmıştır. Londra İmperial Fakültesi Moleküler Onkoloji bölümünde doktoraya devam etmiştir. Laboratuarlarda HPV DNA analizlerinde çalışmış ve halen Yunanistan' da sağlık profesyonelleri ile birlikte seks ticareti mağdurlarını belirleme ve cinsel sömürüyü ilgilendiren medikal çalışmalara odaklanmıştır.

Doç. Dr. Didem Behice Öztop
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1996 yılında mezun olmuştur. 2003 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hst. Anabilim Dalında uzmanlık eğitimlerini tamamlamıştır. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nı 2004 yılında kurmuş olup halen öğretim üyeliği ve anabilim dalı başkanlığını sürdürmektedir. 2009 yılından beri istismara uğrayan çocuk ve ergenlerin değerlendirme, yasal bildirim, raporlandırılma ve sağaltımlarını yürüten Erciyes Üniversitesi Çocuk İstismarını Engelleme, Uygulama ve Araştırma Merkezinin kurucu üyesi olup halen aktif olarak aynı birimde çalışmaktadır. Çocuk istismarı, bebek ruh sağlığı, bilişsel, davranışçı terapiler ilgi alanlarıdır. Çocuk istismarı konusunda tıp fakültesi öğrencilerine,çocuk psikiyatri, adli tıp ve pediatri araştırma görevlilerine kuramsal ve uygulamalı eğitim vermiştir. Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği'nde bebek ruh sağlığı ve çocuk hakları komisyonu üyesidir. Kayseri ve çevre illerde okullara, öğretmenlere, polislere ve halka konuyla ilgili eğitimler vermiştir.

Doç.Dr. Dilşad Foto Özdemir
Hacettepe Üniv. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağ. Ve Hast. Anabilim Dalı
Hacettepe Üniv. İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Çocuk İstismarı Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonu

Dilşad Foto Özdemir 1994 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu ve mezuniyet sonrası 5 yıl süreyle Türkiye'nin birçok ilçe ve köylerinde birinci basamak sağlık kuruluşlarında, Verem Savaş Dispanseri ve Ana Çocuk Sağlığı kuruluşlarında halk sağlığı alanında hizmet verdi. 2004 yılında Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'ndan Çocuk Psikiyatrisi uzmanlığını aldı. 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Çocuk ve ergen ihmal ve istismarı alanında asistanlık yıllarında çalışmalara başladı ve halen öğretim üyesi olarak görev yapmakta olduğu Hacettepe Üniversitesi'nde bu alanda çalışmalarına devam etmektedir. Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Çocuk İstismarı Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonu'nun (ÇİDAT, 2005) kuruluş sürecinde, yapılanmasında ve çalışmalarını sürdürmesinde rol aldı. Bu kapsamda 2006 yılında HÜTF Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri "Çocuk İhmal ve İstismarlarında Bütüncül Yaklaşım" nde, "Türk Tabipleri Birliği Sosyal Duyarlılık Çalışma Grupları kapsamında pratisyen hekimleri eğitmek amaçlı "Çocuk İstismarı ve İhmali Duyarlılık Grubu" nda, Çocuk İstismarı ve İhmaline Yaklaşım Tezsiz Yüksek Lisans Programı hazırlanışı ve eğitimin verilmesinde, "Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezi" çalışmalarında rol almıştır. 2009-2010 yılları arasında Çocuk Cinsel Örselenmesinin Tek Merkezde Multidisipliner Adli ve Medikal Yönetimi: Çocuk İzlem Merkezleri Pilot Projesinde Hacettepe Üniversitesi adına çalışmalarda bulunmuştur. Ayrıca Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve UNICEF, Türk Kızılayı Afetlerde Psikososyal Hizmetler Birliği'nin "Travmanın Çocuk ve Ergenler Üzerinde Ruhsal Etkileri" ve "Afetlerde Psikososyal Destek Temel Eğitimi Programı" kapsamında meslek elemanlarının eğitiminde rol almıştır.

Çocukluk dönemi travmaları, çocuk istismarı, suça karışmış çocuklar, bebeklik dönemi ve psikopatolojileri ağırlıklı çalışma alanlarını oluşturmaktadır. Halen Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk İstismarı Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi (ÇİDAT) Komisyonunda aktif olarak çalışmaktadır.

Prof. Dr. E. Tolga Dağlı
Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği Başkanı
Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü
Marmara Üniv. Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı Bşk.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinden 1976 yılında mezun olan Prof. Dr.Tolga Dağlı, 1981 yılında Çocuk Cerrahisi, 2011 yılında Çocuk Ürolojisi uzmanı oldu. 1989 yılında Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalını kuran Prof. Dağlı 1996 yılında profesörlüğe atandı ve 2004 – 2007 yılları arasında aynı fakültenin dekanlığını yaptı.

Prof. Dr. Tolga Dağlı; çocuk cerrahisi ve çocuk ürolojisi uzmanlık alanlarında çok sayıda bilimsel araştırmalar üretmesi yanında, Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneği Başkanlığı görevi sırasında çocuk cerrahisi uzmanlık eğitiminin yapılandırılmasında ulusal ve uluslararası alanlarda aktif görevlerde bulundu. Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu Ulusal Yeterlik Kurulu Başkanı olarak ülkemizde uzmanlık eğitiminin yapılandırılmasında görev aldı. Avrupa Birliği Çocuk Cerrahisi Uzmanlık Board' unda board sınavlarında ve çocuk cerrahisi merkezlerinin akreditasyonunda jüri üyesi olarak çalışmalarını sürdürdü.

Prof.Dr.Tolga Dağlı, çocuk cerrahisi ve çocuk ürolojisi öğretim üyeliği yanında, 2000 li yıllardan başlayarak "Çocuk İstismarı ve İhmali" konusunda da çalışmaktadır. Prof. Dağlı; Türkiye Cumhuriyeti ve UNICEF işbirliği ile geliştirilen "Önce Çocuklar: Çocuk Koruma Mekanizmalarının İl Düzeyinde Modellenmesi Projesi"nde Üniversitelerimizde Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin/Birimlerin kurulması için aktif rol almıştır. Bu projenin sonucu olarak 8 üniversitemizde Çocuk Koruma Merkezleri kurulmuştur. Prof. Dağlı, çocuk koruma alanında ülkemizde yeni merkezlerin/birimlerin kurulması çalışmalarını sürdürürken aynı zamanda kurulan merkezlerin geliştirilmesi için çaba sarfetmektedir. Prof.Dr.Tolga Dağlı çocuk istismarı ve ihmali konusunda önleme, eğitim çalışmaları ve bilimsel araştırmalar yapmakta; merkezlere bağlı oluşturulmuş hastane temelli çocuk koruma birimlerinde istismara uğramış çocukların tanı, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerini sürdürmekte ve Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği'nin başkanlığını yapmaktadır.cinsel sömürüyü ilgilendiren medikal çalışmalara odaklanmıştır.

Prof. Dr. Emine Zinnur Kılıç
Çocuk, Ergen ve Erişkin Psikiyatristi
Veritas Psikiyatri ve Beyin Bilimleri Merkezi

1959 yılında Ankara'da doğdu. 1983 yılında arasında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. 1990 yılında SSK Ankara Hastanesi Psikiyatri Kliniğinde Erişkin Psikiyatrisi Uzmanlık Eğitimini Tamamladı.1992 -1993 yıllarında Londra Üniversitesi Psikiyatri Enstitüsü tarafından düzenlenen Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Diploma Kursu'nu tamamladı. Aynı dönemde Maudsley Hastanesi Psikoterapi Departmanında aile terapisi eğitimi aldı. 1993-1996 yılları arasında SSK Ankara Hastanesi Psikiyatri Kliniğinde Başasistan ve Ergen Ünitesi Sorumlusu olarak çalıştı. 1994 yılında Doçent oldu.

1996 yılından itibaren Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalışmaya başladı. 2001 yılında Harvard School of Public Health de Biyoistatistik ve Sosyal Epidemiyoloji derslerini ve Klinik Araştırma Yöntemleri kursunu tamamladı. 2002 yılında Profesör oldu. 2006-2008 yılları arasında Ankara Tıp Fakültesi Çocuk Psikiyatrisi Anabilim Dalı Başkanlığı yaptı.. 2008-2012 yılları arasında Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Anabilim Dalı Başkanı olarak çalıştı. 2013 yılından itibaren İstanbul, Veritas Psikiyatri ve Beyin Bilimleri Merkezinde çocuk, ergen ve erişkin psikiyatristi olarak çalışmaktadır.

Dr .Erdal Atabek
Tıp Doktoru, Yazar

Erdal Atabek, 1954 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdi. Psikosomatik Hastalıklar ve İç Hastalıkları uzmanı olarak görev yaptı. 1965 'te yazarlığa başladı. Aynı yıl Türk Tabipleri Birliği (TTB) başkanı seçildi. 1966'da köşe yazıları Cumhuriyet gazetesinde yayımlanmaya başladı. Halen yazarlık, seminer, konferans ve araştırmalarını sürdürmektedir.

Kariyeri
- Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Özel İhtisas Komisyonu başkan ve üyelikleri. (1972-1978)
- Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü (1975)
- Sosyal Güvenlik Bakanlığı ilk müsteşarlığı (1976)
- Aile Okulları kurucu, yönetici ve eğitmenliği (1980)
- Almanya, İsveç, Danimarka, Hollanda gibi dış ülkelerde aile, gençlik, kültür konferansları (1986)
- Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde 'İletişim Eğitmenliği' (1994)
- Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 'Sosyal Psikoloji Öğretim Görevi' (1996)

Kitapları
- Alkol ve İnsan/ 5. basım
- İnsan Sıcağı/ 5. basım
- Sözüm Sanadır/7 basım
- Kışkırtılmış Erkeklik-Bastırılmış Kadınlık / 25. basım
- Kuşatılmış Gençlik
- Gençlik Duvarları Yıkıyor
- Kırmızı Işıkta Yürümek
- Cinsellikten İkmale Kalmak
- Kendi Yurdunda Sürgünsün
- Belki de Sensin
- Hayatımız ve Değerlerimiz
- Bizim Duygusal Zekamız
- Çocuklar Büyükler ve Tavşanlar
- Erken Büyüyen Çocuklar
- Modern Dünyada Değişen Değerler ve Gençlik
- Sıpa Koleje Gidiyor (Mizah)
- Dürüstlük Sevgili Çocuğum (2008) Cumhuriyet Kitapları

Evren Güncel Ermisket
İç Denetçi
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

1996 yılında Gazi Üniversitesi Ekonomi Bölümünden mezun oldu, 2002 yılından itibaren Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda önce Müfettiş daha sonra İç Denetçi olarak çalıştı. 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kurulması ile Bakanlık bünyesinde iç denetçi olarak görev yapmaya başladı.

2010 yılından beri Çocuk Koruma alanında sürdürülen çeşitli kurumsal projelerde; Hizmet Kalitesinin Artırılması, Çocuk Koruma Hizmetleri Strateji Belgesi, Çocuk Bakım Hizmetlerinde İç Kontrollerin Güçlendirilmesi gibi, danışman olarak bulundu.

Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kurulu bünyesinde yürütülen Kamu İç Denetim Rehberinin Hazırlanması, Kamu İç Denetim Otomasyon Programının Geliştirilmesi, Kamu İç Denetimi Kalite Güvence Geliştirme Programının Hazırlanması çalışmalarında görev aldı ve yedi farklı kamu idaresinde yürütülen iç denetim birimlerinin dış değerlendirme faaliyetine katıldı.

Maliye Bakanlığı ve diğer kamu kurumlarından gelen talepler doğrultusunda, iç denetim, iç control, risk yönetimi ve iç denetimde kalite değerlendirme konularında düzenlenen eğitim programlarında görev almaktadır.

Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü tarafından verilen Uluslararası Kamu İç Denetim Sertifikası (CGAP) sahibidir.

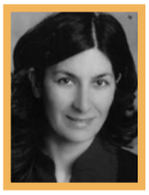

Uzm. Dr. Fadime YÜKSEL
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Çocuk İzlem Merkezi Türkiye Koordinatörü

Dr. Fadime Yüksel Çocuk İzlem Merkezi Türkiye Koordinatörüdür. Pediatri uzmanlığını Cumhuriyet Üniversitesi'nde tamamlamış, halen Ankara Üniversitesi Sosyal Pediatri' de Yüksek Lisans yapmaktadır. Çocuk Hastalıkları, Adli Tıp ve çocuk istismarı üzerine çalışmalar yapmıştır. 2011 yılından beri Ankara Çocuk İzlem Merkezi Yöneticisi ve Çocuk İzlem Merkezi koordinatörü olarak çalışmaktadır. Çocuk İhmal ve İstismarını Önleme Derneği üyesidir. 2011 yılından beri Sağlık Bakanlığının organize ettiği Adli Görüşmeci Eğitim Programını yürütmektedir.

Prof. Dr. Figen Çok
Eğitim Psikolojisi Uzmanı
TED Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

02.11. 1962 İstanbul doğumludur. Lisans derecesini 1984 yılında ODTÜ Psikoloji bölümünde tamamlamıştır. Daha sonra Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümünde yüksek lisans öğrenimine başlamış ve 1987 yılında Araştırma Görevlisi olarak bu fakültenin akademik kadrosuna katılmıştır. 1993 yılında doktora derecesini almış ve aynı yıl yardımcı doçentliğe atanmıştır. 1994-1995 akademik yılında ABD Oregon State University Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışma Bölümünde Dr. Liz Gray'ın evsahipliğinde konuk öğretim üyesi olarak görev yapmış ve "Üniversite öğrencilerinin cinsel davranışları ve HIV/AIDS" konulu uluslararası araştırmanın Türkiye ayağını yürütmüştür. 1997 yılında "Eğitim Psikolojisi" alanında doçent ünvanı ve 2003 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde profesörlük unvanı almıştır. Eğitim Psikolojisi Ana Bilim Dalı Başkanlığı, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölüm Başkanlığı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyeliği, Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdür Yardımcılığı gibi çeşitli görevler yürüttüğü Ankara Üniversitesi'nden 2010 yılında emekli olmuş ve Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde çalışmaya başlamıştır. 2010-2012 yılları arasında Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı ve Rehberlik ve Psikolojik Danışma programı öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Eylül 2012 den bu yana TED Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanlığını yürütmektedir.

Prof. Dr. Figen Çok'un ergenlikte psikososyal gelişim, cinsel gelişim ve eğitim, yetişkinliğe geçiş, gençlik ve katılım gibi çeşitli konularda proje ve yayın etkinlikleri bulunmaktadır. Araştırma konuları arasında ergenlikte psikososyal gelişim, benlik kurgusu, kendini gizleme, ergenlikte risk alma, ergenlikte stresle başa çıkma, romantik ilişkiler, beliren yetişkinlik, kimlik gelişimi, HIV/AIDS ve ergenler, cinsellik eğitimi, beden imgesi, ergenler ve medya, gençlik ve katılım gibi konular sayılabilir. Yayın etkinlikleri arasında Türkçe ve İngilizce makalelerin yanısıra Türkçe kitap ve ergenlik konusundaki ders kitabının Türkçeye çevirisi de yer almaktadır ve bu eser 2009 yılında TÜBA nın ders kitapları ödülüne layık bulunmuştur. Avrupa Komisyonu 7. Çerçeve programı, TÜBİTAK, Ankara Üniversitesi BAP, AB Yaşam Boyu ve Öğrenme ve Gençlik programlarından LDV ve IP gibi çeşitli tabanlarda çoğu yürütücü olduğu çeşitli projelerde görev yapmıştır. MEB tarafından yürütülen ERDEP (Ergenlik döneminde değişim) projesinde, İKGV ve YÖK ile yürütülen "Ergenlerin sağlık bilincini geliştirme projesi"nde de çalışmıştır.

Çeşitli akademik kuruluşlara üyelikleri bulunan ve çeşitli ulusal ve uluslararası bilimsel toplantının bilimsel kurulunda görev almış olan Prof. Dr. Çok, Avrupa Ergenlik Araştırmaları Derneği'nin (EARA) seçilmiş başkanıdır. Prof. Dr. Çok evli ve iki çocuk annesidir.

Figen Paslı, SHU
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara

Figen Paslı, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu mezunu olup, yüksek lisansını Ankara Üniversitesi Disiplinlerarası Sosyal Psikiyatri Anabilim Dalında tamamlamıştır. Halen Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Anabilim Dalında doktora çalışmalarını sürdürmektedir.

Figen Paslı, mesleki deneyimine SHÇEK Kocaeli Yarımca Kız Yetiştirme Yurdu Müdürlüğünde başlamış, SHÇEK Kadıköy Atatürk Kız Yetiştirme Yurdu, sokakta yaşayan çocuklara yönelik hizmet veren İstanbul Çocuk Misafirhanesi, İstanbul İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve SHÇEK Genel Müdürlüğü sonrasında Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezinde görev yapmış ve halen burada çalışmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü Türkiye'de Ruh Sağlığı ve Engelli Bireylere Yönelik Hizmetlerin İyileştirilmesi projesinde ulusal uzman olarak çalışmıştır.

Figen Paslı'nın; Başak Kültür ve Sanat Vakfı kurucu ve 2 dönem YK üyeliği, İntiharı Önleme Derneği, Türkiye Sosyal Psikiyatri Derneği, Kadın Eğitimi ve İstihdamı Derneği, Gündem: Çocuk! Derneği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (iki dönem Genel Merkez YK üyesi), Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği üyelikleri vardır. 2004 yılından bu yana Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği YK üyesidir.

İhmal ve istismara uğrayan çocuklar, risk altında olan ve güç koşullardaki çocuklar, aile danışmanlığı çalışma alanlarıdır.

George Nikolaidis, Psikiyatrist, MD, MA, MSc, PhD
Ruh Sağlığı ve Sosyal Yardımlaşma Bölümü ve Çocuk Sağlığı Ensititüsü Çocuk İstismarı ve İhmali Çalışma ve Önleme Merkezleri Başkanı

George Nikolaidis 1969 yılında Yunanistan'ın Patra şehrinde doğdu. Tıp ve Psikiyatri okudu. Londra Üniversitesi "Philosophy of Mental Disorder" bölümü ile Sheffield Üniversitesi "Psikanalitik Çalışmalar" bölümlerinde yüksek lisans yaptı ve "Yunanistan'da Morbidity Hypodigm ve Sağlık Hizmetleri: Bunların Paralel Gelişimi İlişkisi" üzerine yazdığı tezle Londra Üniversitesinde doktorasını tamamladı.

Bilimsel ilgi alanları Halk Sağlık Bilimleri, Epidemiyoloji, Sağlık Politikası ve Siyaset, Sağlık Hizmetlerinin Kalitesini Değerlendirme Metodolojileri, Epistemoloji ve Sağlık Bilimleri Felsefesi, Psikopatoloji Felsefesi, Psikanalitik Kuram, Şiddet ve Ölüm olayları üzerine çalışmalar ve Araştırma Metodolojisi gibi bir dizi konuyu da içine alır. Bu bağlamda, ulusal ve uluslar arası bilimsel dergilerde inceleme yazıları ve makaleleri yayınlanmış, ayrıca bilimsel konferanslara yukarıda bahsedilen konularda çeşitli sunumlar vermiştir.

Çocuk istismarı ve ihmali, aile içi şiddet, sosyal eşitsizlikler, ruh sağlığı reformu ve rehabilitasyon, epidemiyoloji ve sağlık politikaları ve halk sağlık bilimleri metodolojisi gibi konularda çeşitli sağlığın geliştirilmesi eğitim programlarına eğitmen olarak katılmıştır. Ulusal Helenik Halk Sağlığı Okulu'nda "Sağlık Felsefesi ve İlgili Bilimler" dersinin yanı sıra lisans sonrası tezli yüksek lisans derslerinde çocuğa yönelik şiddet, aile içi şiddet ve cinsiyet ile şiddet arasındaki ilişki konularında eğitim vermektedir.
Halen çocuk koruma, şiddet ve epidemiyoloji ile ilgili çeşitli araştırma, eğitim ve klinik programlarında bilimsel koordinatör ya da esas araştırmacı olarak yer almaktadır. Daha önce Yunan Ulusal Sağlık Hizmetleri ve psikososyal rehabilitasyon ve uygulamalı klinik psikiyatri birimlerinde çalışmıştır. 2005 yılının Eylül ayından bu yana Ruh Sağlığı ve Sosyal Yardımlaşma bölümü ile Çocuk Sağlığı Enstitüsünün Çocuk İstismarı ve İhmali Çalışma ve Önleme Merkezinin başkanlığını yapmaktadır.

Göktan Koçyıldırım
Çocuklar İçin Adalet ve Çocuk Haklarının İzlenmesi Sorumlusu
Unicef

1983 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini TED Ankara Koleji'nde tamamladıktan sonra 2004 yılında Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. 2005 yılında avukatlık stajını tamamlayarak 5 yıl boyunca Ankara Barosu'na kayıtlı olarak avukatlık yaptı ve bu süreçte çocuk hakları alanında çalışmalarda bulundu. 2010 yılında "Sosyal Hizmet Bakış Açısıyla Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair İlamların İcrası Uygulamaları" başlıklı tezini tamamlayarak Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Bölümü yüksek lisans programından mezun oldu. Yüksek lisans programını tamamladıktan sonra aynı bölümde halen devam etmekte olduğu doktora programına başladı. 2011 yılından bu yana UNICEF Türkiye ofisinde Çocuk Koruma Sorumlusu olarak görev yapmakta ve ayrıca Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çeşitli dersler vermektedir.

Gökten Koçoğlu
Hakim
Ankara 2.Çocuk Mahkemesi Hakimi

1982 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Oltu, Yerköy, Elazığ, Konya Asliye Ceza Mahkemesi Hakimliği ve Konya Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığı yaptı.2005 yılında Ankara Hakimliği'ne atandı. 22 Kasım 2005 tarihinde halen görev sürdürdüğü Ankara 2.Çocuk Mahkemesini kurdu.

5395 Sayılı Kanunun uygulanması'na ilişkin 'Usul ve Esaslar' hakkındaki yönetmelik ile 'Çocuk Koruma Kanunu'na göre verilen 'Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararları'nın' uygulanması hakkındaki yönetmelikler'in hazırlanmasında çalıştı. Adalet Bakanlığı ve Unicef'in birlikte hazırladığı 'Ceza Sorumluluğunun Değerlendirilmesi Rehberi' 'nin hazırlanmasında görev aldı.

Mağdur ve suça sürüklenen çocuklar ile ilgili konferans ve seminerlerde sunumlar yaptı. 2007-2014 yılları arasında Türkiye Adalet Akademisi'nde 'Çocuk Koruma Kanunu ve Uygulamaları' derslerini verdi. Hakim Gökten Koçoğlu evli , iki çocuk ve üç torun sahibidir.

Prof. Dr. Hakan Acar
Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Sağlık Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölüm Başkanı

Acar, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu'ndan 1996'ta mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora eğitimine Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda devam etti. Sosyal hizmet alanında doktora eğitimini 2006'ta tamamladı. Acar, 1997-2011 yılları arasında, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve doçent ünvanlarıyla Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü'nde çalıştı. Halen Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Sağlık Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü'nde akademik yaşamına devam etmektedir. Akademik çalışma alanları arasında, sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklar, çocuk işçiliği, çocuk koruma sistemleri, gençlik politikası, yoksulluk ve sosyal hizmet eğitimi yer almaktadır. Acar, halen (2012'den itibaren) Sosyal Hizmet Uzmanları Uluslararası Federasyonu Avrupa Bölgesi (IFSW Europe e.V.) ve Gündem Çocuk Derneği Yönetim Kurulu (2011'den itibaren) Üyesidir.

Halime Güner
Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği Başkanı

Birleşmiş Milletler'in 1975 yılında "Kadın 10 Yılı"nı ilan etmesiyle aynı yıl İzmir'de kurulan İlerici Kadınlar Derneği'nin kurucu üyesidir. Bu tarihten başlayarak birçok platformda ve çeşitli kampanyalarda (kreş, sığınma evi, eşit işe eşit ücret) aktif görev aldı. 1990-96 yılları arasında, Başbakanlık Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı'nda çalıştı, Bakan Danışmanlığı yaptı. Güner, Turizm Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü'nden emekli oldu. 1996 yılında, kadın hareketine duyarlı kişiler, kadın kuruluşları ve kadınlar arasında iletişim ve işbirliği sağlamak amacını taşıyan Uçan Süpürge'yi kurdu. Sosyal çalışmacı olan Halime Güner'in 36 yaşında bir kızı, 31 yaşında bir oğlu var.

Doç. Dr. Hasan Büker
Polis Akademisi Başkanlığı

Doç.Dr. Hasan Büker halen Polis Akademisi öğretim üyesidir. Çalışmaları çocuk adalet sistemi ve çocuk koruma sistemi, kadına ve çocuğa yönelik şiddet üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu konularda yayınlanmış eserleri bulunmaktadır ve aktif olarak bu konulardaki araştırmalarını sürdürmektedir.

Hatice Kaynak
Avukat - Ankara Barosu

1971 yılında Ankara' da doğdu. 1993 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olduktan sonra 1994 yılında Ankara Barosu' nda avukatlık stajını tamamlayarak serbest avukatlığa başladı. 2001 yılında Ankara Üniverstesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde siyaset bilimi yüksek lisansını, 2012 de Başkent Üniversitesi aile danışmanlığı programlarını tamamladı. Hatice Kaynak halen Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü'nde doktora çalışmalarına devam etmektedir. Hatice Kaynak avukatlığın yanında, aile hukuku ve aktüerya alanında bilirkişilik, 2013 yılından itibaren hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapmakta ve Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet bölümünde aile hukuku ve çocuk hukuku alanlarında yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Avukat Hatice Kaynak ÇİİODER ve ISPCAN üyesidir.

Hatice Kaynak; TMK ' nun hazırlık çalışmalarında, TCK, ÇKK, CMK ve Ceza İnfaz Kanunu' nun hazırlık aşamalarında TBMM Adalet Komisyonuna katılmıştır. Çocuk adalet sistemi çalışanlarına yönelik çok sayıda eğitim ve projede eğitimci, uzman ve danışman olarak görev almıştır. Mülteci ve sığınmacı kadın ve çocukların hakları, mağdur çocukların korunması alanında araştırma ve yazıları bulunmaktadır.

Prof. Dr. Hilal Özcebe
Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Enstitüsü

1985 yılında Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu.
1990 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı'nda Uzmanlık Derecesini aldı.
2000 yılında Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı Enstitüsünden Aile Sağlığı Doktorasını aldı.
1991-1993 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalında yardımcı doçent olarak çalıştı, 1993 yılında doçent ve 2003 yılında profesör unvanlarını aldı.
Prod. Dr. Hilal Özcebe 2012 yılından beri Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Enstitüsü Müdürlüğü görevini yürütmekte olup,Çocuk, Adolesan ve Genç Sağlığı, Sağlığın Geliştirilmesi Programları ve Yaralanma (Kaza ve Şiddet) Kontrol Programları alanlarından çalışmaktadır.

Hülya Alp
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bilim Uzmanı/TV Prodüktörü, Senaristi, Yönetmeni, Yöneticisi
Eski RTÜK üyesi

1951 yılında Adapazarı'nda doğan Hülya Alp, 1974 yılında Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümünü birincilikle bitirdi. 1974-1977 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi dalında mezuniyet sonrası eğitimini "bilim uzmanı" olarak tamamladı. 1974-1989 yılları arasında TRT Ankara Televizyonu, Çocuk ve Gençlik Programları Bölümünde, prodüktör, senarist, yönetmen ve müdür yardımcısı görevlerinde bulundu.
Hülya Alp, 1989-1997 yıllarında TRT İstanbul Televizyonu, Çocuk ve Gençlik Programları Müdürlüğü'nde müdür olarak görev yaparken, Avrupa Yayın Birliği (EBU) Çocuk ve Gençlik Programları Çalışma Grubu Koordinatörlüğü ile drama ve belgesel serileri yönetmenliği sorumluluklarını üstlendi. 1997-2001 yılları arasında TRT İstanbul Televizyonu Müdürlüğü'nde, müdür olarak görev yapan Hülya Alp, TRT'nin yeniden yapılandırma çalışmaları sürecini, çalışma gruplarına başkanlık ederek yönetti. 2002 yılında CHP, İstanbul İl Başkanlığı'nda, yönetim kurulu üyesi olarak çalışan Alp, 2003-2007 yılları arasında CHP Parti Meclisi Üyesi olarak görev yaptı.
Hülya Alp, TRT Kurumunun ve EBU'nun yeniden yapılandırılma çalışmalarında da görev aldı. 29 Mayıs 2007 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyeliğine seçilen Hülya Alp'in, Hacettepe Üniversitesi Rektörlük Üstün Başarı Ödülü, Cengiz Polatkan Çocuk Programları Ödülü (1978) Prix-Jeaneusse, Gençlik Festivali, belgesel programları ödülü (1985), EBU Drama Serisi en iyi çocuk programı ödülü (1994), Uluslararası Altın Kelebek En İyi Çocuk Draması Büyük Ödülü (1995), EBU, Magazin Programları Değişim Toplantısı'nda 1985 yılından başlayarak pek çok kategoride birincilik ödülü sahibi.
İletişim dersleri veren; öykü, manzum öykü, doküманter metni ve senaryo yazan Alp'in çocuk eğitimi ve psikolojisi alanında da kitapları bulunuyor. Sürekli Basın Kartı bulunan Hülya Alp, evli ve bir çocuk sahibidir.

Ian Milligan
Sosyal Çalışmacı, Sosyal Pedagog
İskoçya

Dr. Ian Milligan İskoçya'da "international work at the Centre for Excellence for Looked after Children" (CELCIS) yöneticiliğini yapmakta olup aynı zamanda da bağımsız danışman olarak çalışmaktadır. Strathclyde Üniversitesi Sosyal Hizmet ve Sosyal Politika Fakültesinde kıdemli öğretim üyesidir. Ian CELCIS'te "İleriye Hareket: Birleşmiş Milletler'in Çocuklar için Alternatif Bakım Kılavuzunu hayata geçirmek" projesini oluşturan ekibin bir parçasıdır. (www.alternativecareguidelines.org). Dr. Milligan şu anda hükümetlerle ve çocukların kurum bakımından çıkarılıp daha iyi alternatif bakım deneyimleri yaşaması için çalışan uluslar arası STK'larda çalışan alan uzmanları ekiplerini yönetmektedir. Şu anda çalıştığı proje "Uluslar arası bir STK ile Güneydoğu Avrupa'da Çocuk Koruma 'Bölgesel Kaynak Merkezi'ni Geliştirmek Üzere Yapılan bir İşbirliği" dir. Yakın zamanda Türkiye'de "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İç Denetim Departmanı" ile bakım evlerinde kalite ve izlemi geliştirmek üzerine çalışmıştır. "CELCIS International" aynı zamanda bir çok ülkede koruyucu aile bakımının gelişmesini desteklemek üzere danışmanlık ve değerlendirme hizmetleri vermektedir. Ian kalifiye bir sosyal çalışmacı/sosyal pedagog olup Universite'de Sosyal Hizmet eğitimi vermeye ve CELCIS ile çalışmaya başlamadan önce çocuk evlerinde ve gençlik projelerinde çalışmıştır.

Doç. Dr. İncilay Cangöz
Anadolu Ün. İletişim Bilimleri Fakültesi Basın Yayın Bölümü

Doç. Dr. İncilay Cangöz Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Cangöz'ün akademik ilgi alanları haber/gazetecilik sosyolojisi; toplumsal cinsiyet ve medya; medya etnografisidir. Medya Ne Ki… Her ŞeyYalan adlı kitabın (Hakan Ergül ve Emre Gökalp ile birlikte) yazarı ve Uygun Adım Medya adlı kitabında editörüdür.

Jenny Gray, OBE
Sosyal Hizmet Danışmanı
Uluslararası Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneği Önceki Başkanı
Sheffield Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar Bölümü Onursal Üyesi

Jenny Gray OBE 1979 yılından bu yana çocuk bakımı sosyal hizmetlerde, yönetim ve politika geliştirme görevlerinde bulunmaktadır. 1991 yılında Sağlık Bakanlığında Sosyal Hizmetler Müfettişliği görevine gelerek,yeni denetim yöntemlerinin geliştirilmesine liderlik etmiştir.1995 yılında, önce Sağlık Bakanlığında sonra da Eğitim Bakanlığında çocukların korunması konusunda İngiliz hükümetine mesleki danışman olarak atandı. Muhtaç çocukların değerlendirmesi, ciddi vakaların ve çocuk ölümlerinin incelenmesi ve çocuk koruma araştırmalarının başlatılması konularında politika geliştirilmesine öncülük etti. Jenny Gray Eylül 2012'ye kadar bu görevde kaldı. O zamandan beri görevine sosyal hizmet danışmanı olarak devam etmektedir.

Jenny Gray 2007 yılında İngiliz İmparatorluğu Nişanı'na ve Royal College Pediatri ve Çocuk Sağlığı Onursal yan dal uzmanı ünvanına layık görüldü. Kendisi Uluslar arası Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneğinin yakın geçmişteki başkanı ve Sheffield Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar Bölümü Onursal Üyesidir.

JennyGray, hükümetler ve kilit paydaşlarla işbirliği içinde etkin ulusal çocuk koruma sistemleri, çeşitli ortamları kullanarak uluslararası platformda başarıyla uygulanabilir çok disiplinli eğitim kaynakları, ve çocuk koruma sistemlerinin planlama ve geliştirmesine bilgi sağlamak amacıyla kaliteli ulusal çocuk koruma veri toplama sistemleri geliştirilmesi konularıyla özellikle ilgilenmektedir. Ayrıca, kendisi Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (BMÇHS)'nin çocuklara kötü muameleyi önlemek ve çocukları zarar görmekten korumak için yapılan tüm çalışmaların desteklemesini sağlamak için çalışmaktadır.

Doç. Dr. Kamil Kurtul
Kırıkkale Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Merkezi Müdürü

Doç. Dr. Kamil Kurtul aralarında Filistin, Pakistan, Lübnan, Sudan, Suriye gibi yurtdışı ve Hakkari, Batman, İstanbul, Düzce gibi yurtiçi insani yardım operasyonlarının yer aldığı çok sayıda acil durum müdahalesinde görev almış ve başta acil barınma, beslenme, ve çocuk koruma alanları olmak üzere insani yardım çalışmalarının değişik sektörlerinde faaliyet yürütmüştür. Dr. Kurtul halen Suriyeli sığınmacılar ve Soma Maden Kazası mağduru ailelerin çocukları için yürütülmekte olan çalışmalarda çocuk koruma danışmanlığı görevini sürdürmektedir.

Kemal Özmen
Gazeteci
Yazar

Erhan Kemal Özmen, 2002 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basım ve Yayımcılık mezun oldu. Cumhuriyet Gazetesi İstanbul Haber Servisi'nde muhabir, Bianet'te muhabir ve Çocuk Hakları Editörü, IMC TV Haber Merkezi'nde editör olarak çalıştı. 2007-2009 yılları arasında Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi'nde İletişim Uzmanı olarak görev aldı. Halen 360 TV'de Program Editörü olarak çalışıyor.

Prof. Dr. Kemalettin Acar
Adli Tıp Uzmanı

1989'da Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş, 1994'te Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde adli tıp uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. 1994 yılında Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'na yardımcı doçent olarak atanmış, aynı bölümde 2000 yıllında doçent, 2006 yılında profesörlüğe yükselmiştir.

Halen üniversite içerisinde tıp, hemşirelik, paramedik öğrencilerine ve adli tıp uzmanlık öğrencilerine adli tıp eğitimi vermekte, bunun yanında Adli Tıp Kurumu Denizli Şube Müdürlüğü görevini yürütmektedir. 1994 yılından bu yana aktif olarak medikolegal otopsilere ve olay yeri incelemelerine katılmaktadır.

2008 yılından bu yana Kan Lekesi Model Analizi alanı ile ilgilenmekte olup, bu konuda IABPA'nın temel ve ileri düzey eğitimlerinden geçerek, BPA (Bloodstain Pattern Analysis) analisti unvanını almıştır. 2011'den bu yana IABPA (International Association of Bloodstain Pattern Analysts) üyesidir.

Adli otopsiler, olay yeri incelemesi gibi genel çalışmalarının yanında, stereolojik metodların adli tıpta kullanımı konusu ile özel olarak ilgilenmektedir ve bu konuda çalışmaları vardır.

Her yıl çok sayıda çocuk mağdur medikolegal muayenesi ve raporlaması yapmakta, çocukluk çağı ölümlerinin postmortem incelemelerine katılmaktadır.

Doç.Dr. Medine Ayşin Taşar
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
S.B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1990 yılında mezun olduktan sonra 1991 yılında Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanlık eğitimine Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesinde başladı. 1995 yılında Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları uzmanı oldu. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde Sosyal Pediatri Bilim Dalında yaptığı Doktorasını 2011 yılında tamamladı. Doktora tezi "Ankara'da iki hastanede uygulanan Sarsılmış Bebek Sendromu önleme programının annelerin bilgi ve tutumları üzerine etkisi" dir. Dr Medine Taşar halen, S.B. Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Eğitim Görevlisi olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk annesidir.

Prof. Dr. Mehmet Akif İnanıcı
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı
Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcısı

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesinden 1987 yılında mezun olan Prof. Dr. Mehmet Akif İnanıcı, 1990 yılında T.C. Adalet Bakanlığı/Adli Tıp Kurumu Başkanlığında tıpta uzmanlık eğitimini tamamlayarak Adli Tıp Uzmanı olmuştur. 1993 yılında Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalında öğretim görevlisi olarak göreve başlayan Dr. İnanıcı, 2001 yılında Profesörlüğe atandı ve Marmara Üniversite Hastanesinin 2000-2001 yılları arasında Başhekim Yardımcısı, 2005-2007 yılları arasında da Başhekimi olarak görev yaptı.

Prof. Dr. Mehmet Akif İnanıcı, 1992 yılından beri Çocuk İstismarı ve İhmali konusunda çalışmaktadır. 2001 yılında Marmara Üniversitesi Çocuk İstismarı ve İhmali Çalışma Grubu üyesi olarak başladıkları ekip çalışmalarına, 2009 yılında Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi kurucu üyesi olarak devam etti, halen Merkezde Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Çocuk İstismarı alanında farklı Derneklerde çalışmakta iken, Sivil Toplum alanındaki bu hizmeti 2012 Ocak ayından beri Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği (kurucu üye) çatısı altında yürütmektedir. Bu alanda farklı projelere katkı vermiş olup, konu ile ilgili araştırmalara destek vermektedir.

Murat Aydın
Hakim

1971 Diyarbakır'da doğdu. İlkokulu Manisa'nın Kale Köyü ve Tekelliler Köyü ilkokullarında tamamladı, 1981 – 1984 yıllarında Manisa Atatürk Ortaokulunda, 1984 – 1987 yıllarında Manisa Lisesinde yatılı öğrenci olarak okudu. 1987 yılında girdiği Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 1991 yılında mezun oldu. 2001 – 2003 yıllarında Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Ceza ve Ceza Usul Hukuku Ana Bilim Dalında lisans üstü öğrenimimi tamamladı. Halen Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalında doktora eğitimime devam etmektedir.

1991 yılında İzmir Barosunda başladığı avukatlık stajını 1992 yılında tamamlayarak 10.11.1992 tarihinde avukatlık ruhsatını aldı. Ancak aynı tarihte Hakim adayı olarak atanması nedeniyle fiilen avukatlık yapamamıştır. Stajı sırasında İzmir Barosu Yayın kurulunda çalışarak İzmir Barosu Dergisinin ve İzmir Barosu Bülteninin çıkarılmasına katkı yapmıştır.

Adalet Bakanlığının açmış olduğu yazılı ve sözlü sınavlarda başarılı olarak, 11.11.1992 tarihinde İzmir Adli Yargı Adalet Komisyonu nezdinde, Adli Yargı Hakim Adayı olarak göreve başlamıştır. Stajı sırasında, 1992 yılının Aralık ayında, başladığı askerlik hizmetini 1993 yılının Mayıs ayında tamamlamış ve İzmir Adli Yargı Hakim Adaylığı görevine davam etmiştir.

Stajını tamamladıktan sonra yapılan sınavı geçerek hakimlik mesleğine kabul edilmiş ve 20.09.1995 tarihinde yapılan kura çekimi sonucunda Ceyhan hakimliğine atanmıştır. 09.10.1995 – 13.01.1999 tarihlerinde Ceyhan (Kadastro Mahkemesi, Ağır Ceza Mahkemesi) Hakimi, 13.01.1999 – 13.07.2001 tarihlerinde Gerger Cumhuriyet Savcısı, 13.07.2001 – 23.06.2003 tarihleri arasında Altıntaş (Sulh Ceza Mahkemesi, Asliye Ceza Mahkemesi), 11.07.2003 – 23.07.2007 tarihleri arasında Adana (4. Sulh Ceza Mahkemesi, 1. Çocuk Mahkemesi) hakimi olarak çalışmıştır. 24.08.2007 tarihinde Karşıyaka Adliyesinde Hakim olarak göreve başlamıştır. 24.08.2007 ile 30.10.2009 tarihleri arasında Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi hakimliği, 30.10.2009 ile 18.07.2014 tarihleri arasında Karşıyaka 1. Sulh Ceza Mahkemesi hakimliği yapmıştır. 18.07.2014 tarihinden bu yana Karşıyaka 7. Asliye Ceza Mahkemesinde hakim olarak çalışmaktadır. 2010 - 2011 öğretim yılından itibaren, Dokuz Eylül Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Adalet Meslek Yüksekokulunda, Kalem Mevzuatı ve Büro Yönetimi dersini vermektedir.

Avukatlık Ücreti (1. Baskı 1997 Turhan Kitabevi, 2. Baskı 2004, 3. Baskı 2006, 4. Baskı 2007, 5. Baskı 2010 Seçkin Yayınevi), Kamu Davasının Açılması ve İddianame (Seçkin Yayınevi 2003), Arama ve El Koyma (1. Baskı Seçkin Yayınevi 2009, 2. Baskı Seçkin Yayınevi 2012), Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçu (Seçkin Yayınevi 2012), Anayasa, TCK, CMK (Kanun Derlemesi, Karahan Kitabevi 2005) isimli kitapları ve çeşitli dergilerde yayınlanan makaleleri bulunmaktadır.

Prof. Dr. Necmi Çekin
Adli Tıp Uzmanı
Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı

1965 Adana doğumludur. Tıp Fakültesi ve Adli Tıp Uzmanlık eğitimini aldığı Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğretim üyesidir. 2001 yılından günümüze, ikinci görevle Adli Tıp Kurumu Adana Grup Başkanı olarak çalışmaktadır. Uzmanlık eğitimi sonrası adli tıbbın şiddet başlığı altındaki konularına ilgi duymuş ve bu alanda bilgilerini arttırmaya çalışmıştır. 1 Haziran 2005 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanununun hemen sonrası, "cinsel istismar olgularında beden ve ruh sağlığının bozulması kavramının sorulması nedeni ile" Çocuk Psikiyatri Anabilim Dalının önderliğinde kurulan Çocuk Adli olguları Değerlendirme heyetinde Adli Tıp Uzmanı üye olarak görev almıştır. Heyette görev alan öğretim üyeleri ile birlikte binlerce cinsel istismar iddiası bulunan çocuğun görüşme ve değerlendirmesinde yer almıştır.

Prof. Dr. Neşe Erol
Klinik Psikolog
Ankara Üniv. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağ. ve Hast. Ana Bilim Dalı

Dr. Neşe Erol (Ph.D), İlk-Orta-Lise eğitimini T.E.D. Ankara Kolejinde tamamladıktan sonra Hacettepe Universitesi Psikoloji Bölümünden Lisans, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Psikoloji Bölümünden Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Uygulamalı Bilimler (Klinik Psikoloji) Bölümünden Doktora derecelerini almıştır. 1989 yılında Doçent, 2000 yılında Profesör olmuştur.

Aralık 1972- 1979 yılları arasında Gülhane Askeri Tıp Akademisi Psikiyatri Ana Bilim Dalında, 1979 yılında Ankara Universitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalında psikolog olarak çalışmıştır. 1989 yılından bu yana Ankara Universitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmalarını tam zamanlı olarak akademik, klinik ve araştırma düzeyinde sürdürmektedir.

Neşe Erol, 1986-1987 yıllarında İngiltere'de Londra Üniversitesi Çocuk ve Ergen Psikiyatri Kliniği ve Psikoloji bölümünde eğitimlere, klinik uygulamalara ve araştırmalara katılarak doktora sonrası çalışmalarını sürdürmüştür. Daha sonraki yıllarda Amerika Birleşik Devletleri Vermont Universitesi "Children, Youth and Families" merkezinde Profesör Thomas Achenbach ve ekibi ile 1994 yılından bu yana çalışmalar yapmıştır. Dr. Erol, ASEBA ölçeklerinin Türkiye sorumlusudur.

Paola Paoletti
Psikolog

Paola Paoletti, uzun yıllar insan hakları alanında hizmet vermiş deneyimli bir psikologtur. IMC Türkiye ile çalışmaya başlamadan önce Birleşmiş Milletler ile sahada ve genel merkezde, Uluslararası Kızılhaç Örgütü'nde (ICRC), Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) bünyesinde ve Dünyanın Doktorları (Medecines du Monde) bünyesinde çalışmıştır. Balkanlarda, Kafkaslarda, Haiti'de, Doğu Timor ve Ürdün'de hassas topluluklar için çeşitli ruh sağlığı projeleri yürütmüştür. Bunun yanı sıra, barış sürdürme eğitim merkezlerinde, sivil toplum kuruluşlarında ve Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşması Örgütü'nde (CTBTO) danışman olarak görev yapmıştır.

Prof. Dr. Resmiye Oral
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Profesörü
Iowa Üniversitesi Çocuk Koruma Programı Yöneticisi

Dr. Resmiye ORAL bir pediatri profesörü olup çocuk istismarı konusunda board sertifikalı bir uzmandır. Ohio State Üniversitesi'nde çocuk istismarı yan dalını tamamlamış olup halen Iowa şehrinde, Iowa Üniversitesi Çocuk Hastanesinde Çocuk Koruma Programı başkanı olarak çalışmaktadır. Çocuk İstismarı ve İhmali konusunda çok sayıda makale yayınlamıştır. 1993 yılında çocuk istismarı ve ihmali konusuyla ilgili çalışmalarına başlamış ve ana vatanı olan Türkiye'de ilk çok disiplinli çocuk istismarı ve ihmali takip ekibini kurmuştur. Türk hekimler için çocuk istismarı ile ilgili bir kitap ve üç kitap bölümü yazdı. Ayrıca kendisi Ohio State Üniversitesi tarafından fiziksel ve cinsel İstismar üzerine yayımlanan iki eğitim modülünün yazarlarındandır. Çocuk istismarı ve ihmali, uyuşturucu tehlikesi altında olan çocuklar, sarsılmış bebek sendromu sorunlarını çözmek için uluslararası sistemlerin kurulması ile istismarın ölüm de dahil olmak üzere şiddetli ve genellikle geri dönülemez sonuçlarını önlemek için çocuk istismarına erken müdahale konularıyla ilgilenmektedir. Bunu başarabilmek için istismarın gizli bulgularının tanınmasının son derece önemli olduğuna inanmaktadır ve bu da çocuk istismarı ile ilgili tüm profesyonellerin eğitilmesini gerektirir. Kendisi çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili tıbbi ve tıbbi olmayan profesyonel kitlelere bölgesel, ulusal ve uluslar arası alanda yılda 50-60 konferans vermektedir.

Prof. Dr. Runa İdil Uslu
Çocuk, Genç ve Erişkin Psikiyatrisi Uzmanı

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1985 yılında mezun olmuştur. Sivas ilinin Yıldızeli ilçesinde zorunlu hizmetin ardından 1992 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda, 1996 yılında ise aynı fakültenin Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı'nda uzmanlık eğitimlerini tamamlamıştır. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda 1997-2010 yılları arasında öğretim üyeliği görevini yapmıştır. Halen serbest hekimlik yapmaktadır. Öğretim Üyeliği sırasında istismara uğrayan çocuk ve ergenlerin değerlendirme, yasal bildirim, raporlandırılma ve sağaltımlarını yürüten multidisipliner bir ekip olan Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Koruma Birimi'nin (AÇOK) aktif üyesi olarak görev yapmıştır. Çocuk istismarı konusunda tıp fakültesi, uzmanlık ve sosyal psikiyatri ve sosyal pediatri öğrencilerine kuramsal ve uygulamalı eğitim vermiştir. Üç dönem Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği yönetim kurulu üyeliği yapmıştır. Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği bünyesinde de farklı üniversitelerde çalışmakta olan çocuk psikiyatrisi uzmanlık öğrencilerine yönelik çocuk istismarı kursu düzenlemiş ve eğitici olarak görev yapmıştır. Aynı dernekte Çocuk Hakları Komisyonu'nu kurmuştur ve halen başkanlığını yürütmektedir. AÇOK çalışmaları kapsamında ise Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi yardımcı personeli, Acil Tıp Anabilim Dalı çalışanları, Eğitim Bilimleri Fakültesi öğrencileri gibi çeşitli gruplara konuya ilişkin olarak düzenlenen eğitimlerde yer almıştır. Çocuk istismarı konusunda yönetiminde tamamlanmış iki sosyal psikiyatri yüksek lisans tezi vardır.

Seda Akço
Avukat

1989 yılında Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Avukatlık stajını İstanbul Barosu'nda yaptı. Yüksek lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Adli Tıp Enstitüsü'nde tamamladı. 1990 yılından itibaren İstanbul Barosu, British Council, UNICEF gibi çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlarda çocuk hakları alanında çalışmalar yürüttü. 1994 yılından bu yana avukatlar, hakim ve Cumhuriyet Savcıları, polis memurları gibi çeşitli meslek elemanlarına yönelik meslek içi eğitimler düzenledi. Çocuk hakları ve insan hakları alanında yayınları bulunmaktadır. 2010 yılında Bürge Akbulut ile birlikte Hümanist Büro'yu kurdu.

Stephen Pizzey
Sosyal Hizmet Uzmanı
Çocuk ve Aile Eğitimi Yöneticisi

Stephen PIZZEY 1976 yılından bu yana çocuk bakımı alanında sosyal hizmet uzmanı olarak çalışmaktadır.1981 ve 1985 yılları arasında öğrenme engelli yetişkin ve çocuklarla çalışma konusunda uzmanlaşmış üst düzey bir sosyal hizmet uzmanıydı. 1985 yılında ekip yöneticisi oldu. 1989 yılında, Great Ormond Street Çocuk Hastanesi'ne Sosyal Hizmetler Bölümü Başkanı olarak atandı ve 1995 yılına kadar bu görevde kaldı. Haringey Bölgesi Çocuk Koruma Komitesi Bağımsız Başkanı oldu (2001-2002 arası). Brunel Üniversitesi'nde sosyal hizmet alanında yarı zamanlı okutman olarak görev yaptı (2002-2004).

Stephen PIZZEY şu an yerel yönetimler için bir dizi bağımsız sosyal hizmet değerlendirme işi üstlenmekte ve geçmiş istismar vakaları dahil yerel yönetimler aleyhine açılan tazminat davalarıyla ilgilenmektedir. Çocukların korunması için birlikte çalışma kapsamında ciddi dava İncelemeleri hazırlamış, yerel yönetimler ve gönüllü kuruluşlara karşı yapılan şikayetleri araştırmış, yerel yönetimler ve Bölgesel Çocuk Koruma Komiteleri için çocuk koruma usülleri hazırlamıştır. Kendisi şu an Çocuk ve Aile Eğitimi yöneticisidir.

Prof. Dr. Şahbal Aras
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Prof. Dr. Şahbal Aras İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'ni 1991'de bitirdi. Çocuk ve ergen psikiyatrisi uzmanlık eğitimini Ege Üniversitesi'nde 1996'da tamamladı. Halen çalışmakta olduğu İzmir'deki Dokuz Eylül Üniversitesi'nde 1997'de doçentliğini aldı ve 2013'te profesör oldu. Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği ve Türkiye Psikiyatri Derneği üyesidir. Başlıca ilgilendiği konular; çocuk ve ergen psikiyatrisinde etik, çocuk ve ergenlerin psikofarmakolojik tedavisi, iletişim bozuklukları, anksiyete bozuklukları, cinsel sağlık eğitimi ve uzmanlık eğitimidir.

Doç.Dr. Şahika Gülen Şişmanlar
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Öğretim Üyesi
Kocaeli Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

Şahika Gülen Şişmanlar, 1971 yılında Erzurum'da doğmuştur. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra tıpta uzmanlık eğitimini Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalında tamamlamıştır. Halen aynı bölümde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Kocaeli Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin kurucu yönetim kurulu üyelerindendir. Merkezin yönetim kurulu başkan yardımcılığını yürütmektedir. Adli Psikiyatrisi alanıyla ilgilenmektedir. Adli Psikiyatri alanında eğitim ve çalıştaylarda eğitici olarak yer almıştır. Çocuk İstismarı alanında lisans ve yüksek lisans eğitimleri vermektedir. Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatristleri Derneği'nin Adli Psikiyatri ve Travma komisyonlarında çalışmaktadır. Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği (ÇOKMED) üyesidir.

Şahin Antakyalıoğlu
Avukat
Çocuklara Yönelik Ticari Cinsel Sömürüyle Mücadele Ağı Koordinatörü

1980 İskenderun doğumlu Av.Şahin Antakyalıoğlu 2003 yılında Hukuk Fakültesinden mezun olmuştur. 2004 yılı itibariyle Ankara Barosuna kayıtlı olarak serbest meslek faaliyetini sürdüren Antakyalıoğlu Aile Hukuku,Çocuk Adalet Sistemi, Ceza Hukuku,Tüketici Hakları alanında deneyim sahibidir. Tüketici Hukuku alanında bilirkişilik eğitimi almıştır, Türkiyede yeni getirilmiş alternatif çözüm yollarından 'Arabuluculuk' sistemi kapsamında Adalet Bakanlığınca düzenlenen Arabulucular Siciline kayıtlıdır.

10 yıldır Çocuk Hakları alanında gönüllü çalışmalarda bulunulmuş çocukla ilgili bir çok alanda çalışan kamu kurum ve kuruluşları ile STK üyelerine yönelik eğitimler vermiştir. Halen Çocuklara Yönelik Ticari Cinsel Sömürüyle Mücadele Ağı Koordinatörlüğü, Çocuk Alanında Çalışan Avukatlar Ağı Koordinatörlüğü,Türkiye Gençlik Federasyonu Yönetim Kurulu üyeliği, Ankara Barosu Çocuk Hakları Merkezi üyesi, Gündem Çocuk Derneği Yönetim Kurulu üyeliği, UNICEF öncülüğünde oluşturulan Çocuklara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Ortak Ağı Yönetim Kurulu üyeliği, Uçan Süpürge Derneği öncülüğünde oluşturulan Çocuk Gelinlere Hayır Platformu Yürütme Kurulu üyeliği gibi gönüllü çalışmalarını sürdürmektedir.

Prof. Dr. Taner Güvenir
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

1967 yılında Ankara'da doğdu. 1991 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Erişkin psikiyatrisi uzmanlık eğitimini 1997 yılında İzmir Atatürk Devlet Hastanesi'nde tamamladı.

1998 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Aynı yıl, ergen psikiyatrisi eğitimi için Londra'ya gitti. Tavistock Kliniği'nde Ergen Psikiyatrisi Eğitimi yanında, Bebek Gözlemi ve Okul Konsültasyonu eğitimi aldı ve Kuzey Londra'da alanda çalışan acil ergen ruh sağlığı ekibinde çalıştı.

2001 yılında Türkiye'ye döndü ve halen aynı anabilim dalında öğretim üyesi ve çoğunlukla ergen hastaların yatırıldığı yataklı servis sorumlu hekimi olarak görev yapmaktadır. Ergen psikiyatristi, analitik yönelimli psikoterapist, psikodrama co-terapisti ve Triple P (olumlu annebabalık programı) uygulamacısı ve eğiticisidir.

Özel ilgi alanları, ergenlik dönemi ruhsal sorunları ve sağaltım modelleri, okul ve kurum konsültasyonları, bebek gözlemi ve psikanalitik psikoterapi eğitimleridir. Okulda Akran İstismarı (2005) ve Delikanlı (2006) kitaplarının yazarı, Psikiyatride Konsültasyon Liyezon (1999), Ben Hasta Değilim (2000) ve Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı (2006) kitaplarında bölüm yazarı ve İnsan Olurken "Tavistock Modeli Bebek Gözlemi Eğitimi" kitapçığının (2004) ve "Yaşarak Öğrenmek – Wilfred Bion" kitabının çeviri editörüdür. 2008-2011 yılları arasında "Türkiye'de Çocuk Koruma Sisteminin Yeniden Modellenmesi Projesi"nde UNICEF ulusal danışmanı olarak görev yapmıştır.

Doç. Dr. Tricia D. Gardner
Avukat
Oklahoma Üniversitesi Sağlık Bilimleri Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi, ABD

Tricia Gardner, Oklahoma Üniversitesi Sağlık Bilimleri Merkezine bağlı Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezinde (CCAN) Doçent ve lisanslı bir avukattır. Halen Oklahoma Eyaleti için Çocuk Koruma Eğitim Programı Direktörü olarak görev yapmaktadır. Bu program ülke genelinde çocuk koruyucu hizmetlerin ön planda çalışanları için eğitimler düzenlemekte ve uygulamaktadır. Oklahoma Çocuk Hastanesi Çocuk Koruma Komitesinde görev almaktadır ve çocuk ölümü incelemeleri ulusal merkezi Yönlendirme Komitesi üyesidir. Tricia Gardner halen Çocuk İstismarı konusunda Amerikan Profesyonel Derneği Mesleki Eğitim Komitesi Eş-Başkanı (APSAC) ve Çocuk Ölümleriyle ilgili APSAC ekibinin başkanıdır. Bayan Gardner 1992 yılından bu yana bir APSAC üyesidir ve 1999 ve 2001 yılları arasında ulusal Yönetim Kurulu'nda görev almıştır. Gardner Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi için Mesleki Eğitim Direktörü olarak, Amerikan Profesyonel Derneği için Çocuk İstismarı Operasyon yöneticisi olarak ve Oklahoma Çocuk Ölümü Değerlendirme Kurulu İdarecisi olarak görev yapmıştır. Bunlara ek olarak, Oklahoma Üniversitesi Hukuk bölümünde yarı zamanlı profesör olarak çocuk istismarı ve İhmali üzerine disiplinler arası eğitim programı için dersler vermiştir.

Prof. Dr. Ufuk Beyazova
Halk Sağlığı, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Gazi Üniversitesi Çocuk Sağ. ve Hast. Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi

1971 de Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Trabzon merkez sağlık ocağı hekimliği yaptı. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde 1974'te Halk Sağlığı Uzmanlığı, 1979'da Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanlığı eğitimlerini tamamladı. 1982 yılında Halk Sağlığı doçenti oldu 1986 yılına dek Hacettepe Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak çalıştı. 1986 yılında Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk sağlığı ve Hastalıkları Ana bilim Dalı'nda çalışmaya başladı. 1988'de Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları dalında doçent, 1996 yılında aynı dalda Profesör oldu. Emekli olduğu 2014 yılı Ocak ayına kadar Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Sosyal Pediatri Bilim dalı Başkanı olarak görevini sürdürmüş ve 2006 yılında kurmuş olduğu "Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi" nin müdürü olarak da görev yapmıştır. Sağlık Bakanlığı "Bağışıklama", "Büyüme ve Gelişmenin İzlenmesi", "Çocuk Hastalıklarına Bütüncül Yaklaşım" danışma kurulları üyesidir. "Poliomiyelit Eradikasyonu Ulusal Sertifikasyon Komitesi" başkanıdır. Yurt içi ve yurt dışı dergilerde yayınları, bir uluslar arası, dört yerli kitap bölümü, iki kitabı vardır. Evli iki çocuk annesidir.

Virginia Jordan Greenbaum, MD
Güvenli ve Sağlıklı Çocuklar İçin Stephanie Blank Merkezi Tıbbi Direktörü

Ünvan ve Üyelikler:
a. Akademik atamalar:
1. Klinik Yardımcı Doçent, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Emory Üniversitesi Tıp Fakültesi, 2006
b. Klinik atamalar
1. Tıbbi Direktör, Stephanie V. Blank Center forSafeandHealthyChildren, Children's Healthcare of Atlanta
2. Tıbbi Personel, Atlanta Çocuk Sağlığı, 2006

Lisanslar/Kurullar: Georgia Medical Lisans (2005) Amerika Patoloji Kurulu, Anatomik Patoloji, 1995

ÖZEL KURULLAR: Amerika Patoloji Kurulu, Adli Patoloji, 1996
Eğitim:
1984, BA, Smith College
1989, MD, Yale Üniversitesi
1991-1995: Anatomik Patoloji Uzmanlık Cedars-Sinai Tıp Merkezi, Los Angeles, CA, 1995-1996: Adli Patoloji Yandal, New York, NY.

Konuşmacı olarak katıldığı Toplantılar
Uluslararası
1. Şüpheli insan kaçakçılığı mağdurlarının tanınması ve değerlendirilmesi üzerine sağlık hizmetindekiler için eğitim, Atina, Yunanistan, 2014.
2. Çocuk doktoru, sosyal çalışmacı, ruh sağlığı kuruluşları, kolluk ve hükümet yetkililerine İnsan Ticareti ile ilgili Dersler, Selanik ve Chalkidike, Yunanistan, 2013.
3. Çocuk hekimleri, sosyal hizmet uzmanları ve öğrenciler ve kolluk güçlerine verilen fiziksel ve cinsel istismar ile ilgili dersler bir dizi ders, Tokmok ve Bişkek, Kırgızistan 2011.
4. Çocuk hekimleri, sosyal hizmet uzmanları ve öğrenciler ve kolluk güçlerine verilen fiziksel ve cinsel istismar ile ilgili dersler bir dizi ders, Tokmok ve Bişkek, Kırgızistan 2010.
5. Çocuk doktoru, sosyal çalışmacı, kolluk görevlileri ve ruh sağlığı uzmanlarınaverilen fiziksel ve cinsel istismar ile ilgili bir dizi ders, Perm, Rusya, 2009.
6. Fiziksel / cinsel istismar ve ihmal üzerine çocuk doktorlarına verilen 8 ders, Minsk, Beyaz Rusya, 2008.

Yüce Yöney
Yazar
Bianet - Bağımsız İletişim Ağı

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. Anaakım ve alternatif medyada çeşitli kademelerde çalıştı. Halen bianet.org'da çocuk hakları editörlüğü yapıyor.

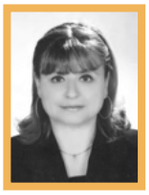

Prof. Dr. Zerrin Erkol
Adli Tıp Uzmanı
Antalya Çocuk İzlem Merkezi Sorumlu Hekimi

1962 yılında İstanbul'da doğdu. 1985 yılında İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı'nda aldığı eğitimi takiben 1990 yılında Adli Tıp Uzmanı ünvanını aldı. 1990-1998 yıllarında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nda, 1998-2000 yıllarında Adli Tıp Kurumu Başkanlığı 1. İhtisas Kurulu'nda, 2000-2002 yıllarında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nda çalıştı. 2002 yılından bu yana Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır. 2009 yılında YÖK 38. maddesi ile görevlendirilmek suretiyle bir süre Adli Tıp Kurumu Adli Tıp Birinci İhtisas Kurulu Başkanlığı görevini ifa eden Prof. Dr. Zerrin ERKOL, aynı madde ile görevlendirilmek suretiyle 02/Ocak/2013 tarihinden itibaren Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne bağlı Antalya Çocuk İzlem Merkezi'nin sorumlu hekimi olarak çalışmaktadır. 2001 yılında Doçent, 2007 yılında Profesör unvanını almıştır. Adli Bilimciler Derneği Sağlık Hukuku Komisyonu Başkanı olup Adli Bilimler Dergisi'nde Editör Yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Prof. Dr. Zerrin ERKOL evli ve iki çocuk sahibidir.

Dr. Zeynep Sofuoğlu
Acil Ambulans Hekimleri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Dr. Zeynep Sofuoğlu (PhD, MSc) Acil Ambulans Hekimleri Derneği yönetim kurulu üyesidir. 2003 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi SBE İş sağlığı alanında doktorasını ve 2006 yılıında Karolinska Enstitüsü Güvenliğin Geliştirilmesi masterını bitirmiştir. Aynı zaman da Psikodrama Grup Lideridir 2001 (Bitirme tezi; Bir Paramediğin Alana Hazırlanması). Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı İşbirliği Projelerinden ikisinde ulusal bilimsel koordinatör olarak görev almıştır. Acil Drurumlarda İnsan Davranışları; Kültürler Arası Araştırma (BESECU) ve Çocuk İhmal ve İstismarı Balkan Epidemiyolojik Çalışması (BECAN). Halen İzmir 112 Ambulans Servisi'nde eğitim koordinatörü olarak çalışmaktadır.

OTURUM BAŞKANLARI

Prof. Dr. Adem Sözüer
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ayşe Yalın
Psikolog

Betül Onursal
Avukat
Istanbul Barosu

Doç. Dr. Bülent Şam
Adli Tıp Kurumu

Prof. Dr. Cahide Aydın
Çocuk, Ergen ve Erişkin Psikiyatristi
E.Ü.T.F. Çocuk Koruma Birimi Başkanı
E.Ü.T.F. Çocuk ve Ergen Alkol Madde Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü

Deema Jarrar
Acil Durumlarda Eğitim Uzmanı
UNICEF

Eylen Şavur
Psikolog
Çocuk Koruma Program Sorumlusu
UNICEF

Prof. Dr. Fatoş Erkman
Psikolog, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Programı, İstanbul

Prof. Dr. Figen Şahin Dağlı
Gazi Üniv. Tıp Fakültesi Çocuk Sağ. ve Hast. Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi

Prof. Dr. Kasım Karataş
Sosyal Hizmet Uzmanı-Hukukçu
Hacettepe Üniversitei, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet ler Bölümü

Prof. Dr. Sevda Alankuş
Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekan V.

Severine Jacomy Vité
Çocuk Koruma Bölümü Başkanı
UNICEF

Prof. Dr. Sezen Zeytinoğlu
İzmir Üniversitesi, Psikoloji Bölümü Başkanı

Türkay Asma
Avukat
Ankara Barosu

Prof. Dr. Ayşe Yalın
Psikolog

Prof. Dr. Ayşe Yalın, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü mezunudur. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Uzmanlığı ve Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Doktorası mevcuttur. Ayrıca Türk Psikologlar Derneği-"Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği(WISC-R)" Uygulama ve Eğitim Verme Hakkı sertifikası sahibidir ve Humanitarian Assistance Programs EMDR- "Eye Movement Desensitization and Reprocessing Level 1 and 2 Training" EMDR (Göz Hareketleri ile Duyarsızlaştırma) 1. ve 2. Seviye Eğitimi almıştır. 1986 yılında Doçent ve 1995 yılında Profesör olmuştur.1985 yılında Kanada (Ottowa), 1993 de ise ABD (Berkshire Aile Tedavi Merkezi) Aile Tedavisi eğitimini almıştır.

Prof Dr Ayşe Yalın, meslek yaşantısına 1972 yılında Hacettepe Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim dalında başladı, 1977 yılından itibaren Ankara Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim dalında çalışmalarını devam ettirdi ve 2001 yılında aynı üniversiteden emekli oldu. 1999 yılında Marmara bölgesinde meydana gelmiş olan depremden sonra, felaketzede çocuklar ve aileleri için UNICEF-MEB tarafından hazırlanmış olan psikososyal okul projesinde uygulamacı, eğitici ve danışman olarak çalıştı. 2005 yılına kadar projenin tüm yurda yaygınlaşması çalışmasında yer aldı. Ayrıca UNICEF-MEB işbirliğinde yürütülmüş olan "Haydi Kızlar Okula", "Çocuk Dostu Okullar" ve "Aile içi Şiddet-Kadına Yönelik Şiddet" projelerinde eğitici ve danışman olarak görev aldı. Halen Türk Psikologlar Derneği'nin "Ulusal Psikoterapi Uzmanlığı Değerlendirme Komitesi" üyesidir. 2009 yılında EUROPSY unvanını almıştır. Avrupa Psikoterapistler Kurulu Türkiye Komisyonu üyesidir. 50'nin üzerinde bilimsel yayını olan Prof. Dr. Ayşe Yalın evli ve iki çocuk annesidir. Meslek hayatına 2005 yılından bu yana, kurucu üyesi olduğu Madalyon Psikiyatri Merkezi'nde devam etmektedir. Prof D rAyşe Yalın, zamanının belli bir bölümünü, doğup büyüdüğü baba evini restore ederek oluşturduğu ve 29 Ekim 2008 tarihinde Ünye'de faaliyete geçen, 36-72 ay çocuklar için Özel Haznedar Anaokulu'nda geçirmektedir.

Betül Onursal
Avukat - Istanbul Barosu

1942 doğumlu, Eskişehir, Uşak 'ta İlkokulu, İstanbul Notre Dame de Sion'da liseyi, İstanbul Ün. ve Cenevre Ün. Hukuk Fakültelerinde Hukuk tahsilini bitirdi. Cenevre'de Çocuk Mahkemesi ve Çocuk Koruma Kurumlarında staj yaptı. Dönünce İstanbul Barosu'nda staj, Türk Hukukçu Kadınlar Derneğinde başlayarak toplumsal alanda çocuk hakları ve çocuk mahkemelerine ön ayak olacak toplumsal çalışmalar yaptı. Bu çalışmalarını Avukatlık mesleğinin yanı sıra sürdürdü. 1989 yılından itibaren İstanbul Barosu Çocuk Hakları Komisyonu (sonra Merkezi) üyesi ve 4 dönem Başkanı olarak çalıştı. BM Çocuk Hakları hareketinin yerleşmesi için Devlet ve STK'ların meslek kuruluşları ve yerel yönetimlerle birlikte çalışmasına öncülük edenlerden oldu. Bu sıralarda Uluslar arası Gençlik ve Aile Hakimleri Derneği (AIMJF) çerçevesinde çalıştı ve bu Derneğin Türkiye 'de etkinliğine ön ayak oldu. Adalet Bakanlığı'nın Çocuk Hukuku alanındaki Kanun Komisyonlarında yer aldı. 2006 yılında bu Derneğin Onur Üyeliğine, 2007 yılında Notre Dame de Sion Başarı ve Onur Ödülü'ne layık görüldü. Çeşitli yerli ve yabancı yayınlarda makaleler yazdı.

Halen İstanbul Barosu, Çocuk Vakfı, YEKÜV, Marmara Soroptimist Kulübü Derneği'nde etkinliğini sürdürmektedir. Ayrıca Türkiye'nin ilk Kadın Avukatı Av.Süreyya Ağaoğlu'nun "Bir Ömür Böyle Geçti" adlı anılarını kaleme almış, Simone de Beauvoir'ın "Olgunluk Çağı" (2 cilt) ve "Koşulların Gücü" (2 Cilt) kitaplarını Fransızca'dan çevirmiştir. Evli , 2 çocuk ve 2 torun sahibidir.

Doç. Dr. Bülent Şam
Adli Tıp Kurumu

Adli Tıp Uzmanı. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1989 yılında mezun oldu. Üç yıl pratisyen hekim olarak çalıştıktan sonra, 1992 yılında Adli Tıp Kurumu'nda başladığı uzmanlık eğitimini 1995 yılında tamamlayarak uzman oldu. 2006 yılında Adli Tıp Uzmanlığı alanında Doçentlik unvanını aldı. 1995-2012 ve 2013-2014 yılları arasında Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesi'nde çalıştı. 2012 yılında bir yıl süreyle Kimya İhtisas Dairesi başkanlığını yürüttü. 1995-2014 yılları arasında çok sayıda ulusal ve uluslar arası çalışmalara katıldı. Temel çalışma alanı postmortem incelemelerdir. Postmortem incelemeler içinde özellikle Adli Antropoloji, Toplu Ölümlerde Otopsi ve Kimliklendirme, Madde Bağlantılı Ölümler ve İstismara Bağlı Çocuk Ölümleri konularıyla ilgilendi. Bu konularda yürütmüş olduğu çok sayıda çalışma ve yayını bulunmaktadır. İstismara Bağlı Çocuk Ölümleri konusunda VIII. Adli Bilimler Kongresi, VII. Adli Bilimler Sempozyumu, İstanbul Tabip Odası Çocuk ve Şiddet Çalıştayı, II. Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Kongresi'nde Ölümle Sonuçlanmış Çocuk İstismarı Olguları hakkında konuşmacı olarak görev aldı. Adli Otopsi Atlası kitabının yazarıdır. Ayrıca 2009, 2010, 2011, 2012 ve 2013 Türkiye Uyuşturucu Raporlarındaki "Madde Bağlantılı Ölümler" bölümlerinin; Birinci Basamakta Adli Tıp kitabında "Kitlesel Felaketlerde Hekim Sorumluluğu ve Bilirkişilik" bölümünün yazarıdır.

Prof. Dr. Cahide Aydın
Çocuk, Ergen ve Erişkin Psikiyatristi
E.Ü.T.F. Çocuk Koruma Birimi Başkanı
E.Ü.T.F. Çocuk ve Ergen Alkol Madde Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü

1949 yılında İzmir' de doğdu. 1973 yılında E.Üniversitesi Tıp Faküktesinden mezun oldu. Aynı fakültede Erişkin, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi uzmanlık eğitimini aldı. 1980 yılında Ottowa ve Montreal'de 1 yıl çocuk ve ergen psikiyatrisinde gözlemci olarak bulundu. 1983 yılında Doçent, 1989 yılında Profesör ünvanını aldı. 1986 yılından beri Çocuk Psikiyatrisi Başkanlık Görevi

2003 yılından beri EGEBAM (E.Ü.Çocuk ve Ergen Alkol Madde Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi) Müdür' lüğü görevini sürdürmektedir. Adli Çocuk Ergen Psikiyatrisi, Çocuk İstismarı, DEHB, Madde Bağımlılığı, Çocuk Koruma ilgi alanlarıdır. Evli, 1 kız ve 2 kız torun sahibidir.

Eylen Şavur
Psikolog - Çocuk Koruma Program Sorumlusu - UNICEF

UNICEF te Çocuk Koruma Program Sorumlusu olarak çalışan Eylen Şavur, psikoloji mezunudur. Uzmanlığını Sosyal Psikiyatri alanında yapan Savur, bugunlerde Sosyal Psikoloji alanında doktora yapmaktadır.

2004-2012 yılları arasında; Endonezya'da tsunami sonrasında proje yönetici (2005), Pakistan'dan deprem sonrasında proje koordinatörü (2006), Moldova'da insani yardım görevlisi olarak (2008) çalışmıştır. Türkiye'de çok sayıda afet müdahalesinde görev alan Savur 2012 yılında Suriyeliler için kurulan kamplarda görev almıştır.

Ana çalışma alanları; çocuk haklarının izlenmesi ve bakım sistemi, afetler sonrasında psikososyal destek hizmetleri ile mültecilerdir.

Prof. Dr. Fatoş Erkman
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Programı, İstanbul

Dr. Erkman Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Programından mezun olduktan sonra (BS), The Saint Louis Universite'sinde Yüksek Lisans ve Doktora derecelerini tamamladı (MS-Research, Klinik Psikoloji; Ph.D. Klinik/toplum Psikolojisi). Dr. Erkman 1973-1980 yılları arasında ABD de iken psikolog olarak, Saint Louis Glennon Hospital The Child Development Clinic, Saint Louis University, Center for the Application of Behavioral Sciences Clinical Division, ve Malcolm Bliss Mental Health Center gibi sağlık ve tedavi kuruluşlarında çalıştı. Akademik yaşamına Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümünde 1981 de başladı. B.Ü.Eğtim Fakültesi Eğtim Bilimleri Bölümü'nde 1982 den beri öğretim üyeliği yanında bölüm başkanlığı Fakülte Dekan yardımcılığı gibi görevlerde bulundu. Halen Rektör Danışmanlığı ve Bölüm Başkanlığı görevlerini de sürdürmektedir. Boğaziçi Üniversitesi Öğrenci Psikolojik Danışmanlık Merkezi (BÜREM) eş kurucusu (1993) ve yöneticisi (1996-2001). Boğaziçi Üniversitesi Barış Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (2007) eş kurucusu ve müdürü. Uluslararası Kişilerarası Kabul Red derneği kurucu üyesi ve başkanıdır(2008-2013). Türkiye'de Çocuk Hakları Bildirgesi'nin TBMM'den geçmesini sağlamak üzere İstanbul'da STK'ları ve devlet kurumlarını biraraya getiren bir organizasyonun eş düzenleyecisi olmuştur (TBMM de 1995 yılında onaylandı). Araştırma ilgi alanları arasında, çocuk istismarı ve ihmali, çocuk hakları, kişilerarası kabul red, sosyal ortam değerlendimeleri, program geliştirme, çatışma çözümü ve barış eğitimi , psikolojik danışmanlıkda birincil önleyicilik. Verdiği eğitimler arasında ; çatışma çözümünü de içeren çeşitli konularda öğretmen eğitimleri, Anne Çocuk Eğtim Vakfı için baba destek programı eğitici eğitimi, çocuk istismarını önleme eğitimleri bulunmaktadır. Çok sayıda konferans, çalıştay, seminer organizasyonları yapmıştır. 21. Yüzyıl Eğitim ve Kültür Vakfı ile birlikte organize edilen Barış Kültürü ve Eğitim Çalıştayı kitabı da 2013 de yayınlanmıştır.

Prof. Dr. Figen Şahin Dağlı
Gazi Üniv. Tıp Fakültesi Çocuk Sağ. ve Hast. Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1989 yılında mezun oldu, 1994'te Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ihtisasını tamamladı. Halen öğretim üyesi olarak görev yaptığı Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı'nda 2004 yılında doçent, 2010 yılında da profesör oldu. Çocuk ruh ve beden sağlığının korunması, çocuk istismarı ve ihmalinin önlenmesi, tıpta iletişim becerileri gibi konular temel ilgi alanlarıdır. Türkiye'nin ilk "Çocuk Koruma Merkezi" olan Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma, Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin müdür yardımcısı olarak çalışmaktadır. Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği'nin Yönetim Kurulu Üyesidir. Derneğin, Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği (ISPCAN) ile 2012 yılında düzenlediği "19. Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Kongresi'nin başkanlığını yapmıştır. Çocuk sağlığı, çocuk istismarı ve önlenmesi, aile eğitimleri konularında, Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlıkları ve UNICEF tarafından yürütülen çeşitli projelerde görev almıştır. Çalıştığı konularla ilgili ulusal ve uluslararası makaleleri ve özellikle çocuk istismarıyla ilgili olarak çok sayıda kitap bölümleri bulunmaktadır. Çocuk istismarıyla ilgili olarak tıp fakültesinde verdiği eğitimlere ek olarak, hemşirelik ve çocuk gelişimi bölümlerinde lisans ve yüksek lisans dersleri vermekte; avukatlara, rehber öğretmenlere, aile mahkemesi uzmanlarına yönelik eğitimlere de katkı vermektedir.

Prof. Dr. Kasım Karataş
Sosyal Hizmet Uzmanı-Hukukçu
Hacettepe Üniversitei, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet ler Bölümü

Prof. Dr. Kasım KARATAŞ, 1963-Şarkikaraağaç-Isparta doğumlu olup ilk, orta ve lise öğrenimini Antalya'da tamamladı. Lisans Eğitimini, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulunda (1984) ve Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesinde (2002) gerçekleştirdi. Ayrıca bir süre Gazi Üniversitesinde İİBF iktisat Bölümünde lisans, ODTÜ Sosyolojide yüksek lisans eğitimine devam etti. Yüksek lisans ve doktora eğitimi dâhil tüm akademik yükselmeleri Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Anabilim Dalındadır. Mezuniyetinden hemen sonra Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü Vakfı, Çocuk İşçilerin Sağlık Sorunları Araştırmasında sosyal araştırmacı olarak işe başladı. Yaklaşık bir yıl sonra Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümünde Araştırma Görevlisi oldu. 1985 yılından beri Hacettepe Üniversitesinde akademisyen olarak çalışmaktadır.

Hacettepe Üniversitesi Sosyal hizmet Bölümü lisans ve lisansüstü programlarında, Ankara Üniversitesi ve Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Hizmet ve Çocuk Gelişimi Bölümlerinde ve Gazi Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü lisans programında dersler verdi ve vermeye devam ediyor.

Alanında çok sayıda bilimsel araştırmaya, makale, kitap ve kitap bölümüne imza atan Karataş; çalışmalarını ağırlıklı olarak sosyal hizmette makro yaklaşımlar (toplumla çalışma, sosyal politika, sosyal hizmet yönetimi vb.); yoksulluk, işsizlik, engelliler, aile, çocuk ve gençlik refahı (çalışan çocuklar, sokak çocukları...) sosyal hukuk (mevzuat) ve araştırma konularında sürdürmektedir.

Mesleki ilgi alanında pek çok sivil toplum örgütünde de aktif çalışmalar yürüten KARATAŞ evli ve iki çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Sevda Alankuş
Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekan V.

Lisans, Yüksek Lisans ve Doktorasını Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde ve Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi alanında tamamladı. Akademik çalışmalarına 1988-1990 yılları arasında İngiltere ve İtalya'da devam etti. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde başladığı akademik çalışmalarına, Ankara Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve İzmir Ekonomi Üniversiteleri'nde devam etti ve dekanlık görevi üstlendi. Halen İletişim Bilimleri alanında profesörlük ünvanıyla, Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi'nin dekanlığını yürütüyor. 2000 yılından beri Bağımsız İletişim Ağı projesi çerçevesinde gerçekleştirilen hak haberciliği eğitimlerinin koordinatorlüğünü ve proje danışmanlığını yapıyor. Araştırma ve yayınlarını "medyada kadın ve azınlıkların temsili", "yerel ve alternatif medya", "Barış Gazeteciliği" gibi konular oluşturuyor. Editörlüğünü ve derlemesini yaptığı kitaplar arasında, İnsan Hakları Haberciliği, Kadın Odaklı Habercilik ve Çocuk Odaklı Habercilik başlıklı kitap dizisi bulunuyor.

Severine Jacomy Vité
Çocuk Koruma Bölümü Başkanı
UNICEF

Özellikle çocuk adaleti, alternatif bakım, çocuk politikaları ve gençlerin güçlendirilmesi konularında çalışmalar yürüten Séverine Jacomy-Vité, UNICEF Türkiye ofisinde Çocuk Koruma Şefi olarak çalışmaktadır. Daha önce Cenevre'de bulunan UNICEF CEE/CIS Bölge Ofisi'nde çocuk koruma uzmanı olarak çalışmıştır. Buna ek olarak aralarında Çocukları Kurtarın, Uluslararası Çocuk Adaleti Gözlemevi, Çocuk Hakları Sözleşmesi için STK'lar grubu ve Oak Vakfı'nın da bulunduğu birçok kurum ve kuruluşla işbirliği yapmış ve BICE CEE/CIS Bölgesel Delegasyonu ve Dünya İşkenceyi Önleme Örgütü'nün çocuk hakları programlarını yönetmiştir. Akademik eğitimini Sovyet çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler alanlarında alan Vité, çocuk bakımı alanında da çalışmıştır.

Prof. Dr. Sezen Zeytinoğlu
İzmir Üniversitesi, Psikoloji Bölümü Başkanı

Sezen Zeytinoğlu lisans eğitimini ODTÜ'de, yüksek lisans'ını Kansas Universitesi Psikoloji Bölümünde, doktorasını A.Ü. Eğitim Fakültesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü'nde tamamlamış; doçentlik ve profesörlüğünü 1980-2005 arasında Ege Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde görev yaptığı yıllar içinde gelişim psikolojisi alanında almıştır. Çocuk İstismarını ve İhmalini Derneği'nin 1988'de Esin Konanç ve bir grup farklı disiplinden akademisyen ve uzmanla kuruluşunu yaptıktan sonra, bir dizi ulusal ve uluslararası konferans, kongre ve çalıştay düzenlemede görev almıştır. Kötü muameleye uğrayan çocuk ve aileleri için bazı hizmetlerin geliştirilmesinde rol almıştır. 2002-2008 arası ISPCAN Yönetim kurulunda görev almıştır. 2001'de Istanbul'da 2007'de ise Lizbon'da düzenlenen ISPCAN Avrupa Konferanslarının bilimsel kurul eş-başkanlıklarını yapmıştır. Çocuk istismarı ve ihmali, kurum bakımındaki çocuklar ve çalışan çocuklarla ilgili çeşitli araştırmalar yapmıştır. 2010'dan bu yana İzmir Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nün başkanlığını yapmaktadır. İzmir İl İnsan Hakları Kurulu'nda çalışmaktadır.

Türkay Asma
Avukat
Ankara Barosu

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezunu olan Av. Türkay Asma, 1985 yılında "Çocuk Hukuku ve Çocuk Mahkemeleri" konusunda lisansüstü çalışma yaptı. 1988 yılında Çocuk İhmali ve İstismarını Önleme Derneğinin kurucuları arasında yer aldı ve birçok kez Dernek Başkanlığı ve Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulundu.

Av. Türkay Asma, ayrıca "Evlat Edinme ve Koruyucu Aile Derneği" ile Özgürlüğünden Yoksun Çocuklarla Dayanışma Derneği'nin" kurucuları arasında yer aldı. Bu derneklerin de yönetimlerinde bulundu.

Çocuk hakları savunucusu olan Av. Türkay Asma; Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde "Çocuk Hukuku ve Çocuk Hakları" dersleri vermektedir ve Avukatlık mesleğine devam etmektedir.

Av. Türkay Asma evli ve iki çocuk annesidir.

BİLİMSEL PROGRAM

23.10.2014, Perşembe	Ana Salon	Sinema Salonu	Galata Salonu	4. Kat Dersane
08.00-09.00	KAYIT			
09.00-09.45	**KONGRE AÇILIŞ TÖRENİ** Açılış Konuşmaları			
09.45-10.30	**KONFERANS 1.** Çocukları Şiddetten Korumak için Etkin Sistemin Yapılandırılması **Oturum Başkanı:** Figen Şahin Dağlı **Konuşmacı:** Jenny Gray			
10.30-11.00	ARA			
11.00-12.30	**PANEL 1.** Bakım Hizmetlerinde Kalite **Oturum Başkanı:** Severine Jacomy Vite **Konuşmacılar:** Ian Milligan Evren Ermisket	**PANEL 2.** Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri **Oturum Başkanı:** Resmiye Oral **Konuşmacılar:** George Nikolaidis Shanta Rischi Dube Zeynep Sofuoğlu		**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**
12.30-13.30	ÖĞLE YEMEĞİ			
13.30-14.30	**PANEL 3.** Çocuk Ölümleri İzlem Ekipleri ve Önleme Çalışmaları **Oturum Başkanı:** Bülent Şam **Konuşmacılar:** Resmiye Oral Tricia Gardner	**PANEL 4.** Acil Durumlarda Çocukların Korunması **Oturum Başkanı:** Deema Jarrar **Konuşmacılar:** Ayşegül Alsan Kamil Kurtul Paola Paoletti		**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**
14.30-15.00	**KONFERANS 2:** Çocuk Koruma Karar Oluşturma Sürecinde "Değerlendirme ve Analiz Çerçevesi - SAAF" yöntemi kullanımı **Oturum Başkanı** Hakan Acar **Konuşmacı:** Stephen Pizzey			
15.00-15.30	ARA			
15.30-17.00	**PANEL 5.** Çocukların Ticari Cinsel Sömürüsü **Oturum Başkanı:** Sezen Zeytinoğlu **Konuşmacılar:** Christina Theanu Karadedou, Jordan Greenbaum Şahin Antakyalıoğlu	**PANEL 6.** Etkin Bir Çocuk Koruma Yasasına Doğru **Oturum Başkanı:** Betül Onursal **Konuşmacılar:** Göktan Koçyıldırım Seda Akço	*** SERBEST BİLDİRİLER 1** **Moderatörler:** Nahide Doğrucan Nurdan Duman S-1 / S-8	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**

24.10.2014, Cuma	Ana Salon	Sinema Salonu	Galata Salonu	4. Kat Dersane
09.00-09.45	**KONFERANS 3.** Çağımızda Çocuk ve Ergenleri Çevreleyen Riskler: Onları Nasıl Korumalıyız? **Oturum Başkanı:** Ufuk Beyazova **Konuşmacı:** Bahar Gökler			
09.45-10.30	**KONFERANS 4.** Ülkemizdeki Koruma Altındaki Çocuklarla İlgili 21. Yüzyıldan Beklenti ve Umutlar **Oturum Başkanı:** Ayşe Yalın **Konuşmacı:** Neşe Erol			
10.30-11.00	ARA			
11.00-12.30	**PANEL 7.** Türkiye'de Çocuğa Yönelik Algılar **Oturum Başkanı:** Fatoş Erkman **Konuşmacılar:** Hülya Alp Runa Uslu Şahbal Aras	*** SERBEST BİLDİRİLER 2** **Moderatörler:** İrem Akduman Serra Müderrisoğlu S-9 / S-16, S-32	**YUVARLAK MASA TOPLANTISI 1.** Çocuğun Korunmasında STK'ların Rolü **Oturum Başkanı:** Eylen Şavur ÇİİODER, ÇOGEPDER, ÇOKMED, GÜNDEM ÇOCUK, ICC	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**
12.30-13.30	ÖĞLE YEMEĞİ			
13.30-15.00	**PANEL 8.** Üniversite Çocuk Koruma Merkezlerinin Yaygınlaştırılması ve Eşgüdümü **Oturum Başkanı:** E. Tolga Dağlı **Konuşmacılar:** Dilşad Foto Özdemir Figen Paslı Mehmet Akif İnanıcı	**PANEL 9.**Çocuk Odaklı Habercilik **Oturum Başkanı:** Sevda Alankuş **Konuşmacılar:** İncilay Cangöz Kemal Özmen Yüce Yöney	*** SERBEST BİLDİRİLER 3** **Moderatörler:** Aslı Çarkoğlu Fatoş Erkman S-17 / S-24	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**
15.00-15.30	ARA			
15.30-17.00	**PANEL 10.** Çocuk Koruma Kanunu Uygulama Sorunları **Oturum Başkanı:** Türkay Asma **Konuşmacılar:** Gökten Koçoğlu Hakan Acar Selmin Cansu Demir	**PANEL 11.** Çocuğa Şiddeti Önleme Programları **Oturum Başkanı:** Figen Şahin Dağlı **Konuşmacılar:** Aslı Çarkoğlu Ayşin Taşar Taner Güvenir	*** SERBEST BİLDİRİLER 4** **Moderatörler:** Bürge Akbulut Perran Boran S-25 / S-31, S-40	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**

25.10.2014, Cumartesi	Ana Salon	Sinema Salonu	Galata Salonu	4. Kat Dersane
09.00-10.30	**PANEL 12.** Türkiye'de Çocuk Ölümleri **Oturum Başkanı:** Erdal Atabek **Konuşmacılar:** Ayşen Çoşkun Kemalettin Acar Ufuk Beyazova			
10.30-11.00	ARA			
11.00-12.30	**PANEL 13.** Çocuk Gelinler **Oturum Başkanı:** Cahide Aydın **Konuşmacılar:** Bengi Semerci Halime Güner Hilal Özcebe Necmi Çekin	**PANEL 14.** Suça Sürüklenen Çocuklar **Oturum Başkanı:** Kasım Karataş **Konuşmacılar:** Emine Zinnur Kılıç Figen Çok Hasan Büker	*** SERBEST BİLDİRİLER 5** **Moderatörler:** Özlem Korel Rita Krespi S-33 / S-39	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**
12.30-13.30	ÖĞLE YEMEĞİ			
13.30-15.00	**PANEL15.** 6545 Sayılı Kanunla Cinsel Suçlarla İlgili Getirilen Yenilikler **Oturum Başkanı:** Adem Sözüer **Konuşmacılar:** Hatice Kaynak Murat Aydın Şahika Şişmanlar	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI SONUÇLARI**	*** SERBEST BİLDİRİLER 6** **Moderatörler:** Aysun Baransel Isır İmran Kezer S-40 / S-47	*** SERBEST BİLDİRİLER 7** S-48 / S-54
15.00-15.30	ARA			
15.30-17.00	**YUVARLAK MASA TOPLANTISI 2.** Üniversite Çocuk Koruma Merkezleri ve Çocuk İzlem Merkezleri: Beklentiler, Sorunlar, Çözümler **Oturum Başkanı:** Bahar Gökler **Konuşmacılar:** Betül Ulukol Didem Öztop E.Tolga Dağlı Fadime Yüksel Nihal Fındık Zerrin Erkol	*** SERBEST BİLDİRİLER 8** **Moderatörler:** Bora Büken Ceren Acartürk S-55 / S-61	*** SERBEST BİLDİRİLER 9** **Moderatörler:** Burcu Kılıç Nurşen Turan Yurtsever S-62 / S-69	**GENÇLİK ÇALIŞTAYI**
17.00-18.00	KAPANIŞ TOPLANTISI			

KONFERANS 1

Çocukları Şiddetten Korumak İçin Etkin Sistemin Yapılandırılması

Konuşmacı: Jenny Gray
Sosyal Hizmet Danışmanı
Uluslararası Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneği Önceki Başkanı
Sheffield Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar Bölümü Onursal Üyesi

Çocukları Şiddetten Korumak İçin Etkin Sistemin Yapılandırılması
Birleşmiş Milletler Çocuğa Yönelik Şiddet Raporu'nda (2006) Pinheiro çocuklara yönelik hiçbir şiddetin haklı görülemeyeceğini ve çocuklara yönelik her şiddetin önlenebilir olduğunu belirtmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri özel temsilcisi Marta Santos Pais de küresel araştırmasında şiddetten uzak bir yaşam için daha yapılacak çok şey olduğunu bize hatırlatmaktadır.

Pinheiro'ya katılmayacak çok az kişi olsa da bunu sağlayacak yerleşmiş sistem ve servislerin kurulması tüm toplumlar için üstesinden gelinmesi gereken zor bir iştir. Bu sunumda çocukları istismardan korumak için oluşturulacak etkin bir sistemin değişik elemanları içermesi ve böyle bir sistemin çocukların öncelikli yararı için birlikte çalışması gerektiği anlatılacaktır.

Bu da kanunlar, politikalar ve hizmetlerin yalnızca bir çocuk istismar edildiğinde devreye girmesi değil, aynı zamanda istismarı önlemek, zarar gören çocukları korumak ve terapötik hizmetleri sunmak, yalnızca istismara uğrayan çocuklalar değil, onların aileleri ve istismarcılarla da çalışmak anlamına gelir.Tüm bu aktivitelerin odağı çocuk istismarını önlemek ve çocuklar için sonuçları daha iyiye götürmektir.

KONFERANS 2

Çocuk Koruma Karar Oluşturma Sürecinde "Değerlendirme ve Analiz Çerçevesi - SAAF" yöntemi kullanımı

Konuşmacı: Stephen Pizzey
Çocuk ve Aile Eğitimi Yöneticisi - Çocuk ve Aile Eğitimi Yöneticisi

Çocuk Koruma Karar Oluşturma Sürecinde "Değerlendirme ve Analiz Çerçevesi - SAAF" yöntemi kullanımı
Çocuk Korumada Değerlendirme ve Analizi çerçevesi (SAAF), zarar gören ya da zarar görme olasılığı olan çocukla ilgili endişenin bulunduğu çocuk ve aile durumları hakkında kanıta dayalı bilgiler toplandıktan sonra kullanılmak üzere geliştirilmiştir. (Bentovim, A.,Cox, A., Bingley Miller, L., Pizzey, S. And Tapp, S. (2014) The Safeguarding Children Assessment and Analysis Framework. York: Child and Family Training. (http://www.childandfamilytraining.org.uk, adresinden ulaşılabilir).

2012 yılında İngiltere Eğitim Müdürlüğü bir araştırma raporu yayınladı. Bu rapor SAAF'ın ailenin "değişebilme kapasitesi" ve "başarı veya tam tersi nasıl ölçülebilir" değerlendirmelerini dahil eden tek araç olduğu şeklinde sonuçlandı. (Barlow J.,Fisher J.D. and Jones D. (2012) Önemli zarar modelleri hakkında sistemik derleme-Systematic Review of Models of Significant Harm)

SAAF, çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarının, onların bu ihtiyaçlarını ebeveynin karşılayabilme kapasitesinin geniş aile ve çevresel bağlamda değerlendirilmesi sırasında elde edilen bilgilerin analizini destekler. Bu durum aşağıdakilerin analizini gerektirir: a) çocuğa zarar profili ve/veya ileride gelecek zarar riski, örneğin çocuğun uğradığı zararın şiddeti ve bunun çocuğun sağlığı, gelişimi üzerine etkisi ve ebeveynler tarafından yaşanan zorlukların yaygınlığı b) hiçbir şey değişmemesi halinde çocuğun olası durumu ve c) ebeveynin çocuk merkezli olması, ebeveynlik davranışlarının değiştirilebilirliği ve ebeveynlerin uzmanlarla işbirliği yapabilme yeteneğini içeren başarılı bir müdahale için olasılıklar

SAAF, uzmanlara, çocukların yararına, onların sağlığına ve gelişimine yapılacak müdahale önerilerini kanıtlamada ve müdahale sonuçlarını ölçmede yardımcı olur. SAAF, şu anda, zarar gören çocuklar için yapılacak planlar hakkında karar vermeyi geliştirici etkisi olup olmadığını belirlemek için değerlendirilmektedir. SAAF, İzmir Üniversitesinden Prof.Dr.Sezen Zeytinoğlu ve ekibi tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

KONFERANS 3
Çağımızda Çocuk ve Ergenleri Çevreleyen Riskler : Onları Nasıl Korumalıyız?

Konuşmacı: Prof. Dr. Bahar Gökler
Çocuk Ergen ve Yetişkin Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Başkanı

Çağımızda çocuk ve ergenleri çevreleyen risk etmenleri; onları nasıl korumalıyız?
Günümüzde küreselleşme olgusu,çocukların ve gençlerin psikososyal gelişimlerini ve kimlik oluşturma süreçlerini değişik boyutlarda etkileyen bir durum olarak öne çıkmaktadır.
Çağımızda tüm ülkeleri içine çeken küreselleşme,geleneksel aile yapısının çözülmesi ile birlikte giden ve çocuk ve gençlerde bireysel ve toplumsal kimlik yapılanmasını biçimlendiren ya da örseleyen pek çok değişkeni içinde barındırmaktadır.
Küresel değişim süreçlerinin aileye yansıması ve geleneksel aile yapısının çözülmesi aile içinde yalnızlaşma ve çocuğun ya ergenin dışlanmışlık yaşaması,boşanma ve tek ebeveynlilik,aile içi şiddet,ihmal ve istismar,alkol,madde bağımlılığına yönelme,özkıyım oranında artışı da beraberinde getirmektedir.

Günümüzdeki postmodern yaşam tarzında gözlenen hızlı dönüşüm ve değişimlere açık olma özelliği zaman zaman aileyi ciddi çıkmazlar içinde bırakabilir, gençleri derin bir kimlik bocalamasına itebilir.Ülkemizde bu hızlı dönüşüm ve farklılaşma daha geleneksel kültürlerden gelen anababalarla çocuklar ve ergenleri birbirlerinden uzaklaştırmakta ya da karşılıklı eşduyum ve birbirlerini anlama ve uyum içinde yaşama becerilerini zorlaştırmaktadır.Bu da kendine yönelik şiddet ya da aile içi şiddeti arttıran bir öğe olarak ortaya çıkmaktadır.Çağımızda çocuk ve gençleri çevreleyen bir başka şiddet boyutu da toplumsal çatışma ve savaşlardır.
Yine çağımızda kitle iletişim araçlarının çocuk ve gencin yaşamına ağırlıklı olarak girmesi ile birlikte,özellikle yalnız ve uyaransız çocuk ve gençlerin, internet,t.v,cep telefonları gibi sanal bir etkileşim ortamında öğütüldükleri,gençlerin ve aile üyelerinin daha kendi bireyselliklerine kapalı olduğu bir aile sisteminin toplumda yaygınlaştığı gözlemlenmektedir.

Çağdaş yaşamın postmodern bakış açısı,ergenler açısından evlilik öncesi cinsel ilişkiyi özendirmekte,kitle iletişim araçları yoluyla erken cinsel ilişki pekiştirilmekte, aynı zamanda bu durumun gençleri karmaşaya sürüklemekte olduğu bilinmektedir.

Sonuç olarak,çağdaş toplum içinde ailenin ve aile içindeki bireylerin, bir değerler sistemi üzerinde birleşerek,kendi oluşum sürecine,içinde bulunduğu kültüre yabancılaşmaksızın,aile içindeki çocuk ve gençlerin gelişimsel düzeyleri doğrultusunda sorumluluklar üstlendiği bir yapılanmada, sanal gerçekliğin yerine gerçek yaşantıyı koyarak,kendi varoluşuna;çatışma ve savaşları körükleme yerine barış sürecine sahip çıkmaları, çağımızda çocuk ve ergenleri çevreleyen risk etmenlerine karşı onları koruyacak olan önemli adımlar olarak vurgulanmalı ve dikkate alınmalıdır.

KONFERANS 4
Koruma Altındaki Çocuklarla İlgili 21. Yüzyıldan Beklenti ve Umutlar

Konuşmacı: Prof. Dr. Neşe Erol
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Korunma altındaki çocuklarla ilgili 21. Yüzyıldan beklenti ve umutlar
Dünyada milyonlarca çocuk ciddi yoksunluk ve tehlike altında yaşamaktadır. Zorlayıcı koşullarda yaşayan bu çocuklar erişkinliğe ve ebeveynliğe geçiş sürecinde de uzun soluklu yoksunluk ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu nedenle erken yaşlardan itibaren çok boyutlu rehberlik ve desteğe gereksinim duymaktadırlar. Çocukları zorlayıcı koşullardan dayanıklı, sağlam gençlere ve üretken erişkinlere dönüştürmek umudumuz ve amacımızdır. Bu amaçlara ulaşabilmek için;
Gebelik döneminden başlayarak yaşamın ilk 5 yılında gelişimin her alanda desteklenmesini sağlamak, Bebek Ruh Sağlığını yaygınlaştırmak, Aile Temelli Yaklaşıma odaklanmak: Aileleri çocuklarına bakabilmeleri için desteklemek, çocukların ailelerinden ayrılmasını önlemek. Bunun olası olmadığı durumlarda Akraba Koruması, Koruyucu Aile, ülke içinde Evlat Edinme gibi Alternatif Hizmet modellerine geçisi sağlamak, Çocuğu şiddet, istismar, ihmal ve sömürüden korumak, korunamayan çocuklara her türlü destek ve tedaviyi sağlamak, Toplum ve Yetkinlik Temelli Çocuk Koruma Sistemlerine Geçişi sağlamak. Bebek- Merkezli, Çocuk ve Genç Merkezli Çocuk Koruma Sistemlerine geçiş yapmak. Ayrıca Devlet Korumasından ayrılan erişkinleri de sisteme dahil ederek, aileleri ve toplumu bilgilendirmek ve önleme çalışmalarına katmak, Etiketleme ile her alanda mücadele etmek, Çocuk Hakları Temelli ve Disiplinlerarası yaklaşımı benimsemek, Güvenilir Veri Tabanı oluşturmak, Girişimlerin Etkisini Değerlendirmek 21. Yüzyılda umudumuz ve amacımızdır. Ayrıca, koruma altındaki çocuk ve gençlerin kendi seslerinin duyulması, bakımları ve yaşamlarıyla ilgili reform sürecinde yerlerini alması, Çocuk Koruma Sisteminin gerçekten koruyan Güvenli Üs olarak görülmesini önemsiyoruz. Bu konularda özellikle devlet korumasında olan çocukların ruh sağlığı ile ilgili 15 yıllık deneyim, gözlem ve araştırma sonuçları bebeklikten, erişkinliğe ve ebeveynliğe geçiş gibi yaşam döngüsü içersinde ele alınacak ve tartışılacaktır.

PANEL 1
Bakım Hizmetlerinde Kalite

Konuşmacı: Evren Güncel Ermisket
İç Denetçi
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Çocuk Bakım Kuruluşlarında Kalite Değerlendirme-Özdeğerlendirme

Geçici ya da sürekli olarak aile ortamından mahrum kalan çocuklara, bakım ve koruma hizmetlerinin sunulması ve bu hizmetlere ilişkin standartların belirlenmesi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının temel görevlerindendir. Bu doğrultuda, çocuk bakım kuruluşlarında sunulan bakım ve koruma hizmetlerinin kalitesini ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne uygunluğunu garanti altına almak amacıyla, Kuruluşlarımız tarafından uyulması gereken Minimum Standartlar belirlenmiştir.

2013 yılında, bakım hizmetleri alanında çalışan yöneticilerin, minimum standartlar doğrultusunda, kendi hizmetlerini değerlendirmelerine yönelik bir araç olan "Öz Değerlendirme" sistemine ilişkin Uygulama Rehberi hazırlanmıştır.

Öz Değerlendirmenin hedefi, çocuk bakım hizmetlerinin kalitesini artırmak ve hizmetten yararlanan çocukların refahına katkı sağlamaktır. Yöntemin en önemli unsuru, hizmetten yararlanan çocuklar ve aileleri ile hizmet sunumunu gerçekleştiren çalışanların, kalite değerlendirme sürecine aktif bir şekilde katılımıdır. Sunum kapsamında; öz değerlendirme yöntemi-özellikle çocuklar ve ailelerin katılımı- beklenen sonuçlar ve geleceğe ilişkin planlamalar paylaşılacaktır.

Konuşmacı: Ian Milligan
Sosyal Çalışmacı, Sosyal Pedagog
İskoçya

Bakım Hizmetlerinde Kalite

Kalite "denetlenemez", ancak "yönetilebilir""

Dr. Milligan Türkiye'de Evren Ermisket tarafından yönetilen "Öz değerlendirme" projesinde çalıştı. Bu sunumda kurum bakımı kavramında devam eden gelişmeleri daha geniş bir çerçevede ele alacak ve "öz değerlendirme" nin kaliteye ulaşma ve sürdürmedeki anahtar rolünü anlatacaktır. Neden öz değerlendirme?

• İşe değer verme:-önemlidir, geliştirilebilir, personel ya da sisteme değil çocuğa odaklanılmalıdır.
• Gençlere değer verme:-insanlar –onların bakım verenler için önemli bilgileri vardır, onlara danışmak sadece saygımızı göstermekle kalmaz aynı zamanda onların dasorumluluk duygusunu geliştirir.
• Ailelere değer verme: aile çocuğunu ihmal ettiğinde ya da bir şekilde "sorunlu" olduğunda bile her zaman o çocuğun anne babasıdır ve çocukları onlar için önemlidir. Onlarla birlikte iyi çalışıldığında yeniden çocuklarına bakabilir hale gelebilirler. Çocukların ve ailelerin bakış açılarının dikkate alınması bakım pratiğinde gelişime yardımcı olur.

"Öz değerlendirme" nin kapsamı:
• Çocuk hakları farkındalığı, tutarlı bir yüksek standart kararlılığı
• Zayıflıklara, hatta istismar sayılabilecek davranışların bile açığa çıkarılmasına izin veren bir ölçüm-en iyi personeli destekleyebilir.
• Kurum bakımını incelerken yalnızca kurumun içine değil "giriş" ve "çıkış"lara da bakılmalı, yani kurum bakımından ayrılma veeve dönüşe. Sistem ancak tüm bunlara dikkat edilirse iyi çalışabilir.

"Öz değerlendirme"nin zaman içinde gelişmesi ve devam etmesini sağlamak için gerekli diğer etmenler:
• Personelin eğitimi:- bakım hizmetlerinde genel eğitim- çocuk gelişimi, çocuk hakları temelli bakım pratikleri; çocuk katılımı, çocukları etkin dinleme, zor davranışlarla baş etme konularında özel eğitim
• Personel seçimi ve uygun olmayan personelin değiştirilmesi
• Personelin "daha büyük bir iş yapma" konusundaki yansıtıcı kapasitesini oluşturma
- undertake new forms of 'alternative care' - family support, day care, especially of disabled children, supporting foster-carers
- provide 'after-care' support, especially for 'care-leavers'
- higher quality work with children, especially those who are most 'challenging'/troubled

PANEL 2
Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri

Konuşmacı: George Nikolaidis
Ruh Sağlığı ve Sosyal Yardımlaşma Bölümü ve Çocuk Sağlığı Ensititüsü Çocuk İstismarı ve İhmali Çalışma ve Önleme Merkezleri Başkanı

Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri - BECAN Araştırması
Bu sunumda Balkanlarda yapılan, ve bugüne kadar örneklem büyüklüğü açısından en büyük Avrupa prevalans çalışması olan BECAN çalışmasından, çocukların kendilerinin bildirdiği şiddet deneyimleri ve ihmal algıları üzerinden elde edilen veriler anlatılacaktır. Ayrıca yetkili kuruluşlara başvuru üzerinden de bazı veriler sunularak , gerçekte istismara uğrayan olguların çok az bir kısmının hizmet sunucuların dikkatine ba şvurduğunu kanıta dayalı olarak "buzdağı" metaforu kullanılarak gösterilmiş olacaktır. Bu verilere dayanarak istismar olgularının cinsiyet ve kent/kırsal bölge dağılımı hakkında da yorumlar yapılacak, özellikle çocuk cinsel istismarında uluslararsı literatürle çelişen geleneksel kavramlar ele alınacaktır. Saha çalışmaları yapılırken alınması gereken aile onamları üzerine de tartışılacaktır. Ek olarak Avrupa düzeyinde geliştirilmekte olan, çocuk istismarı ve ihmali surveyans sistemi için veri seti geliştirilmesi gibi, şu anda uygulanmaya başlanmış olan çalışmaların izlemlerinden söz edilecektir. Son olarak kanıta dayalı politika geliştirme ve sürekli değişen çağdaş sosyal çevrede etkili olabilecek çocuk koruma sistemi ve servislerinin güçlendirilmesi ve gittilkçe gelişitirlmesi üzerinde durulacaktır.

Konuşmacı: Dr. Zeynep Sofuoğlu
Acil Ambulans Hekimleri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimleri BECAN Türkiye Araştırması
Olumsuz çocukluk çağı deneyimleri (OÇÇD) ile erişkin sağlık sorunları arasındaki ilişkiyi bildiren ilk çalışma; çocukluk çağında karşılaşılan istismar maruziyeti ile ev içindeki yetersizliklerin erişkinlikte çoğu ölümle sonuçlanabilen çoklu risk etmenleri ile güçlü ilişkisi olduğunu bildirmistir. Bu çalışmayı izleyerek yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar elde edilmiştir. Dünya Sağlık Örgütü'nün, OÇÇD'nin en önemli kategorilerinden olan çocuk ihmal ve istismarı konusunda nüfus-temelli yaptığı araştırmasında, tüm dünyada yapılan araştırmalarda farklı tanımlar ve yöntemler kullanılması nedeniyle veri karşılaştırması yapılamamasını önemli bir sorun olarak bildirmiştir. Bu nedenle, Birleşmiş Milletler Çocuk Fonuna (UNICEF) bağlı olarak çalışan, Uluslararası Çocuk İhmal ve İstismarını Önleme Birliği (ISPCAN) tarafından ISPCAN Çocuk İstismarı Tarama Araçları (ICAST) geliştirilmiştir. BECAN Türkiye araştırmasında da ISPCAN'ın izniyle ICAST kullanılmıştır. İzmir, Denizli ve Zonguldak'ta 7 540 çocukta araştırma uygulanmıştır. Tüm çalışma grubu ile 11, 13, 16 yaş grubunda tüm yaşam boyu yaşanan psikolojik ve fiziksel olumsuz çocukluk çağı deneyimleri ve ihmal sıklığı sırasıyla %70,5; %58,3; %42,6, son bir yıldaki sıklıklar ise sırasıyla %62,7; %46,0; %37,5 olarak saptanmıştır. Psikolojik olumsuz çocukluk çağı deneyimleri, kırsala göre şehirde yaşayanlarda, ihmal kızlarda ve fiziksel olumsuz çocukluk çağı deneyimleri erkeklerde daha yüksek oranda saptanmıştır. Olumsuz çocukluk çağı deneyimleri sıklığı, deneyim türü fark etmeksizin, çocuğun yaşına bağlı doğru orantılı olarak artmıştır.

Türkiye'de ilk kez üç ilde ve bu kadar büyük bir toplumda ISPCAN çocuk istismarı tarama aracı kullanılarak olumsuz çocukluk çağı deneyimlerinin son bir içindeki yıl ve tüm yaşam boyu sıklığı saptanmıştır. Tarama yapılan çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili olumsuz çocukluk çağı deneyimleri sıklığı %42 ile %70 arasında saptanmış olup Türkiye'nin bu bölgelerinde çok önemli bir halk sağlığı sorunu ve erişkin sağlık riski ile karşı karşıya olduğumuz açıklığa çıkarılmıştır. Anahtar sözcükler: Çocuk ihmal ve istismarı, çocuğa yönelik kötü muamele, ICAST-CH, olumsuz çocukluk çağı deneyimleri

PANEL 3
Çocuk Ölümleri İzlem Ekipleri ve Önleme Çalışmaları

Konuşmacılar:
Prof. Dr. Resmiye Oral
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Profesörü
Iowa Üniversitesi Çocuk Koruma Programı Yöneticisi

Doç. Dr. Tricia Gardner
Avukat
Oklahoma Üniversitesi Sağlık Bilimleri Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi, Anabilim Dalı Başkanı

Bu sunum ile sunucular, çocuk ölümlerini izleme ekiplerinin hem çocuk ölümlerini hem de çocuk istismarını önlemede ne denli ve nasıl önemli bir rol oynadığını vurgulayacaklar. Sunum boyunca, bu ekiplerin amaç ve misyonları, değişik ekip tipleri, ekiplerde hangi kurum temsilcilerinin bulunması gerektiği, ekiplerin nasıl kurulacağı, etkin bir ölüm izleme metodunun nasıl olması gerektiği, bu metodu uygulayabilmek için ne gibi materyal gerektiği, gereken bilgilerin nasıl toplanacağı, ekip üyelerine nasıl dağıtılacağı ve gizliliğin nasıl sağlanacağı konuları tartışılacaktır. Sonuç olarak önleme çalışmalarında çok büyük rol oynamış olan bu ekiplerin sadece gelişmiş ülkelerde değil aynı zamanda gelişmekte olan ülkelerde de gerekli ve uygulanabilir olduğu konusunda interaktif tartışma başlatılacaktır.

PANEL 4
Acil Durumlarda Çocukların Korunması

Konuşmacı: Doç. Dr. Kamil Kurtul
Kırıkkale Üniversitesi - Fen Edebiyat Fakültesi Merkezi Müdürü

Acil Durumlarda Çocuk Koruma Eğitim Programı
Suriye'de yaşanan çatışma ortamından kaçarak Haziran 2011 tarihinden itibaren Türkiye'ye sığınmaya başlayan insanlar için açılan kampların hem sayısı hem de kapasitesi o günden bu yana hızla artmış ve ilgili bakanlıklar ve kurumlardan gelen talep üzerine, UNICEF Türkiye ofisi çocuk koruma alanında çalışan ilgililerin verdikleri hizmetler ve uygulamaların çocuğun yüksek yararına uygun biçimde gerçekleştirilebilmesi ve standardize edilmesi amacıyla hizmet sağlayıcıların kapasitelerini destekleme kararı almıştır. Bu amaçla, yaklaşık 1.2 milyon Suriyeli sığınmacının yaşadığı bölgelerdeki mevcut hizmet sağlayıcılara tespit, gözlem, raporlama ve müdahale alanlarında eğitim programları aracılığıyla destek verilmeye başlanmıştır. Eğitim programı UNICEF'in acil durumlarda uyguladığı hak temelli müdahale yaklaşımı konusunda katılımcılarda kapasite oluşturma ya da var olan kapasiteyi iyileştirme ve ulusal ve yerel düzeydeki uygulayıcıların ihtiyaç duydukları hayati öneme sahip bir dizi becerinin geliştirilmesi için fırsat sunma amacındadır.

Acil Durumlarda Çocuk Koruma Programı (ADÇK) aracılığıyla katılımcıların
- Acil durumlarda çocuk koruma amaçlı müdahaleler konusunda uygulamaya yönelik bilgi kazanmaları
- Acil Durumlarda çocuk koruma faaliyetlerinin arka planını oluşturan ulusal ve uluslararası yasal arka plan, ilkeler ve yaklaşımlar konusunda bilgilenmeleri
- Çocuk Koruma Uzmanlarının bireyler arası ilişkiler dahil olma üzere ihtiyaç duydukları temel becerileri kazanmalarına katkı sağlanması planlanmaktadır.

Acil Durumlarda Çocuk Koruma Programı aralarında Türk Kızılayı ve STK'lar gibi çocuk koruma alanında faaliyet gösteren insani yardım örgütlerinin çalışanlarının yanı sıra özellikle Afet ve Acil Durum Başkanlığı'nda görevli anahtar konumdaki personel için geliştirilmiştir. Değinilen hedef grup içerisinde ülke içinde çocuk koruma faaliyeti yürütmüş olanlar ve insani yardım alanında çalışmış ancak çocuk koruma faaliyetleri konusunda tecrübesiz olanlar da yer almaktadır.
6 Eylül 2014 tarihi itibarıyla program kapsamında anahtar konumdaki (56 AFAD; 30 STK, 52 Sığınmacı Kampı Yöneticisi; 21 Türk kızılayı çalışanı; 11 AFAD Arama Kurtarma Ekip Başkanı olmak üzere) 174 çocuk koruma uygulayıcısına çocuk koruma temel eğitimi verilmiştir.

PANEL 5
Çocukların Ticari Cinsel Sömürüsü

Konuşmacı: Christina Theano Karadedou, PhD
Selanik, Yunanistan

Yunanistan'da Çocukların Ticari Cinsel Sömürüsü
Bu sunumda, çocukların cinsel sömürüsünü içeren Yunanistan'daki seks ticareti gerçeklerinden bahsedilecektir. Mağdur haline gelme durumu ve, Sivil Toplum Organizasyonları ve devletin bu konuyla baş etmek üzere aldığı önlem faaliyetlerinden bahsedilecektir. Ayrıca Yunanistan'da yeni mağdur belirleme yöntemleri üzerinde odaklanılacaktır.

Konuşmacı: Virginia Jordan Greenbaum, MD
Güvenli ve Sağlıklı Çocuklar İçin Stephanie Blank Merkezi Tıbbi Direktörü

Amerika Birleşik Devletleri'nde Çocukların Ticari Cinsel Sömürüsü
Bu sunum; Amerika Birleşik Devletleri'nde çocukların seks ticaretinde kullanılması ve cinsel sömürü yöntemleri, mağduriyeti artıran riskler, mağduriyette ortaya çıkan durumlar, soruna gelişmiş toplumun reaksiyonunu içeren seks ticaretinin kapsamı, yapısı ve baş etme yöntemleri hakkında genel bakış sağlayacaktır. Ayrıca suç davranışında; medikal ve mental sağlık çalışanları, sosyal hizmet uzmanları, sivil toplum organizasyonu ve adli çalışmacıların rollerini içeren multidisipliner yaklaşım üzerinde odaklanılacaktır.

PANEL 6
Etkin Bir Çocuk Koruma Yasasına Doğru

Konuşmacı: Göktan Koçyıldırım
Çocuklar İçin Adalet ve Çocuk Haklarının İzlenmesi Sorumlusu - UNICEF

Çocuk Koruma Alanındaki Ulusal/Uluslararası Reformlar
Bu sunum, çocuk koruma alanında yapılacak mevzuat reformları sırasında alanın tüm yönleri ile ele alınması gerekliliğini konu edinmekte ve bu konudaki ulusal/uluslararası örnekleri içermektedir.

Konuşmacı: Seda Akço
Avukat, Hümanist Büro

Nasıl Bir Çocuk Koruma Sistemi
Çocuk koruma sistemi, korunma hakkının kapsamı ile uyumlu olarak birden fazla bölümden oluşur: Önleyici hizmetler, müdahale hizmetleri, rehabilitee edici hizmetler, özel durumlara özgü hizmetler (adalet, mültecilere yönelik hizmetler vb.).
Önleyici hizmetler, öncelikle çocuğun haklarının hayata geçirilmesini sağlamaya yönelik hizmetlerdir. Ancak her çocuk temel haklarını kullanacağı hizmetlere erişebildiği takdirde risklerin gerçekleşmeden tespit edilmesi ve önlenmesi mümkün olabilecektir. Dolayısıyla önleyici hizmetler risk değil hak odaklıdır. Böyle bakıldığında kentlerin çocukları dikkate alacak biçimde planlanmasından, eğitimin çocukların değişik öğrenme biçimlerini dikkate almasına kadar bir çok alan önleyici hizmetlerin kapsamında yer alır.
Çocuğa yönelik risk fark edildiğinde bunun değerlendirilmesi ve uygun müdahale biçiminin belirlenmesi gelişmiş bir uzmanlığı ve çeşitlendirilmiş hizmetleri gerektirmektedir. Öncelikle çocuğu ailesi içinde koruyacak hizmetlerden, çocuğu koruyacak bir ailenin bulmaması halinde çocuğa bakacak bir aile bulabilmeye, müdahale sırasında ikincil örselenmeyi engelleyici hizmetlere kadar bir çok hizmetin müdahale hizmetleri kapsamında yeterli sunulduğundan emin olmak gerekir. Müdahale edici hizmetler risk odaklıdır ve bu nedenle yargısal denetime tabidir.
Rehabilite edici hizmetler, çocuğa yönelik riskin engellenememesi sonucu meydana gelen zararı gidermeyi ve eski hale getirmeyi hedefler. Bu nedenle, çocuğa yönelik risklerin, bunların doğruduğu zararların ve bu zararları giderme yollarının düzenli olarak takip edilmesi gerekir. Rehabilite edici hizmetler bu özellikleri nedeniyle risk değil, etki / zarar odaklıdır. Düzenli bir veri toplama sistemini ve araştırma çalışmalarını zorunlu kılar.
Çocuklara yönelik özel tehlike halleri için de ayrı sistemlerin bulunması gerekir ki, bunar arasında en özellikli olanı çocuk adalet sistemidir. Çocuk adalet sistemi, çocuk koruma sisteminin bir parçasıdır. Bu parça ait olduğu genelin kurallarına göre çalışmalıdır. Her türlü riskten korunmak, ailesi içinde ailesinin desteklenmesi suretiyle korunmak, ailesinin ihmal ve istismarından korunmak, onunla ilgili işlemlerde görüşüne saygı gösterilmesi, yararının korunması gibi korunma hakkı çerçevesindeki haklar, çocuk koruma sistemi ve dolayısıyla adalet sisteminin kurallarını da belirler. Bu hakkın güvence altına alınabilmesi için çocuğun adalet sistemi ile karşılaşacağı anlara dair bir kural benimsenmiştir: kendine özgü usul ve kanun ile kendine özgü makamlarda yargılanmak.
Böyle bakınca çocuk koruma sistemi aslında çocuklara yönelik her türlü hizmeti kapsar. Uygulamalar göstermektedir ki, bu kadar farklı sektörün sorumluluğu olan alanda her birimin kendi işlevini eksiksiz yerine getirmesi sistemin iyi işlemesini sağlayamamaktadır. Bu nedenle bir de bu kurumlar arasında işbirliğini ve eşgüdümü sağlayacak bir mekanizmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bütün alana dair çalışmaların uygunluğu ve yeterliliğinin izlenmesi, yeni hizmetlerin geliştirilmesi de planlayıcı bir birime ihtiyaç gösterir. Bu nedenle planlama, izleme ve eşgüdümü sağlamaya yönelik hizmetler de çocuk koruma sisteminin vazgeçilmez unsurlarıdır.
Bu sunumda "bu haklar çerçevesinde nasıl bir çocuk koruma sistemi olmalı" sorusuna yanıt aranacaktır.

PANEL 7
Türkiye'de Çocuğa Yönelik Algılar

Konuşmacı: Prof. Dr. Şahbal Aras
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Çocuk ve Etik

İnsan davranışlarıyla ilgili kuralları ve değer yargılarını tanımlayan ahlak, ilkel toplumlardan beri var olan bir kavramdır. İyi-kötü ve doğru-yanlış kavramlarını sorgulayan etik ise ilk olarak Antik Yunan'da kullanılmıştır. Günümüzde, bir anlamda yaşanan 'etik modası' veya 'etik enflasyonu' ile her mesleğin etik ilkeleri yayınlanmaktadır. Binlerce yasa ve yönetmelik ve yüzyıllardır olan ahlak kuralları varken, bu artan etik vurgusunun sorunlu toplumsal düzende bir işlevi olmalıdır. Bu işlevin önemli yönlerinden biri 'ahlaksızlık' sıfatının 'etik dışı' davranışlar şeklinde daha yumuşak bir ifadeye dönüşmesi ve olumsuzlukların 'hafifletici' bir dille sunumudur. Etik, özünde çıkar çelişkilerinin oluşturduğu değer farklılıklarından kaynaklanan bir gereksinim doğrultusunda eleştirel ve disipline edilmiş bir sorgulamayı amaçlamaktadır. Etikte 'kesin doğrular' ve 'değişmez ilkeler' olmadığından, etiğin 'en doğruyu' değil 'daha doğruyu' bulmada bir bakış açısı ve yaşama biçimi olduğu söylenebilir. Etik değerlendirme yalnızca 'zihinsel bir çalışma' değil, 'düşünce ile eylem ilişkisi' olarak gerçekleşmektedir. Günlük yaşamda etik değerlendirme içeren tereddüt anları vardır: Örneğin, ekmek çalarken görülen çocuğun yakalanmasında alınacak tavra veya toplantıya yetişmeye çalışırken yolda karşılaşılan kazazedeleri hastaneye götürmeye ilişkin yaşanan tereddüt. Çocuklarla ilgili konular da sıklıkla etik değerlendirme gerektirmektedir. Çocuk istismarı/ihmali, çocuk evliliği, çocuk işçiliği, çocuk suçluluğu, çocukları etkileyen medya içeriği, eğitim düzenlemeleri, toplumsal/politik çatışmalar, göç, şiddet, çevre sorunları, sağlık politikaları ve sosyal politikalar etik değerlendirme gerektirebilen durumlar arasındadır. Bu etik değerlendirmelerde, çocukların sağlık, bakım, istismardan korunma, eğitim, katılım vb. temel haklarının gözetilmesi önemlidir.

PANEL 8
Üniversite Çocuk Koruma Merkezlerinin Yaygınlaştırılması ve Eşgüdümü

Konuşmacı: Doç. Dr. Dilşad Foto Özdemir
Hacettepe Üniv. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağ. Ve Hast. Ana Bilim Dalı
Hacettepe Üniv. İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Çocuk İstismarı Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonu

Üniversite Çocuk Koruma Merkezlerinde Çocuk Ruh Sağlığı Yaklaşımı

Cinsel, fiziksel, duygusal istismar ve/veya ihmale uğramış veya risk faktörleri taşıyan çocukların saptanması, değerlendirilmesi ve sonradan gelişebilecek hukuki süreç aşamasında örselenmeden uygun şekilde ele alınabilmesi büyük önem taşımaktadır. Cinsel istismarda tanı, tedavi, bildirim ve izlem aşamalarının bu konuda deneyimli hekimlerce gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu tür vakaların değerlendirilmesi Türkiye'de bazı merkezlerde ve birçok ülkede multidisipliner ekiplerce yapılmaktadır. En uygunu, bu sürecin "çocuk koruma birimleri" tarafından gerçekleştirilmesidir. Üniversite hastaneleri bünyesinde çocuk istismarını önleme ve tedavi etmeye yönelik çalışan "çocuk koruma birimleri" nin çekirdek ekipleri çocuk sağlığı ve hastalıkları ve/veya çocuk cerrahisi, çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları ve adli tıp uzmanlarından oluşmaktadır. Hekimlere ek olarak her ekipte sosyal hizmet uzmanı, klinik psikolog, çocuk gelişim uzmanı ve hemşire gereklidir. 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastanesi bünyesinde bu konudaki çalışmaları sürdürmek üzere multidisipliner bir ekipten oluşan "Çocuk İstismar ve İhmali Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonu (ÇİDAT)" kurulmuştur. Bu komisyonun amacı çocuk ihmal ve istismarına karşı duyarlılık ve farkındalığı arttırmak, saptanan olguları çok boyutlu olarak değerlendirmek, tedavileri planlamak, izlemek, hukuksal süreçte bilirkişilik yapmak, sosyal önlemler alınması konusunda öneriler geliştirmektir. Bu konuşmada çocuk koruma birimlerinin çekirdek ekibinde yer alması gereken çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları çalışanlarının rolü ve ruh sağlığı yaklaşımları Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi "Çocuk İstismar ve İhmali Değerlendirme, Araştırma ve Tedavi Komisyonu (ÇİDAT)" çalışmaları çerçevesinde aktarılmaya çalışılacaktır.

Konuşmacı: Figen Paslı
Sosyal Hizmet Uzmanı
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara

Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezinde Sosyal Çalışma / Sosyal Hizmet Uygulamaları

Hastane temelli Çocuk Koruma Merkezinde görevli sosyal hizmet uzmanı / sosyal çalışmacı genelci sosyal hizmet uygulamaları yürütür. Hastane içinde çocuk poliklinikleri, çocuk ruh sağlığı polikliniği ve diğer poliklinikler ile hastane dışından yönlendirilen, ihmal ve istismara uğrama riski olan çocukların durumunu değerlendirir, gereksinimlerini belirler. Gerekli tıbbi, psikiyatrik ve sosyal hizmetleri planlar ve yönlendirme yapar.

Sosyal hizmet uzmanı / sosyal çalışmacı çocukla, anne ve/veya babayla çalışma yürütür ve onlara danışmanlık yapar. Eğitimini aldığı aile terapisi ve oyun terapisi uygulamalarını süpervizyon desteğiyle yürütür. Çocuğun ve ailenin sosyal yardım, beceri geliştirme, meslek edinme gibi gereksinimleri doğrultusunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı sosyal hizmet kuruluşlarına ya da diğer kamu, sivil toplum kuruluşlarına yönlendirme yapar. Doğrudan sosyal hizmet desteği gereken olgular için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına sosyal hizmet bildiriminde bulunur.

Cinsel istismara uğradığı kuşkusuyla Çocuk Koruma Merkezine yönlendirilen çocukla ve aileyle görüşmeler yapar, bu görüşmelerin sayısı çocuğun açılma durumuna göre değişmekte; ortalama üç görüşme olabilmektedir. Çocuk koruma ekibi tarafından istismar tanısı konulan olgular için suç duyurusunda bulunmak için değerlendirme raporunu hazırlar.

Adli bildirimi ve / veya sosyal hizmet bildirimi yapılan, hakkında sağlık tedbiri verilen çocukların izlemini yapar; tedavi, koruma, danışmanlık hizmetlerinin çocuğun yararına uygulanıp uygulanmadığını izler, bu hizmetlerin aksamaması için müdahalede bulunur. Bu amaçla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlükleri, bağlı kuruluşları, Ankara Barosu Çocuk Hakları Merkezi, Halk Sağlığı Müdürlükleri, Milli Eğitim Müdürlükleri, RAM'lar, okullar ve sivil toplum kuruluşları ile iletişim ve eşgüdümü sürdürür.
Çocuk Koruma Merkezinde görevli sosyal hizmet uzmanı / sosyal çalışmacı Merkez ekibinin üyeleri arasındaki eşgüdümü de sağlayan kişidir.

Konuşmacı: Prof. Dr. Mehmet Akif İnanıcı
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültes Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı
Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcısı

Üniversite Temelli Çocuk Koruma Merkezinde çalışan Adli Tıp Uzmanının Rolü

Üniversite Temelli Çocuk Koruma Merkezi, korunmaya ihtiyacı olan ya da suça sürüklenmiş çocukların belirlenmesi, tedavi edilmesi ve korunma/izlenmesi için bir ortam sağlamaktadır. Bu merkezde çalışan çekirdek ekip pediatrist, çocuk psikiyatr, çocuk cerrahı, adli tıp uzmanı, psikolog ve hemşirelerden oluşmuştur.

Çocukların bu merkeze başvurusu iki şekilde olmaktadır: (1) Adli yetkililerin sevki ve (2) kendi başvurması. Her iki yönlü başvuru sonrası, tanı koymak için çekirdek ekibin bütüncül değerlendirme yapması gerekmektedir. Yapılan değerlendirmenin dört temel aşaması bulunmaktadır: (1) Görüşme, (2) Fizik muayene/Örnek alınması, (3) Ruhsal değerlendirme, (4) Tetkikler/Konsültasyon. Değerlendirmeye katılan adli tıp uzmanı bu aşamaların tümünde yer almaktadır. Konulan tanı sonrası, izlenecek yol haritası çekirdek ekip tarafından çizilmekte ve alınan karar doğrultusunda adli/sosyal bildirim ve/veya adli rapor yazımı adli tıp uzmanı tarafından yapılmaktadır.

PANEL 9
Çocuk Odaklı Habercilik

Konuşmacı: Doç. Dr. İncilay Cangöz
Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basın Yayın Bölümü

Yerleşik Bir Çocuk ve Gazetecilik Algısını Dönüştürme Girişimi Olarak Çocuk Hakları Odaklı Habercilik

Bu çalışmada profesyonel bir meslek olarak gazetecilik ideolojisi kurgulayan norm ve kodlar daha geniş bir bakış açısıyla, haber üretim ideolojisinin ekonomik ve siyasal iktidar ile ilişkileri çerçevesinde yeni bir akademik ve gazetecilik girişimi olarak çocuk hakları odaklı haberciliğin irdelenmesidir. Yeni bir gazetecilik olarak insan hakları haberciliği, "hak ihlâllerini görmezden gelmeyen, hak ihlâline uğrayan toplumsal aktörleri yani "öteki"leri haber yapan, haber yaparken herhangi bir hak ihlâline yol açmayan bir habercilik türü"dür (Alankuş 2007: 22). Dolayısıyla, yaygın/ana akım medyanın haber yapmaya "değer" görmediği, görmezden geldiği veya ihmâl ettiği konu ve aktörleri görünür ve işitilir kılmaya yönelik bir habercilik türüdür. Çocuklar toplumun en kırılgan ve yetişkinler karşısında hayli savunmasız kesimidir. Ana akım medya ise onları ancak yangın, su baskını, savaş gibi felaketlerin ardından hayatta kaldıklarında veya öldüklerinde görmektedir. Sokakta yaşamaktan başka seçenekleri kalmadığında, "sokak çocukları" ve "dehşet saçan tinerci"ler gibi, fobik temsil adı verilen, toplumu tehdit eden özneler olarak damgalayıcı ve sansasyonel anlatılarla haberleştirilmektedir (Gökalp vd., 2010); oysa insan varlığı olarak tüm haklarından mahrum yaşamak durumunda kalan çocukların, bu durumlarının gizlenmesi, sorunlu yaşamlarının nedeni yine kendileri olarak işaret edilmesinin kendisi de bir hak ihlalidir. Böylesi bir haber üretim pratiğinin bizatihi kendisi mesleğin profesyonelleşmesi ve ideolojisinin kurgulanmasında kamu yararına hizmet ve çoğulcu demokrasinin garantörü olma vaadiyle çelişmektedir. Tıpkı "Dağda Çocuk Elde Silah" (Hürriyet, 5.Haziran.2014) başlığı atarak, devletin çocuk koruma politikalarının zafiyetlerini tümüyle gör(ün)mez kılarak kamusal alanda çocukları militanlaştırarak ifşa ederken hem sansasyonel üsluptan reyting beklenmekte hem de siyasal iktidara muhalif olmayan habercilikle Kürt çocukların "öteki"leştirilmesine katkı sunulması gibi…

Gazeteciler, liberal anlatıya yaslanarak kendilerini tarafsız ve objektif olduklarını iddia etseler de kendilerine öğretilen ve yerleşik/egemen haber üretme "stratejileri"ne bağlı kalarak haber yaptıklarında, gazetecilik meslek ideoloji gereği yani haber üretim kodlarına içkin sorunlar nedeniyle yukarıda iki örneği vermeye çalıştığımız şekilde hak ihlalleri yaparlar. Gazetecilik alanının özellikle Türkiye'de ekonomi ve siyaset alanından yeterince özerk bir yapıya kavuş(a)maması, mevcut gazetecilik pratiğinin hiç sorgulanmaksızın sürüp gitmesi ve kültürel olarak çocuk algısının hayli sorunlu olması, medyada çocuk hakları ihlallerinin başlıca nedenleri arasındadır. İşte bu nedenle, yeni bir gazetecilik kavrayışı gerekli ve önemlidir; bu noktada hak/lar odaklı bir habercilik hem gazetecilik mesleğinin toplumda konumlanışı hem de çocuk haklarının hayata geçmesinde katkı sağlayan bir gazetecilik türüdür. Hak odaklı bir habercilik pratiğini hayata geçirmede şu ilkeler vazgeçilmezdir: i) Hakların bir bütün olduğunu unutmadan hak ihlallerinin takipçisi olmak. ii) Haber anlatılarını hak odaklı inşa etmek; örneğin kadın bedenini dışlayan, aşağılayan ve ötekileştiren eril bir dil kullanmamak. Savaş ve çatışma gibi şiddetin yoğun olduğu ortamlarda etnik, mezhep, ırk gibi farklılıkların çocuk haklarından ve barış kültüründen daha üstün görülmemesi. iii) "Öteki" karşısında iktidardan yana tavır sergilemeyen; iktidar odaklı «algı yönetimi» değil, etik ve politik olarak insandan ve haklardan yana bir gazetecilik ideali.

Konuşmacı: E. Kemal Özmen
Gazeteci - Yazar

Türkiye'deki egemen medyanın çocuğa bakışı ve çocuk hakları ile ilişkisi

Egemen medya varsıl-yoksul, erkek-kadın gibi eşitsizlikler karşısında birincilerden yana konumlanan haberciliğini, çocuklar söz konusu olduğunda da yetişkinlerden yana konumlanarak gerçekleştiriyor. Böylelikle söz konusu eşitsizlikleri ya da mevcut iktidar ilişkilerini yeniden üreten bir işlev yerine getiriyor ve çocukları dezavantajlı bir konuma sokuyor. Sayın Özmen bu sunumunda yaygın medyanın sistematik olarak yinelediği çocuk hakları ihlallerini örnekler üzerinden teşhir ederek çocuk odaklı bir habercilik için başta gazeteciler olmak üzere tüm yetişkinlerin neler yapması gerektiğini tartışmayı hedefliyor.

Konuşmacı: Yüce Yöney
Editör - Bianet

Medya, STK'lar ve Çocuk Odaklı Habercilik
Görsel, yazılı ve dijital medyanın her alanda olduğu gibi bilgilendirme, yönlendirme, duyarlılık yaratma, gündem belirleme gücüne sahip olduğu malum. Bütün bu unsurlar toplumsal değişimi sağlamak için baskı yaratabilir.

Çocukların hakları için çalışan sivil toplum kuruluşlarıyla medya arasındaki ilişkiler de bu bağlamda tartışılmaz bir öneme sahip. Çocuk odaklı haberciliğin yerleşmesinde sivil toplum kuruluşlarının katkısının değeri ne kadar fazlaysa bu kuruluşlar için de amaçlarına hizmet edecek biçimde medyanın kullanılması o derece önemli. Keza, bu anlamda birbirinin varlık alanıyla ilişkili, birbirini besleyen kurumların yapısı, hareket biçimleri, refleksleri de öyle...

İşte tam da bu noktada sivil toplum kuruluşlarının medyanın gücünden faydalanması için medyayı, habercileri iyi tanıması olmazsa olmaz koşullardan biri olarak ortaya çıkıyor. Çocuk odaklı haberciliğin temel ilkelerinin bilinmesi hem çocuk odaklı bir dilin medyaya yerleşmesine hem bu ilişkilerin doğru ve amaca uygun kurulmasına hizmet edecektir hem de sonuçta toplumsal değişime katkı sunacaktır.

Dolayısıyla çocuk hak ihlallerinin medyaya yansıyış biçimleri, çocukların medyada temsili, medyada çocuğun görünür kılınması, ilkelerini çocuk haklarından alan bir dilin yaratılması, çocuk haklarına duyarlı bir gazetecilik ve aynı şekilde, sivil toplum kuruluşlarının medyayla ilişki kurma biçimleri, doğru bilgi akışının sağlanması, bu konuda dikkat edilmesi gerekenler gibi konular çocukların korunmasını amaçlayan çalışmalarda üzerinde durulması gereken altbaşlıklar haline geliyor.

PANEL 10
Çocuk Koruma Kanunu Uygulama Sorunları

Konuşmacı: Gökten Koçoğlu
Hakim - Ankara 2.Çocuk Mahkemesi Hakimi

5395 Sayılı Kanundaki Uygulama Sorunları
5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu 15 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe girmiş, uygulama pratikleri oluşmadan 06/12/2006 tarihinde 5560 sayılı kanun ile değişikliğe uğramıştır. TCK 31/1. maddesi gereğince haklarında kovuşturma yapılamayan ve netice itibari ile de atılı suçu işleyip işlemediği belli olmayan çocuklar hakkında CMK nın 100. ve devamı maddelerinde yapılan düzenlemeye paralel olarak suça sürüklenen çocuklar hakkında güvenlik tedbiri adı altında tedbir uygulanmasının öngörülmesi Çocuk Hakları Sözleşmesinin temel ilkelerinden olan çocuğun yüksek yararı (madde 3) ve damgalanmama hakkı (madde 40/i) ile bağdaşmadığını düşünmekteyiz, burada korunması gereken menfaat suç işlediği iddia edilen çocuğu yeniden suç işlemesinin önlenmesi yanında mağdurdan gelebilecek saldırıya karşı da korumaktır, bu yüzden adının güvenlik tedbiri olarak nitelendirilmesinin doğru olmadığını düşünmekteyiz.

5560 sayılı kanunun 39. maddesi ile 5395 sayılı kanunun 19. maddesinde yapılan değişiklikten önce, daha önce kasıtlı bir suçtan mahkum olmamış çocuk hakkında sadece adli para cezasını veya üst sınırı 2 yıldan az hapis cezasını gerektiren bir fiil nedeni ile hakkında yapılan soruşturma sonunda kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmesi imkanı var iken yapılan değişiklikten sonra bu madde uygulanamaz hale gelmiştir.

Çocuklar için bir şans daha demek olan uzlaşma 5395 sayılı kanunun değişiklikten önceki halinde soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olan veya kasten işlenen alt sınırı 3 yılı aşmayan hapis veya adli para cezası gerektiren ya da taksirli suçlarda kovuşturma aşamasında SSÇ nin ve ailesinin meydana gelen zararı uzlaşma hükümleri çerçevesinde karşılaması halinde kamu davasının düşürülmesine karar verme imkanı var iken, 06/12/2006 tarihli 5560 sayılı kanunun 41. maddesinde yapılan değişiklikten sonra uzlaşma hükümleri büyükler için uygulanan CMK 253. ve 254. maddeleri kapsamına alınmış, bu hali ile de çoğunluğu şikayete bağlı olan suçlar ile ilgili olarak uygulanabilir hale getirilmiş ve uygulama alanı daraltılmıştır.

Konuşmacı: Selmin Cansu Demir
Avukat - İstanbul Barosu

Avukat Gözüyle Çocuk Koruma Kanunu Uygulama Sorunları
2005 yılında yürürlüğe giren Çocuk Koruma Kanunu ile genel anlamda suça sürüklenen çocuklara ilişkin muhakeme ve yaptırımların düzenlendiği, bunlar dışındaki Kanun hükümlerinin ise koruyucu ve destekleyici tedbir kararları ile denetime ilişkin olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, çocuklar hakkında uygulanan hükümler sadece Çocuk Koruma Kanunu'nda değil; Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, İnfaz Kanunu vb. düzenlemelerde yer bulan dağınık bir yapıya sahiptir.

Kanun, her ne kadar Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ile güvencelenen temel ilkeleri benimsemiş, amacını çocukların korunması ile haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması olarak belirtmiş olsa da, uygulamaya bu yönleriyle yansıyamamaktadır. Bu çalışma ile uygulamada yaşanan sorunlar aktarılarak, Kanun'un amacına ne ölçüde hizmet edebildiği, çocuk hakları alanında çalışan bir avukat gözüyle ele alınacaktır. Bu nedenle, mevcut Kanun'un uygulamaya yansıyan sorunlarının ve çözümlerinin ortaya konulması ile yetinilecek; ideal kanun hükümlerinin nasıl olması gerektiği tartışmasına, çalışmanın sınırlılığı nedeniyle girilmeyecektir.

Uygulamaya yansıyan sorunların geneline bakıldığında, çocukların kişisel özelliklerini, aile yapılarını ve sosyal çevrelerini dikkate almayan bir muhakeme ve infaz sistemi ile karşı karşıya olduğumuz görülmektedir. Bu husus, çocukların ceza sorumluluklarının değerlendirilmesinden, mahkeme dışı müesseselerin sınırlılığına; koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarının alınmasından, çocuklar hakkında alınan kararların denetimine kadar her aşamada karşımıza sorun olarak çıkmaktadır.

Sonuç olarak da, Çocuk Koruma Kanunu uygulamaları ile çocuk haklarını koruyabilecek bütüncül ve sistematik bir yaklaşım benimsenmediği görülmektedir. Yetişkine özgü hukuk sistemine getirilen istisnalardan oluşan bu pratik, çocukların özel ihtimam gösterilmesi gereken bireyler olduğu gerçeğini göz ardı etmekte; muhakeme ve yaptırım süreçlerini, çocukların bireysel ihtiyaçlarını dikkate almadan tamamlamaktadır. Bu nedenle de, Kanun'un uygulaması, çocukların korunmasına, yeniden suça sürüklenmesinin önlenmesine ve toplumla yeniden bütünleşmelerine olanak sağlayan çözümler sunamamaktadır.

PANEL 11
Çocuğa Şiddeti Önleme Programları

Konuşmacı: Yrd. Doç.Dr. Aslı Çarkoğlu
Kadir Has Üniversitesi Psikoloji Bölümü - Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şube Başkanı

Çocuğa Yönelik Şiddeti Önleme Programı Geliştirme ve Değerlendirmesi Nasıl Yapılmalı?
Health Families Indiana'dan dersler

Çocuk koruma ve çocuğa yönelik şiddeti engelleme konusunda uzun yıllardır araştırma ve uygulama yapılan Amerika Birleşik Devletleri'nde 1992 yılında başlayan "Healthy Families"(Sağlıklı Aileler) programı, ülke çapında uygulanan ev merkezli bir çocuk koruma programıdır. Hamilelik veya doğum sonrası haftada başlayan program, yüksek risk grubu olarak nitelendirilen travma mağduru, aile içi şiddet geçmişi olan, kronik psikolojik rahatsızlıkları olan, veya genç doğum yapan ailelere, ebeveyn bilgilendirme, ailenin sosyal destek programlarından faydalanmasını destekleme ve ebeveynlerin sosyal destek bağlarını güçlendirme yolu ile çocukların maruz kalabileceği zor hayat şartları ve sonucunda ortaya çıkabilecek şiddet ortamını azaltmayı hedefler. Program 22 yıldır yapılan onlarca çalışmayla etkisini göstermiştir. Sosyal hizmet uzmanları, hemşireler ve diğer sağlık profesyonellerinin program akreditasyonu alarak uyguladığı programın Indiana eyaleti değerlendirmesinde aktif rol almış Dr.Çarkoğlu bu sunumda böylesi bir programın geliştirilme ve yaygınlaştırılma süreçlerini, ve bu süreçlerde bilimsel değerlendirmenin yol gösterici yönünü ele alacaktır.

Konuşmacı: Doç. Dr. Medine Ayşin Taşar
Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Sarsılmış Bebek Sendromu Önleme Programları

Sarsılmış Bebek Sendromu (SBS), özellikle bir yaş altı çocuklarda, tekrarlayan akselerasyon ve deselerasyon mekanizması ile oluşan ve ciddi sağlık sonuçları yaratabilen, hatta ölümle sonuçlanabilen bir durumdur. En sık olarak, huzursuzluk, kusma gibi non spesifik yakınmalarla karşımıza çıkan bu sendromda değişik derecelerde nörolojik bulgular, retinal kanama, subdural ve/veya subaraknoid kanama görülmektedir. SBS, özellikle ağır olgularda kötü prognoza sahiptir, mağdurların % 35' den azı tamamen sağlıklıdır. Hayatta kalanların büyük kısmı öğrenme güçlüğü, davranış sorunları, ileri bilişsel ve gelişimsel gerilik, felç ve körlük gibi sekellerle yaşama devam eder.

Sarsılmış Bebek Sendromu, önlenebilir bir sorundur. Ailelerin çoğu sarsmanın bebeğe verebileceği zararların farkında olmadığından ve bebeğin ilk aylarında bebeğin ağlamalarıyla nasıl baş edeceklerini bilmediklerinden SBS sıklığı artmaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde doğumdan hemen sonra SBS önleyici eğitim programları yapılmaktadır. Bu eğitim programlarında, bebek ile ilgilenen herkese, bebeklerin ağlamalarının gelişimlerinin normal bir parçası olduğu anlatılmakta, ağlayan bebek ile baş etme ve onu sakinleştirme yöntemleri öğretilmekte ve SBS hakkında bilgi verilmektedir. SBS sıklığı, bebeklerin ağlamalarının yoğunlaşmasına paralel olarak artar, ve ağlamanın tetikleyici mekanizma olduğu kabul edilir; bu nedenle ağlama sıklığının yoğun olduğu 2-4 ay arası dönemden önce önleme programının uygulanması önemlidir. Dünyada sıklıkla uygulanan SBS önleme programları arasında "The Period of PURPLE crying" , "Love me never shake me", Shaken Baby Prevention Project in Western Sydney" gibi programlar bulunmaktadır.

Türkiye'de çocuk istismarı konusunda son yıllarda farkındalık oldukça artmıştır ancak birkaç vaka bildirimi ve bir pilot sıklık çalışması dışında SBS hakkında çok az veri vardır. Ailelerin bebeğin sarsılmasının sonuçları hakkında bilgileri çok az olup önleyici eğitim programları ise henüz başlamamıştır. Türkiye'de bu konuda yapılmış olan ilk çalışma olan ve "Shaken Baby Prevention Project in Western Sydney" eğitim materyalinin Türkiye'de denenmesini içeren çalışmamız Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi ve SB Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde toplam 545 anne ile gerçekleştirilmiştir. Üç aşama şeklinde kurgulanan bu müdahale araştırmasının ilk iki aşamasında annelere eğitim materyali olan filmi izlemeden önce ve izledikten sonra SBS ile ilgili algı, bilgi ve tutumlarını ölçen testler yapılmış, üçüncü aşamada da eğitim alan annelerden seçilen bir gruba, bebekleri iki - dört aylık olduklarında telefonla anket uygulanarak, aldıkları eğitimin hatırlanma durumu, yararlılığı ve bebekleri ile deneyimleri sorgulanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, yapılan eğitim ile annelerin sarsmanın zararları ile ilgili bilgi düzeylerinin arttığı ve bilginin bebeğin en çok ağladığı dönemler olan 2-4 ay civarına kadar kalıcı olduğu, doğum sonrası 3-7. günlerde ve hamile iken verilen eğitimlerin doğumdan hemen sonra yapılan eğitime göre daha yararlı olduğu saptanmıştır.

PANEL 11
Çocuğa Şiddeti Önleme Programları

Konuşmacı: Prof. Dr. Taner Güvenir
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Çocuğa Kötü Muamelede Önleyici Bir Yöntem Olarak Anababalığın Desteklenmesi

Annababalık programlarının, çocukların ruh sağlığını ve refahını iyileştirmede, aile ilişkilerini geliştirmede, çocuğa kötü muameleyi azaltmada ve toplumun geneline katkıda bulunmada önemli bir etkiye sahiptir. Ancak, bu hizmetin sunulmasında başvurulan geleneksel klinik modellerle sınırlı sayıda annebabaya ulaşılabilmektedir. Bu tür programlardan daha fazla annebabanın faydalanabilmesi ve sağlanacak toplumsal etki ile çocuğa kötü muamelenin önlenebilmesi için halk sağlığı yaklaşımına gereksinim vardır.

Olumlu Annebabalık Programı (Triple P), evrensel düzeyde genel yaklaşım ile yüksek riskli çocuk ve aileler için hedefe özgü bireysel girişimleri içeren çoklu düzeyli ve bütüncül bir annebabalık eğitimidir.

Triple P ile, annebabaların bilgi, beceri ve kendine güvenlerinin arttırılması ve dolayısı ile çocuğa ve ergene yapılan kötü muamelelerin ve çocuklarda ortaya çıkan duygusal ve davranışsal sorunların görülme olasılıklarının toplumsal düzeyde azaltılması hedeflenmektedir. Bu tür bir yaklaşımın üstün koruyucu özellikleri, uygulamayı etkili kılan unsurlar ve gelecekte annebabalığın güçlendirilmesi doğrultusunda izlenilmesi gereken halk sağlığı yaklaşımları son yapılan araştırmalar ışığında tartışılacaktır.

PANEL 12
Türkiye'de Çocuk Ölümleri

Konuşmacı: Prof.Dr. Ayşen Coşkun
Kocaeli Üni. Tıp Fak. Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Çocuk İntiharları
İntihar;kısaca insanın kendine yönelmiş zarar verme ve yok etme eylemi olarak tanımlanabilir. Geçmişte çocuklarda intihar davranışının görülmeyeceğine dair yapılan bilimsel açıklamalar artık geçersiz kalmıştır, hatta çok küçük yaşlarda görülme sıklığının giderek arttığına ilişkin yazında çalışmalara yer verilmektedir.

Çoğu zaman çocuklar ve ergenler yaşamdaki stresle ve sorunlarla başa çıkamamakta, çözümü yaşamlarına son vermekte bulmaktadırlar. Pek çok araştırmada son 15-20 yıl içinde çocuk ve ergen intihar girişimlerindeki hızlı artıştan söz edilmektedir. Bu girişimlerin bir kısmı ciddi yaralanma ve ölüme yol açmaktadır. Bu çalışmalarda özellikle çocukta düşük aile desteğini algılama ile intihar girişimi arasında güçlü bir ilişki bulunduğu üzerinde durulmaktadır.

Risk faktörleri arasında toplumsal, ekonomik, kültürel etkenler araştırılmakta ve bu etkenlerin intiharları etkileyen temel değişkenler arasında yer aldığı belirtilmektedir. Özellikle 2000'li yılların başında basında da geniş yer alan güneydoğu bölgesindeki çoğunluğu 15-25 yaş grubundaki genç kız ve kadın ölümlerinin töre baskısına bağlı intiharlar olduğuna ilişkin veriler bu bağlamda yorumlanabilir. Çocuğun aile içi şiddet, istismar, ataerkil namus kavramının objesi olarak karşılaştığı ruhsal travma sonucu yaşamına son verme girişimleri göz ardı edilemez. Bu oturumda çocuk intiharları çocuk koruma bakış açısı ile ele alınacaktır.

Konuşmacı: Prof. Dr. Kemalettin Acar
Adli Tıp Uzmanı

Adli Tıp Açısından Çocuk Ölümlerine Bakış
Ölümü medikolegal açıdan ele alarak gereken tüm postmortem incelemeleri bilimsel ve teknik yöntemlerle yapan ve olguların adli makamlarca etkin ve sağlıklı şekilde soruşturulmasını ve kovuşturulmasını sağlayan Adli Tıp disiplini, çocuk ölümlerinde de son derece önemli ve kilit rol oynamaktadır. Doğal olmayan tüm ölümlerin yanında, ani ve beklenmedik doğal ölümler gibi pek çok olgunun da Adli Tıp uzmanları tarafından ele alınması ve bunlar üzerinde adli ölü muayenesi, adli otopsi, histopatolojik, toksikolojik, mikrobiyolojik ve serolojik araştırmalar gibi gerekli görülen tüm postmortem incelemelerin yapılmakta olması, ölümle ilişkili tüm bilgi ve birikimin Adli Tıp birimlerinde arşivlenmekte olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle çocuk ölümlerini engellemek ve azaltmak için yapılması gereken tüm plan ve çalışmaların başlangıç noktasını medikolegal ölüm kayıtlarımızın retrospektif ve prospektif olarak dikkatle incelenmesi oluşturmalıdır.

Günümüzde medikolegal olarak kabul edilen ölüm olgularının önemli bir kısmını çocukluk çağındaki bireylerin oluşturduğu ve bu olguların gerek adli gerekse idari soruşturmalarının son derece titizlikle yapıldığı dikkati çekmektedir.

Çocukluk çağı ölümlerini de diğer tüm medikolegal ölümlerde olduğu gibi orijin açısından beş ana grupta ele almak gerekir: Doğal nedenli, kazaya bağlı, cinayet, intihar ve tespit edilemeyen/sınıflandırılamayan ölümler.

Çocukluk çağında kazalar, zehirlenmeler gibi ölüme sıklıkla neden olduğu anlaşılan olgu türlerinin azaltılması için bu olguların nitelikleri ile ilgili ilave çok önemli bilgilere ve durum tespitine şiddetle ihtiyaç vardır. Trafik eğitiminin yaygınlaştırılması, ev temizlik kimyasalları ile ilgili küçük yasal düzenlemeler ve kontroller gibi son derece basit bazı önlemler bile bu rakamların aşağıya çekilmesinde etkili olabilecektir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda çocukluk çağı ölümlerinde cinayet ve intihar olgularına da sıklıkla rastlanıyor olması, bu konu hakkında da önlemler alınması ihtiyacının önemini ortaya koymaktadır, doğal olarak bu konuda da durum bilgisine ihtiyaç vardır.

Tüm bu doğal olmayan nedenler yanında Ani Bebek Ölümü Sendromu tıp literatüründe önemli yer tutan güncel bir olgu türü olarak karşımıza çıkmakta ve hemen hemen tüm ülkelerin ilgili kurumları bununla ilgili önleyici-azaltıcı çalışmalar yapmaktadır. İlaveten diğer pek çok doğal nedenli çocuk ölümlerine de medikolegal inceleme yapılıyor olması bu olguların azaltılması için de elimizdeki verileri değerli hale getirmektedir.

Görüldüğü gibi adli tıp uygulamalarında çocukluk çağı ölümleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu ölümlerin azaltılması ve önlenmesi konusunda mesafe kaydedilmesi için elimizdeki verilerin bilimsel olarak dikkatle değerlendirilmesi ve yerel sonuçlara ulaşılması çok büyük bir öneme sahip olduğu gibi, bu olgularda konuyla ilişkili diğer uzmanlık dallarının da adli tıp disiplini ile işbirliği içerisinde hareket etmesi ve mevcut olanaklarını adli tıp uygulayıcılarının paylaşımına sunması sonuca ulaşmada büyük katkı sağlayacaktır.

PANEL 12
Türkiye'de Çocuk Ölümleri

Konuşmacı: Prof. Dr. Ufuk Beyazova
Halk Sağlığı Uzmanı, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Gazi Üniversitesi Çocuk Sağ. ve Hast. AD, Sosyal Pediatri BD
Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi

Dünyada Ve Türkiyede Bebek Ölümleri
Bebek ölümleri çocuk sağlığı düzeyinin en geçerli gösterisidir. Ülkeleri karşılaştırmak amacıyla sıklıkla beş yaş altı ölüm hızları kullanılır. Beş yaş altı ölümler hem sağlık hizmetlerinin hem çevre koşullarının taşıdığı risklerden en fazla etkilenen ölümlerdir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre 2013 yılında dünyada beş yaş altında 6,3 milyon, her gün yaklaşık 17 000 çocuk ölmüştür. Afrika'daki beş yaş altı ölümler Avrupa'dakilerden 5 kat fazladır. Yoksul ülkelerde beş yaş altı ölüm hızları varsıl ülkelerden 13 kat yüksektir. Bu ölümlerin yaklaşık yarısı Çin, Hindistan, Pakistan, Nijerya ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti olmak üzere beş ülkede görülmüştür. Hindistan ve Nijerya birlikte tüm dünyadaki beş yaş altı ölümlerin üçte birden fazlasına sahiptir. Genel olarak 1990-2013 yılları arasında dünyada beş yaş altı ölüm hızı %49 azalmıştır. Ancak azalma Avrupa, Amerika ve Batı Pasifik bölgelerine aittir.

Beş yaşından önce ölen çocukların %40'ı yenidoğan döneminde olup onların da yaklaşık dörtte biri yaşamın ilk haftasında, üçte biri ilk gününde olmaktadır. Gelişmiş ülkelerde beş yaştan küçük ölümlerin çoğu yaşamın ilk ayında olurken, geri kalmış ülkelerde yenidoğan sonrası dönemde olmaktadır. Yenidoğan sonrası ölümlerin çoğu ise bu günkü bilimsel olanaklarla ve sağlık hizmetleriyle önlenebilir ölümlerdir.

Dünya genelinde beş yaş altı ölüm nedenleri arasında en sık görülenler sırasıyla prematürite, pnömoniler, doğum travmaları, ishal ve sıtmadır. Pnömoni, ishal, sıtma gibi nedenler daha çok yoksul ülkelerin sorunudur. Bu nedenlerle ölen çocukların yaklaşık yarısında temel neden malnutrisyondur.

Türkiye'de bebek ölümlülüğü hakkındaki veriler her beş yılda bir yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmasıyla elde edilmektedir. TNSA-2008 sonuçlarına göre 1,000 canlı doğmuş bebekten 17'si bir yaşından önce ölmektedir. Her dört bebek ölümünden üçü doğumdan sonraki ilk dört hafta içinde meydana gelmiştir. Neonatal ölümlülük hızları post-neonatal ölümlülük hızlarından yüksektir. Beş yaşından önce ölme olasılığı da binde 24 olarak bildirilmiştir. Beş yaş altı ölüm hızındaki düşüş yüzde 41dir. Beş yaş altı ölümlerinin yüzde 71'i bir yaşından önce gerçekleşmektedir. Her yaştaki ölümlülük hızı kırsalda kentlerden, doğuda batıdan daha yüksektir. Bebek ve çocuk ölümlülük hızlarımız ülkemizin gelişmiş ve varsıl dünya ülkelerine göre bebek ölümlülüğünde daha geride olduğunu göstermekle birlikte yıllar içinde görülen düşüş hızlarının yüksekliği ve yenidoğan sonrasının önlenebilir ölümlerinin yenidoğan ölümlerinden düşük olması nedeniyle iyiye gidiş olduğunu düşündürmektedir.

PANEL 13
Çocuk Gelinler

Konuşmacı: Prof. Dr. Bengi Semerci
Çocuk-Genç ve Erişkin Psikiyatristi
Bengi Semerci Enstitüsü

Çocukluk Döneminde Yapılan Evliliğin Yarattığı Psiko-Sosyal Sorunlar
18 yaş altında yapılan evlilikler "Çocuk evliliği" olarak tanımlanmaktadır. Yaygın olarak kız çocuklarının kendilerinden büyük erkeklerle zorla eviliği söz konusu olduğundan "çocuk gelin" tanımlaması yapılmışdır. Ancak bir çok erkek çocuk da 18 yaş altında evlenmek zorunda kalmaktadır. Bu evliliklerin çoğu yasal evlilikler değildir. Ayrıca ev içi şiddet, cinsel istismar, aşırı baskı, ekonomik zorluklar ve çocuğun kişisel patolojileri nedeni ile 18 yaş altında kendi isteği ile evlenen çocuk ve gençler vardır. "Kendi istekleri" adı altında olmakla birlikte bu grup da erken evliliğin getireceği sosyal ve psikolojik sorunları benzer şekilde yaşamaktadır.

Çocukluk dönemi evlilikleri, önemli ve sürekli bir travmadır. Erken yaşda evlilik çocukların eğitim yaşamından kopması ile başlayan bir çok sosyal sorunun yanı sıra bedensel ve psikolojik problemlere yol açar. Evliliğe bağlı travamanın ve stresin oluşturduğu kendine güven kaybı, uyum sorunları ile birlikte fiziksel,duygusal ve cinsel istismarın,erken gebeliğin etken olduğu ruhsal sorunlar ortaya çıkar. Çalışmalar erken yaşda yapılan evliliklerde depresyon ve anksiyete görülme oranlarının arttığını göstermektedir. İntihar çocuk evliliklerinde, evliliğe ve onun getirdiği sorunlara bağlı olarak artmaktadır. Erken evliliğin ardından gelen erken gebelik fiziksel olarak ciddi sorunlara yola açarken,diğer yandan henüz kendi gelişimini tamamlamamış çocuk için bir bebek sahibi olmak ve sorumluluk almak önemli psikolojik problemleri beraberinde getirir. Bu durum yeni doğan bebeğin ruhsal gelişimini de olumsuz etkiler. Erken evlilik bedensel, ruhsal ve sosyal sorunlara yol açan önemli bir sorundur. Erken evliliklerin önlenmesi için gerekli çalışmaların yanı sıra, evlenmiş olanların ve doğacak bebeklerin ruh sağlıklarını korumak, gerekli tedavileri alabilmelerini sağlamak şarttır.

Konuşmacı: Halime Güner
Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği Başkanı

Çocuk Gelin Sunumu

GİRİŞ

•Çocuk gelin oranı tahminlerin ve resmi verinin çok üzerinde.
•Hak temelli örgütlenmelerin zayıf kaldığı veya hiç olmadığı yerlerde bu konu hiç gündeme gelmiyor.
•Kamu yöneticileri bu toplumsal sorunu ülkenin sosyal, ekonomik ve siyasal süreçleriyle ilişkilendirmiyor; erken evlilik halen ve yalnızca kadınların sorunu olarak görülüyor.
•Liseli kız çocuklar sorunun farkında ama mevcut bilgi kaynakları sorunlu; öğretmenler ve ailelerden yeterli destek alınamıyor.
•"Eğitim şart" ezberi bulaşıcı virüs gibi. Ama eğitim çocuk evliliklerini önlemede tek başına yeterli değil.
•Kadınların yaşadığı şiddet ve ayrımcılığın temelinde erken veya rıza dışı evliliğin yeri büyük. YAPTIKLARIMIZ
•2005'ten beri fiilen çalıştığımız erken evlilikleri 81 ilin gündemine dahil ettik. 'Çocuk Gelin' kavramını dolaşıma soktuk.
•Binlerce yetişkin kadına ve kız çocuğa ulaştık, erken yaşta evlilikler hakkında film gösterimleri ve seminerler düzenledik.
•Yüzlerce kamu yöneticisi ve yerel yönetim temsilcisine küçük yaşta evliliklere karşı toplumsal işbirliğini harekete geçirin mesajı verdik.
•Bilgi ve belge paylaşarak, bu konuda resmi kurumlar ve kadın örgütlerinin çalışmalar yapmasını teşvik ettik.
•Erken/zorla evliliklere dair çekilen belgeseller ve kurmaca filmlere ilham verdik. Sinemacıların da bu soruna karşı sesini yükseltmesine vesile olduk.
•Erken evlilik öyküsü anlatan iki kısa film çektik.
•Küçük yaşta evlendirilmiş kadınların öykülerini görünür kıldık; seslerini duyurmalarına yardımcı olduk.
•Bu yaygın sorunu gündemde tutmak için birçok faaliyet gerçekleştirdik. Çözüm için toplumsal işbirliğine işaret ettik, kurumlara sorumluluklarını hatırlattık.
•Bu meseleye gündemlerinde yer açan birçok ülkeden sivil toplum örgütlerini, gazetecileri, televizyoncuları Ankara'da konuk ettik. Çocuk gelinlere küresel çözümler aramak için biz de birçok ülkeye konuk olduk.
•Son iki yılda, sadece çocuk gelinler alanındaki çalışmalarımızla 120'nin üzerinde habere konu olduk. Katıldığımız televizyon programları, canlı yayınlar ve radyo söyleşilerinde rekor kırdık.
•Çocuk gelinleri gündemde tutmak için sadece mikrofona konuşmadık. Söz uçar yazı kalır diyerek, bir dergi bir de kitap çıkardık.
•Siyasetçilerin bu meseleye sahip çıkmasını sağlamak için Meclis'te Bakan Fatma Şahin'in de katıldığı büyük bir toplantı düzenledik. Bakan bu toplantıda "Eğer Medeni Yasa'da 17 yaş, Çocuk Koruma Yasası'nda 18 yaş, Ceza Yasası'nda 15 yaş çocuk sayılıyorsa bu devam edemez. Derhal Meclis'teki arkadaşlarımızla gerekli çalışmayı yaparız" dedi.
•Ankara'nın 25 ilçesindeki ilköğretim okulları ve liselerde öğrencilere erken evliliklerle ilgili film gösterimleri ve seminerler düzenledik.
•Bu çalışmalarımız uluslararası alanda da yankılandı. Çocuk yaşta evliliklerle ilgili küresel bir ağ olan Girls Not Brides'ın üyelerinden biri olduk. Bundan sonra faaliyetlerimizi ülkeler arası platformlarda da paylaşma fırsatımız olacak.
•Bu çalışmalarımız uluslararası alanda da yankılandı. Çocuk yaşta evliliklerle ilgili küresel bir ağ olan Girls Not Brides'ın üyelerinden biri olduk. Bundan sonra faaliyetlerimizi ülkeler arası platformlarda da paylaşma fırsatımız olacak.
•Bütün bunları yaparken yalnız değildik. 60'dan fazla ilde kamu yöneticilerinden yerel medyaya, sivil toplum kuruluşlarından üniversitelere kadar pek çok kişinin desteğini aldık. Diyanet'ten Meclis'e, Birleşmiş Milletler'den belediyelere kadar her yerde çocuk gelinlere dair farkındalık yarattık.
•Çocuk gelinler konusunda Türkiye'de muhatap kabul edilen, görüş bildirmesi için kapısı çalınan, araştırmacıların bilgi ve belge istemek için ilk adresi haline gelen Uçan Süpürge, daha uzun yıllar çocuk gelinleri gündeme tutmaya kararlı.

PANEL 13
Çocuk Gelinler

Konuşmacı: Prof. Dr. Hilal Özcebe
Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Enstitüsü

Halk Sağlığı Sorunu Olarak "Çocuk Gelinler"
Çocuk gelinler pek çok ülkede görülen bir sorun olup, görülme sıklığı yaşanılan toplumun sosyal ve kültürel örüntüsüne göre değişmektedir. Çocuk gelinlerin fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak sağlıklarının olumsuz olarak etkilendiği bilinmektedir. Çocuk gelinlerin sağlık durumları aynı zamanda sosyal durumlarından da etkilenmektedir. Çocuk gelinler önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmelidir.

Çocuk Haklarına dair Sözleşmeye göre, 18 yaşına kadar bireyler çocuk olarak kabul edilmektedirler. Devletin temel sorumluluğu çocukların yaşama, gelişim, katılım ve korunma haklarına ulaşmasını sağlamaktır. Çocukların gelin olması, çocukların haklarının bir ihlali olarak kabul edilmelidir. Devletlerin, çocuk yaşta evliliklere izin vermeyen yasa ve uygulamaları planlaması ve uygulaması gerekmektedir. Toplumun çocuk gelinleri kabulüne ilişkin sosyal norm ve değerleri ile mücadele edilmelidir. Devletlerin, çocuk gelinlere bir çocuk ihlali hakkı olarak kabul eden politika ve hizmet modeline sahip olması gerekmektedir.

Konuşmacı: Prof. Dr. Necmi Çekin
Adli Tıp Uzmanı - Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı

Cinsel istismar olguları deneyiminde çocuk gelinler
Uluslararası belgelere göre 18 yaşın altında yapılan her evliliğe çocuk evliliği, evlendirilen kız çocuğuna da çocuk gelin denmektedir. Yine Uluslar arası literatürde erken evlilik, zorla evlendirilme ve çocuk anneler kavramı yer almaktadır. Ülkemizde evlilik yaşının 12'ye kadar düşmesi, çocuk evliliklerinin yalnızca %4.5'ini erkek çocuklarının oluşturması, evlendirilenler arası yaş farkı, yasal düzenlemeler göz önüne alındığında; olgu özelinde, çocuğun cinsel istismarı ve "problemin toplumsal boyutunun gözden kaçırılarak hastalığa indirgeyeceği görüşüne rağmen" pedofili kavramlarının kullanılması yanlış olmayacaktır. Yapılan eyleme masumiyet getirmesi, olağanlaştırılması, normalize edilerek kabul edilebilir bir duruma yol açması tehlikesi nedeniyle belki de özellikle kullanılmalıdır. Benzer tehlikeli yanlış davranış, kadının statüsünü indirgeyen, ona eşya muamelesi-sahiplenme güdüsüyle yapılan öldürmelerin aşk-sevda cinayetleri olarak sunulmasında söz konusudur. Yaşama hakkının ihlali davranışı, adeta gerekçelendirilmekte, yüceltilmekte, desteklenmektedir. Nüfus ve vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün verilerine göre 2008 yılında 51.917 olan çocuk evliliğinin 2012 yılında 42.331'e düştüğünü görmek sevindiricidir. Bununla birlikte; ne yazık ki kendi kararını verecek durumda olmayan kız çocuklarının evlendirildiği, kendi kararını vermeye kalkan kadınların öldürüldüğü bir Ülkeyiz.

Bu evlilikler, kız çocuklarının sağlık, eğitim, çalışma haklarını elinden almakta, toplumsal faaliyetlerden uzaklaşma, özgüven eksikliği, arkadaşlardan kopmaya yol açmaktadır.

Çocuk Koruma Kanunu 18 yaşını doldurmamış çocukları, korunma ihtiyacı olan çocuklar olarak tanımlarken, Medeni Kanun olağanüstü durumlarda 16 yaşındaki çocukların evliliğine izin vermekte, Ceza Kanunumuz 15 yaşını bitirmiş çocuklara yönelen cinsel eylemleri çocuğun şikayetine bağlamaktadır. Dolayısıyla, yasal düzenlemelerde örtülü olarak da olsa 15 yaşını bitirmiş çocuklara, taraf olduğumuz "Kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesi ve Çocuk Hakları" sözleşmelere rağmen, nikah olmadan evlilik izni verilmektedir.

Adli Tıp uygulamalarında ya da çocuk adli olguları değerlendiren heyetlerde, bu olgularla sık karşılaşılmaktadır. Özellikle 15 yaş altı olgularda, çocuğun cinsel istismarı açısından muayenesi ve sağlığının değerlendirilmesi, saptanan ruhsal-bedensel zararlarının raporlandırılması istenmektedir. Ayrıca, çok sayıda, hukuka hile olarak tanımlanabilecek yaş tespiti olgularıyla karşılaşılmaktadır. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına son 3 yılda yaş tespiti için gönderilen 485 olgunun 215'i 15 yaş altı cinsel istismar ya da resmi olmayan evliliklerdir. Daha az sıklıkla 16 yaşındaki çocukların evlenip evlenmeyecekleri sorulmaktadır. Heyetimiz, çocuk yaştaki tüm olgulara, evlilik için uygun olmayan yaşta olduğu raporu vermiştir.

Yoksulluk, ataerkil yapı, gelenek ve dinsel öğelerin belirleyiciliği, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı, aile yapısı, aile içi şiddet, kadının eğitimsizliği, kadının statüsünün düşüklüğü, çocuk gelinler sorununun hem sebebi hem de sonucu olup kısır döngü devam etmektedir. Bu kısır döngünün kırılması gerekmektedir.

PANEL 14
Suça Sürüklenen Çocuklar

Konuşmacı: Prof. Dr. Figen Çok
Eğitim Psikolojisi Uzmanı - TED Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri

Gelişimsel özellikler, suç ve ve okuldaki yansımalar
Çocuk ve genç suçluluğunda etkili olan pek çok etken arasında çocuk ve ergen gelişimindeki bazı özellikler ve bunların ve okul ortamının hazırlayıcı rolü de önem kazanmaktadır. Okullarda öğrencilerin psikolojik gereksinimlerinin tamamen karşılanamaması okullların yapısal özellikleri kadar, psikolojk özelliklerin ve gelişimsel eğilimlerin yansımalarına da bağlıdır. Bu sunumda ergenlikte kimlik gelişimi, beyin gelişimi temelli bazı gelişimsel araştırma bulguları okul sistemi içinde değerlendirilecek ve suçun anlaşılmasında okul perspektifinden ve gelişimsel perspektiften değerlendirmeler kuramsal ve kavramsal bakış açıları çerçevesinde paylaşılacaktır. Bireylerarası farklar kadar yılmazlık, heyecan ve macera arama ve riske ilişkin psikolojik kavramlar ve günümüzdeki okul yaşantılarının etkileri de değerlendirilecektir. Sunumda ayrıca okul iklimi konusuna ve bunun suçla ilişkisine de yer verilecektir.

Konuşmacı: Doç. Dr. Hasan Büker
Polis Akademisi

Çocuk Suçluluğunda Son Trendler: Kriminolojik Perspektifler ve Sahadan Görüşler
Türkiye'de çocuk suçluluğu ile ilgili bu nitel çalışma 21 ilde çocuk adalet sistemi aktörleri ile yapılan derinlemesine görüşmelerin sonuçlarına dayalı bir takım bulgulara yer vermektedir. Bunun yanında elde edilen görüşler kriminolojik perspektifler üzerinde değerlendirilerek bir takım çıkarımlar yapılmıştır. Bu çıkarımlara dayalı olarak daha sonra Türkiye'nin farklı yerlerinde daha derinlemesine ve dar alanlı, çocuk suçluluğunun nedenlerini sorgulayan çalışmaların yapılmasına temel teşkil edecek bir takım hipotezler ortaya konulmaktadır.

Çalışmanın bulguları; çocuk suçluluğu üzerinde madde kullanımı etkileri, bir geçiş ve kariyer suçu olarak hırsızlık ile kavgalarla veya aletle (genellikle bıçak) yaralama suçlarının son dönemde uygulayıcılar tarafından yoğun olarak öne çıkartıldığını ortaya koymaktadır. Bu ve uygulayıcıların nedensellikle ilgili görüşleri kriminolojik perspektifler çerçevesinde değerlendirilerek bu trendlere ilişkin nedensel hipotezler, kendi aralarındaki ilişkileri ve birbirlerini nasıl etkiledikleri tartışılmıştır. Sonuç olarak Türkiye'de çocuk suçluluğunun önlenmesi ile ilgili bir takım politika önerileri de tartışmaya açılmaktadır.

PANEL 15
6545 Sayılı Kanunla Cinsel Suçlarla İlgili Getirilen Yenilikler

Konuşmacı: Hatice Kaynak
Avukat

6545 Sayılı Kanunla Cinsel Suçlara Getirilen Değişikliklerin Yarattığı Uygulama Sorunları
Türk Ceza Kanunu'nda çocukların cinsel istismarı alanını düzenleyen 103 ve 104 maddeleri 6545 Sayılı Kanunla değiştirilmiştir. Değişikliğin amacı toplumda infial uyandıran bu suçlara daha ağır ceza vermek, ensest kavramını kullanmadan çocuğa yakınlığından yararlanarak bu suçu işleyenlerin cezasını artırmak ve ruh sağlığının bozulmasına bağlı olarak cezanın artırılması için yapılan araştırma sürecinin de istismar edici olduğu kabul edilerek bu tartışmayı ortadan kaldırmaktı. Bu çalışmada Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra yeniden ele alınan mahkeme kararları incelenerek ve yeni açılan davalardaki uygulamalar üzerinden bu amaçların uygulamaya yansıma biçimi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

6545 Sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra, karara bağlanmış infazı tamamlanmamış tüm çocukların cinsel istismarı dosyaları yeniden incelenmek üzere mahkemelerine gelmiştir. Çocuğun ruh sağlığının bozulmuş olması nedeniyle TCK 106 kapsamında ceza verilen dosyalarda genel olarak sanıklara verilen cezalarda indirim yapılmış ya da daha az ceza verilmiştir. Basit cinsel istismar suçu (TCK 103/1) çoğunlukla sarkıntılı düzeyinde kabul edilmiştir. Kanun değişikliği, kamuoyuna yansıyan amacının aksine sanıklara verilen cezaların indirilmesine yol açmıştır. Devam eden davalarda ise mağdurun ruh sağlığına ilişkin bir inceleme yapılması gerekmediğinden, ruh sağlığı açısından değerlendirme sonucunda önerilen tedavi olanakları ortadan kalktığı gibi, ruh sağlığının değerlendirilmesi yoluyla delil elde etme şansı da kalmadığından sadece fiziksel bulgulara göre karar verme tehlikesini ortaya çıkarmıştır.

Yapılan değişiklik hızlı şekilde sadece uygulama sorunlarını ortadan kaldırmak amacıyla yapılmış ve çocukların cinsel istismarının kendine özgü niteliklerini, sürecin devamında çocuğun ruh sağlığının desteklenmesi gereğini dikkate almamıştır. Ayrıca yaşıt çocuklar arasındaki fiilleri de aynı kapsamda değerlendirdiği için bu alandaki tartışmayı da ortadan kaldırmamıştır.

Sonuç olarak ; 6545 Sayılı Kanunla cinsel suçlar alanında yapılan değişiklikler; ensestin kapsamını genişletmek anlamında ileri bir adım atmış olmakla birlikte, diğer sorunları çözmemiştir. Bunun için yasa yapıcılar, alanın uygulayıcıları ve uzmanları bir araya gelerek çocuğun yüksek yararı ve korunmasını esas alacak biçimde değişiklikleri gözen geçirmelidir.

Konuşmacı: Murat Aydın
Hakim

Çocuklara Yönelik Cinsel Suçlar ve Bu Suçlarda 6545 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler
5237 sayılı TCK kişi hak ve özgürlüklerinin gelişimine paralel olarak "ırz ve namus" kavramına yer vermemiştir. Cinsel saldırı suçunda gerek fail ve gerekse de mağdur açısından kadın-erkek ayrımını kaldırılmış, cinsel saldırıyı kişiye karşı bir suç olarak ele alınmıştır. Cinsel istismar suçu ile çocuğun cinsel dokunulmazlığının korunmasının yanı sıra, onu, erken cinsel deneyimden uzak tutarak cinsel gelişiminin engelsiz bir biçimde tamamlanması da sağlanmak istenmiştir. Böylece çocuk, erken veya zorla cinsel deneyim yaşamaktan korunmuş olacaktır.

Çocuğun cinsel istismarı suçunun mağduru ancak bir çocuk olabilir. Çocuk erkek veya kız olabilir. Mağdur çocuğun hangi cinsten olduğu suçun oluşumu için önemli değildir.

Evli bir çocuğa karşı, eşi dışındaki bir kişinin cinsel içerikli davranışta bulunması durumunda veya mahkeme kararı ile reşit kılınan bir çocuğa karşı, failin eylemi rızaya dayalı cinsel ilişki şeklinde ise, eylemin suç olup olmadığı tartışılmıştır. 6545 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonrasında, Kanun koyucu cinsel istismar suçunu yeniden düzenledi. Bu düzenleme uyarınca; cinsel istismar olarak tanımlanan ve temas içeren fiil, sarkıntılık düzeyinde kalmış ise, suçun daha az cezayı gerektiren nitelikli hali olarak kabul edilmiştir. Böylece cinsel istismar suçu; cinsel istismarın temel şekli, sarkıntılık şeklinde işlenmesi ile ortaya çıkan daha az cezayı gerektiren nitelikli hali, organ veya sair cisim sokulması suretiyle işlenmesi ile ortaya çıkan daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hali olarak üçe ayrılmıştır.

Cinsel istismar suçunun yakın akrabalar arasında ve mağdur üzerinde nüfuz sahibi kişiler tarafından işlenmesi halinde cezanın artırılması TCK'nın 103. maddenin 3. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu madde 6545 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

TCK'nın 103. maddesini değiştiren 6545 sayılı Kanun ile cinsel istismar suçunda, daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hallere yeni bir hüküm eklenmiştir. Bu hüküm uyarınca, cinsel istismar suçu, insanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmiş ceza faile verilecek ceza yarı oranında arttırılır.

Cinsel istismar suçunun cebir veya tehditle işlenmesi haline 6545 sayılı Kanun silahla işlenmesi halini eklemiştir. 6545 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonrasında, failin fiili nedeniyle mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulmasını düzenleyen 6. fıkra yürürlükte kaldırılmıştır.

Çocuklara yönelik cinsel suçlarda en çok karşılaşılan sorun, mağdurun yaşının ne olduğu ve failin bu yaşı bilip bilmediğidir. Bazı olaylarda sanıklar, ilişkiye girdikleri mağdurun, çocuk yaşta olduğunu veya 15 yaşından küçük olduğunu bilmediklerini, mağdurun yaşını daha büyük sandıklarını ileri sürmektedirler. Böyle bir durumda, failin sorumluluğunun ne olması gerektiğinin üzerinde durulmuştur. 6545 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler sonucunda, cinsel istismar suçunun cezaları artmıştır.

Reşit olmayanla cinsel ilişkide bulunma suçunu düzenleyen 104. madde 6545 sayılı Kanun ile önemli ölçüde değiştirilmiştir. Önceki düzenlemede yer almayan "ensest" kavramı doğrudan olmasa da dolaylı olarak kanuna girmiş, "aralarında evlenme yasağı bulunan kişiler" arasındaki cinsel eylemler rıza dâhilinde olsa bile suç olarak düzenlenmiştir.

TCK 104. Maddede düzenlenen suçun failinin kendisinin de çocuk olması durumunda suçun oluşup oluşmadığı tartışılmıştır. Bu durum özellikle on beş yaşını doldurmuş iki çocuk arasındaki cinsel ilişki fiilinin hukuken değerlendirilmesinde önem taşımaktadır.

Konuşmacı: Doç.Dr. Şahika Gülen Şişmanlar
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
Kocaeli Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi

Çocuk Ruh Sağlığı Açısından Yeni Yasal Düzenleme

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 102-105.nci maddelerinde ele alınan "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar"ın, 12.Haziran 2014 tarihli Resmi Gazete ile yürürlüğe giren 6545 sayılı TCK'nun 58-61.nci maddelerinde yeniden düzenlendiği görülmektedir. Bu konuşmada, uygulamada karşılaşılan sorunları gidermek, çocukların daha etkin korunmasını sağlamak ve cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda ceza artışına gitmek için düzenlemeye gidildiği bildirilen yeni yasanın amacına ne kadar hizmet ettiği bir Çocuk Ruh Sağlığı Uzmanı gözüyle ele alınmaya çalışılacaktır.

Yeni yasal düzenleme incelendiğinde genel olarak; çocuk ve çocuk istismarı kavramlarının tanımlarında karışıklıkların bulunduğu, çocukları koruma ve ihtiyaçlarını giderme konusunda önemli açıkların yer aldığı görülmekte ve bu temel eksikliklerin uygulamaya olumsuz yansıyacağından endişe edilmektedir. Cinsel istismar alanında çalışan hekimlerin yeni yasal değişikliklere ilişkin görüşleri uygulamada yeni sorunların çocukları beklediği yönündedir. Çocukların yüksek yararı için cinsel istismar ile çalışan tüm uzmanlık alanlarının bir araya gelerek yapılandırdığı yeni düzenlemelere ihtiyaç devam etmektedir.

YUVARLAK MASA TOPLANTISI 1
Çocuğun Korunmasında STK'ların Rolü

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ (ÇİİÖDER)

1988 yılında kurulmuş olup bugün 300'ün üzerinde üye ile etkinliklerine devam etmektedir. Derneğin merkezi Ankara'dadır. Derneğin amacı bireyin doğum öncesinden başlayarak tüm gelişim evrelerinde sağlıklı bir biçimde yetişmesini sağlamak, fiziksel, duygusal ve cinsel istismarını önlemektir. Bu amaçla dernek " Çocuk İstismar ve İhmali" ile ilgili olarak eğitim, farkındalık ve savunuculuk çalışmaları yürütmektedir. Çocuk istismarı ve ihmali konusunda çalışan uzmanlara yönelik disiplinler arası kongre, konferans, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemekte olup aynı zamanda ailelere ve çocuklara yönelik eğitim çalışmaları da sürdürmektedir. Çocukların haklarını koruyan kuruluşlarla işbirliği yapar. Amaçları doğrultusunda gerek ulusal, gerekse uluslararası kuruluşlarla ve gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapan ÇİİÖDER, aynı amaçla kurulmuş olan "Uluslararası Çocuk İstismarını ve ihmalini Önleme Derneği" (International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect-ISPCAN) in 2006 yılından beri Türkiye partneridir. Bu kuruluşla birlikte 2012 yılında İstanbul'da gerçekleştirilmiş olan "19. ISPCAN Uluslararası Çocuk İstismarını ve ihmalini Önleme Kongresi"ni gerçekleştirmiştir.

TÜRKİYE ÇOCUK VE GENÇ PSİKİYATRİSİ DERNEĞİ (ÇOGEPDER)

Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği 1991 tarihinde kurulmuştur. Merkezi Ankara'da olup çeşitli illerde temsilcileri bulunmaktadır. Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği, çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları uzman ve asistan hekimlerinin meslek örgütü olarak faaliyet göstermektedir. ÇOGEPDER çocuk ve gençlik ruh sağlığı dergisinden ve eğitimden sorumlu bir kuruluştur. Dernek her yıl farklı üniversitelerin Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalları ile işbirliği yaparak Ulusal Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Kongrelerini düzenlemektedir. Dernek Ergen Komisyonu tarafından ilki 1996'da yapılan Ergen Sempozyumlarında da her yıl ergenlik dönemi sorunlarının farklı bir alanı ele alınmaktadır.

Dernek bünyesindeki komisyonlar, çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıklarını ilgilendiren çeşitli konularda çalışma ve etkinlikler yapmaktadır.

Dernek Uluslararası Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi ve İlişkili Meslekler Birliği (IACAPAP), Avrupa Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Topluluğu (ESCAP) ve Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (UEMS) Çocuk Psikiyatrisi Birimi'ne üyedir.

Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği'ne çocuk ve ergen ruh sağlığı ve hastalıkları alanında çalışan hekimler üye olabilmektedir. Üyeliğe başvuru için gerekli bilgiler 'Dernek' başlığı altındaki 'ÇOGEPDER Üyeliği' bağlantısında yer almaktadır.

ÇOCUK KORUMA MERKEZLERİNİ DESTEKLEME DERNEĞİ (ÇOKMED)

Çocuk ihmal ve istismarının önlenmesi ve mağdur çocuklara yönelik hizmetlerin iyileştirilmesi amacıyla 2012 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Dernek, bu amaç çerçevesinde çalışmakta olan "Çocuk Koruma Merkezleri"nin ülke çapında yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve desteklenmesi konusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Ülkemizde Üniversiteler bünyesinde kurulmuş olan Çocuk Koruma Merkezleri; istismar veya ihmal sonucu travmaya maruz kalan çocukların yeniden normal bir yaşama dönmelerine yardımcı olmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır. Kurulmuş olan merkezler arasında eşgüdüm, merkezlerin akreditasyonu ile bu kuruluşlarda çalışacak olan uzmanların bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve belgelendirilmesi, eğitim program ve materyallerinin hazırlanması gibi konular ÇOKMED'in başlıca çalışma alanları arasındadır. ÇOKMED aynı zamanda, çocuğa karşı şiddet konusunda toplumsal bilinç ve duyarlılık geliştirme çalışmalarına da katkı vermektedir

GÜNDEM ÇOCUK DERNEĞİ

Gündem Çocuk Derneği, her çocuğun hak sahibi, eşit, özgür ve onurlu birer birey olarak, barış içerisinde, iyi ve mutlu bir yaşam sürmesi için çocukların yararına bütüncül bir dönüşümü ısrarla savunan bir sivil toplum örgütüdür.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme, Dernek tüzüğünün doğal eki ve çalışmaların temel dayanağıdır.
Doğrudan ya da dolaylı olarak çocuklarla çalışan farklı meslek gruplarından oluşan yapısı ile çocukları haklarıyla gündeme taşımak ve gündemde tutmak için, öncelikli çalışma arkadaşları olan çocuklarla birlikte ulusal ve uluslararası düzeyde beş ana alanda çalışmalar yürüttür:
1. Çocuk Katılımı Programı
2. Toplumsal Algı Değişikliği Programı
3. Ağ Çalışmaları Programı
4. Vaka Takibi Programı
5. Savunuculuk Programı

ULUSLARARASI ÇOCUK MERKEZİ (ICC)

Uluslararası Çocuk Merkezi (UÇM), UNICEF ve Fransız Hükümeti tarafından 1949 yılında Paris'te Centre International de l'Enfance ismi ile kuruldu. Merkez 1999 yılına kadar özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki çocuk hekimleri ve sağlık çalışanlarına, çocuk sağlığı ve hastalıkları alanında kurslar düzenledi ve yayınlar hazırladı.
1999 yılında finansal güçlüklerden dolayı kapanan Merkez, aynı yılın sonunda Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın girişimleri ile, Ankara'da Bilkent Üniversitesi kampüsünde yeniden açıldı. Uluslararası Çocuk Merkezi 2004 yılında Dernekler Kanunu uyarınca dernek statüsünü almıştır.

Uluslararası Çocuk Merkezi Türkiye'de faaliyetlerine başladıktan sonra çalışmaları çocuk sağlığı odaklı olmasının yanısıra, insan hakları, kadın ve gençler de Merkezin uğraş alanlarına girmiş, ilgilendiği konular genişlemiştir.
Uluslararası Çocuk Merkezi'nin Genel Kurul ve Yönetim Kurulu'ndan başka, 18 ülkeden değişik disiplinlerde 36 uzman ve Türkiye'de faaliyet gösteren uluslararası kuruluşların temsilcilerinden oluşan ve Merkezin etkinlik ve programlarına yön veren bir Konseyi bulunmaktadır.

Uluslararası Çocuk Merkezi, çocuk haklarının tanınması, yaygınlaştırılması ve Çocuk Haklarına dair Sözleşme'nin temel prensiplerinin çocukların yaşamlarını ilgilendiren her alanda benimsenmesi, çocukların ekonomik, sosyal, kültürel, medeni ve siyasi haklarının Sözleşme'de belirtildiği doğrultuda, hiçbir ayrım gözetmeksizin uygulanması, mevcut uygulamaların izlenmesi ve raporlanması konusunda aktif çalışmalar sürdüren bir sivil toplum kuruluşudur. Merkez, Çocuk Hakları Programı kapsamında dört ana savunuculuk alanı belirlemiş olup, her alanın Programın hedefleri doğrultusunda ortak amaca hizmet eden proje ve faaliyetleri bulunmaktadır. Bu proje ve faaliyetler, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme'nin uygulanmasını teşvik ederek, çocukları güçlendirerek, çocuk haklarını destekleyen kurum ve kuruluşları destekleyerek, çocukların hayatlarının iyileştirilmesi için yürütülmektedir.

YUVARLAK MASA TOPLANTISI 2

Üniversite Çocuk Koruma Merkezleri ve Çocuk İzlem Merkezleri: Beklentiler, Sorunlar, Çözümler

Konuşmacı: Prof. Dr. E. Tolga Dağlı
Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği Başkanı
Marmara Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü
Marmara Üniv. Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı Bşk.

Üniversite Çocuk Koruma Merkezleri

Çocuk İstismarı ve İhmali Olgularına Bütüncül Yaklaşımda Üniversite Çocuk Koruma Merkezleri İstismara uğrayan çocuğa ideal yaklaşım; çocuğun tek bir merkezde bütüncül değerlendirme yapabilen uzman bir ekip tarafından ele alınarak hukuki süreç için gereken tanısal yaklaşımın yanı sıra tıbbi ve psikolojik tedavisinin yapılması, bu arada hukuki ve sosyal desteğin de o merkezin iletişime geçeceği uzmanlar tarafından sağlanması ve çocuğun uzun süreli psiko-sosyal izleminin sürdürülmesidir.

2008 yılında Avrupa Birliği'nin mali ve UNICEF'in teknik desteği ile başlatılan "Üniversitelerde Çocuk Koruma Merkezleri'nin Yapılandırılması" çalışmaları "Üniversite Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin"(ÇKM) kurulması önermesiyle sonuçlanmıştır. Merkezlerin kurulmasıyla birlikte üniversitelerin tüm olanakları kullanılarak koruma ihtiyacı olan çocukların tanı, tedavi ve izlemlerine dair eğitim, uygulama ve araştırmalarının yapılacağı ortamın sağlanabileceği düşünülmüştür. 2012 yılına gelindiğinde; Gazi, Marmara, Çukurova, Erciyes, Mersin, Kocaeli, Cumhuriyet ve Karadeniz Teknik Üniversiteleri'nin bünyelerinde kurulan merkezlerle ülkemizde Üniversite Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezleri'nin sayısı 8 e ulaşmıştır. Şiddet ve istismar şüphesiyle mahkemeler, savcılık, emniyet, sağlık çalışanları, öğretmenler ve bireyler tarafından yönlendirilen çocukların durumları ÇKM ler bünyesinde kurulan hastane temelli birimlerde incelenmekte ve kendilerine destek olunmaktadır. Bu çocukların tıbbi, psikolojik ve sosyal durumları ve ihtiyaçları bir noktada ve aynı anda değerlendirilmektedir.

Üniversite çocuk koruma uygulama ve araştırma merkezleri/birimlerinin kurulmasına paralel olarak eşgüdüm çalışmaları da başlatılmıştır. Eşgüdüm çalışmaları; yeni merkezlerin kurulması, kurulmuş merkezlerin geliştirilmesi, merkezler arası eşgüdümün sağlanması, çocuk koruma birimlerinin akreditasyonu, çocuk koruma birimlerinde çalışacak olan uzmanların bilgi-becerilerinin geliştirilmesi ve belgelendirilmesi, eğitim programlarının geliştirilmesi ve eğitim materyallerinin hazırlanması gibi bir dizi alanı kapsamaktadır.

Merkezler ihmal ve istismara uğrayan çocuklara kaliteli ve ihtiyaca uygun, tanı, tedavi, korunma ve izleme hizmeti sunarlar. Böylece muayene tekrarları ve delil kayıpları önlenir. İhtiyaca uygun ve zamanında raporlama yapılır. Yargıdaki gecikmelerin önüne geçilir ve uygun koruma hizmetleri sunulur. Kısaca ihmal ve istismar mağduru çocukların ikincil örselenmeleri engellenir.

Önümüzdeki beş yıl içerisinde 10 üniversitede daha Çocuk Koruma Merkezi kurulması hedeflenmektedir. Ülkemizde 'Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezlerinin' yaygınlaştırılması ve geliştirilmesinin, istismara uğrayan çocukların tıbbi, sosyal ve hukuksal izlem süreçlerinde yaşanan birçok sorunun çözümüne olumlu katkılar sunacağını düşünmekteyiz.

Konuşmacı: Uzm.Dr. Fadime Yüksel
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı
Çocuk İzlem Merkezi Türkiye Koordinatörü

Çocuk İzlem Merkezleri
İstismara maruz kalmış çocukların korunmasını sağlamak, örselenmelerini asgariye indirmek amacıyla Sağlık Bakanlığı Koordinatörlüğünde Çocuk İzlem Merkezi kurulmuştur. (ÇİM) Çocuk İzlem Merkezi, çocuğun yaşadıklarını tekrar tekrar dile getirmesini ve tekrar tekrar muayene edilmesini önleyerek adli süreçte yaşayabileceği travmayı güvenli ve çocuk dostu ortam ile en aza indirmeyi amaçlamaktadır. ÇİM' de Korunma altına alınması gereken olgularda, çocuğun kalabileceği uygun bir ortam sağlanıncaya kadar geçici bir süre barınma, beslenme, giyim, sağlık ve güvenlik gereksinimlerinin karşılanmakta, Ailenin yaşadığı travmanın ve yaşanan olayın sağlıklı değerlendirilmesi amacıyla aile ile görüşülmekte, Ailenin ilk danışmanlık gereksinimlerinin karşılanmaktadır.

İlk ÇİM 18 Ekim 2010 tarihinde Ankara'da kurulmuştur. Halen Yenimahalle Eğitim Araştırma Hastanesi bünyesinde hizmet vermektedir Ankara'dan sonra şu an 18 ilde daha ÇİM hizmet vermeye başlamıştır. ÇİM farklı kurumlarım eşgüdüm içinde çalıştıkları bir yapıya sahiptir. Yapısında;

- Adalet Bakanlığı (Cumhuriyet Savcılığı, Adli Tıp),
- Sağlık Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı,
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı,
- Kolluk kuvvetleri ve
- Baro yer almaktadır.

Cinsel istismara uğradığı düşünülen çocukların adli görüşmeleri alanında uzman olan personel tarafından, aynalı bir odada, ses ve görüntü kaydı yapılarak alınır. Bu sırada ilgili kişiler aynanın arka tarafındaki bir odada bulunur ve ifadeyi izler, gerektiğinde adli görüşmeci aracılığıyla ek sorular varsa sorulur çocuktan tüm kurumlar için gereken bilginin alınması sağlanır. Adli ve psikiyatrik muayeneleri ÇİM' de psikiyatrik takipleri de Çocuk Ergen Psikiyatri Kliniğinde yapılmaktadır. Adli görüşme ve muayene sürecinde çocuğun kısa süreli koruma ve tedavi tedbiri bu merkezde yürütülür, tedavi ve rehabilitasyon amacıyla uygun merkezlere yönlendirilir. Ailelerle görüşme yapılarak olay hakkında bilgisi, olay karşısındaki tutumu, olaya müdahale biçimi hakkında bilgi alınır, gerekli bilgilendirme ve danışmanlık verilir. Çocuğun ailesel riski belirlenir, aileye verilmesi riskli olacağı durumlarda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı bir kuruluşa yerleştirilir.

Konuşmacı: Prof. Dr. Zerrin Erkol
Adli Tıp Uzmanı - Antalya Çocuk İzlem Merkezi Sorumlu Hekimi

Çocuk İzlem Merkezleri: Beklentiler, Sorunlar, Çözümler
Çocuk İzlem Merkezleri; çocuk istismarının önlenmesi, istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde müdahale edilmesi, öncelikli olarak cinsel istismara uğramış çocukların ikincil örselenmesinin asgariye indirilmesi, adli ve tıbbi işlemlerin bu alanda eğitimli kişilerden oluşan bir merkezde ve tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere oluşturulmuş bir projedir. Cinsel istismara uğrayan çocuklara uygulanması gereken kolluk, sağlık, hukuk, eğitim ve adalet ile ilgili işlem ve hizmetlerin eşgüdüm içerisinde verilmesini sağlayan merkezlerdir.

Ancak ülkemizde mevcut Çocuk İzlem Merkezleri'nde belirtilen amaçların yerine getirilmesinde bazı sorunların yaşandığı görülmektedir. Bu sorunların ve çözümlerinin bazıları şu şekilde özetlenebilir:

Türkiye genelinde Çocuk İzlem Merkezleri için tek tip projeler oluşturulmalı, yeni hastane yapılması planlanan illerde hastane projesi içerisine Çocuk İzlem Merkezi projeleri dahil edilmelidir.

Çocuk İzlem Merkezi'nin mevcut hastanede açılması planlandığında, mutlaka aktif hasta hizmeti verilen, acil servisi bulunan ve Çocuk Psikiyatrisi Uzmanı olan bir hastanede yapılandırılması gereklidir.

Her Çocuk İzlem Merkezi'nin minimum eleman ve donanım ihtiyacı belirlenmeli, bu koşullar karşılandıktan sonra hizmete açılmalıdır. Uygulamada Çocuk İzlem Merkezleri'nin her türlü personel, cihaz donanımı, tefrişat ve benzeri ihtiyaçları bağlı olduğu hastane tarafından karşılanmakta olup Çocuk İzlem Merkezi projesinin paydaşları olan diğer kurumların da personel, cihaz donanımı gibi ihtiyaçlara katılım desteği sağlanmalıdır. Görüşmeciler; aldıkları görüşmeci eğitimi sonrası, belirli bir süre adliyede çalışarak cinsel istismar olgularının adliyedeki süreci hakkında bilgi ve deneyim kazanmalıdır.

Her görüşmecinin belirli aralıklarla adliyeye giderek görüşmesini yaptığı olguların adli dosyasını incelemesi, savcılık ve mahkeme aşamasında görüşme raporunun nasıl değerlendirildiği, olumlu ve eksik yönleri, mağdurun tekrar çağırılma durumu ve benzeri hususlarda süreç hakkında bilgi sahibi olması sağlanmalıdır. Çocuğun kendisi ile adli görüşmecinin, ailesiyle aile görüşmecisinin görüşmesi çocuğun bir kişi tarafından bir bütün olarak değerlendirilmesini engellemekte, her iki görüşmecinin ayrı ayrı yazdığı raporda diğer görüşmecinin bulguları değerlendirilememektedir. Bu nedenle çocuk ve ailesi ile tek görüşmecinin görüşme yapması sağlanmalıdır.

Önemli bir proje olan Çocuk İzlem Merkezlerinin mevcut sorunları çözüldüğünde, daha iyi hizmet verecekleri düşünülmektedir.

BİLDİRİ ÖZETLERİ
SÖZLÜ SUNUMLAR

SÖZLÜ SUNUMLAR

[S-01]
"Arada kalan çocuklar"a şiddet uygulaması önlenebilir mi?

Nimet Özbek[1], Fatmagül Aslan[2], Zerrin Erkol[3]
[1]Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Ankara
[2]Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, Antalya
[3]Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu

Arada kalan çocuk kavramı; boşanmış ebeveynlerde, gerek velayet kendisine bırakılmış, gerekse bırakılmamış ebeveyn tarafından çocuğa her türlü şiddetin uygulanmasını ifade etmektedir. Boşanmış bir anne babanın; çocuğu diğer ebeveynden soğutmak, velayetini üzerine almak gibi amaçlarla gösterdiği psikolojik baskı, sözel ve fiziksel istismar gibi şiddet niteliğindeki davranışlar, çocuğun arada kalmasına neden olmaktadır. Çalışmada arada kalmış çocukların durumunun hukuki ve sosyal yönden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, uluslararası hukukta çocuk haklarına dair en kapsamlı belge olup dünya çocuklarının "İnsan Hakları Yasası" sayılmaktadır. Çocukların yaşama, gelişme, koruma ve katılım haklarına ilişkin önemli maddeleri içermektedir. Çocuk haklarının yasalzemininin oluşturulduğu önemli bir belgedir.

Sözleşmenin 19.maddesinde çocuğun şiddetin her türünden korunması hakkı düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, taraf devletlerin;ebeveynlerinin, yasal vasilerinin veya devlet sektörleri dahil başka kişilerin bakımı altındayken çocukların; fiziksel veya zihinsel şiddetin herhangi bir biçimine, yaralanma veya istismara, ihmale, kötü muameleye, cinsel istismara maruz kalmalarının önlenmesi yükümlülüğü bulunmaktadır.

Boşanma gibi sebeplerden dolayı özellikle parçalanmış olan aileler, çocukların sosyalleştirilmesi işlevini tek basına yerine getiremeyecekleri için, devletin özel yardımına ve desteğine muhtaçtırlar. Medeni Kanun'a göre boşanma sonrası kendisine velayet bırakılmamış eş çocukla kişisel ilişki kurma hakkına sahiptir. Ancak mahkemelerin çocuğun babası ile de görüşmesi gerektiği yönündeki eğilim ve uygulamalarının hem çocuk açısından hem de anne açısından çoğu zaman ciddi güvenlik sorunları yaratabildiği; şiddet uygulayan babaya çocuğunu görme hakkı verilse bile, bunun uzman gözetimi altında yapılması gerektiği bildirilmektedir.Diğer yönden şiddet uygulayan kişinin anne olabileceği olasılığı da göz ardı edilmemelidir.

Şiddete meyilli oldukları tespit edilen aile fertlerine, sosyal grup çalışmaları ve eğitim kursları tertip edilmelidir. Bu kurslarda, bir sosyal psikologun, sosyal pedagogun veya bir sosyal hizmet uzmanının yönetimi altında ebeveyne sosyo-pedagojik destek sağlanmalıdır. Amaç, özellikle sosyal problemli ailelere, problemlerini daha rahat aşabilmeleri için kollektif çalışmalarla yardımcı olmak olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İstismarı, Boşanma, Velayet, Çocuğun Koruma Hakkı.

[S-02]
Sonlandırılabilir Ya da Sonlandırılamaz Sosyal Hizmet Müdahalesi; Türkiye'de Çocuk Koruma Sisteminin Potansiyel Ve Sınırlılıklarının Analizi

Mansur Seyitoğlu[1], Aziz Güzel[2], Arzu İçağasıoğlu Çoban3
[1]Maltepe Üniversitesi İnsan Hakları Yüksek Lisans Programı, İstanbul
[2]York Üniversitesi, Education Department, Kanada
[3]Başkent Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara

Ülkemizde çocuğun korunması temelde devletin görevidir. Bu nedenle korunma ihtiyacı içindeki çocuklarla ilgili olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, polis gibi farklı hizmetler sunan kurumların, çocuğu korumak için birlikte, etkili ve işlevsel biçimde çalışması gerekmektedir. Sosyal hizmetin buradaki sorumluluğu ise konu ile ilgili tüm tarafları çocuğun yüksek yararını temel alarak bir araya getirmek ve çocuğa en uygun hizmeti sunmaktır (Preston-Shoot 2000).
Bu çalışmanın amacı belirli bir çocuk koruma sistemi sürecine odaklanarak Türkiye'deki çocuk koruma sisteminde var olan çatışmaları ve sorunları detaylandırmaktır. Yasal süreçler açısından bakıldığında "kapanmış" bir vaka üzerinde yasal şartlar dikkate alınarak aşağıdaki üç önemli soru sorulmuştur. 1) Bu vakanın "kapanmış" olması ne anlama gelmektedir? 2) Başarılı bir çocuk koruma hizmeti sunmak için hangi müdahale gereklidir? 3) Olayın sonlandığını nasıl anlarız? Vaka bu sorular çerçevesinde ve psikososyal, hukuksal ve pedagolojik bakış açısı ile analiz edilmiştir. Bu analiz sürecinde, çocuk koruma sürecinde çalışan devlet kurumları ile sosyal hizmet uzmanı, eğitimciler, çocuk koruma alanında çalışan kamu görevlileri ve araştırmacılar arasındaki ilişki de incelenmektedir.
Bu çalışmanın metodolojisi nitel araştırmacıların kategorize ve veri sıralama süreçlerini keşfetmek için kullandığı 'kodlama yöntemi'dir. Bu yöntemde, 'kodlar' ", görüşmeler üzerinden gelen verilerin özetlenmesi sentezi ve yapılan gözlemler sonucunda oluşturulur (Charmaz 2014 s.112).
Bu süreçten elde edilen veriler, çocuk koruma sürecinde kurumlar arasındaki ilişkinin karmaşık dinamiklerini daha iyi anlayabilmek için ağ analizi ve görselleştirme programı Gephi ile analiz edilecektir.
Yapılan yüzeysel çalışmada bile kurumlar arasında ve sistemsel hatalar tespit edilmiştir. Bu analizler sayesinde mevcut sistem içerisinde daha kötü muameleyi üreten riskler sorgulanmıştır. Araştırmamız çocuk koruma sistemi içindeki mevcut politikaların ikilemlerini aydınlatarak katkı sağlamayı ummaktadır

Anahtar Kelimeler: çocuk koruma sistemi, kurumsal şiddet, sosyal hizmet

[S-03]

Ataşehir ilçesinde çocuk koruma politikalarına yönelik uygulama sorunları ve çocuğa yönelik sosyal politika önerileri

Duygu Adıgüzel, Sosyal Servis Meslek Elemanları
Ataşehir Belediyesi, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, İstanbul

Çağdaş toplumlar, her çocuğun hayata iyi bir başlangıç yapmasını, fiziksel ve ruhsal iyilik durumunun hayatı boyunca devamını hedeflemekte; çocuğa yönelik her türlü ihmal ve istismarı önlemek, sosyal devletin başlıca görevi sayılmaktadır. Sosyal bir kategori olarak çocuk, sosyal statünün en üst basamağında olup, bu sosyal kategorinin ihtiyaçları kapsamında ele alınmaktadır. Çocuğa yönelik algıyı ve sosyal politikaları, toplumun sosyo-ekonomik altyapısından etkilenen ve üstyapıda yer alan değerler sistemi belirlemektedir. Ülkemizde, muhafazakâr aile yapısının bir devamı niteliğinde kabul edilen çocuk, insan haklarından ve hak temelli sosyal politikalardan mahrum bırakılmaktadır. Neo-liberal politikalar, göç, yeni yoksulluk, işsizlik, marjinal işgücü, değişen aile yapısı, sosyal dışlanma, kent yoksulluğu ve yoksunluğu, yetersiz psiko-sosyal ve ekonomik hizmetler gibi etkenler, çocuklarda telafisi zor travmalara yol açmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Ataşehir ilçesinde edinilen deneyimlerin ve çözüm sürecindeki karşılaşılan problemlerin paylaşılarak, çocuğun insan hakları ve korunmasına yönelik etkili sosyal politikaların geliştirilmesine, gelişmiş ülkelerden örnekler sunarak ve öneride bulunarak katkıda bulunmaktır. Ataşehir'deki sorunların tespitine yönelik, ev incelemeleri kapsamında yüz- yüze görüşmeler yapılmakta; dezavantajlı risk grupları ve dezavantajlı gruplar bölgesel bazda haritalandırılmakta; bu risk grupları ve dezavantajlı gruplara yönelik çözüm üretilmesi amaçlanmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, ATAEVİ Sosyal Hizmet Merkezleri ve meslek elemanları aracılığıyla psiko- sosyal ve ekonomik yardımlar sunmakta ya da 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında, yetki ve sorumluluk sahibi kurumları bilgilendirmekte ve onlarla iletişime geçmektedir. Ancak, çözüm üretme ve müdahale sürecinde, çocuğun korunmasına yönelik politikaların yetersizliği ve çaresiz kalındığı deneyimlenmektedir. Çözülemeyen sorunlar, hem bireyin kendisini hem de toplumun bütününü olumsuz olarak etkilemekte ve toplumsal gelişim ve değişimi geciktirmektedir. Bu çalışmamızla, çocuğun iyilik durumunun sağlanması ve devamı için, en başından fırsat eşitliğini amaçlayarak, sektörlerarası koordinasyon ve işbirliğiyle kapsayıcı sosyal politikalar üretilmesinin; hizmetlerin alanda yetkin meslek elemanlarınca verilmesinin; özel durumdaki çocuklara sosyal dışlanmayı önleyecek çözümler sunulmasının; önleyici ve koruyucu tedbirlerin şart koşulmasının gerekliliğini, farkındalık yaratarak sunmayı hedefliyoruz.

Anahtar Kelimeler: sosyal politika, Ataşehir, çocuk, insan hakları

[S-04]

Kırıkkale Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi'nde bulunan çocukların kurum bakımına ilişkin görüşleri

Muradiye Oral[1], Murat Şanlı[1], Mustafa Delice[1], Kasım Karataş[2]
[1]Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Kırıkkale
[2]Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara

Ülkemizde 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun uygulamaya konulması ile birlikte cinsel istismar mağduru çeşitli güvenlik nedenleri korunma altına alınan kız çocukları 'Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri (BSRM)'ne yerleştirilmektedir. Yeni bir hizmet modeli olan BSRM'nin olumlu ve geliştirilmesi gereken yönlerini vurgulayan kapsamlı bir çalışma henüz bulunmamaktadır. Bu çalışmada Kırıkkale BSRM'inde kalan 12-18 yaş arası, 15 kız çocuğundan 5 çocuk ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme, 10 çocuk ile grup görüşmesi yapılarak, çocukların kurum bakımına ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. 15 çocuğa ayrıca Çocukluk Çağı Depresyon Ölçeği (ÇDÖ) de verilmiştir. Yapılan görüşmelerde çocukların genel olarak kuruluş bakımı, kişisel bakım, eğitim, kuruluşun fiziksel koşulları, gizlilik, sağlık, travmaya ilişkin tedavi, savunuculuk, arkadaş, personel ve idare ile ilişkiler, toplum ve çevre ile ilişkiler, gelecekleri ilgili beklenti ve planları ile yaşamları ve kendi kişiliklerine ilişkin görüşleri alınmıştır. Görüşme bilgilerine göre; çocukların geneli kuruluşun fiziksel koşullarını beğendiklerini, kuruluşça sunulan tenis, basketbol, kuaförlük, el sanatları, bilgisayar kursu gibi faaliyetler ile kuruluş dışında gerçekleştirilen piknik, gezi, sinema vs. faaliyetlere katıldıklarını belirtmişlerdir. Ancak personel ile ilişkilerinin sınırlandırılması, sigara içmemeleri, kıyafetlerini istedikleri gibi seçememeleri, makyaj yapamamaları, yalnız başlarına dışarıya çıkamamaları, kuruluş dışında sosyal çevre edinememeleri, örgün eğitime devam edememeleri, kuruluşta diğer kuruluşlara oranla daha fazla kural olması gibi özel durumları, güvenlik ve kuruluş düzenin sağlaması için konulan kurallardan memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir. Kuruluşun gizliliğine özenilmesi, ancak kişisel bilgilerin gizliğine özen gösterilmemesi, yasal mevzuat açısından haklarının savunulması ancak bireysel haklarının savunulmaması, yaşadıkları travmaya ilişkin düzenli ilaç tedavisi almaları ancak, başka destek alamamaları gibi bazı alanlarda da hem olumlu hem olumsuz görüş bildirmişlerdir. Kurum bakımı sonrası çocukların çoğu çalışmak, meslek edinmek istemektedir. Kendilerini genelde neşeli, öfkeli gibi sığ kelimelerle tanımlayan çocuklarda, gerek görüşmelerdeki izlenimlerden gerekse ÇDÖ puanlarından, çok fazla depresyon belirtisine rastlanmamıştır. Sonuç olarak, çalışmada elde bilgiler doğrultusunda BSRM hizmet modelinin olumlu ve geliştirilmesi gereken yönleri, çocukların ihtiyaç, beklenti ve sunulan hizmete ilişkin algıları tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: cinsel istismar, kurum bakımı, görüşler

[S-05]
Mevsimlik Tarımda Kadınlar ve Çocuk İşçiler

Bülent İlik
Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara

Mevsimlik tarım işçileri Türkiye'nin gündemine genellikle yaz aylarında bir iki küçük haberle gelmekte ve bir sonraki seneye kadar da unutulmaktadır. Gündeme geliş gerekçeleri de genellikle trafik kazalarında yiten canlarla sınırlı kalmaktadır. Oysa göçer tarım işçileri genellikle Mart sonundan Kasım ortalarına kadar Türkiye'nin hemen her noktasına gitmekte ve ağır yaşam koşullarında kadın-erkek-çocuk birlikte çalışmaktadırlar.

Şimdilerde, uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerimiz ve "fındıkta çocuk işçiliği" konusunda Avrupa'da oluşan olumsuz kamuoyunun da etkisiyle göçer işçilerin sorunu daha çok gündeme gelmeye başlamıştır.

Hayata Destek Derneği, 2012 yılında Ordu'da, 2013 yılında Ordu ve Düzce'de 2014 yılında da Düzce'de Valilikler ve Başkent Üniversitesi Sosyal Hizmet Meslek Topluluğu ile birlikte fındıkta çocuk işçiliğini önlemeye yönelik yaz okulu çalışmasını yürütmüştür. Bu çalışmanın ana teması "Çocuk Eli Değmeden" başlığı ile fındık işçiliğinde 16 yaş altında çocukların çalıştırılmasının önlenebilmesi için toplumsal duyarlılık yaratılması ve mevsimlik işçilerin toplanma merkezlerinde çocukların çeşitli eğitici, sportif ve kültürel etkinlikler gerçekleştirilerek çalışmalarının engellenmesi ve çocukların gelişimine çok yönlü katkı sağlanabilmesidir.

Bu çalışmada yapılan bu projenin içeriği, proje kapsamında çadırlarda yaşayan kadınlarla yürütülen araştırma sonuçları, projenin çocuklar üzerindeki etkileri paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, mevsimlik çocuk işçiliği, sosyal hizmet

[S-06]
Türkiye'de Çocuk Koruma Sisteminin Eksik Halkası: ''Okul Sosyal Hizmeti''

Nurdan Duman
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü

Çocuk Koruma Sistemi kavramı, çocuğun mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürmesi için çalışmalar yapan ve hizmet sunan, birçok farklı disiplin ve sistemi içeren çok boyutlu bir kavramı ifade etmektedir. Bu sistem içinde sağlık, eğitim, barınma, emniyet, adalet, koruma vb. gibi birçok alanda hizmet veren pek çok meslek elemanı, çocuğun refahı ve korunması için farklı mesleki odaklarda önemli görevler yerine getirmektedir.

Bu noktada, her bir hizmet biriminde farklı bir ekip çocuğun yararı için çalışmalar yürütmektedir. Örneğin hastane ortamında çocuğu koruma halkasındaki ekipte, pediatri uzmanı, çocuk psikiyatrisi uzmanı hekimler, diş hekimleri, hemşireler, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, hastane güvenlik biriminde görev yapan polisler, vb. meslek elemanları yer almaktadır. Her bir meslek elemanı, hastanede kendi profesyonel alanlarıyla ilgili olarak katkıda bulunarak işbirliği ve eşgüdüm içinde çalışmalar yürütmektedirler. Bu ekip çocuğu daha iyi koruyabilmek amacıyla birçok hastanede çocuk koruma birimi adı ile çalışmalarını daha organize ve eşgüdüm içinde sürdürmektedir.

Okul ortamında da benzer bir biçimde okul idarecileri, öğretmen, okul psikologu, okul hemşiresi, psikolojik danışma ve rehberlik uzmanı ve okul sosyal hizmet uzmanı çocuğun eğitim imkanlarından en üst düzeyde yararlanabilmesi ve sağlıklı bir gelişim gösterebilmesi amacıyla işbirliği içinde çalışmalar yürütmektedir. Dünyadaki gelişmiş birçok eğitim sisteminde okul psiko-sosyal hizmetleri içinde önemli bir halka olan okul sosyal hizmeti Türkiye'de henüz kurulamamış ve okullarda okul sosyal hizmet uzmanlarına resmi bir kadro verilememiştir

Bu bildiride Çocuk Koruma Sisteminin eksik halkası okul sosyal hizmetinin rol ve görevleri, bu halkanın eksik kalmasının çocuk koruma sisteminde ve dolayısıyla çocukların korunmasında ne tür boşluklara yol açtığı, kurumlararası işbirliğini nasıl olumsuz etkilediği tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk koruma sistemi, okul sosyal hizmeti

[S-07]
Çocuk Koruma Sisteminde ÇETUS Projesinin Önemi

Nurdan Duman[1], Müberra Sungur[2]
[1]Yıldırım Beyazıt Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü
[2]TUBİTAK

Çocuk Erken Uyarı ve Tanı Sistemi(ÇETUS) projesi olarak TÜBİTAK ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı(ASPB), Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün(ÇHGM) ortaklaşa yürüttüğü çalışma çocuk koruma sisteminde önemli bir kilometre taşı olma niteliği taşımaktadır. Bu bildiri ÇETUS projesinin amaç ve içeriği, bu projenin işlerlik kazanması ile çocuklara yönelik önleyici hizmetlerin nasıl yapılanabileceği ve önleyici hizmetlerin çocuk koruma sistemindeki temel rolü hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Çocuk koruma politikası ve çocuk koruma sistemi çocukların riskli durumlardan korunmasında büyük önem taşımaktadır. Özellikle kurumlararası eşgüdüm ve işbirliğine dayalı çalışmalar çocuk koruma sisteminin iyi bir işleyiş göstermesinde sağlanması gereken ön koşul olarak görülmelidir. ÇETUS projesi, çocuk koruma sisteminin önemli bir halkası olan koruyucu ve önleyici hizmetlerin aksaklık ve yetersizliklerinin giderilmesine ve etkin bir işleyiş kazanmasına önayak olmak amacıyla ASPB ÇHGM'nün, TÜBİTAK ile işbirliği içinde geliştirdiği bir projedir.

Bu projenin ilk aşaması olan Türkiye'de farklı bölgelerde çocukların karşılaştığı risklerin belirlenmesi amacıyla yürütülen araştırma tamamlanmıştır. Bundan sonraki süreçte çocukları daha iyi bir şekilde korumak amacıyla bu riskleri önlemek için kurumlar arası işbirliği ile nasıl bir erken uyarı ve tanı sisteminin yapılandırılabileceği ile ilgili bir model önerisi çalışması yapılmıştır.
Bu bildiride ÇETUS projesinin çocuk koruma politikaları ve çocuk koruma sistemindeki önemli rolü ayrıntılı olarak tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Koruma Sistemi Çocuk Erken Uyarı ve Tanı Sistemi(ÇETUS)

[S-08]
Bir Çocuk Katılım Örneği olarak: {Parlayan Çocuklar}

Ceren Suntekin
Tarlabaşı Toplum Merkezi İstanbul

Tarlabası Toplum Merkezi (TTM) İstanbul'un çok boyutlu dezavantajlı bölgelerinden biri olan Tarlabası'nda bölge sakinlerinin kent yaşamına eşit katılımını desteklemek için 2006 yılında kurulmuş, hak temelli çalışan bir sivil toplum kuruluşudur. Amaçları arasında, sosyal hayattan dışlanan, her türlü yoksulluk ve yoksunlukla mücadele eden bölge sakinlerinin güçlendirilmesi ve yürüttüğü savunuculuk çalışmaları aracılığı ile Tarlabası'na yönelik ön yargıların azaltılmasını sağlamak vardır.
{Parlayan Çocuklar}, 2006 yılında kurulan Tarlabaşı Toplum Merkezi'nde 2008 yılından itibaren çocuklarla çocuk hakları çerçevesinde yapılan Parlayan Çocuklar Kulübünde, çocukların kendi hakları tartıştıkları ve gündemlerini paylaştıkları, içeriği 9-13 yaş arası Tarlabaşı'nda yaşayan çocuk yazarlar tarafından oluşturulan bir çocuk dergisidir.
Her hafta bir oturum olarak düzenlenen çocuk toplantılarında dergi çalışmasının yanı sıra oluşturulan tartışma ortamı aracılığıyla çocukların temel hayat becerileri konusunda güçlenmeleri, doğru bilgiye erişimleri ve bunu çevrelerine aktarma becerileri ile konular hakkındaki farkındalıklarının arttırılması ve öğrendikleri bilgileri kendi hayatlarındaki diğer alanlara da transfer edebilecekleri bir ortam sağlanması hedeflenmiş, tüm çalışmalar, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi ile gerçekleşmiştir.
Çocuklarla çalışmalar süresince farklı tutum ve ilişki biçimlerini denemek için role playing; yazı, resim, röportaj gibi yaratıcı araçlar, grup çalışması, liderlik etme, görev ve sorumluluk alma, araştırma, video- fotoğraf çekimi yapma ve film gösterimleri, dergi çıkarma gibi ortak hedefe yönelik kolektif işbirliği yapma yöntem olarak kullanılmıştır. Ayrıca çalışmalarda ihtiyaç duyulduğunda psikolog ile işbirliği yapılmış; zaman zaman Avrupa Konseyi tarafından çocuklar için insan hakları eğitim kılavuzu olarak hazırlanan "Compasito"nun Türkçe çevirisi olan "Pusulacık"tan, kültürel ve dilsel adaptasyonlar kullanılarak Brigitte Labbé, Michel Puech tarafından yazılan "Çıtır Çıtır Felsefe" Dizisi ve Antoine de Saint-Exupéry tarafından yazılan "Küçük Prens" kitaplarından destek alınmıştır.
Çocuklardan çocuklara ya da çocuklar tarafından çocuklar için yapılan bu dergiler öncelikle mahallede, okulda; sonrasında da diğer sivil toplum örgütleri aracılığıyla dezavantajlı diğer bölgelere dağıtılması, çocuklar tarafından kent yaşamı içindeki kent yoksullarının sözcülüğü basılı yayın aracılığıyla yapması ve çocukların kendi gündemlerini yetişkinler ve akranlarıyla paylaşmaları hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: ayrımcılık, çocukla çalışma etiği, çocuk hakları, çocuk katılımı, toplumsal cinsiyet, yoksulluk

[S-09]
Assessment of Child Maltreatment Prevention Readiness on national level: Research to practice

Marija Raleva[1], Meri Boshkovska[2]
[1]University Clinic of Psychiatry, Skopje
[2]Institute of Mental Health of Children and Adolescents

A major shift in the field of child maltreatment has, for some time now, been under way: from responding to CM after it occurs – through care, support and treatment (child protection) – to preventing it in the first place (child maltreatment prevention) which now appears to become a global health priority. Republic of Macedonia, a low-middle income country, putting violence prevention high on the political agenda, recognizing the importance of preventing child maltreatment, has joined in the efforts to address this health priority.
Our objectives were to develop an integrated conceptual model for assessment of Child Maltreatment Prevention Readiness (CMPR) at national and local levels on the basis of which a measure was further developed; Development of an instrument that was used to measure CMPR in LMICs at national, provincial and community levels.
Assessment of CMPR is a method to assess how "ready" a country, province/state, community or municipality is to implement evidence-based child maltreatment prevention programs on a large scale. A 10-Dimensional model for CMPR was used to assess readiness on national and local level.
Once, the assessment has been established, the next step is to increase readiness on those dimensions where this may be necessary and then implement evidence-based child maltreatment programs on a scale commensurate with the magnitude of the problem.
The readiness model show that it is a reliable measure for a country to determine its capacity to implement evidence-based child maltreatment prevention programs on a large scale, also informing plans to increase readiness, helping to allocate resources at the national, sub-national, and community levels to increase readiness for child maltreatment prevention, assisting in matching an intervention to the existing level of readiness, acting as a catalyst for taking action to prevent CM, and functioning as a teaching tool to introduce the concepts of CMPR.

Keywords: child maltreatment prevention readiness, child maltreatment, evidence-based programs

[S-10]
Interviewing children victims of CAN in court proceedings

Meri Boshkovska[1], Marija Raleva[2]
[1]Institute of Mental Health of Children and Adolescents
[2]University Clinic of psychiatry

In the context of protection of children victims and witnesses in the court proceedings from further victimization, special training of policemen, prosecutors and judges in interviewing children is an important issue. The first interview is most relevant, and usually the crucial evidence in the legal procedure. Although each case is unique and needs individual approach which depends of the age and developmental level of the child, general criteria for interviewing children must be met.
The aim of this presentation is to discuss the training in interviewing children for policemen, prosecutors and judges, carried out by child mental health professionals.
The training was organized by the Academy of Judges and Prosecutors in collaboration with UNICEF-Country Office Skopje, as a systematic education of legal professionals in the country. This programme is addressed primarily to judges in civil and criminal courts and prosecutors from 4 regions in the country (approximately 120 participants) in two-days training. The topics covered the psychological, ethical and legal aspects of interviewing children, paying attention to cognitive competences, fantasy, suggestibility and communicative skills of children. Unprofessional interviewing of children might lead to secondary victimization with severe psychological and mental health consequences.
The presentation will also discuss the new regulations in the Child Protection Code on the special conditions required for interviewing child victim of abuse.

Keywords: interviewing children, victimization, victims of CAN, legal proceedings

[S-12]
Abuse and violence against children in Albania

Bardhyl Spiro Cipi[1], Rezart Bardhyl Cipi[2]
[1]Department of forensic medicine, faculty of medicine, medicine university of Tirana, Albania
[2]Service of Orthopedic and Trauma Surgery, faculty of medicine, medicine universty of Tirana, Albania

Abuse and violence against children constitutes a significant social problem. Indeed, children who cannot defend themselves because of their physical weakness have a special legal protection as reflected in international law and legislation in Albania.
The analysis of early legislation pertaining to children's rights and their protection will be presented.
Forensic characteristics in cases with violence against children: infanticide, forensic fetal osteology, sudden infant deaths, injuries types of maltreated children, and some children abuse syndromes, all illustrated with examples observed during the forensic practice in Albania.
In conclusion, it is noted that during the review of these cases, in addition to medico-legal physician, specialists in other medical and non-medical fields, e.g., pediatricians, anatomic-pathologists (for unexpected deaths of young children), psychiatrists, lawyers, psychologists etc are also included in the team.

Keywords: infanticide, forensic fetal osteology, sudden infant deaths, injuries types of maltreated children, Albania

[S-13]
Child protection system building: everybody's business

Ian Milligan
Centre for Excellence for Looked after Children in Scotland (CELCIS), University of Strathclyde, Glasgow, Scotland

Establishing an effective, national child protection system is a complicated project, one that is never complete. First and foremost it requires a shared understanding of the dangers and risks that children are subject to. However these change over time, such as internet-based threats, and professional and public awareness is always developing. Turkey has been developing its system in recent years, with the creation of a new Ministry and major initiatives in foster care, and replacing large children's homes with smaller ones located in residential neighbourhoods. A by-product of such initiatives may be greater public awareness of family problems and the response of social services.

Building a systemic response in sensitive areas such as family neglect and abuse does require engagement with the public. Cultural norms have to be respected, but also challenged to consider issues that may not have been openly talked about. Building a system requires much collaboration and multiple partnerships. Social workers are vital parts of it, as they are trained to work directly with families and engage with communities. They are also required to engage with other professionals. The presenter has authored a text-book on collaborative practice among professionals working with children. He has also evaluated the development of the child protection system in Albania, where 'round table' meetings bring different professionals together to discuss referrals.

This presentation will bring examples of policies and practice that emphasise the multi-agency, partnership approach to child protection and the knowledge and skills required of social workers and others. The presenter will draw on policy and practice, literature and experience from Scotland and Albania. These 2 contrasting countries both face major child protection challenges. The presenter will share his knowledge of these countries' systems and consider where they might offer points of comparison with Turkey.

Keywords: child protection systems, public awareness, international, inter-professional collaboration, role of NGOs

[S-14]
'Care-leavers': recognising their needs, rights and opinions!

Ian Milligan
Centre for Excellence for Looked after Children in Scotland (CELCIS), University of Strathclyde, Glasgow, Scotland

This presentation proposes that the new UN Guidelines for the Alternative Care of Children usher in a new international rights-based policy framework for care leavers. It acknowledges the global nature of the concerns, reviews a growing body of international literature and examines key debates, illustrated by policy orientations and practice examples drawn from the authors' experience of developing Moving Forward (Cantwell et al, 2012), the Guidelines' international implementation handbook. A number of themes emerge, particularly the value of intangible emotional supports for young care-leavers. In a number of countries associations of care-leavers have been formed.

During the early drafting process of the UN Guidelines, young people with care experience highlighted the importance of incorporating provisions on both carefully preparing young people for their transition from alternative care and foreseeing follow-up and support during that transition. As a direct result of this feedback, these concerns are reflected in the Guidelines (s131-136).

The literature about 'care-leaving' falls into two broad categories; there is the work which identifies and quantifies the 'poor outcomes', whether in health, education, or employment. Then there is literature which reviews the development and impact of new services or approaches that have been created in response to the problems identified. These responses have focussed on improving the care experience itself so that young people are better 'prepared' for the leaving phase, and have also led to new 'aftercare' services which aim to provide differentiated levels of post-care support as young people make their transitions to adulthood and gradually increase their self-reliance.

This presentation will bring examples of policy and practice from many countries and (hopefully) engage Turkish colleagues in discussion about the current situation of care-leavers in Turkey.

Keywords: care-leaving, children's rights, emotional support, international, policy and practice

[S-15]
Juvenile Diversion program in Azerbaijan: outcomes of 7 years long community based intervention

Nabil Z Seyidov[1], Fariz Akberov[2], Kamala Ashumova[3], Ruhana Ahmadova[4]
[1]Azerbaijan NGO Alliance for Children's Rights, Baku, Azerbaijan
[2]Reliable Future NGO, Baku, Azerbaijan
[3]Juvenile Diversion Center, Baku, Azerbaijan
[4]Children's Rights Legal Clinic, Baku, Azerbaijan

Azerbaijan ratified the UN Convention on the Rights of the Child in 1992 and acknowledged that best interests of the child shall be the primary consideration in all decisions related to every child. In 2006 and 2012, the UN Committee on the Rights of the Child, in its concluding observations criticised Azerbaijan for its under-use of alternatives to custodial detention and imprisonment and the long periods of detention to which under-18s are subjected. The Committee recommended that Azerbaijan shall take necessary measures to ensure that juveniles are only deprived of their liberty as a last resort and to implement the alternatives to detention to ensure that children are not locked up unnecessarily and for long periods.

During the pilot phase of "Juvenile Justice system reform" project during 2007-2013, the project partners with the support from Ministry of Interior, Ombudsman office and Ministry of Labour and Social Protection established Juvenile Diversion Center in Baku capital. First juvenile offenders were involved for this community based rehabilitation program in december 2007. Since then 447 children have gone through rehabilitation program that included work with psychologist, social worker, art and sport therapy, individual trainings, family conferences, educational support and others.

The recent analysis of the results clearly showed short and long-term benefits of the community based alternative and juvenile diversion scheme. Of 447 juvenile offenders involved in rehabilitation program since 2007 only 5 children were found to re-offend and 1 child referred to specialised open educational institution.

Per data from Ministry of Interior and alternative reports of NGOs, there are about 4.000-5.000 children that come in to conflict with the law annually and about 400-500 of them are charged of committing crimes. About 53–80 juveniles of 14-18 years old commit crimes in Gyandja-Qazakh region, and about 77-131 juveniles commit crimes in Aran region annually.

Keywords: juvenile, offender, justice, imprisonment, deprivation, community-based, diversion, rehabilitation

[S-16]
Türkiye'de çocuk koruma ve önleme sistemleri haritası

Seda Akço Bilen, Bürge Akbulut
Hümanist Büro, İstanbul

Türkiye'deki çocuk koruma ve önleme sistemleri, her biri kendine özgü mevzuat ile düzenlenmiş birçok kurumu içermektedir. Etkili bir çocuk koruma sistemi, sistem içerisinde yer alan tüm kurumların birbirleri ile iş birliği ve tam bir koordinasyon içinde çalışmalarını gerektirmektedir. Bu da, hem kurumların yapılarının ve sorumluluklarının, hem de kurumlar arasındaki görev dağılımının ve iş akışlarının herkes tarafından bilinir olmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kapsamda, Bernard van Leer Vakfı'nın finansal ve teknik desteği ile Hümanist Büro tarafından, Türkiye'de çocukların sağlıklı gelişimlerini tehdit eden risklerin önlenmesi, bu risklerle karşı karşıya kalan çocukların korunması ve iyileştirilmesini sağlamakla yükümlü kişi ve kurumların işleyişini gösteren web tabanlı interaktif bir harita geliştirilmiştir.

Haritada yer alan kişi ve kurumların yükümlülükleri; önleme, fark etme, bildirme, müdahale etme ve iyileştirme alanlarındaki görevlerine göre sınıflandırılmıştır. Ayrıca, tüm sistemin koordinasyonu ve planlaması ile denetimi ve izleme-değerlendirmesinden sorumlu kurumlar da haritada yer almaktadır.

Harita üzerinde, bir çocuğun risk altında veya mağdur olduğu hallerde;
- Sistemde görevli her bir kurum/kişinin hangi amaçla (örn. bildirim, ihbar, avukat talebi, bilirkişi incelemesi, kovuşturma, tedbir talebi), hangi kurum/kişilere yönlendirme yapabileceği;
- Bu görevlerin temelini oluşturan mevzuat maddeleri (ve mevzuatın tam metni);
- Kurumların ilgili teşkilat şemaları; ve,
- Her bir alanın (önleme, fark etme, bildirme, müdahale etme, iyileştirme, koordinasyon/planlama, denetim / izleme-değerlendirme) işleyişine dair genel değerlendirmeler
bulunmaktadır.

Türkiye'de ilk kez bu kapsamda oluşturulmuş bir bilgi kaynağı olan haritanın ilgili tüm kullanıcılara tanıtılması ve kullanımının yaygınlaştırılmasının, koruma ve önleme sistemlerinin çocukların ihtiyaçlarına daha etkin cevap verebilmesine katkı sağlayacağı ümit edilmektedir.

Haritaya www.cocukkorumaharitasi.info adresinden ulaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: çocuk, harita, koruma, önleme

[S-17]
Uluslararası Boyutta Çocuk Koruma Sistemlerinin İncelenmesi: Kuzey İrlanda ve Türkiye Örneği

Hatice Uysal[1], Ercüment Erbay[2], Berrin Akman[1]
[1]Hacettepe Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara
[2]Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara

Çocukların her türlü örselenmeden korunmaları için önleme, bilinçlenme, müdahale, sağaltım ve izleme çalışmalarının ihmal edilmeksizin yapılması gereklidir. Günümüzde hızla artan nüfus; önüne geçilemeyen savaş, hastalık, istismar olayları ve gelişen teknolojinin kötüye kullanılması ile birlikte ülkelerin kendi çocuk koruma sistemlerinde düzenli olarak gerekli iyileştirmeleri ve güncelleştirmeleri yapması oldukça önemli bir husustur. Bu bağlamda ülkemizde ve Avrupa ülkelerinde çocuk koruma sistemi adına yapılanların titizlikle incelenmesi gerekli görülmektedir. 2013 yılında yaklaşık olarak Kuzey İrlanda'da 1,83 milyon insan ve Türkiye'de ise 76,67 milyon insan yaşamaktadır. Nüfus bakımından arasında ciddi bir fark bulunan bu iki ülkenin çocuk koruma sistemindeki farklılık ve benzerliklerinin ortaya konulması ileride yapılacaklar konusunda yol gösterici olacaktır. Kuzey İrlanda ve Türkiye'de yaşayan çocuklar için yürürlükteki çocuk koruma sistemlerinin incelenmesi; bununla birlikte Türkiye'deki mevcut çocuk koruma sistemine yapılabilecek düzenlemelerin gözden geçirilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması desenini içeren bir durum çalışmasıdır. Verilerin toplanması için nitel veri toplama araçları kullanılmıştır. Bu araçlar doküman incelemesi, çalışanlarla yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlemdir. Veriler hazırlanan kontrol listeleri doğrultusunda incelenmiştir. Gözlem ve görüşmeler ise içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Her iki ülkede çocuk koruma sistemlerine dair devredeki işleyişlerin ayrıntılı açıklaması verilerek var olan durum ortaya konulacaktır. Derinlemesine incelemenin sonunda adeta resimleri sunulan örnekler üzerinden çocukların sağlıklı bir şekilde gelişimlerini sürdürebilmeleri ve ihmal-istismar olaylarından korunmalarını sağlamak üzere yapılabilecek çeşitli çalışmalar ilgili literatür ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: çocuk koruma sistemi, eylem araştırması, Kuzey İrlanda, Türkiye

[S-18]
An Insight to Child Labor in Turkey: A Social Policy Review

Buse Gönül
Department of Psychology, Middle East Technical University, Ankara, Turkey

Forcing children to work prevents them from healthy and safe life conditions and education rights, and cause them to experience physical and psychological abuse and neglect. It is crucial to include socio-cultural and socio-economic variables, while exploring the reasons behind the child labor (Diallo, Hagemann, Etienne, Gürbüzer, & Mehran, 2010). In the light of the research conducted in Turkey, the main reasons for children to work was found as poverty, migration from rural areas to big cities, off-the record economy with tax evasion, employing people without insurance and education level of families (Ministry of Labor and Social Security, 2006; Çatak, 2006).

Outcomes of child labor are also detrimental for children. In terms of physical health, inappropriate conditions for children cause problems in their general health, coordination, hearing and vision, disrupted growth patterns in height and weight. Work conditions also prevent children from forming friendships, age inappropriate stimulation, and cause them to feel worthless and lonely (Gülçubuk, 2003). Also, these children were neglected from required living conditions, and education opportunities (Öztürk, 2011).

Despite of the fact that Turkey signed universal conventions and enforce necessary law to protect children's rights, there are still problematic situations in terms of the protection of children in the workplace. The reasons behind why children work, problems faced, their consequences, and possible solutions form a complex system by rooted in the economic, social and cultural conditions of Turkey. To be able to gain success in the prevention of child labor and its abusive effects on children, all the sub-constituents of the community, which are government, unions, civil associations, employers, employees, families and children, should work in a cooperative way.

In the light of the described facts and legislations, possible weak points in the social and legal system in Turkey with further suggestions will be also discussed

Keywords: child labor, working conditions, legal regulations

[S-19]
Psikolojik Danışmanların Gözünden Okulda Çocuk Koruma Sistemi: Zorluklar Boşluklar Öneriler

Nermin Çiftçi Aridağ[1], Sibel Erenel[2]
[1]Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı, İstanbul
[2]YÖRET Vakfı İstanbul

Bu çalışmanın amacı okul psikolojik danışmanlarının gözünden okulların çocuk koruma sistemini ve çocuğu şiddetten koruma iyi örneklerini incelemektir. Araştırma, YÖRET Vakfı'nın 15-16 Ocak 2014 tarihinde düzenlediği Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemede Psikolojik Danışma ve Rehberliğin Rolü konulu sempozyuma ve çalıştaya katılan farklı okullarda çalışan okul psikolojik danışmanlarının gönüllü katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 276 okul psikolojik danışmanı katılmıştır. Veriler, çocuğa karşı şiddeti izlemek için oluşturulmuş olan göstergelerden yararlanılarak hazırlanmış olan, çocuğun okulda ve okul-dışındaki koruyucu sistemi saptamayı hedefleyen anket sorularıyla toplanmıştır. Toplanan veriler doğrultusunda, okul-içi ve okul dışı çocuğu koruma sisteminin mevcut koruma durumu incelenmiştir. Danışmanların okullarda gözlemledikleri ihmal ve istismar vaka sayısı; okullarda gözlemledikleri şiddet önlemleri, okuldaki öğrenciden-öğrenciye, öğretmenden ve personelden öğrenciye şiddet vakalarının artma ve azalma oranları, şiddet ile ilgili müdahale yöntemleri ve öneriler danışmanların gözlemlerine göre saptanmıştır. Çalışmada, çocuk koruma sistemindeki koordinasyon eksiklikleri çocuğun korunması ile ilgili yaşanan güçlükler ve boşluklar, danışmanların, velilerin ve tüm okul personelinin konuyla ilgili eğitim ihtiyacının gerekliliği ve önemi saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: çocuk koruma, okul psikolojik danışmanları, okulda çocuk koruma, çocuk koruma ve danışmanlar, eğitim

[S-20]
Koruma Altındaki Çocuklara Yönelik Hizmetlerde Etik Sorunlar

Davut Elmacı
Amasya Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

Koruma altındaki çocuklar, çeşitli nedenlerle biyolojik ailelerinin yanında kalamayan, bakım ve yetiştirilmeleri devletçe çocuk koruma kuruluşlarında ya da koruyucu aileler yanında sağlanan çocuklardır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün önemli bir hizmet alanı, koruma altındaki çocuklara yönelik hizmetlerdir. Bu çalışmada; Çocuğun dünyaya getirilişi, anne baba olma, koruma altındaki çocuklarla ilgili bilgilerin kurumlarla ve kişilerle paylaşımı, koruma altındaki çocuğun koruma altına alınma nedenlerine ilişkin bilgileri öğrenip öğrenemeyeceği, evlat edinme ve koruyucu aile hizmetinde yapılan uygulamalar ve koruma altında yetişen çocuklara sağlanan istihdam olanakları çeşitli felsefi düşüncelere ve alandaki uygulamalara göre etik açıdan değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: etik, çocuk koruma etiği, koruma altındaki çocuklar

[S-21]
Her Şey Çocuklar İçin

Emine Buluş
İzmir Konak Göztepe Kız Teknik ve Meslek Lisesi

Yıllardır çocukları gönlümün ayrı bir yerine koyarak onlar için yapabileceklerim konusunda uğraş verdim. Anaokullarında çocukları gözlemleyerek anaokulu öğretmenlerinin çocuklara hitap şekilleri,onlara kullandıkları sözcükler,ad takmalar, verdikleri cezalar,verilen mücadeleler,alınan sonuçlar ise öğretmenlerin kişiliği ile iç içeydi.Çocuklarımızın barışçıl bir dünyada hak ettikleri gibi yaşayabilmeleri için önce aile fertlerinin tümüne bir arada eğitim verilmesi gereğine inanıyorum.Hatta sevgi adına yapılan ve doğru olduğuna inanılan (aile tarafından) tüm olumsuz davranışlarda (çocuğun ağlayarak her isteğini elde etmesi) çocukların sağlıklı gelişimini etkileyen ruhsal ve fiziksel gelişimini gerileten davranış unsurlarıdır. Çocuk haklarını inceleyecek olursak bu haklara sahip olamayan,-bunun sıkıntısını yaşayan ailelerin baskıcı tutumları,gevşek tutumları,dayak,aşırı hoşgörü vb. olumsuz davranışlar çocukların tüm gelişimlerini etkilemektedir. Çocukların örselenip hırpalanmadan sağlıklı bir şekilde büyüyebilme ve gelişebilmeleri için örgütlü bir çalışmanın olması gerekmektedir.

1)Özellikle ailelerin çocukların 0-3 yaş döneminde eğitilmesi için seminerler verilmesi.(Seminerlerde meslek liselerinde bu eğitimi almış bir ekiple bulundukları okulun çevresindeki ailelere aile eğitiminin verilmesi).

2)Bu konuda eğitim almış çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenleri tarafından okulun içinde belirli günlerde eğitim verilmesi

3)Üniversitelerin okulöncesi öğretmenliği alanları ile iletişime geçilerek konunun önemi ve geleceğin çocuklarına yapılacak çalışmaların planlanması.

4)İl sağlık müdürlüğü ile koordineli bir şekilde çalışmaların sürdürülmesi.

5)Meslek liseleri grafik tasarım öğretmenlerinin yardımı ile toplumu bilinçlendirmek amacıyla afiş,poster,broşür ve el ilanları hazırlanıp,görsel materyallerin sunulması.

6)Bilgi ve deneyimle donanımlı gönüllü öğretmenlerin saha çalışmaları yapması.

7)Çocuk psikologlarının aileler ve öğretmenlere medya ve seminer yoluyla eğitimlerine katkıda bulunması.

8)Dünyadaki ülkelerin tümünde çok kötü koşullar altında yaşayan bu nedenle özel bir ilgiye ihtiyacı olan çocukların sadece çocuklar için oluşturulmuş bir ortamda (örneğin Mutlu Çocuklar Köyü gibi çocuk psikologları,uzman öğretmenler,uzman anaokulu öğretmenleri,çocuk doktorları vb. kişilerin katkıları ile donanımlı bir çocuk koruma ve rehabilitasyon merkezini hedef alan bir projenin hayata geçirilmesi.)

9)Unicef ile iletişime geçilerek ortak proje çalışmaları yapılmalıdır.

Hak ve sorumluluklarını bilen girişimci,paylaşımcı,işbirlikçi,kendilerine ve başkalarına saygı duyabilen,empati becerisi gelişmiş çocuklarımızın gelişimlerini sağlayabilmek amacıyla haydi el ele verelim.

Anahtar Kelimeler: bilinçli aile, çocuk hakları, çocuk gelişimi

[S-22]
Çocukları İstismar ve İhmalden Korumada Atılacak Adımlar için Öneriler

Fatoş Erkman
Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Fakültesi Boğaziçi Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık İstanbul

Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği, 1988 yılında 7 kurucu üyenin önderliğinde Ankara merkezli olmak üzere kurulmuştur. Çocuk Hakları Bildirgesi Birleşmiş Milletler tarafından 1989'da hayata geçirildi ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı (Turgut Özal) tarafından 1990'da imzalandı ve TBMM tarafından da 1995 yılında onaylandı. Çocuk İstismari ile ilgili yasa "Çocuk Koruma Kanunu" adı altında 3/7/2005 yılında kabul edilmiştir. Bu kanun maddelerinde psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarının sıklıkla sözü geçmekte ve verecekleri servisler sıralanmaktadır. Ancak ne kadarı uygulanmaktadır, işte bu önemli bir sorudur.
Uygulamadaki aksaklıkların kaynaklarından biri hukuk, sağlık gibi eğitim alanlarında yeteri kadar çocuk istismarı ve ihmali hakkında eğitim ve bilgi verilmemesidir. Buna ek olarak da geleneksel yaklaşımların hala çok yerleşik olarak uygulanmaktadır. Psikoloji,Sosyal Hizmetler gibi alanlarda eğitim kurumlarında çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili bazı dersler verilmekte olsa da hukuksal/adli platformda gereken desteği sağlayacak donanımı vermemektedir. Sistemdeki başka bir hata da çocuğun, örneğin velayet gibi konularda, devlet tarafından atanmış ve sadece çocuk için en doğru olanı savunan ayrı bir avukat tarafından temsil edilmemesidir.
Bu adım atılmadıkça ve çocuğun ebeveyn ve/veya devlet tarafından sahiplenildiği bir meta olgusu yerini, çocuğun, kendine özgü haklara sahip ayrı bir kişi olarak algılanmasına bırakmadıkça sorun çözümlenemeyecektir.
Çocuk istismarı ve ihmali konusunda Türkiye'de ilk çalışmaların başladığı 1980'lerin ikinci yarısından bu güne çok yol alınmıştır. Çok disiplinli yaklaşımı içeren, çocuk koruma adına, yönetmelik ve kanunlar yapılmış ve işleme konmuştur. Ancak bu konuda çalışacak olan, her tür mesleki ve eğitimsel alandan gelen kişi ve uzmanlara GEREKLİ VE YETERLİ bilgi verilmeli, EĞİTİM yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: çocuk istismarı, çocuk koruma, eğtim,

[S-23]
Korkmuyorum Karanlıktan Eskisi Gibi …

Bilgin Kıray Vural1, Ayfer Doğan2
[1]Pamukkale Üniversitesi, Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu-Denizli
[2]Denizli Koruyucu Aile Derneği-Denizli

Türkiye'de Koruyucu Aile Hizmeti'nin dayanağı Türk Medeni Kanunu'nun 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 23.maddesidir. Çalışmalar 14.12.2012 tarih ve 28497 sayılı Koruyucu Aile Yönetmeliğine uygun olarak yürütülmektedir.
Mayıs 2014 itibarıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda 11.465 korunmaya muhtaç çocuk bulunmaktadır (http://www.cocukhizmetleri.gov.tr). Ancak koruyucu aile (n=3056) bakımından yararlanan çocuk sayısı (n=3.692) oldukça azdır. Denizli'de ise 103 çocuk, 80 koruyucu aile yanında yaşamını sürdürmektedir (http://www.koruyucuaile.gov.tr).

a) Projenin amacı/hedefi:
Koruyucu ailelik konusunda toplumsal farkındalığı artırmak, çocuk koruma sistemlerinde ihtiyaç olan, her kategoriden koruyucu aile modelinin yaygınlaştırılması ve toplumda koruyucu aile modeline yönelik çocukların yüksek yararının gerçekleşmesinin önündeki önyargıların kırılması amaçlanmıştır.
b) Projenin Hedef kitlesi: 25-65 yaş aralığındaki koruyucu aile olmaya uygun tüm yetişkinlerdir.
Projenin İnternet ve Sosyal Medya Kampanyasıyla öngörülen çerçeveden çok daha fazla kişiye ulaşması olasıdır.
Projenin Nihai Faydalanıcıları
Kurum bakımındaki çocuklar
Koruyucu ailede bakımları sağlanan çocuklar
Koruyucu aileler

c) Proje Takvimi: Mart - Ağustos 2014
d) Uygulama Alanları: Denizli, Aydın, Muğla, Fethiye, Marmaris, Bodrum, Dalyan
e) Projenin bütçesi: 30.000 TL

f) Proje Aşamaları:
? Projenin Ekibinin Oluşturulması: Denizli Koruyucu Aile Derneği (DEKAD) ve AYDEM Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü yöneticilerinden oluşturulmuştur. Denizli Koruyucu Aile Derneği proje süresince STK ve kamu kurumları ile işbirliğini sağlayarak faaliyetlerin gerçekleştirilmesi görevini üstlenirken, AYDEM proje sürecinde gerekli fonu sağlamıştır.
? Projenin duyurulması: DEKAD ve AYDEM Elektrik Dağıtım A.Ş. katılımıyla basın toplantısı düzenlenerek proje topluma duyurulmuştur. Süreç içerisinde yerel medya ve televizyonlarda yer almıştır.
? Eğitim Etkinlikleri:
Fotoğrafçılık Eğitimi: Denizli'de koruyucu aile hizmet modelinden faydalanan 7-18 yaş arası çocuklara fotoğraf makinası temin edildi ve 7 hafta boyunca, fotoğrafçılık eğitimi aldılar. Çocukların sanatsal faaliyet yolu ile kişisel gelişimlerine katkıda bulunuldu.
Teknik Gezi: Çocuklar, koruyucu aileler için Buldan-Tripolis, Çivril Işıklı Gülü ve Pamukkale, Laodikya, Hierapolis ve İstanbul fotoğraf çekimini demostre etmek amacıyla gezi düzenlendi.
? Sergi: Çocukların çekimlerini yaptıkları fotoğraflar projenin uygulandığı illerde halkın etkileşim ve yoğunluğunun olduğu noktalarda sergilendi. Özdeğer bütünlenmesine katkı sağlayacağı düşünülen, çalışmaların sergilenmesi yolu ile aynı zamanda koruyucu aile modeline yönelik farkındalığın artması sağlanmıştır. Kurum bakımı altındaki çocuklara yönelik, çocuk hakları ihlaline yol açan olumsuz düşünce kalıplarının değiştirilmesi, etiketleme, ötekileştirme ve acıma duygusu yerine toplumsal sorumluluk duygusunun ön plana çıkarılması için çaba sarf edilmiştir. Koruyucu aile modelinin doğru tanımlanması ve uygulanmasına ve faklı kategorilerdeki koruyucu aile modellerine yönelik farkındalık çalışmaları ile ulaşabileceği kişi sayısı bu etkinlikler yolu ile arttırılmıştır.
g) Proje Çıktıları:
? Basılı materyaller:
? Çocuklara "Ben Ordaydım!" katılım belgesi (17 adet)
? Koruyucu Aile Modeli'ni anlatan halka dağıltılan broşürler (5000 adet)
? Fotoğraflar (65 adet)
? "Korkmuyorum Karanlıktan" yazılı tişört (50 adet)
? Görünürlüğünün artırılması amacıyla hazırlanan afişler (200 adet)
? Koruyucu aile modelinin tanıtıldığı kitapçıklar (1.000 adet)
? Proje sürecinde yapılan etkinliklerin fotoğraflanması ve video çekimleri
? Çocuklara verilen fotoğraf makinaları (17 adet)

h) İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları: Düzenli olarak proje ekibi ile gelişmeler değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koruyucu aile, çocuk, stk

[S-24]
Çocuk korumada okul psikolojik danışmanlarının rolü

Mehmet Kaya1, Taşkın Yıldırım[2]
[1]Bingöl Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Gelişim Psikolojisi Ana Bilim Dalı, Bingöl
[2]İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Malatya

Okullarda rehberlik servislerinde görev yapmakta olan psikolojik danışmanların, insan potansiyelinin üst düzeyde gelişimini hedeflerken bireylerin sorunlarına önleyici ve çare bulucu müdahalelerde bulundukları ve böylece okullardaki yükün önemli bir kısmını omuzladıkları bilinmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada psikolojik danışmanların genel yeterliliklerinden çok, sık karşılaştıkları sorunlar ile çözmekte yetersiz kaldıklarını düşündükleri sorunlar üzerinde durulacaktır. Buradan hareketle bu çalışmada, çeşitli öneriler doğrultusunda okul psikolojik danışmanlarının çocuk korumadaki rolünün ve öneminin ortaya konulması amaçlanmaktadır.
Çalışmaya Malatya ili merkez ilçesine bağlı liselerde görev yapan 11'i kadın toplam 46 psikolojik danışman alınmıştır. Çalışma içerik analizine dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmaya ait veriler; psikolojik danışmanların sık karşılaştıkları sorunlar ile çözmekte yetersiz kaldıklarını düşündükleri sorunları belirlemeye yönelik oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiş, veri kaybını engellemek için de ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Kayıt cihazından elde edilen deşifreler içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplarda odak noktası olarak 'çocuk koruma' ele alınmış, bu doğrultuda incelenmiştir. Buradan elde edilen veriler kodlandıktan sonra katılımcıların ifadeleri, frekansa bağlı olarak yüzdelik dilim halinde verilmiştir.
Psikolojik danışmanların sık karşılaştıkları sorunlar ve sıklıkları: İntihar (%16.7), adam yaralama (%16.7), cinsel taciz/istismar (%10)… şeklinde sıralanırken; psikolojik danışmanların çözmekte yetersiz kaldıklarını düşündükleri sorunlar ve sıklıkları ise: Ailevi sorunlar (%34), klinik tedavi gerektiren problemler (%24,5), cinsel istismar gibi problemler (%18.9)… olarak sıralanmaktadır.
Okulların, öğrencilerin en çok zaman geçirdiği ortamlar olduğu göz önüne alındığında, öğrencilerin gelişimlerini sağlıklı bir biçimde tamamlamaları ve onları, oluşabilecek bir takım örselenmelerden korumak için psikolojik danışmanlara (önleme ve sağaltım konusunda) önemli roller düşmektedir. Diğer yandan intihar, cinsel istismar gibi kriz durumlarında öğrencilerin başaçıkma stratejilerini daha etkili kullanabilmeleri için psikolojik danışmanlara, kriz ve krize müdahale ile ilgili lisans eğitiminde ve sonrasında eğitim verilmesinin önleme ve sağaltım noktasında önemli bir eksiği gidereceği düşünülmektedir. Sonuç olarak ülkemizde psikolojik danışman yetiştiren akademisyenlerin, Türk PDR derneğiyle bir araya gelerek lisans müfredatını, çocuk koruma bağlamında revize etmelerinin gerekli ve faydalı olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik danışman, çocuk koruma, önleme

[S-25]
Yoksulluğun unutulan yüzü: yoksul çocukların yoksulluk algıları

Vuslat Doğan Ersen
Aile ve Sosyal Politikalar İzmir İl Müdürlüğü

Yoksulluğun unutulan yüzü: yoksul çocukların yoksulluk algıları
Çocuk yoksulluğu günümüzün en önemli toplumsal sorunlarından biridir. Çocuk yoksulluğunu ayrı bir alan olarak çalışmanın önemi, hane yoksulluğu ile özdeş görülmemesidir. Çocuk yoksulluğunun irdelenmesindeki en önemli sebep, yoksulluğun çocuklar üzerinde bırakacağı telafisi mümkün olmayan etkileridir. Çünkü yoksulluk çocukların bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimini ciddi bir şekilde etkiler. Çocukluk dönemindeki yoksulluk, yetişkinlikteki yoksulluğun temel nedenidir. Bu çalışma, 8-14 yaş aralığındaki yoksulluk içinde yaşayan çocukların aile, arkadaş ve sosyal çevre ile ilişkileri üzerinden yola çıkarak çocukların yoksulluk hakkındaki algılarını açıklamayı amaçlamaktadır. Muğla ilinin Merkez ve Milas ilçelerinde yapılan araştırmada hem çocuklarla hem de anneleri ile görüşmeler yapılmıştır. 40 anne ve 40 çocuk olmak üzere toplam 80 görüşme gerçekleştirilmiştir. Yoksul çocuklarla ilgili Muğla'da yapılan çalışma ile ilgili birçok bulguya yer verilecektir. Yoksul aileler çok ciddi maddi kaygılar yaşamakta olup, çocuklar da bu kaygının farkındadır. Aynı zamanda çocuklar ebeveynlerinin maddi yetersizliklerden dolayı, kaygılı ve mutsuz olduklarını bilmektedir. Ebeveynlerin çocukların isteklerini karşılayamaması ya da maddi yetersizliklerini çocuklarla paylaşması durumunda yaşanan sıkıntılar ve çocukların bu durumla nasıl başa çıktığı, çocukların okulda yaşadıkları sorunları yoksullukla nasıl badaştırdıkları, çocukların kendilerini diğer çocuklarla kıyaslamaları ve çocuklar üzerinde yarattığı etki, yoksulluğun okul başarısı ve başarısızlığı ile ilgili olarak çocukların ve ebeveynlerin algıları hakkında birçok bulgu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte yapılan araştırmada çıkan bulguların, başka kültürlerde yapılan çocuk yoksulluğu araştırmalarındaki bulgularla paralellik gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: yoksulluk,çocuk,algı

[S-26]
Bir sakatlık nedeni olarak savaş ve çatışmalar ve engelli çocukların hakları

Kasım Karataş[1], Yaser Snoubar[2]
[1]Hacettepe Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi
[2]Hacettepe Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü Doktora Öğrencisi

Savaşlar ve çatışmalar insanın varlığına yöneltilmiş en yıkıcı eylemlerin başında gelmektedir. İnsanı ve onun yarattığı her türlü birikimi yok ederek büyük acılara yol açan savaşlar, insanlık tarihinin en eski olgularından biridir. Savaşlar ve çatışmalar insanlığı, gelişme kaynaklarından yoksun bırakarak toplumsal refahın gerçekleşmesini engellemektedir.
Savaşlarda ölenlerin yanı sıra daha çok sayıda insan yaralanıp sakatlanmaktadır. Ölüm, yaralanma ve sakatlıklar bireyleri, yakın çevrelerini ve giderek bütün toplumu derinden sarsan sonuçlara yol açmaktadır. Aylar, yıllar süren tıbbi bakım, fiziksel, ruhsal ve toplumsal rehabilitasyon gereksinimi, yoğun çaba ve kaynak aktarımı gerektirmektedir.
Savaşlar, insan haklarına yönelmiş en kapsamlı saldırıdır. Yaşam hakkının ortadan kaldırıldığı bir ortamda, diğer hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması düşünülemez bile. Bu nedenlerle barış, temel bir insan hakkı olarak ortaya çıkmaktadır.
Silahlı çatışma ve savaş ortamında kalan çocuklar ölüm, türlü travmalar, ihmal ve istismar, eğitimden yoksun kalma, ailesini veya aile üyelerinden birisini kaybetme, aç kalma, mülteci kamplarında yaşama, hastalanma, sakat kalma gibi sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu bildiride son yaşanan Filistin-İsrail savaşı odağında, çatışmalardan etkilenen çocuklar, özellikle de sakatlanan çocukların durumu değerlendirilecektir. Bu değerlendirme insan hakları perspektifinden yapılacaktır. Temelde Çocuk Hakları Sözleşmesine ve diğer evrensel çocuk hakları belgelerine dayanarak çatışma ve savaş (özellikle de Filistin İsrail savaşında) ortamlarında bulunan çocukların korunmasına dair düzenlemeler ışığında, savaş ve çatışma ortamlarında bulunan ve sakatlanan çocukların haklarına ilişkin durum değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Savaş ve çatışma, engelli çocuklar, çocuk hakları

[S-27]
2000'li yıllarda çocuk koruma sistemi içinde bakım hizmetlerinin genel görünümü

Şeyda Yıldırım
Celal Bayar Üniversitesi Manisa Sağlık Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü, Manisa

Korunma gereksinimi olan çocukların bakım sorunu insanlık tarihi kadar eski olmakla birlikte çocukların bütüncül bir bakış açısı ile gelişimlerinin tüm boyutlarıyla ele alındığı bakım modellerinin 20. yüzyılda geliştirilmeye başlandığı görülmektedir. Daha öncesinde kimsesiz çocukların bakım ihtiyaçlarını karşılamak daha çok bir hayırişi olarak algılanmakta iken sosyal hizmet bilimindeki gelişmelerle bu hizmetlerin profesyonel bir şekilde sistemli olarak düzenlenmesi ihtiyacı gündeme gelmiştir ve buna paralel olarak da çocukların ihtiyaçlarına göre farklı bakım modellerinden faydalanmaları için devletler düzeyinde de düzenlemeler yapılmıştır. Türkiye'de de son yüzyılda çocuk bakım sisteminin sürekli bir değişim içinde olduğunu söylemek mümkündür. Hizmetlerin tek bir kurum çatısı altında birleştirilmesi bile ancak 1983 yılında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun kurulması ile sağlanabilmiştir. Bu süreçte çocukların daha çok kurum bakımında kalmasına yönelik faaliyetlere ağırlık verildiği görülmektedir. Ancak 2000'li yıllarda Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun ciddi bir anlayış değişikliğine giderek çocukların bir aile yanında bakımını sağlayacak hizmetlere ağırlık verdiği görülmektedir. Bunun yanında kurum bakımının olumsuz etkileri nedeniyle bir aile yanında kalması mümkün olmayan çocuklar için de alternatif bakım hizmetleri oluşturulmuştur. Bu çalışmada, 2000'li yıllarda çocuk bakım sistemlerinde yasal ve kurumsal olarak gerçekleşen değişim ve gelişimin eleştirel bir bakış açısıyla ele alınması amaçlanmış olup, çalışmanın içeriğinde 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumundaki yapılanma ve daha sonra da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurulma sürecinde çocuk bakım hizmetleri istatistiki bilgilerle desteklenerek ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, bakım hizmeti, korunma gereksinimi olan çocuk, kurum bakımı. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

[S-28]
Çocuk Hakları Açısından Savaş Bölgesinde Yaşayan Çocukların Yaşadığı Dezavantajlar

Yaser Snoubar, Nurdan Duman
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü

Her yıl dünya çocuk hakları günü kutlarken Afrika, Latin Amerika ve Ortadoğu bölgelerinde süregelen çatışma ve savaş ortamlarında binlerce çocuk can vermekte ya da özürlü olarak kalmaktadır. Savaş ortamında yaşamak zorunda kalan bu çocukların en temel hakları olan yaşama, sağlık, eğitim, barınma gibi çocuk hakları bildirgesinde yer alan pek çok hakları ihlal edilmekte, ihmal istismarın en ağır biçimleriyle karşılaşmaktadırlar.

Bu bildiride riskli yaşam koşullarında yaşayan çocukların BM(-Birleşmiş Milletler) Çocuk Hakları Sözleşmesi açısından yaşamış oldukları dezavantajların değerlendirilmesi yapılmaktadır. Birleşmiş Miletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin sunduğu bakış açısı ve felsefenin ışığında savaş bölgesindeki çocukları korumak için sosyal hizmet açısından neler yapılabileceği irdelenerek bu konuya ilişkin önerilere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: savaş ve çatışma bölgesinde yaşayan çocuklar, çocuk hakları sözleşmesi, sosyal hizmet bakış açısı

[S-29]
Geçmişten günümüze çocuk koruma politikalarının değerlendirilmesi

Nurefşan Tomaç
Üsküdar Üniversitesi,Sağlık Bilimleri Fakültesi,Sosyal Hizmet, 2.Sınıf Öğrencisi

Dünyada yer alan her ülkeye baktığımızda, korunma ihtiyacı duyan az ya da çok çocuğun var olduğu görülmektedir. Devletler de bu ihtiyaç doğrultusunda kendilerine ait çocuk koruma programları oluşturup uygulamaktadır. Çocukların korumasına yönelik politikaların temel amacı; çocuk refahının sağlanmasıdır. Tarihsel süreç içerisinde değişen ve gelişen bu koruma programları takdir edilebileceği gibi özellikle uygulamadaki eksikliklerden dolayı eleştirilere açık hale gelebilmektedir. Çocukların iyilik halinin sürekli korunmasına ve haklarının olumlu yönde genişletilmesine yönelik aile temelli etkili politikaların geliştirilmesinin ve sosyal çalışmaların yapılmasının gerekliliği açıktır. Bu bağlamda; yeni koruma programları oluşturmada en çok incelenecek konu muhakkak ki, tarihsel süreç içerisinde çocuk koruma politikalarıdır. Çocukluk kavramının gelişmesiyle çocuğun korunması fikri ortaya çıkmış ve çocuk koruma politikaları gündeme gelmiştir.

Türkiye'de, çocuk koruma politikalarının gelişimi, geç yaşanmıştır. Çocuk koruma politikaları 19. yy savaşlarıyla artan kayıplar sonucu onlardan geriye çok sayıda bakıma muhtaç çocuk kalması nedeniyle gündeme gelip gelişmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan daha önceki süreçte, gerek Türk toplumlarında gerek Osmanlı Devleti'nde çocuğun korumasına yönelik politikalar yer almıştır. Osmanlı devletine baktığımızda Himaye-i Etfal Cemiyeti Çocuk Esirgeme Kurumlarının bir temelini oluşturmuştur. Bu yönü ile Türkiye Cumhuriyeti'nde var olan çocuk koruma politikalarını incelerken Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin ele alınması önem taşımaktadır. Cumhuriyet döneminde Milli Mücadele'nin hemen sonrasında, öncelikli olarak çocuk politikasına önem verilmiştir. 2.dünya savaşı ardından 1949 yılında Türkiye Cumhuriyeti ilk Korunmaya Muhtaç Çocuklar Kanunu'nu çıkartmıştır. Çocuk Hakları Sözleşmesi ve çıkarılan yeni yasalarla politikalar genişletilmiştir. Bu süreçlerde çeşitli modeller benimsenmiştir.

Sosyal devlet anlayışının benimsenmesi de, çocuğun korunmasında devletin öneminin ve sorumluluklarının daha iyi anlaşılmasına imkan sağlamıştır. Son dönemlerde aile yapısında meydana gelen bozulmalar, resmi nikahsız ilişkilerin artması, artan boşanmalarla en çok çocukların zarar görmesi, erken ve bilinçsiz evliliklerin devam etmesi, çocuklara yönelik şiddetin artması politikaların tarihsel süreçte gelişiminin incelenmesini ve yeni önerilerin bulunmasını gerekli kılmıştır. Bu amaçla bu çalışmaya başlanmış ve tarihsel süreç detaylı olarak ele alınıp politikaların değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koruma, Politika, Sosyal devlet

[S-30]
İnsan hayatının çekirdeği: Piaget ve oyun

Mehmet Kırlıoğlu, Elif Eser, Huriye İrem Kalaycı Kırlıoğlu
Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Sosyal Hizmet Bölümü, Konya

Amaç: Bu çalışmada Jean Piaget'nin çocuk ve oyun araştırmaları odağında çocuğun zihinsel gelişim aşamalarında oyunun etkisi ve önemi incelenmeye çalışılacaktır.
Yöntem: Bu çalışmada Jean Piaget'nin çocuğun zihinsel gelişim aşamaları üzerinde oyunun etkisi ve önemi ile ilgili yaptığı araştırmalardan ve söz konusu kuramcının yanı sıra diğer araştırmacıların da yaptığı araştırmalardan elde edilen bilgiler doğrultusunda öne çıkan temalar oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmalardan elde edilen veriler, çocukluk yaşamının önemli dönüm noktalarını belirleyen temalar etrafında kurgulanmıştır.
BULGULAR: Jean Piaget'nin 1900'lerin başlarında yaptığı araştırmalarında çocukların içinde yaşadıkları dünyayı deneyimleme ve etkileşim yoluyla öğrendiklerini vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra Piaget yaptığı araştırmalarda çocukların 11-12 yaşlarına kadar soyut düşünme yetilerinin gelişmediğini de ortaya koymaktadır. Piaget çocukların yaş aralıklarına göre gösterdikleri gelişim aşamalarını Duyusal Dönem (0-2 yaş), İşlem Öncesi Dönem ya da Sembolik İşlemler Dönemi (2-6 yaş), Somut İşlemler Dönemi (6-11 yaş) ve Soyut İşlemler Dönemi (11-+ yaş) olmak üzere dört aşamaya ayırmakta ve incelemektedir. Çocuk alanında çalışan meslek elemanlarının çocuğun ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bunlara cevap verilmesi noktasında söz konusu gelişim aşamalarını dikkate alması ve özellikle eğitim alanında oyunun etkisi göz önünde bulundurması vurgulanmaktadır.
Sonuç ve öneriler: Çocukların zihinsel, sosyal, psikomotor ve dil gelişimleri açısından oyun bir yaşam pratiğidir. Oyun, çocukların eğlenerek ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayan bir araç niteliğindedir. Ülkemiz eğitim stratejilerine daha fazla dahil edilmesi gerekmektedir. Bu noktada sosyal hizmetin uygulama alanlarından biri olan okul sosyal hizmetine duyulan ihtiyaç önem kazanmaktadır. Okul, aile, çocuk çemberinde iş birliği ve koordinasyonun sağlanması okul sosyal hizmeti uygulamalarının desteklenmesi ve yaygınlaştırılması ile mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Jean Piaget, Okul Sosyal Hizmeti,
Oyun ve Çocuk

[S-31]
Öz aile görüşmelerinin devlet koruması altında çocuk evlerinde kalan çocuklar üzerindeki psikolojik etkileri

Ilksen Senoba Savkın
Mutlu Yuva Mutlu Yaşam Derneği, Psikoloji Komisyonu, İstanbul

Devlet koruması altında olup, çocuğun aileye geri döndürülmesi politikası ile düzenlenen öz aile görüşmeleri birçok çocuğun psikolojisini olumsuz yönde etkilemiştir. Olumlu olan öz aile görüşmelerinin ise görüşmelerin denetimsizlik, takipsizlik ve aileye gerekli desteğin verilmemesinden kaynaklı geri döndürülme politikasına hizmet etmediği görülmüştür. 2010-2014 yılları arasında Mutlu yuva mutlu yaşam derneği çatısı altında çocuk evlerinde kalan ve öz aile görüşmeleri olan çocuklar, görüşme öncesi ve sonrası gözlenmiştir. Uygulama sahasında yapılan gözlemler neticesinde öz ailelere yapılan sosyal incelemelerin niteliğinin artırılması, görüşmeler sırasında fiziki ve psikolojik ortamların sağlanması ve yeterli uzman desteğinin olması, görüşmelerin düzenli bir takvimle devam etmesi, kurum içerisinde ailelere destek olan birimlerin oluşturulması görüşmelerin olumlu olmasına ve çocukların rehabilite süreçlerine hizmet edecektir.

Anahtar Kelimeler: çocuk evleri, korunmaya muhtaç çocuklar, öz aile görüşmeleri

[S-32]
Türkiye'de çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarı ile ilgili araştırmalar: Sistematik bir değerlendirme ve öneriler

Emine Gül Kapçı[1], Runa Idil Uslu[2]
[1]Runa Idil Uslu, Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Emekli Öğretim Üyesi
[2]Emine Gül Kapçı, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü, Eğitim Psikolijsi ABD

Çocuklara yönelik cinsel şiddetin (ÇYCŞ) saptanmasında, tedavisinde ve önlenmesinde görgül araştırmalar; bu araştırmaları temele alarak yapılan sistematik değerlendirmeler de kanıta dayalı politikaların geliştirilmesinde büyük öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de ÇYCŞ konusunda 2002'den 2014'e kadar olan dönemde yayınlanmış görgül araştırmaların sistematik bir değerlendirmesini yapmaktır. Belirlenen veri tabanlarında yayınlanan ve seçme ölçütlerini karşılayan toplam 49 araştırma, konu ve araştırma niteliği açısından değerlendirilmiştir.
Bulgular, Türkiye'de ÇYCŞ alanındaki araştırmaların çocukların cinsel istismarına odaklandığını göstermiştir. Çocuk pornografisi, ticareti ve fuhşuyla ilgili görgül araştırmalara rastlanmamıştır. Yayınlanmış görgül araştırmalar sayıca ve araştırma konularının çeşitliliği açısından henüz sınırlı kalsa da yıllar içerisinde bir artış gözlenmektedir.
Nitelik değerlendirmesi ise araştırmaların gerekçesi, deseni, istatistik analizler, örneklem, ölçümlerin güvenilirliği, geçerliliği, amaç, bulgular ve sonuçlar arasında tutarlılık, tartışmanın yeterliliği ve mevcut bilgi birikimine katkı vb. açısından yapılmıştır. Bulgular, araştırmaların genel olarak incelenen boyutlarda niteliklerinin geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.
Son olarak, araştırma konuları ve yöntem açısından ÇYCŞ alanında daha sonra yapılacak araştırmalar için geliştirilen öneriler aşağıda özetlenmiştir:
a) Yaygınlık, insidans ve risk faktörleri ile koruyucu faktörleri kapsayan epidemiyolojik araştırmalar, b) Risk, koruyucu ve diğer mediatör / moderatör nedensel faktörleri ortaya koymak üzere boylamsal araştırmalar, c) Travma etkisini, uygulanan tedavinin etkilerini değerlendiren araştırmalar, d) Hukuk sistemindeki usullerin çocuk ve aile üzerindeki etkilerini araştırmak üzere izleme araştırmaları e) Mağdur çocuklarla ailelerinin yaşam kalitesini iyileştirmeye yönelik programları değerlendirecek araştırmalar, f) Yargı süreçlerinin sonuçlarının, çocuklar, aileleri, mağdur çocuklarla birlikte çalışan profesyoneller ve genel olarak toplum üzerindeki etkilerini araştıracak çalışmalar g) Araştırmacıların, araştırmalarında nitelik kılavuzlarına bağlı kalmaya özendirilmeleri, h) Alanlarında uzman akademisyenleri kapsayan çok merkezli araştırmalar ile, -son ancak önem açısından öncelikli bir diğer öneri ise- g) Araştırmaların, etik ilkelere araştırma boyunca uygun davranılmasının özendirilmesidir.
*Bu çalışma ICC International Children's Center tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, cinsel şiddet, cinsel istismar, görgül araştırma, değerlendirme

[S-33]
Interplay of resilience factors and the role of serotonin gene polymorphisms on psychopathology in adolescent sexual abuse cases

Ayşe Rodopman Arman[1], Gresa Çarkaxhiu Bulut[2], Necati Serkut Bulut[3], Pınar Gültepe[4], İlter Güney[4]
[1]Department of Child Psychiatry, Marmara University Medical Faculty, Istanbul, Turkey
[2]Guzel Gunler Health Center, ıstanbul, Turkey
[3]Department of Psychiatry, Marmara University Medical Faculty, Istanbul, Turkey
[4]Department of Genetics, Marmara University Medical Faculty, Istanbul, Turkey

INTRODUCTION: The gene-environment interaction seems to effect in predicting resilience in adaptive functioning among maltreated individuals. A common polymorphism within the serotonin transporter gene (5-HTTLPR short/long) has been associated to the risk for stress-induced childhood psychopathology. In this study, we aimed to determine the resilience factors and potential role of the serotonin transporter gene polymorphism on psychiatric symptom variability between individuals who were exposed to sexual trauma.

METHODS: Adolescents between the ages of 11-17, who were admitted to our clinic with sexual abuse exposure history were included. Psychopathology was assessed by means of the K-SADS-PL, Kiddie-Schedule for Affective Disorders and Schizophrenia-Present and Lifetime Version –Turkish Version. The evaluation also included "Post-traumatic Stress Reactions Index", "Beck Depression Inventory", "Beck Anxiety Inventory", "Dissociative Experiences Scale", "Ways of Coping Inventory" assessments in addition to "Adverse Life Events List" which were filled by the parents for their children. Parents were asked to fill the "Beck Depression Inventory", "Beck Anxiety Inventory" and the "Family Resilience Inventory".
DNA was isolated from each participant's 10 ml blood sample with EDTA. The VNTR (Variable Number of Tandem Repeat) polymorphisms on intron 2 and the insertion / deletion polymorphisms (5-HTTLPR) on transcriptional control areas of 5-HTT (serotonin transporter) gene, were determined with Polymerase Chain Reaction (PCR) method.
RESULTS: The sample consisted of 16 girls (88,9%), 2 boys (11,1%) and the mean age was 14,58±1,97. Penetration during the abuse was reported in 50% of cases while 66,7% (n=12) declared to have been abused by familiar individuals. According to assessments, the most common diagnosis was anxiety disorders (72,2%, n=13), followed by depressive disorder (66,7%, n=12) while post-traumatic stress disorder (44,4%, n=8) was diagnosed in the third rank. 50% (n=9) had attempted to suicide while 27,8% (n=5) had a history of non-suicidal self-harm behavior. 77,7% (n=7) of suicide attempters and 40% (n=2) of self-harm behavior exhibitors indicated that they performed these acts after having experienced the abuse. Despite statistical insignificance of the results, Resilience Scale scores of mothers whose children were diagnosed with depression and PTSD, were determined to be lower. Genotyping of the insertion/deletion polymorphism (5-HTTLPR) in the 5-HTT gene's transcriptional control zone being done; 8 participants (44,4%) were determined to be of LL genotype while 7 subjects (38,8%) were LS and 3 subjects (16,6%) were SS carriers. Considering the relationship between coping styles and genetic variants; 87,5% of participants (n=7) exhibiting problem-focused coping style were determined to carry LL allele while 90% (n=9) of those who were exhibiting emotion-focused coping styles were SS-LS allele carriers (p=0,003).
CONCLUSION: We here speculated that the long-allele may confer higher resilience and therefore problem-focused coping style in subjects exposed to sexual abuse. Sex specific effects, difference in type and duration of trauma may explain discrepancy with many studies reporting the short-allele as a vulnerability factor for reactivity to stress. Further researches evaluating the potential risks by genetic factors on child abuse may allow us to identify the "risky cases"; therefore enable clinicians to plan individualized psychiatric treatments in the future.

Keywords: sexual trauma, adolescent, serotonin, polymorphism, genetic, resilience

[S-34]

Çocuk istismarı ve ihmalinde annenin çocukluk dönemi istismar yaşantısı, öfke düzeyi ve aile işleyişinin yordayıcı rolü

Ilgın Gökler Danışman[1], Nükhet Yalın[2]
[1]Bahçeşehir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, İstanbul
[2]İstanbul Büyükşehir Belediyesi Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi (İSADEM)

Çocuk istismarı ve ihmalinin ortaya çıkmasında rol oynayan pek çok değişken bulunmakta birlikte, istismarın kuşaklararası devamlılık göstermesinde, temel risk etkeni olarak annenin kendi çocukluğunda istismara uğramış olması rapor edilmektedir. Araştırmalar, annenin çocukluk dönemi istismar öyküsünün, çocuk istismarının en güçlü yordayıcısı olduğuna işaret etmektedir. Istismar öyküsü nedeniyle bağlanma travması olan annelerin, bu travma çözümlenmediğinde, bu ilişkisel sorunları kendi çocuklarıyla olan ilişkilerine aktarmaları riski doğmaktadır. Çocukluk döneminde yaşadıkları istismar, dürtüsellik ve öfke kontrolünde zayıflığa neden olarak annenin tutarlı, duyarlı ve empatik bakım verme kapasitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu araştırmanın amacı İstanbul'da hizmet veren Kadın ve Aile Sağlığı Merkezleri'ne çeşitli nedenlerle psikolojik destek almak üzere başvuran çocuklar ve annelerinde istismar öyküsünü araştırmak; annenin çocukluk dönemi istismar yaşantısı, öfke düzeyi ve aile işleyişinin, çocuk istismarı ve ihmalini yordamadaki rolünü incelemektir. Araştırmanın örneklemini Kadın ve Aile Sağlığı Merkezleri'ne başvurmuş olan 10-14 yaş arasındaki 100 çocuk ve anneleri oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla annelere sosyo-demografik soru formu, Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları Ölçeği, çocuklara Çocuk İstismarı Tanılama Anketi-Tarama Formu ve her iki gruba birden Durumluk-Sürekli Öfke Ölçeği ve Aile İşleyiş Biçimleri Ölçeği verilmiştir. Betimleyici analizler çocukluk dönemi istismar oranının gerek annelerde gerekse çocuklarda azımsanamayacak düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Duygusal, fiziksel, cinsel istismar ve ihmal puanlarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte; erkek çocukların ekonomik istismar puanlarının kızlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Daha büyük yaştaki çocukların (10-11 yaş) küçük yaştaki çocuklara (12-14 yaş) kıyasla cinsel, fiziksel, ekonomik istismar ve ihmal puanlarının daha yüksek olduğu, duygusal istismar açısıdan ise yaş grupları arasında anlamlı fark bulunmadığı bulgulanmıştır. Çocuklardaki istismar yaşantısının yordanmasında annenin çocukluk dönemi istismar yaşantısı, öfke düzeyi ve aile işleyişinin rolünü anlamak üzere hiyerarşik regresyon analizi yapılmıştır. Bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: istismar, ihmal, aile işleyişi, çocuk, anne, öfke

[S-35]

Türkiye'de 0-8 yaş arası çocuğa yönelik aile içi şiddet araştırması: Şiddet görülen evlerde ebeveyn profili

Serra Müderrisoğlu[1], Ceyda Dedeoğlu[1], Seda Akço[2], Bürge Akbulut[2]
[1]Boğaziçi Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul
[2]Hümanist Büro, İstanbul

Çocuğa yönelik şiddetin yaygınlığı, yöntemleri ve özellikle de şiddetin uygulanmasına neden olan koşullarla ilgili somut veriler elde etmek amacıyla, Bernard van Leer Vakfı'nın desteği ile 2013 yılında Türkiye'de 0-8 yaş arası çocuğa yönelik aile içi şiddet araştırması gerçekleştirilmiştir. Ülke çapında temsili bir örneklem ile yürütülen çalışmada farklı bölgelerdeki 26 ilden 3.043'ü anne, 1.058'i baba olmak üzere toplam 4.101 ebeveyn ile görüşülmüştür. Görüşmelerde ailelerin sosyo-demografik özellikleri, çevre koşulları, çocuk yetiştirirken kendilerini zorlayan konular, bu konularla baş etme stratejileri, farklı şiddet türlerinin (ihmal; duygusal, fiziksel, cinsel) çocuğa yönelik kullanım sıklığı ve şiddeti, şiddet kullanımının verdiği zarara ilişkin algılar, çocuğa yönelik şiddet uygulanması durumunda başvurulan mekanizmalar gibi sorulara yer verilmiştir. Bunların yanı sıra, görüşülen kişilerin ruh sağlıklarını etkileyen durumlar ve çocuk yetiştirme tutumları standart ölçeklerle değerlendirilmiştir.

Bu sunumda, bahsedilen örneklemden alınan kapsamlı veriler arasından, anne-babaların profilini yansıtmaya yönelik bir kesite yer verilecektir. Çocuğun ihmale maruz kalma ya da fiziksel şiddete uğrama durumu ile ebeveynin farklı özellikleri arasındaki ilişki irdelenecektir. Ebeveyn profili altında eğitim durumu, Dünya Sağlık Örgütü'nün Kendini Değerlendirme Ölçeği ile taranan psikiyatrik sorunlar, maruz kalınan travmatik olaylar, çocuk yetiştirirken en çok zorlayan konular ve şiddet kullanımının zararları konusundaki algılar ele alınacaktır. Araştırma bulguları, yukarıda bahsedilen profil özelliklerinin her biri için negatif yöndeki bulgu arttıkça ailede şiddet görülme sıklığının da arttığına işaret etmektedir.

Şiddet gören çocuğun ebeveyninin çoğunlukla hangi özellikleri taşıdığına ilişkin somut göstergelerle bir resim çizmeye yardımcı olan araştırma bulguları; bu durumun farklılaştırılması için yapılabilecekleri ele alan politika önerileri ile birlikte tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuğa yönelik şiddet, Türkiye örneklemi, ebeveyn profili, demografik özellikler

[S-36]

Şiddeti anlamaya çalışırken ihmal edilen olgu: İhmal (Türkiye'de 0-8 yaş arası çocuğa yönelik aile içi şiddet araştırması bulguları)

Serra Müderrisoğlu[1], Ceyda Dedeoğlu[1], Seda Akço[2], Bürge Akbulut[2]
[1]Boğaziçi Üniversitesi
[2]Hümanist Büro

Çocuğa yönelik şiddet, ya da genel anlamıyla şiddet konusu ele alınırken duygusal, fiziksel ya da cinsel şiddet unsurları -daha somut ölçütlerle izlenme kolaylığından da olsa gerek- ön plana çıkmaktadır. İhmal konusu ise çoğu zaman bu tartışmaların gölgesinde kalmaktadır. Bu sunumda, ihmal konusu, Türkiye'de 0-8 yaş arası çocuğa yönelik şiddet araştırması bulguları ışığında tartışılacaktır. Bernard van Leer Vakfı'nın desteği ile 2013 yılında yürütülen araştırma, Türkiye'de çocukların aile içinde şiddete maruz kalma sıklığı, türleri ve bunun arkasında yatan nedenleri irdelemeyi amaçlamıştır. Türkiye örneklemiyle yapılan çalışmada 0-8 yaş arası çocuğu olan 4.101 ebeveyn ile ayrıntılı görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerin bir kısmı, ihmal göstergesi olabilecek sorulara ayrılmıştır. Araştırma kapsamında ihmal, "çocukların sağlıklı gelişmelerini ve korunmalarını sağlayacak koşulların yerine getirilmemesi" olarak tanımlanmıştır. Bu tanımda tarif edildiği şekilde ihmalin somut göstergeleri olarak ele alınan aşağıdaki maddelerin toplamından bir "ihmal endeksi" elde edilmiştir:

- Doğum sonrası ilk yıl sağlık kontrolüne düzensiz götürme, hastalandıkça götürme ya da hiç götürmeme
- Oyun parkında, sokakta, spor sahasında, okul saatleri dışında okul bahçesinde, internet kafede yanında yetişkin olmadan zaman geçirme
- Günde 2 saatten fazla televizyon izleme
- Çocuğun arkadaşlarının çoğunu ya da hiç birini tanımama
- Son bir yıl içerisinde ciddi yaralanma geçirme
- Son bir hafta içinde 1 saatten fazla en az 1 kez 12 yaş altı başka bir çocukla tek başına evde kalma
- Son bir hafta içinde 1 saatten fazla en az 1 kez tek başına evde kalma

Ailenin ekonomik durumu, sosyal güvencesi, eğitim düzeyi gibi farklı sosyo-demografik göstergelerin ihmal endeksi ile ilişkisi irdelenmiştir. Bulgulardan elde edilen sonuçlar, hem duygusal/fiziksel şiddet görülme oranları ile ilişkisi hem de çözüm önerileri ele alınarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuğa yönelik şiddet, Türkiye örneklemi, ihmal

[S-37]

The prediction of long term emotional distress following treatment for breast cancer: The role of adverse childhood experiences

Margörit Rita Krespi Boothby[1] Jonathon Hill[2], Louise Clark[3], Christopher Holcombe[3], Jean Fisher[3], Alice Hinks[2], Salma Tufail[4], Joanna Seward[3], Hilary Downey[3], Peter Salmon[5]
[1]Kadir Has University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Psychology, İstanbul, Turkey
[2]University of Manchester, Child Psychiatry Research Group, Manchester, UK
[3]Breast Unit, Linda McCartney Centre, Royal Liverpool and Broadgreen University Hospital Trust, Liverpool UK.
[4]North Manchester General Hospital, Manchester, UK
[5]University of Liverpool, Faculty of Medicine, Department of Clinical Psychology

This is a two-phased study in women with breast cancer (N=355) which tested the prediction that adverse childhood experiences increased the risk of emotional distress, and delineated factors that might render women vulnerable during the postoperative period and might mediate the effects of abuse. In the first phase, two-four days post-operatively patients completed measures of childhood abuse (CA), parental care, social support, professional support, emotional problems. In the second phase, psychiatric interviews 12 months post-operatively inquired adult lifetime episodes of major depression (MD) or generalised anxiety disorder (GAD).

Correlations, analyses of variance, logistic regression analyses and covariance structure modeling were undertaken. Findings showed that emotional problems were more common in women who reported CA. Except for emotional distress, older women reported less emotional problems and were less likely to recollect abuse. Women who had reconstructive surgery were younger, reported more abuse, emotional distress and depression than those who did not. A significant number of patients with episodes of MD and GAD during the year following diagnosis experienced recurrence of previous disorder. Social support predicted recurrence of these disorders. Patients who reported no abuse, good parental care and social support reported good professional support. Physical abuse was associated with less social and professional support. Emotional abuse was associated with less professional support.

These findings indicate that first, CA is a risk factor for emotional problems, emotional problems and abuse are age-related, history of abuse influences women's decisions about immediate reconstruction; second, GAD and MD during the first year after the diagnosis of breast cancer are the recurrence of previous disorder. Low social support is an independent predictor of GAD and MD but self-blame and shame are markers of previous disorder; third, perceived professional support may not be attributable to the skills of professional staff but patients' childhood history.

Keywords: breast cancer, childhood abuse, emotional distress

[S-38]
2013 yılında İstanbul Adliyesi yargı çevresinde suça sürüklenen çocukların ortak ve ayırdedici özellikleri

Ayhan Erbay, Gaye Özmen, Ümmiye Elif Demirel
Adalet Bakanlığı, İstanbul Adliyesi

Türkiye'de çocuk mahkemeleri 2005 yılında kurulmuş, bu tarihten itibaren suçun işlendiği anda 18 yaşından küçük olan tüm bireyler çocuk yargılamasında özelleşmiş mahkemelerde yargılanmaya başlamıştır. Geçen yaklaşık 10 yıllık süreçte çocuk mahkemelerinde yargılan çocukların sayısı günümüze yaklaştıkça artmaktadır. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre yargılanan çocukların sayısının artmasının yanında hüküm alan ve/veya çeşitli yaptırımlara maruz bırakılan çocukların sayısında da artış gözlenmektedir. Bu durum çocukların suça sürüklenmesinin altında yatan dinamiklerin henüz çözümlenmemiş olduğu ve buna uygun politika geliştirilmediğini ortaya koymaktadır.
5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. maddesine göre suça sürüklenmiş çocuk kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk olarak tanımlamaktadır. Bu tanımdan hareketle günümüze en yakın olan 2013 adli yılında soruşturma veya kovuşturma aşamasında suça sürüklenen çocuk sıfatını almış çocukların suça sürüklenmesinin altında yatan dinamikleri bulmak, suça sürüklenmede ortak olabilecek özellikleri tespit etmek ve 2013 yılının betimsel çocuk suçluluğu profilini oluşturmak amacını taşımaktadır.
İstanbul Adliyesi'nde kurulu olan 7 Çocuk Mahkemesi ve 2 Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi olmak üzere 9 Çocuk Mahkemesinin 2013 yılındaki toplam derdest dosya sayısı 7700 olarak bulunmuştur. Bu dosyaların %94'ü çocuk mahkemelerinin %6'sı ise çocuk ağır ceza mahkemelerinin bünyesinde bulunmaktadır. Söz konusu çalışma için çalışma evreninden 366 dosya rastgele seçilmiştir. Seçilen dosyalar içinde yer alan sosyal inceleme raporları incelenmiş, suça sürüklenen çocuk hakkında toplamda 28 farklı değişkene ulaşılmıştır. Toplanan veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programına yüklenerek betimsel analizleri yapılmıştır. Ayrıca, suça sürüklenen çocukların ortak ve ayırt edici özelliklerinin saptanabilmesi için parametrik olmayan testler grubunda yer alan Ki-Kare testi yapılmıştır.
Söz konusu çalışma ile 2013 yılında haklarında soruşturma veya kovuşturma yürütülen suça sürüklenmiş çocukların kişisel, aile, sosyal, akademik, iş, akran grupları vb. alanlardaki özellikleri tespit edilerek geliştirilecek suç önleme programları için betimsel bir taban oluşturacaktır.
Söz konusu çalışmada örneklem grubunu oluşturan suça sürüklenmiş çocuklar İstanbul Adliye'sinin yargı çevresi dahilinde olan Bayrampaşa, Beşiktaş, Beyoğlu, Eyüp, Fatih, Kağıthane, Sarıyer, Şişli; Gaziosmanpaşa, Arnavutköy ve Sultangazi* ilçelerinden oluşmaktadır.
Söz konusu çalışmanın iki temel sınırlılığı vardır. Bunlardan ilki, örneklem grubunun İstanbul Adliyesi'nin yargı çevresi olan ilçelerden rastgele seçilmiş olmasıdır. İkinci sınırlılık ise örneklem grubunun sadece suça sürüklenmiş çocuk sıfatına sahip bireylerden seçilmiş olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Suça sürüklenen çocuk, İstanbul Adliyesi yargı çevresi, ortak özellikler, ayırdedici özellikler.

[S-39]
"Çocuk İstismarı Konusunda Farkındalık Kazandırma" Eğitiminde Psikodrama Yöntemi

Figen Şahin Dağlı[1], Bahar Gökler[2]
[1]Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
[2]Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı

Psikodrama, Levy Moreno tarafından 20. Yüzyılın başlarında uygulanmaya başlanmış olan bir grup psikoterapi yöntemidir. Yapısında üç temel kavram içerir: eylem, yaratıcılık ve spontanlık. Eşleme, rol değiştirme, ayna pozisyonu gibi teknikler kullanılarak kişilerin çalışılan durumla ilgili empati geliştirebilme, kendi konumlarını fark edebilme ve etkileşimsel beceriler geliştirebilmelerine yardımcı olan bir yöntemdir. Ülkemizde bu yöntemin eğitiminin kurumsal çatısı "Dr. Abdülkadir Özbek Psikodrama Enstitüsü"dür. Enstitüye bağlı olarak 5 ilde (İstanbul, Ankara ve İzmir, Denizli ve Malatya) bulunan dernekler tarafından eğiticileri yetiştirilen bu yöntemi uygulayabilmek için sağlık, psikoloji, sosyal hizmet gibi alanlarda lisans eğitimini tamamlamış olan kişilerin en az 3 yıl süren temel eğitimden geçmeleri gerekmektedir.
Çocuk İstismarı ve İhmali konusunda eğitim verirken psikodrama yönteminin kullanılmasına ilk olarak Ankara Psikodrama Derneği başkanı Prof. Dr. Bahar Gökler tarafından başlanmış olup bu alanda çalışan profesyonellerin çeşitli eğitimlerinde halen kullanılmaktadır. Çocuk İstismarını ve ihmalini Önleme Derneği'nin (ÇİODER) gençlik koluna 2006 yılından beri verilmekte olan eğitimler kapsamında 2013-2014 eğitim yılında standart eğitime ek olarak Prof. Dr Figen Şahin Dağlı tarafından psikodrama yöntemi de kullanılarak özel bir eğitim yapılmıştır.
Söz edilen dönemde ÇİODER gençlik kolundaki öğrencilere psikodrama yöntemiyle yapılacak eğitimin duyurusu yapılarak gönüllülerin başvurması istendi. Başvuran 40 civarındaki öğrenci ile tek tek görüşülerek eğitim grupları düzenlendi. Toplam 20 kişiyle 2 grup olarak 12 hafta boyunca eğitim yapıldı. Eğitimin sonunda öğrencilerle görüşme yapılarak eğitimin kendilerine olan katkısı soruldu. Yapılan bu nitel değerlendirmede katılımcılar bu yöntemle çocuk istismarını ve ihmalini çok daha derinden duyumsadıklarını, empati yeteneklerinin geliştiğini, kendilerinde içe bakma fırsatı yarattığını ve travmaları konusunda terapötik bir yararı olduğunu belirttiler.
Bir pilot çalışma niteliğinde olan bu çalışmanın önümüzdeki yıllarda tekrarlanması ve nitel değerlendirmeye ek olarak nicel yöntemlerle de eğitimin etkilerinin değerlendirilmesi planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, eğitim, psikodrama

[S-40]
Barışçıl Okuldan Toplumsal Barışa - Demokratik Yurttaş Eğitimi

Didem Coşkun Ergin[1], Fatoş Erkman[2], Maggie Pınar[2], E. Nüket Atalay[1]
[1]Yüksek Öğrenimde Rehberliği Tanıtma ve Rehber Yetiştirme (YÖRET) Vakfı, İstanbul
[2]Boğaziçi Üniversitesi, Barış Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (BEUAM), İstanbul

Okullardaki demokratik okul kültürünün güçlenmesini amaçlayan {Barışçıl Okuldan Toplumsal Barışa - Demokratik Yurttaş Eğitimi (DEYE) Projesi} çocuğa karşı şiddetin önlenmesi konusunda, çocuğun yoğun olarak bulunduğu ortamların başında gelen okul ortamının şiddetten arındırılmasına katkı sağlayan iyi bir uygulama programı olarak hayata geçirilmiştir. Okullarda çocuk ve insan haklarının korunması ve şiddetsiz ortamların oluşturularak demokratik okul çerçevesine katkıda bulunmak üzere, çocuğun izlenmesinde ve çocuğa karşı risk etmenlerinin saptanıp azaltılmasında kilit rol üstlenen Psikolojik Danışmanlar projenin hedef grubunu oluşturmaktadır. Psikolojik Danışmanlara {çocuk hakları, demokratik toplum yapısı, şiddetsiz iletişim, barış ekolojisi, çatışma çözme becerileri} gibi konularda oyun, drama ve dışavurumcu sanatı içeren uygulamalı eğitimler yoluyla bilgi ve deneyimler kazandırılmış, bu kazanımlar doğrultusunda okullardaki sınıf öğretmenlerine, sınıf içi etkinlikler yoluyla okul öncesi ve ilkokul öğrencilerine, veli seminerleri yoluyla velilere ulaşılmıştır. Okul ortamında yer alan tüm paydaşlara dışavurumcu sanat yoluyla ve barışçıl ortamlar oluşturularak, katılımcı demokrasi deneyimi yaşatılmış, farklılıkların kabulü, şiddetsiz iletişim yöntemleri hakkında bilgi, beceri ve farkındalık kazandırılmaya çalışılmıştır.
Barış her şeyden önce bireyde başlar. Etkin barışçıl çözüm anlayışının ve kültürünün oluşturulması, erken yaşlardan başlayıp yaşam boyu süren bir eğitim anlayışını gerekli kılmaktadır. Bu projede şiddetin yüksek olduğu saptanan illerden üçü seçilmiş (İstanbul, Konya ve Samsun), ilkokullarda görevli Psikolojik Danışmanlar aracılığıyla 36 okulun idareci, öğretmen ve öğrencilerine ulaşılarak, ilkokullarda demokratik okul kültürünün geliştirilmesi için şiddeti önleyici etkinlikler düzenlenmiş, katılımı arttırmak üzere dışavurumcu sanat yöntemleri uygulanmıştır. Olumlu okul ortamın geliştirilmesini amaçlayan ve uzman desteği ile sürdürülen bu çalışmalar, ilkokullarda çocuklarla çalışan Psikolojik Danışmanların, danışmanların görevli oldukları okullarda işbirliği içerisinde oldukları öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve ailelerin bilinçlendirilmesiyle; okullarda şiddetin önlenmesi ve barışçıl öğrenme ortamlarının kurulmasında kilit konumunda olan Psikolojik Danışmanların güçlendirilmesi, öğretmenler, çocuklar ve ailelerle olumlu iletişim kurmaları ve çocuğunun çevresiyle olumlu ilişki geliştirmesine katkıda bulunmaları projenin kazanımları arasında sayılmaktadır. Çocukların ve öğretmenlerin kendi duygu ve düşüncelerini ifade edebildiği ortamlarda iletişimin güçlendiği ve şiddetin yerini uzlaşmanın aldığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: çocuk hakları, dışavurumcu sanat, çocuk koruma, demokrasi, okul kültürü, psikolojik danışman

[S-41]
Çocuk İstismarını ve İhmalini Önlemede Yerel Stratejiler

Burak Karakaya[1], Necmi Özen[1], Yasemin Tümkaya Karakaya[1], Buket Özkan[1], Türkay Asma[2]
[1]Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü Eskişehir
[2]Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Ankara

Yerel düzeyde Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Konusunda rehber öğretmenlerin bilgi düzeylerini artırmak konusunda Çocuk İstismarı ve İhmalini Önleme Derneğinden uzman desteği alınarak çalışmalar başlatılmıştır. Rehber öğretmenlerle başlayan çalışma, il düzeyinde görevli yöneticileri kapsayacak etkinliklere dönüştürülerek hedef kitle genişletilmiştir. İl düzeyinde farkındalığın sağlanmasıyla, diğer kurumların da çalışmalarda görev almaları ve işbirliğinin güçlendirilmesinin süreç için daha yararlı olacağı düşüncesi ve yerel düzeyde mevcut durumun değerlendirilmesi amacıyla bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştay hem yerel düzeyde gereksinimleri ortaya koyması hem de yerel kaynaklarla gerçekleştirilmesinden dolayı ilk olma özelliği taşımaktadır. Çalıştaya kurumlar, yerel yönetimler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından konu ile ilgili çalışan temsilciler katılmışlardır. Çalıştay süreci kitap haline dönüştürülerek yazılı hale getirilmiştir. Çalıştay çıktılarında yer alan katılımcıların yükümlülükleri stratejik eylem planına dönüştürülmüş ve protokol belgesi düzenlenerek katılımcı kurumların imzalarına açılmıştır. Sekretaryalığını İl Milli Eğitim Müdürlüğü yürütmektedir. Çalışmanın izleme sürecinin gerçekleştirilebilmesi için bir komisyon kurulmuştur. Oluşturulan bu izleme komisyonu da bakanlığın bünyesinde ilk olma özelliği taşımaktadır. Yerel düzeyde gerçekleştirilen çalışmaların diğer illere de örnek olması için yaygınlaştırma çalışmalarına geçilmiştir. Yalova, Çankırı-Çerkeş, İstanbul-Tuzla gibi illerde yapılan etkinliklerde gerçekleştirilen çalışmalar anlatılmış, yerel düzeyde gerçekleştirmeleri konusunda destek hizmet verilmiştir. Farkındalığın artmasıyla beraber Eskişehir ili genelinde eğitim kurumlarından çocuk ihmali ve istismarı konusundaki bildirimlerde artış gözlenmiş ve öğrencilerin takipleri sağlıklı bir şekilde yürütülmektedir. Eylem planına göre kurumların yapması gereken çalışmalar boyutunda tüm öğretmenlerin, aday memurların, din görevlilerinin eğitimleri planlanmıştır. Kurumlararası işbirliği artırılarak Baro, Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, Jandarma Komutanlığı ile ortak eğitim çalışmaları planlanarak ailelere yönelik eğitim çalışmaları yürütülecektir. Bir yıl içinde hedeflenen çalışmalara ne kadar ulaşıldığına yönelik İzleme Değerlendirme Çalıştayı gerçekleştirilerek eylem planındaki hedeflerin ne kadarının gerçekleştirildiği değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çalıştay, Çocuk, İşbirliği, Koruma, Önleme, Yerel

[S-42]

Etkin ve sistematik cinsel istismar soruşturması için ilgili alanlarda çalışan profesyonellere yönelik eğitim içeriği önerisi

Miraç Burak Gönültaş[1], Gökhan Oral[2]
[1]Sivas Emniyet Müdürlüğü, Asayiş Şube Müdürlüğü, Sivas
[2]Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, İstanbul

Cinsel istismar vakalarının soruşturulması bileşenleri açısından kompleks ve hassas süreçleri içermektedir. Çocuğun yüksek yararı gereği örselenmeden bu süreçten başarılı olarak geçmesi ve istismarcıların başka çocuklara zarar vermeden ve toplumda infial oluşturmadan yakalanabilmesi, buradaki önem ve hassasiyeti oluşturmaktadır. Bu anlamda, cinsel istismar soruşturması; cinsel istismarın öğrenilmesi ile başlamakta, tarafların tespiti, olay yeri analizi, delil tespiti, istismarcının araştırılması-yakalanması, mağdur bildirimi ve şüpheli ifade süreci, sosyal inceleme vs gibi önemli sacayakları ile devam ederek soruşturmanın neticelendirilmesi ile sonuçlanmaktadır. Cinsel istismar soruşturması kolluk sürecinin yanı sıra, tıbbi, sosyal, hukuki vs. süreçleri de içermektedir. Bahsedilen bu süreçlerin sağlıklı ve koordineli yürütülmesi, soruşturmanın salahiyetini ve başarısını etkilemektedir. Bu suçun soruşturulmasında takım çalışması çok önemlidir.
Takım çalışmasının önemine bağlı olarak, çocuk adaleti süreci içerisinde ciddi bir soruşturma süreci içeren cinsel istismar soruşturmalarında alanda çalışan profesyonellerin eğitimli ve sürece ayak uydurabilecek kapasitede olması oldukça önemlidir.
Bu çalışma ile İstanbul örnekleminde cinsel istismar soruşturma dosyaları üzerinden yapılan bir analizin çıktılarından esinlenerek alanda çalışan profesyoneller için eğitim içeriği önerisinde bulunmak amaçlanmaktadır. Burada üç sac ayaklı bir yaklaşımdan bahsedilecektir: Eğitim içeriğinin birinci bölümü "cinsel istismar soruşturmasının başlangıç aşaması: Soruşturma öncesi hazırlık, çocuğun sosyal hakları, ihbar ve bildirim"dir. İkinci bölüm, "mağdur bildiriminin etkin ve sistematik alınması, cinsel istismar soruşturmasının hukuki prosedürü" üzerinedir. Üçüncü bölüm ise "şüpheli araştırması, suçlu profili (yetişkin ve çocuk istismarcılar), cinsel istismar şüphelisinin etkin ve sistematik ifadesinin alınması"dır. Çalışmada üç bölüm de ayrıntılandırılacak ve konulara akademik-pratik katkının nasıl olacağı anlatılacaktır. Böylelikle alanda çalışan profesyonellere (çocuk savcıları, çocuk kolluğu ve cinsel istismar soruşturmacıları, sosyal çalışmacılar, acil ve aile sağlığı hekimleri, rehber öğretmenler vs) yönelik ileride planlanabilecek eğitim programları için eğitim içeriği önerilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel İstismar, Suç Soruşturması, Eğitim Programı

[S-43]

Çocuk Cinsel İstismarı hakkında bir grup eğitimcinin görüş ve düşünceleri üzerinden eğitim politikamızdaki eksikliklere çok boyutlu bakış ve çözüm önerileri

Uğur Tekin[1], Dilek Özgül[2]
[1]İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
[2]MEB Halit Ziya Uşaklıgil İlkokulu

Çocukluk çağında en çok karşılaşılan şiddet türünün çocuk istismarı, istismar türleri içinde ise en zor fark edilenin cinsel istismar, çocuğun cinsel istismara en sık maruz kalabildiği yaş aralığının ise okul çağı olduğu hem bu alanda yazılmış pek çok kaynakta hem de alanda çalışan pek çok uzman tarafından ifade edilmektedir.

Araştırmamızın amacı, çocukluk dönemi cinsel istismar durumunun, çocuğun ilk ve ortaokul öğrenimi sürdürdüğü dönemde, okuldaki öğretmen ve okul yöneticilerince bunun fark edilebilmesi konusundaki bilinç seviyelerini, gerektiği hallerde ise müdahale etme ve destek verme aşamalarındaki bilgi düzeylerini ortaya koymaktır.

Araştırmanın yöntemi Nitel araştırma yöntemi olup, yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan görüşme formuyla görüşmeler tamamlanmıştır. Örneklem olarak seçilen okullar, 4+4+4 sistemi ile dönüşümü tamamlanıp 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı'ndan itibaren biri ilk diğeri ortaokul olarak hizmet vermeye başlayan 2 okuldur. Bu okullarda öğretmenlik yapan farklı branşlardaki öğretmen ve okul yöneticilerinin gönüllü olanlarından veriler toplanmıştır.

Araştırma sonunda elde edilenler neticesinde Türkiye'de çocuğun, bu tür bir şiddetten korunabilmesi adına eğitim politikamızdaki eksiklikler tespit edilip farklı ülkelerdeki sistemlerle de karşılaştırılarak ortaya çıkan durum, çok boyutlu olarak betimlenip değerlendirilecek ve bu doğrultuda iyileştirilmesi gereken alanlarla ilgili önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel İstismar, öğretmen, okul yöneticisi, eğitim politikası

[S-44]
Çocuk Gelişimi Uzmanları ve Çocuk Koruma

Onay Budak
İstanbul Gelişim Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalı, İstanbul

Günümüzde çocuk istismarı ve ihmaline ilişkin farkındalığın ve önleme çalışmalarının yaygınlaşmasına paralel olarak artan istismar ve ihmal olaylarına yaklaşım, disiplinler arası bir işbirliği ile yürütülmektedir. Farklı meslek gruplarının yer aldığı önleme ve koruma çalışmalarında görevi ve önemi henüz net bir biçimde kavranamamış olan Çocuk Gelişim Uzmanları çocuk koruma faaliyetlerinin önemli bir parçası konumundadır.

Çocuk Gelişimi Uzmanları 0-18 yaşlar arasındaki normal gelişim gösteren, engeli olan, korunmaya muhtaç, çalışan, sokakta yaşayan, mülteci, suçlu çocuklar ile hastanede yatan çocukların zihinsel, dil, motor, sosyal, duygusal gelişimlerini ve öz-bakım becerilerini değerlendirebilen, tüm gelişim ve beceri alanlarını destekleme konusunda çocuğa, aileye, eğitimciye ve topluma hizmet sunan bireylerdir.

Bu bağlamda değerlendirildiğinde çalışma; Çocuk Gelişimi Uzmanlarının çocuk istismarını ve ihmalini önleme ve çocuğu her türlü istismar ve ihmal durumlarından koruma çalışmalarında gerekli desteği verebilmesi, disiplinler arası işbirliğinde yer alarak görev ve sorumluluklarının belirtilerek öneminin ve gerekliliğinin kavratılması amacı ile yapılmıştır. Çalışmada İstanbul Gelişim Üniversitesinin Çocuk Gelişimi Bölümüne ve Çocuk İstismarı ve İhmali dersinde yaptıkları çalışmalara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk gelişimi uzmanı, çocuk istismarı ve ihmali, çocuk koruma

[S-45]
Çocuk cinsel istismarını önleyici müdahale programının geliştirilmesi

Rukiye Kızıltepe, Türkan Yılmaz Irmak
Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü Gelişim Psikolojisi Ana Bilim Dalı, İzmir

Son yıllarda, çocuk cinsel istismarı konusunda yapılan çalışmalar giderek artmaktadır. Cinsel istismarın yaygınlığı ve çocuk üzerindeki olumsuz etkileri göz önüne alındığında, çocukların sağlıklı gelişimi için cinsel istismarı önlemenin gerekliliği fark edilmiştir; ancak ülkemizde cinsel istismarı önlemeye yönelik yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu nedenle, çocuk cinsel istismarını önlemeye yönelik müdahale programı hazırlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan cinsel istismarı önleyici müdahale programının etkililiğini sınamaktır. Çocukların bilişsel ve duygusal gelişimleri dikkate alınarak hazırlanan önleme programında, çocuğun duyguları ve vücudunu tanımasının yanı sıra, iyi ve kötü sırları fark edebilmesi, hoş olan ve hoş olmayan dokunmaları ayırt edebilmesi ve hoşuna gitmeyen durumlarda "Hayır" diyebilmesi amaçlanmaktadır. Ege Üniversitesi Anaokulu'na devam eden 5-6 yaş grubundaki 12 çocuğa pilot çalışma yapılmış ve programın güçlü ve zayıf yönleri değerlendirilmiştir. Yapılan düzenlemelerin ardından, asıl uygulama anaokuluna devam eden 5-6 yaş grubunda yapılmıştır. Çalışmanın örneklemi 15 deney 15 kontrol olmak üzere toplam 30 kişiden oluşmaktadır. Ebeveynlerden yazılı, çocuklardan sözlü bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Çocuk istismarını önleyici müdahale programı 30'ar dakikalık 5 modülden oluşmaktadır. Her modül farklı günlerde uygulanmıştır, uygulamalar esnasında çocukların aktif katılımları sağlanmıştır. Programın etkililiğini değerlendirmek için ön test ve son test ölçümleri alınmıştır. İstatistiksel analizler devam etmektedir. Bulgular literatür ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: çocuk cinsel istismarı, müdahale programı, okul öncesi çocuklar

[S-46]

Youth Disseminating Life Skills Training: Experience of the Trainees

Margörit Rita Krespi Boothby[1], İrem Akduman[2], Ceren Acartürk[3], Onay Budak[4], Figen Şahin Dağlı[5], Tolga Dağlı[6]
[1]Kadir Has University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Psychology
[2]Süleyman Sah University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Psychology
[3]Istanbul Sehir University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Psychology
[4]Istanbul Gelisim University, Faculty of Health Sciences, Department of Child Development
[5]Gazi University, Faculty of Medicine, Department of Social Pediatrics
[6]Marmara University, Faculty of Medicine, Department of Pediatric Surgery

Childhood adverse experiences are common and their negative consequences extend into adulthood. Adults those who recall child abuse are at risk of emotional problems including depression and anxiety. Research suggests that peer-led training programs are beneficial for both trainers and trainees. Arguably for such programmes to be effective and sustainable, the training should target the educational needs of the trainees. Qualitative research provides a unique opportunity to achieve this aim because it has the potential to identify trainee-derived targets for training.

The present study is aiming to explore trainees' experience of Youth Disseminating Life Skills Programme, a 12-week training programme for youth that targets the prevention of child abuse, delivered voluntarily by a multidisciplinary team of professionals. Topics include nature of childhood abuse, types of abuse, communication with children, child development, children's rights, and management of childhood abuse cases. The sample of the present study is purposeful consisting of university students studying at different universities in Istanbul (age range: 19-23) who participate in this training. These students are asked to participate in focus group meetings. An interview guide approach is adopted during these meetings. Qualitative analysis is undertaken in parallel with interviews and anonymised interview transcripts are being analysed inductively following established conventions. Criteria by which the analysis is assessed include coherence, theoretical validity and catalytic validity. Preliminary findings of the first focus group meeting with 4 participants identified a number of specific themes. These included essence of abuse, mechanisms of abuse, meaning of abuse, feelings about abuse, reasons for not reporting abuse, change of attitude towards abuse, interventions for preventing abuse, aims and meaning of training, ways to improve training, and career plans. If confirmed and extended by the findings of further focus group meetings, these findings will contribute to an evidence-base for Youth Disseminating Life Skills Programme.

Keywords: childhood abuse, peer support programmes,

[S-47]

Teacher's attributes of agency of child abuse and their awareness of in-classroom behaviours of abused children

Sinem Yıldız Inanici
Marmara Üniversitesi

INTRODUCTION: Early identification may help to intervene with ongoing abuse and reduce the psychological and physical harm to the child. Because children spend most of their times at school, it is required that both the psychologists/counselors and other teachers aware of the behavioral changes in abused children especially in the class.

MATERIAL-METHOD: Self-administered 21 item questionnaire includes close-ended questions about demographic and career experience; open ended questions about possible symptom of a child who is physically and psyhologically abuse. Open-ended questions of symptom awareness are coded for type of the symptoms (introvert, extrovert; jeneric, specific etc.) and SPSS 17.0 is used for statistical analysis.

RESULTS: 86 teachers with the mean age of 32.2 (sd=8.0) participated to the study. %54.1 (n=46) of whom are psychologists/counselors. 45 participants (54.9%) had training about child abuse.

For physical abuse, 74.6 % (n=47) of the teachers who are in the "21-33 age group" say that mothers and siblings (76.3%, $p<.05$) could be abusers ($p<.05$). Psychologist/counselors rated mothers (64.5 %, $p<.05$), other relatives (68.9%, $p<.05$), teachers (70.9%, $p<.01$), strangers (69.8, $p<.05$) and child-keepers (66.1%, $p<.05$) as potential perpetrator of physical abuse more often than the teachers from other disciplines.

Aggressive behaviors (%80), insecurity related problems (%35), difficulty in peer relationships (%27) and attention related problems (%73) are most cited symptoms for physical abuse.

Participants mostly indicate that emotionally abused pupil will show aggressive behaviors and mood changes (%53) and feel insecure (%53). They will lack of some communication skills and have difficulty related to attention (%73).

DISCUSSION: Due to some differences between genders and professions, trainings for child abuse must be tailored to the special needs of teacher populations. Some professions may have typical prejudices about the agency of the abuse, and may have some difficulties to identify abused child in classroom.

Keywords: symptoms of child abuse, classroom behavior, teachers

[S-48]
Pediatristlerin Çocuk İhmal ve İstismarında Öz-yeterlilik Algısı

Hesna Gül[1], Esra Yürümez[2], Fatma Hülya Yaylalı[3]
[1]Ankara Üniversitesi,Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı,Ankara
[2]Ufuk Üniversitesi,Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı,Ankara
[3]Aksaray Devlet Hastanesi, Aksaray

Amaç: Çalışmamızda çocuk istismar ve ihmalinin tanınmasında ve önlenmesinde
önemli rolü olan pediatristlerin, çocukların maruz kaldığı fiziksel istismar, cinsel istismar, tıbbi açıdan ihmal, eğitim ihmali, duygusal ihmal,ve ihmale uğrayan çocukların takibi ile ilişkili farkındalıkları ve öz-yeterlilik algılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.
Gereç ve Yöntemler: Araştırmaya çeşitli illerde bulunan üniversite ve eğitim araştırma hastanelerinde çalışan 17 pediatri asistanı, ile 23 pediatri uzmanı katılmıştır. Çocuk istismar ve ihmali ile ilgili hekimlerin öz-yeterlilik algılarını belirlemeye yönelik ihmal ve istismar türlerinin belirtilerini ve kendilerini ne kadar yeterli hissettiklerine dair sorular içeren bir anket hazırlanarak hekimler internet üzerinden ankete davet edilmiştir.Ankete verilen yanıtlar SPSS.18 programı kullanılarak oluşturulan veritabanına aktarılmış, veriler değişkenlerin özelliğine uygun olarak Ki-kare,Fisher,Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile değerlendirilmiştir.
BULGULAR: Çalışmaya katılan hekimler uzman ve asistan hekimler olmak üzere iki grup halinde değerlendirilmiştir.Fiziksel istismarı tanıma konusunda uzman hekimlerin %88.2, asistan hekimlerin %87 oranında kendilerini yeterli hissettikleri, medikal dışı alanlarda (örneğin hukuki süreç ve çocuğun korunması) ise bu oranın %52.2 ve %41.2'ye kadar düştüğü, aradaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı saptanmıştır.Cinsel istismar açısından gruplar karşılaştırıldığında, uzman hekimlerin%39.1'inin,asistan hekimlerin %5.9'unun medikal anlamda kendilerini yetersiz hissettikleri,aradaki farkın istatistiksel açıdan da anlamlı olduğu saptanmıştır. Cinsel istismarla ilgili medikal dışı alanlarda ise gruplar arasında fark olmadığı belirlenmiştir.Cinsel istismar konusunda medikal ve medikal dışı alanlarda yeterli hisseden hekimlerin tamamı ele alındığında, cinsel istismar mağduru çocukların sergilediği davranış ve tutum değişikliklerini tanıma oranlarının oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Cinsel istismar konusunda kendini yeterli hisseden hekimlerin mağdur çocuklarda en sık farkettikleri belirti çocuğun kendine yönelik öfkesi ve zarar verici davranışları olarak belirlenmiştir. Çocuk ihmali ile ilgili bilgi düzeyleri açısından da gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmamış, hekimlerin %85-%97.5 oranında sorulara doğru yanıtlar verdikleri belirlenmiştir.
Çıkarımlar: Bu bulgular ışığında çocuk istismarı ve ihmali konusunda
anahtar role sahip olan pediatristlerin başta cinsel istismar konusundaki yetersizlik algılarının ele alınması, ve bu konudaki eğitimlerin arttırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi düzeyi, çocuk istismarı ve ihmali, farkındalık, öz-yeterlilik,pediatrist

[S-49]
Ergen yaşta evlenme izni için gönderilen adli olguların incelenmesi

Börte Gürbüz Özgür, Sevcan Karakoç Demirkaya, Hatice Aksu, Sibelnur Avcil
Adnan Menderes Üniversitesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Aydın

Amaç: Küçük yaşta evlenme veya evlendirilme Türkiye'de önemli bir toplumsal sorundur. Mahkeme kararı ile nikahlanmak için başvuran küçük yaş olgulardan evlilik izni için hekimlerden görüş istemektedir. Bu çalışmada evlilik izni için 18 yaş altında adli olarak gönderilen olguların sosyodemografik özellikleri ve hekimin kararını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.
Yöntem: 2012-2014 yılları arasında Adnan Menderes Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Polikliniğine mahkeme tarafından gönderilen 18 yaş altında evlenmesinde sakıncalı bir durumun olup olmadığı sorusuna verilen yanıtları etkileyen faktörler ve erken yaşta evlilik için başvuran olguların sosyodemografik özellikleri incelenmiştir.
BULGULAR: Değerlendirmeye alınan 18 olgunun 16'sı kız olup yaş ortalaması 16,3±0,4 saptanmıştır. Olguların %61,1'inin (n=11) kırsalda yaşadığı, %44,4'ünün (n=8) ailesinde erken evlilik hikayesi olduğu, %44,4 (n=8) olgunun evlilik başvurusu öncesi evleneceği kişi ile kaçtığı, %55,6'sının (n=10) ise cinsel ilişkiye girdiği saptanmıştır. Evlenmesine ruh sağlığı açısından engel yoktur raporu düzenlenen 12 olgunun 11'inin değerlendirme sırasında gebe olduğu ve/veya eş adayı ile birlikte yaşadığı saptanmıştır. On sekiz olgudan sadece 4'ünün eğitim görmeye devam etmekte olduğu gözlenmiştir. Tek ebeveyn ile yaşayanların oranı %27,8 saptanmıştır. Olguların sadece %16,7'si psikiyatrik tanı ölçütlerini karşıladığı ancak takip ve tedavilerini sürdürmedikleri anlaşılmıştır.
Tartışma: Erken yaşta evlilik izni için karar oluşturulurken ruh sağlığı uzmanları tarafından çok boyutlu değerlendirmelerin yapılması önemlidir. Erken yaşta evlilik için başvuranların içinde bulunduğu sosyokültürel özellikler büyük ölçüde önem taşımaktadır. Ailesinde erken yaşta evliliği olan, tek ebeveynle yaşayanlarda risk daha fazladır. Kadınlardaki depresyon ve anksiyete bozukluğu için erken evlilik, erken yaşta annelik gibi risk faktörleri bilinmektedir. Gebelik, aile desteği, ruhsal bozukluk olup olmaması, yaşanılan çevrenin başvuran ve ailesi üzerindeki etkisi, evlendirildiği kişinin özellikleri ve yaş farkı, nikah öncesi birlikte yaşama durumu hekimin kararını etkileyen başlıca faktörler arasındadır.
Sonuç: Çocuk istismarı ve ihmalinin önlenmesi kapsamında erken yaşta evlilikler ele alınması oldukça önemlidir. Her ne kadar evlenecek tarafların rızası olsa da ergenlik döneminin ruhsal, bedensel özellikleri ve kimlik gelişiminin henüz tamamlanmamış olmasından dolayı alınacak kararların sağlıklı olamayacağının altı çizilmelidir. Kız çocuklarının eğitim sisteminin içinde daha uzun süre bulunması ve erken yaşta gebeliklerin önlenmesinin erken evlilik başvurularını azaltmada koruyucu olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, evlilik, gebelik

[S-50]
İzmir Çocuk İzlem Merkezi Kuruluş Süreci ve Faaliyetleri

Sevay Alşen, Sezin Ünal, Seher Dere, Aynur Emre, Lokman Önsoy, Erden Dede, Mehmet Özalp, Adem Sirkeci, Tülin Demirsoy, Özge İzdal
İzmir Çocuk İzlem Merkezi

Cinsel istismar mağduru çocuklar yasal süreçlerde sağlık kurumları, kolluk kuvvetleri ve adli merciler gibi kurumlarca ayrı ayrı değerlendirilmiş ve yaşadıklarını birçok kez ve zaman zaman gelişim düzeyleri ve duyarlılıkları göz ardı edilerek dile getirmek zorunda kalmışlardır. Bu koşullar altında bir yandan da gizliliğin tam olarak sağlanamaması, yukarıda sözü edilen ilgili kurumlarda çocuklarla karşılaşan personelin mesleki gereklilik dışında meraklı ve yargılayıcı yaklaşımları, personelin yeterli eğitimi almamış olması; cinsel istismar mağduru çocuğun yaşadığı travmayı şiddetlendirebileceği gibi farklı travmalar oluşturma riskine sahiptir.
Mağdur çocuk ve mağduru olduğu soruşturmanın hassasiyeti açısından risk faktörlerinin fark edilmesi ile yasal süreçte çocuğun örselenmesinin engellemesi ve cinsel istismara uğrayan çocuklara bilinçli ve etkin bir şekilde yaklaşmanın gerekliliği fark edilmiştir. Bu nedenle cinsel istismara uğramış çocukların adli ve tıbbi işlemler sırasında örselenmesinin en düşük seviyeye indirilmesi ve çocuğun korunması amacıyla bu işlemlerin tek bir merkezde, çocuğun ruh sağlığını gözeterek görüşme yapabilecek mesleki teknik ve yeterlilikte eğitim almış kişiler ile çocuğun görüşmesi sağlanarak yapılması amacıyla Çocuk İzlem Merkezleri'nin açılması planlanmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda ilk pilot uygulama 18 Ekim 2010 yılında Ankara Dr. Sami Ulus Kadın Doğum, Çocuk sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde başlamıştır. İzmir'de 23 Ekim 2011 -1 Kasım 2012 tarihleri arasında adli görüşmeci eğitimleri ve kurum alt yapısı hazırlanarak 1 Kasım 2012 tarihinde vaka kabul edilmeye başlanmıştır.
İzmir Çocuk İzlem Merkezi'nin alt yapısı hazırlanırken yaşanılan sorunlar, bu sorunlara bulunan çözümler, İzmir Çocuk İzlem Merkezi'nin şu anki işleyiş ve yapılanması ile İzmir Çocuk İzlem Merkezi'nde yapılan çalışmaların bu sunum ile tartışılarak sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İzlem Merkezi, İzmir, İşleyiş,Sorunlar, Çözüm Önerileri

[S-51]
Çocukları şiddetten korumak için kurulacak etkin sistemin içinde samsun çocuk izlem merkezi

Funda Uzun, Mustafa Erdil, Süleyman Bal, Fatih Kurşun, Nilay Cıkla, Semih Gül, Burhan Ergün
Sağlık Bakanlığı, Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Çocuk İzlem Merkezi, Samsun

Giriş ve Amaç
Cinsel İstismar mağduru çocukların, Adalet, Sağlık, İç İşleri, Milli Eğitim ve Aile Sosyal Politikalar (ASP) Bakanlıkları arasında yaşadıkları ikincil örselenmelerin önüne geçmek amacıyla Çocuk İzlem Merkezleri (ÇİM) kurulmuştur. ÇİM işleyişinde karşılaşılan problemler ilgili veri analizlerinin yapılması, ÇİM personelinin deneyimlerinin sunulması ve oluşturulacak mevzuata katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Gerekçe-Yöntem
ÇİM'ler de, alanında eğitim almış personelin, mağdur çocuklar ile tek seferde bilinçli ve etkin bir şekilde görüşülmesi amaçlanmaktadır. 2012-2014 yılları arasındaki Samsun ÇİM işleyişi değerlendirildiğinde öngörülen amaçların gerçekleştirilmesinde, işbirliği yapılan kurumlar arasında kopukluklar olduğu görülmüştür. Bu süreçte mağdur çocuğun örselenme sürecinin yeteri kadar engellenmediği tespit edilmiştir. Karşılaşılan bu problemlerin aktarımında vaka verilerinin analizleri, örnek olay vaka sunumları ve çalışanların deneyimleri yöntem olarak kullanılmıştır.

Bulgular
1. Kolluk tarafından cinsel istismar öyküsü bulunan mağdurların ön ifade adı altında ifadelerinin alındıktan sonra ÇİM'e yönlendirildiği
2. Okullarda istismar vakası ile karşılaşılan durumlarda öğretmenin veli tepkisinden kaçınması ve okulun adının kötü olaylarla anılması korkusuyla bilgilendirmede bulunmaması
3. ASP'de gerekli prosedürün tamamlanması amacıyla mağdur çocuğun aynı olayları tekrar anlatmak durumunda kalması
a. Kuvvetli cinsel istismar şüphesi ya da ebeveynin ana-babalıktan kaynaklanan asli görevlerini asgari düzeyde dahi yerine getiremeyecek olması gerekçesiyle bakım tedbir kararı verilen çocukların bir ay içerisinde aileye teslim edildiği
4. Cinsel istismar mağduru çocukların hamile olmaları, hamileliği sonlandırma isteğinde bulunmalarına rağmen kurumlar arasında eşgüdüm sağlanamaması nedeniyle yaşanan gecikmeler sonucu gebeliğin sonlandırılmasının getirdiği problemler

Konu ile ilgili personel deneyimleri ve destekleyen istatistiki veriler bildirinin kabul edilmesi halinde sunulacaktır.

Sonuç ve Öneriler
Cinsel İstismara maruz kalan çocukların ikincil örselenmelerinin önüne geçmek amacıyla yasal düzenleme hazırlanmasına rağmen kurumlar arasında eş güdüm sağlanamadığı, her kurumdaki personelin hizmeti nitelikli hale getirilemediği için hizmetin koptuğu-kalitesinin düştüğü görülmüştür. Var olan sistem, çocuk refahın ve esenliğin sağlanması amacından uzaklaşarak kolluk ve adli birimler açısından suçun açığa çıkması, sağlık kurumlarının "hastalık tedavisi", ASP açısından ise "Barınma hizmetinin verilmesi" ve " Aile yanına döndürme gayreti" 'ni taşıdığı izlenmektedir

Anahtar Kelimeler: Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM), Örselenme, Cinsel İstismar, Samsun, Vaka, Çocuk

[S-52]

Cinsel İstismar Mağduru Çocuk ve Ergene Çocuk İzlem Merkezi Kapsamında Yapılan Mesleki Müdahaleler: İzmir Çocuk İzlem Merkezi'ne başvuran bir mağdurenin İzlenmesi Süreci Hakkında Örnek Vaka Sunumu

Lokman Önsoy, Erden Dede, Canan Can, Özge İzdal
İzmir İli Kamu Hastaneleri Birliği Kuzey Bölgesi Genel Sekreterliği, Buca Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Çocuk izlem Merkezi

Çocuğun cinsel yönden istismarı suçu şüphesi nedeniyle İzmir Çocuk İzlem Merkezi'ne başvuran mağdure A.A.(15yaş 1 ay) ve babası B.A.'nın temel ihtiyaçları giderilmiş ve merkezimizde farklı odalarda muhafaza edilmesi sağlanmıştır. Mağdure ile yapılan ön görüşmeler, baba B.A. ile yapılan aile görüşmesi ve kolluk kuvvetleri tarafından temin edilen evraklardan edinilen bilgiler ışığında; mağdure A.A.'nın tek çocuk olduğu, annesinden ayrı yaşadığı, velayetinin babasında olduğu, Lise 1. sınıfa devam ettiği, iş yerinden erken dönen B.A.'nın kendi evine girdiğinde kızını ve kendi arkadaşı olan şüpheli şahsı uygunsuz bir biçimde gördüğü, şüpheli şahıs ile kavga ettiği ve şüpheliyi kolluk kuvvetlerine temin ederek merkezimize başvurduğu öğrenilmiştir.
Mağdure A.A. kendisiyle Adli Görüşmeci tarafından yapılan ilk görüşmede şüpheli şahsın kötü bir niyeti olmadığı yönünde savunmacı olmuş; sonrasında babasının bir arkadaşı olan şüpheli şahsın üç buçuk aydır, babasının iş günlerinde, bazı günler iki kez kendisiyle organ sokmak suretiyle ilişkiye girdiğini bildirmiştir. A.A. ile İzmir Cumhuriyet Savcılığı tarafından; Cumhuriyet Savcısı, müdafii avukat ve aile görüşmecisi nezaretinde, adli görüşmeci aracılığıyla bir adli görüşme yapılmış ve hakkında adli incelemeler başlatılmıştır. A.A.'nın sosyo-ekonomik durumu da göz önüne alınarak, gerekli incelemeler yapılana kadar bir kurumda muhafaza edilmesi sağlanmıştır. A.A.'nın rızası ve talebi doğrultusunda gerekli adli muayeneleri, psikiyatrik muayeneleri ve genel sağlık muayeneleri yapılmıştır. Bu olgu; istismar sürecinin başlaması ve sürmesi, mağdurenin şüpheliye karşı tutumu, ailedeki risk faktörleri, ailenin psiko-sosyal yapısı, mağdurenin adli görüşmeciye karşı tutumu ve yapılan mesleki müdahalenin güçlü ve sınırlı yanları bakımından ilgi çekicidir.

Anahtar Kelimeler: cinsel istismar, çocuk izlem merkezi, çocuk koruma kanunu, çocukla adli görüşme

[S-53]

Cinsel istismara maruz kalma öyküsüyle Çocuk İzlem Merkezi'ne başvuran çocuk olguların analizi

Şerife Tutar Güven[1], Ayşegül İşler[2], Zerrin Erkol[3]
[1]Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk İzlem Merkezi, Antalya
[2]Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Antalya
[3]Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı

Amaç: Çocuk istismarı konusu tüm dünyada gerek tıbbi, gerekse toplumsal açıdan giderek artan bir öneme sahiptir. Bu çalışmada cinsel istismara maruz kalma iddiası veya şüphesiyle Çocuk İzlem Merkezi'ne müracaat eden çocukların sosyo-demografik özelliklerinin, risk faktörlerinin, klinik özelliklerinin ve yaşadıkları güçlüklerin analizi ile çocuğa yönelik cinsel istismarın önlenmesine yönelik tedbirlerin tartışılması amaçlandı.
Yöntem: Tanımlayıcı ve olgu dosyalarından retrospektif olarak planlanan araştırmanın örneklemini Kasım 2012-Ocak 2014 tarihleri arasında Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk İzlem Merkezi'ne gelen 518 çocuktan, cinsel istismar öyküsü bulunan 443 çocuk oluşturdu. Araştırmacılar tarafından düzenlenen anket formu ile toplanan veriler; SPSS 18.0 paket programında sayı, yüzdelik dağılım ile analiz edildi. Hastane yönetiminden ve Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Etik Kurulu'ndan gerekli yasal izinler alındı.
BULGULAR: Olguların %90.3'u kadın, yaş aralığı 3-20, yaş ortalaması 14.00±2.93 idi. Hiç okula gitmeyen ve ilköğretimi terk edenlerin oranı %26, çalışanların oranı ise %17.8 bulundu. Çocukların; ağırlıklı olarak parçalanmış aile yapısına sahip olduğu (%38.5) ve ailenin aylık gelirinin 1000 TL'den az olduğu (%40.3) belirlendi. Çocukların; öz anne ve babası (%44.5), öz annesi (%18.3), gayri resmi eş ile beraber (%10.8) veya kurumda yaşadığı (%9.7) saptandı. Çocukların %37.5'inin madde kullandığı, bu maddelerin sigara (%18.7), sigara ve alkol (%4.5), sigara ve uyuşturucu (%3.6) olduğu, %27.5'inin bu maddeleri bir yıldan daha uzun süredir kullandığı saptandı. Çocukların maruz kaldığı istismar türlerinin; vaginal penetrasyon (%53.0), dokunma (%38.1), erken evlilik (%14.7), anal penetrasyon (%13.3), sözel (%9.7), cinsel içerikli konuşma (%9.0), teşhircilik (%6.8), pornografi (%5.4), oral seks (%5.0), fuhuş (%2.7) şeklinde olduğu, ayrıca gebelik (%19.6), doğum (%5.0) gibi nedenlerle çocuk izlem merkezine kabul edildiği belirlendi. İstismarcının mağdura yakınlığı incelendiğinde; sevgili (%25.1), yabancı kişi (%13.5), gayri resmi eş (%13.1), tanıdık/uzak akraba (%5.2), akran/arkadaş (%5.0) olduğu saptandı. Çocukların %66.6'sının bir aydan daha uzun süredir istismara uğradığı saptandı.
Sonuç: Çocuk istismarının ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerin yanı sıra önleyici ve tedavi edici müdahalelere de ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, Çocuğun cinsel istismarı, Çocuk yaşta evlilikler, Çocuk yaştaki gebelikler.

[S-54]

Çocuğa Yönelik Cinsel İstismar Olgularında Fizik Muayene Bulgularının Değerlendirilmesi

Nesime Yaycı, Sıtkı Tıplamaz, Abdulvehhab Beygirci, İlknur Kiraz
Marmara Üniversitesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı, İstanbul

Bu çalışmada, cinsel istismara uğradığı iddia edilen çocukların muayenesi ile saptanan fiziksel bulguların özelliklerini değerlendirmek amaçlanmıştır.

2012-2013 yıllarında Marmara Üniversitesi Pendik Hastanesi Çocuk Koruma Birimi'nde değerlendirilmesi tamamlanmış olan cinsel istismar olgularına ait dosyalar retrospektif olarak incelenip, fizik muayenesi yapılmış 121 olgu çalışma kapsamına alınmıştır.

Olguların 89'unun (%73.6) kız, 32'sinin (%26.4) erkek olduğu saptandı. Olguların cinsel istismara uğrama yaşı ortalama %12.7 bulundu. En küçüğünün 3, en büyüğünün 17 yaşında olduğu saptandı. Olguların 30'unun fizik muayenesi Hastanemiz Çocuk Koruma Birimi'nde yapıldı. Olgular, iddia edilen cinsel istismar olayı ile fizik muayeneye kadar geçen zaman açısından incelendiğinde 33'ünün (%27.3) ilk 3 gün, 9'unun (%7) 3-10 gün, 6'sının (%5) 10-30 gün içinde, 73'ünün (%60.3) de 30 günden sonra muayene edildiği tespit edildi.

Genital muayenesi yapılmış olan 82 olgunun 44'ünde (%54) herhangi bir bulguya rastlanmaz iken, patolojik bulgu saptanan 39 olgunun 35'inde hymen deflorasyonu saptanmıştır. Anal muayenesi yapılan 105 olgunun 83'ünde (%79) herhangi bir patolojik bulgu saptanmaz iken, patolojik bulgu saptanan 22 olgunun 15'inde anal fissür saptanmıştır.
Bu çalışma, cinsel istismara maruz kaldığı iddia edilen çocukların büyük bir bölümünün fizik muayenesinde herhangi bir bulguya rastlanmadığını göstermektedir. Bundan dolayı fizik muayenede herhangi bir bulgu saptanamaması iddia edilen cinsel istismar olayının gerçekleşmediği anlamına gelmemektedir.

Anahtar Kelimeler: anal muayene,cinsel istismar,fizik muayene, genital muayene

[S-55]

Çocuk cinsel istismar olgularının ruh sağlığı açısından değerlendirilmesinin 5237 sayılı yasadaki eski hali ve 6545 sayılı yasa ile yapılan yeni düzenleme kapsamında tartışılması

Bora Büken[1], Zerrin Erkol[2], Ferhan Kandemir[3], Erhan Büken[4]
[1]Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye; Adli Tıp Kurumu, Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Düzce, Türkiye
[2]Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu,Türkiye;Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Koruma Birimi, Antalya, Türkiye
[3]Adalet Bakanlığı, Adli Tıp Hakkari Şube Müdürlüğü, Hakkari, Türkiye
[4]Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

2005 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu (TCK)'nda, cinsel suç olaylarında ruhsal durumun da değerlendirilmesi gerekliliği dikkate alınarak "ruh sağlığının bozulması" durumunda cezanın artırılması öngörülmüştür. Bu yasal düzenleme kapsamında çocuklara yönelik basit nitelikli cinsel istismar suçlarında, TCK'nun 103/6. maddesine göre, 3 yıl olan hapis cezası alt sınırı, olgu hakkında ruh sağlığının bozulduğu yönünde rapor düzenlenmesi halinde 15 yıla çıkarılmış, yani ceza alt sınırı 12 yıl arttırılarak 5 katına ulaşmıştır. Anılan yasa yürürlüğe girdiği günden itibaren öngörülen cezanın alt sınırının ruh sağlığının bozulması raporu ile bu denli ağır şekilde artmasının hukuki yönden yanlış olduğu yönünde tartışmalar da başlamıştır. Ayrıca ruh sağlığını bozan psikiyatrik tabloların neler olduğu konusunda ortak bir görüş bulunmaması nedeniyle de uygulamaya yönelik sıkıntılar yaşanmıştır. Belirtilen nedenlerle tıp ve hukuk mesleği mensupları arasında ruh sağlığının bozulması kavramının mevcut halinin değiştirilmesi ya da kaldırılması gerektiği yönündeki görüşlerin sıklıkla dile getirildiği gözlenmiştir.
Sonuçta, 6545 sayılı kanun ile cinsel saldırı eylemi sonucunda mağdurda meydana gelen ruhsal zarar, cezalandırma aşamasında dikkate alınmamıştır.
Oysaki TCK'nun vücut dokunulmazlığına karşı suçlar bölümünde travmaya uğrayan mağdurun travmadan gördüğü zarar ön plana alınmış, ceza, zararın ağırlık derecesine göre tanımlanmıştır. Yeni yasal düzenlemede cinsel saldırı için başvurulan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ruhsal bulguların ağırlık derecesinin tanımlanması yoluyla ceza yargılamasına esas olabileceği düşünülmekle birlikte; cebir ve şiddetin eşlik etmediği cinsel istismar olgularında bu maddenin kullanılması mümkün bulunmayacaktır. Ayrıca, mevcut düzenleme hem mağdurda travmaya bağlı olarak oluşan ruhsal zararın tespiti, hem de mağdurun psikiyatrik destek alması olanağının sağlanması konusunda başka bir mağduriyete neden olacaktır.
TCK'nun 103. maddesindeki "ruh sağlığının bozulması" kavramının yasadan tamamen kaldırılmasının doğru olmadığı düşünülmektedir. Bu hususta çocuk cinsel istismar olguları konusunda deneyimli hukukçular ile Çocuk Psikiyatrisi ve Adli Tıp Uzmanı hekimlerden oluşturulacak bir komisyonun, çocuk hakları konusunda gelişmiş ülkelerdeki yasaları da incelemek suretiyle ilave bir yasal düzenleme getirmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocukların cinsel istismarı, Türk Ceza Kanunu, Ruh sağlığının bozulması kavramı.

[S-56]

Adalet sisteminde çocuğun korunmasının sağlanması açısından model sosyal inceleme raporunun uygulamada kullanılmasının gerekliliği

Cansu Türksever[1], Gökhan Oflaz[2]
[1]Hacı Muammer Koca HYBRM, Amasya
[2]Midyat Ağır Ceza Mahkemesi, Mardin

Çalışmanın temeli
Adalet sistemi içerisinde çocuğun korunabilmesi ve yüksek yararının öncelikli olarak değerlendirilmesi için suça sürüklenen çocuklar hakkında hazırlanması gereken sosyal inceleme raporunun (SİR'in) ülkemizde önemi kavranamamıştır. SİR, çoğunlukla sosyal hizmetin bilgi ve değerler bütününe dayandırılmadan hazırlanmaktadır. Bu eksikliği gidermek üzere üretilen Model SİR'in uygulamada kullanılmasının gerekliliği ve ancak bu şekilde çocuğu koruma işlevini gerçekleştirebileceği bu çalışmada ele alınarak incelenmektedir.
Çalışmanın amacı
Model SİR, değerlendirme bölümünde suçu, bireyi, aileyi, çevreyi, okul-iş ve arkadaş grubunu; müdahale bölümünde de değerlendirmedeki tüm bilgi, bulgu ve gözlemlere dayanılarak hazırlanan eylem planını kapsar. Bu çalışmada, çevresi içinde bireyi odak alan, sistem kuramına ve ekolojik yaklaşıma dayalı sosyal çalışma anlayışıyla örtüşen sosyal inceleme ile bütüncül müdahale çerçevesinde hareket etmeyi gerektiren müdahale planının kapsandığı Model SİR'in uygulamadaki etkisinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.
Tartışma
Model SİR sosyal çalışmacının mesleki rol ve sınırlılıkları kapsamında hazırlayabileceği formata sahiptir. Bu formatta hazırlanan raporun, çocuğa ceza getiren sisteme karşılık, mahkemelerde yargıçlara yol gösterebilme işlevine sahip olarak, uygulanacak müdahale planı çerçevesinde çocuğun yüksek yararının gözetildiği sonuçlara ulaşılabilmesi açısından araç olduğu görülmüştür.
Rapor hazırlanırken çocuğu suça yönelten tüm etmenlerin bir araya getirilerek bütüncül bir analizin yapabilmesi gerekir. Bunun için çevredeki kurum/kuruluşlar (hastane, emniyet gibi) çocuk veya ailesi gibi bilgi kaynaklarına erişme noktasında, bu kaynakların sosyal çalışmacıya bilgi vermek istememesi Model SİR'in hazırlanmasında önemli engellerden biridir.
Raporun hazırlanması yaklaşık 1 aylık süre gerektirmektedir. Süreç içerisinde yargıçla bilgi paylaşımında bulunulduğunda, sosyal çalışmacı ve yargıcın ortak hareket ederek çocuk için ideal kararın verilmesine katkı sağladığı görülmüştür.
Sonuç
Adalet sisteminde çocuğun korunmasının sağlanabilmesi için Model SİR formatının ülkemizde standartlaştırılarak uygulamada kullanılması gerekmektedir. SİR'in gerçek anlamda hazırlanabilmesi için sosyal çalışmacılar mesleğini doğru tanıtabilmeli, mesleki rol, sorumluluk ve sınırlılıklar konusunda bilgi temeline sahip olmalıdır. Daha da önemlisi, çocuğun korunabilmesi açısından Model SİR'i de kapsayan politikaların uluslararası kurallar çerçevesinde geliştirilebilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Suça Sürüklenen Çocuk, Sosyal Hizmet, Sosyal İnceleme Raporu, Model SİR

[S-57]

Suça sürüklenen çocuklar: bilirkişi sıfatıyla hazırlanan sosyal inceleme raporlarının analizi

Kasım Karataş[1], Hicran Ayaz[2]
1Hacettepe üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi sosyal hizmet bölümü öğretim üyesi
[2]Polatlı duatepe devlet hastanesi sosyal hizmet uzmanı

Bu çalışmada, 2012 - 2014 yılları arasında Ankara Polatlı Sulh Ceza ve Asliye Ceza Mahkemelerinde, Çocuk Mahkemesi sıfatıyla görülen davalarda, suça sürüklenen çocuklar hakkında düzenlenen sosyal inceleme raporlarının analizi yapılmıştır.
Suça sürüklenen çocukların çoğunluğu 16-17 aralığındadır. Çocuklardan %54,3'ü okula devam etmezken, okula devam eden çocukların da ders başarıları düşük; okula devamsızlıkları yüksek bulunmuştur.
Okula devam etmeyen çocukların yarıya yakını çalışmaktadır. Çocuklar genelde tarım işçiliği, oto sanayinde çıraklık, kalfalık ve değişik vasıfsız işlerde çalışmaktadırlar.
Çocukların annelerinin % 30'u hiç okula gitmemiştir. Anne, babaların büyük çoğunluğu ilkokul mezunudur. Sosyal inceleme yapılan hanelerin %49'unda çocuk işçi bulunmaktadır.
Özellikle birden fazla suça karışan çocukların daha çok parçalanmış ailelerden geldikleri anlaşılmaktadır. Suça sürüklenen çocukların yarıya yakınının ailesinde parçalanma olduğu, ayrıca bu çocuklardan %17'sinin sokakta, kurumda ya da cezaevinde oldukları görülmüştür. Suça sürüklenmede parçalanmış aile, tek ebeveynli aile olgularının önemli bir etkisi olduğu anlaşılmaktadır. Belirtilen nedenler çocuğun korunması, kollanması ve denetiminde eksiklik ortaya çıkarmaktadır.
Çocukların karıştıkları suçların niteliğinin büyük oranlarda hırsızlık ve basit yaralama olarak belirlendiği, tekrar suç işleyen %20'lik grupta da aynı şekilde hırsızlık suçunun yoğun olduğu, bu grupta madde kullanımının fazla olduğu ayrıca kendine ve aileye yönelik zarar verme davranışlarının yoğun olarak bu çocuklarda görüldüğü anlaşılmıştır.
Ailelerin yarısı, kendi durumlarını ekonomik olarak zayıf, %30'u da orta olarak değerlendirmektedir. Sadece % 15'i ekonomik sorunu olmadığını beyan etmiştir. Çocukların yarısı, alt sosyo - ekonomik düzeyde (SED) ailelerin oturdukları mahallelerde yaşamaktadırlar. Karıştıkları suçlara sosyal çevrenin ve arkadaş çevresinin etkisi yüksek bulunmuştur.
Ailelerin çocuk yetiştirmede yetkinliklerinin yetersiz olduğu, özellikle babaların çocuklarla olan iletişimlerinin zayıf olduğu, çocukların % 80'ninin serbest zamanlarını arkadaşlarıyla ve internet kafelerde değerlendirdikleri de bir başka bulgudur.
Sonuç olarak çocukların suça sürüklenmesinde ailenin sosyo - ekonomik ve kültürel düzeylerinin, parçalanmış aile yapısının, anne ve babaların çocukları koruma, kollama ve yönlendirme konusundaki bilgi - beceri eksikliğinin, yaşanılan sosyal çevrenin ve arkadaş gruplarının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: çocuki aile, sosyal çevre, suça sürüklenen çocuklar, güvenlik tedbirleri, çocuk adalet sistemi

[S-58]
Çocuk Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Çocuklarla İnfaz Koruma Memurları Arasında Yaşanan İletişimin Değerlendirilmesi

Aygül Nalbant[1], Yasemin Akman Karabeyoğyu[2]
[1]Adalet Bakanlığı
[2]Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Bu çalışmada hükümlü veya tutuklu olan çocuklarla infaz koruma memurları arasında yaşanan iletişimin niteliği ve çatışma alanlar incelenmiştir. Çalışmada Ankara Çocuk Eğitimevi'nde görevli yedi ve Ankara Sincan Çocuk ve Gençlik Ceza İnfaz Kurumu'ndan sekiz infaz koruma memuru ile odak grup çalışmaları yapılmıştır. Gruplarda memurların yaşadıkları sıkıntılar, sorunları çözmekte kullandıkları yöntemler ve yaşadıkları sorunlar belirlenmiştir.

Çocukların memurlarla ilişkilerini nasıl tanımladıkları, onları nasıl algıladıkları ve yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla bireysel görüşmeler yapılmıştır. Ankara Çocuk Eğitimevi'nden sekiz, Ankara Sincan Çocuk ve Gençlik Ceza İnfaz Kurumu'ndan 22 çocukla görüşme yapılmıştır. Görüşmelerden çocuklarla sürdürülen çalışmalarda karşılaşılan sorunlarla ilgili bir anket geliştirilmiş ve 733 infaz koruma memuruna uygulanmıştır.

Memurların, çocukların yasak olan isteklerini bıkmadan usanmadan tekrarlamaları, sözel şiddete başvurmaları, saldırganlaşmaları, meydan okumaları, kendini kesme veya eşyalara zarar verme davranışları, kurum koşullarının elverişsizliği, tekrar tekrar suç işleyip gelmeleri nedeniyle sorun yaşadıkları, çocukların kurumda çalışan diğer personelden daha çok memurlarla iletişim kurdukları, iletişimde zorlandıkları, onlarla nasıl konuşacaklarını bilemediklerini ve iletişim konusunda bilgi almalarının gerektiği belirlenmiştir.

Çocuklarla yapılan görüşmelerde; kuruma ilk geldiklerinde infaz ve koruma memurlarının çocuklara iyi davrandıkları, bazen baba, ağabey gibi oldukları, sorun çıkaran olduğunda kötü davrandıkları, kendilerini anlatamadıklarından kendilerine ve eşyalara zarar verdikleri, hiç kimseye güvenmedikleri, ayrım yapıldığına inandıkları, bazı çocukların daha fazla sözünün geçtiği, bazı memurların daha iyi davrandığı, kendilerini dinledikleri, kötü haber aldıklarında içlerinin sıkıldığı, canlarının bir şey yapmak istemediği, bazı memurların bu durumu anlamadığı, bazılarının dinleyip nasihatler verdiğini ve bazen de kötü muamele gördüklerini belirtmişlerdir. Çocuklar ile memurlar arasında güvenliğin sağlanması dışında bir iletişimin var olduğu, bu iletişimde karşılıklı sorunlar yaşandığı, memurların, çocuklarla iletişim kurmakta, kendilerini ifade etmekte zorlandıkları, çocuklarla sorun yaşadıklarında kullandıkları çözüm yöntemlerinin etkili olmadığını düşündükleri ve bunun sonucunda da çaresizlik yaşadıkları, benzer iletişim sorunları çocukların da dile getirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suça sürüklenen çocuklar, infaz koruma memurları, iletişim, çatışma

[S-59]
5395 sayılı çocuk koruma kanuna göre verilen koruyucu ve önleyici tedbirlerden sağlık tedbirinin çocuklar üzerine etkisi

Zülfiye Dolu
İSTANBUL HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ, RUH SAĞLIĞI PROGRAMLARI ŞUBESİ,İSTANBUL

Dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; eğitim, sağlık, yaşama, barınma; fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi haklarının hepsini birden tanımlayan çocuk hakları vardır. Bu evrensel bir kavramdır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre "Ulusal yasalarca daha genç bir yaşta reşit sayılma hariç, 18 yaşın altındaki her insan çocuk sayılır" ve sözleşme çocukların yaşama, korunma, gelişim ve katılım haklarını güvence altına almaktadır. Çocuklar, herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmaksızın, eşit olarak ve doğuştan bu haklara sahiptir.
Türkiye'de 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu (Ç.K.K) 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir. Bu kanuna göre çocuğun menfaati ve gelişmesi tehlikeye düştüğü takdirde, anne ve baba duruma çare bulamazlarsa, çocuğun korunmasını sağlamak amacıyla hakim, Ç.K.K'nın 5. maddesine göre çocuk hakkında koruyucu ve önleyici tedbirler alır. Bu tedbirler;
Danışmanlık tedbiri
Eğitim tedbiri
Bakım tedbiri
Sağlık tedbiri
Barınma tedbiri
Sağlık tedbiri; Çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici veya sürekli tıbbi bakım ve rehabilitasyonu ile madde bağımlısı olanların tedavilerinin yapılmasına yönelik tedbirdir. Sağlık tedbiri uygulaması Halk Sağlığı Müdürlükleri tarafından yerine getirilmektedir.
Çocuk Koruma Kanununda (Ç.K.K) yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlerinden biri olan sağlık tedbir kararlarının uygulanma sürecinde uygulayan kurumların karşılaştıkları sorunlar ve eksiklikler saptanarak sağlık tedbiri kararının çocuk üzerinde nasıl bir etki yarattığının tespit edilmesi üzerine bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışma; İstanbul Halk Sağlığı Müdürlüğü Ruh Sağlığı Programları Şubesine Mahkeme ve Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerinden gelen kararlardan oluşturulmuştur. Toplam 14 klasör olan sağlık tedbiri kararlarından rastgele kura yöntemiyle 4 tane klasör seçilmiştir. Toplam 106 vakanın analiz çalışmaları devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk koruma kanunu, çocuk istismar ve ihmali, koruyucu ve önleyici tedbirler,sağlık tedbiri

[S-60]
5395 Sayılı Kanun Kapsamındaki Koruyucu ve Destekleyici Tedbirlerin Uygulanmasında Yaşanılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Mehmet Hakan Erdoğan
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Ankara İl Müdürlüğü Altındağ Sosyal Hizmet Merkezi Sosyal Hizmet Uzmanı

Özet

Türkiye'de, 2005 yılında kabul edilen Çocuk Koruma Kanunu'nun amacı; korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasının, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kanun'un "Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler" başlığını taşıyan 5. maddesinde korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocuklara verilecek danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma tedbiri düzenlenmiştir. Koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanması görev ve sorumluluğu, çeşitli kurumlara verilmiştir. Bu tedbirlerin uygulanmasındaki görevlerin önemli kısmı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Mahkemece verilen tedbir kararlarında kararın niteliğinin belirtilmemesi, tedbir kararlarına uyulmaması durumunda yaptırımların bulunmaması, sağlık tedbirlerinde giderlerin karşılanmasında yaşanılan güçlükler, bakım tedbirini yerine getirecek kuruluşların hizmetin niteliğine uygun standartlarda düzenlenmemesi, tedbir kararlarında zaman kaybına yol açan bürokratik yazışmaların yoğunluğu, eğitim kararı verilmiş yaşı büyük çocukların yararlandırılacakları eğitim programlarının olmaması, ülke genelinde tedbir kararlarının uygulamasının takip edileceği kayıt sisteminin bulunmaması, tedbirlerin uygulanmasında kurumlararası eşgüdüm ve işbirliğinde yaşanan güçlükler, koruyucu ve önleyici tedbirlerin uygulanmasında yaşanan sorunlar arasında yer almaktadır.

Bu bildiride, 2005 yılında kabul edilen Çocuk Korunma Kanununun uygulanması sürecinde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri, örnek vaka sunumları çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Koruma Kanunu,Koruyucu Önleyici Tedbirler, Çözüm Önerileri

[S-61]
Parçalanmış Ailelerde Ebeveyn Yabancılaştırma Sendromunun Değerlendirilmesi

Aygül Nalbant
Adalet Bakanlığı

Bu çalışmada aile mahkemesine boşanma, velayet, şahsi ilişki gibi konularda başvuran ailelerde çocuk ile anne baba arasında kurulan ilişkide yaşanan sorunlar ve ebeveyn yabancılaştırılması incelemiştir.
Boşanm, velayet veya şahsi ilişki gibi davaların 4787 esas sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usulleri Kanunu ile özel ve uzmanlaşmış mahkemeler tarafından ele alınmaları sağlanmış ve mahkemelerde psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve pedagog görevlendirilmeye başlanmıştır. Uzmanlar tarafından boşanma, velayet, şahsi ilişki, evlenme izni ve ailenin korunması ve kadına yönelik şiddet ile ilgili incelemeler yapılmaktadır.
Türkiye'de evlenme, ritüelleri ile önemini sürdüren bir kurum olmakla birlikte değişen değerler, bireysel ihtiyaçlar ve değerlerin önem kazanması, ülkenin geçirdiği hızlı sosyo ekonomik ve kültürel değişimler, erkek ve kadın rollerindeki sorunlar, çocuklarla ilişkiler ailede yaşanan problemleri artırmaktadır. Mahkemede uzmanların çalışmaya başlaması ile birlikte bu süreç ayrıntılı olarak incelenmeye başlanmıştır.
Boşanma travmatik sonuçları olan bir süreç olmakla birlikte bundan en çok çocuklar etkilenmektedir. Bu çalışmada Ankara 10. Aile Mahkemesinde görülen 25 dava dosyasının içerik analizi yapılmıştır.
Araştırma bulgularında anne babanın çocuğu boşanmanın bir parçası getirdiği, çocuğun ebeveynlerle ilişkisinin olumsuz etkilendiği, ebeveynlerden birine yabancılaştırıldığı, anne ya da babaya gösterilmediği, akrabaları ile ilişkisini sınırlandırıldığı, çocuğun yaşamsal hakkı olan ve ulusal ve uluslararası mevzuatla koruma altına alınan yakınlarını tanıma ve iletişim kurma hakkının sınırlandırıldığı ve çocuğa ve buna maruz kalan diğer yakınlarına yönelik psikolojik ve fiziksel şiddet uygulandığı görülmüştür. Çalışmada anne babanın çocuklarını boşanmanın tarafı haline getirdikleri, kendi aralarındaki hesaplaşmaları çocuklarının üzerinden gördükleri, boşanma aşamasında çocuğa bakan ebeveynin ayrı olan ebeveyn ile çocuk arasındaki ilişkiyi bozucu davranarak ilişkinin kesilmesine yol açtığı belirlenmiştir.
Uzmanlar tarafından yapılan incelemelerin ortaya çıkardığı önemli bir sonuç da ailelere ve çocuklara yönelik sistemli psiko-sosyal destek hizmetlerin yetersiz olduğudur. Aileler mahkemeler tarafından danışma alabilecekleri kurumlara yönlendirilseler bile gitmemektedirler. Bu nedenle danışma hizmetleri alma zorunluluğunun getirilebilmesi için hukuki düzenlemelerin gerçekleştirilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: boşanma, velayet, şahsi ilişki, ebeveyn yabancılaştırma sendromu boşanmada anne baba çocuk ilişkisi

[S-62]
18 Yaş Altı İntihar Vakalarının İzlemi ve Takibi İçin Yapılabilecekler

Emrah Pakman
İzmir İli Güney Bölgesi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği Tıbbi Sosyal Hizmet,Hasta ve Çalışan Hakları Birimi

Çocuk ve ergenler arasındaki intihar girişimleri tüm toplumlar için önemli bir sağlık sorunu haline gelmektedir. Yapılan bazı çalışmalarda ergenlerin %7-10'unun intihar girişiminde bulunduğu ve bunların yaklaşık %2-3'ünün tıbbi bakım aldığı,%50'den azının acil servislerde görüldükten sonra psikoterapiye gönderildiği ve tedaviye başlananların çoğunun tedavilerini tamamlamadığı saptanmıştır. Gökçen ve Köylü tarafından yapılan çalışmada Ocak 2009-Ocak 2010 tarihleri arasında Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Servisine başvurup 'İntihar Girişimleri Kayıt Formu' doldurulan 18 yaş ve altı 121 olgu değerlendirilmiş; olgulardan 38'i gece gelmeleri sebebiyle Psikososyal Destek Biriminde görevli psikologlarca değerlendirilememiş, 83'ü ise görüşme yapılarak Psikiyatri ve Çocuk Psikiyatri polikliniklerine yönlendirilmiştir. Yönlendirilen 83 kişiden sadece 36'sının yönlendirilen hekimlere başvurduğu saptanmıştır.
18 yaş altı intihar vakalarının yeterli psikiyatrik destek almadığı görülmektedir.Gerek intihar teşebbüsünden sonra tıbbi tedaviye başvuru yapılması, gerekse çocuğun veya ergenin uzun dönemli psikolojik ve sosyal takibinin gerçekleştirilmesinde bireysel, ailevi ve kurumlararası işbirliği eksikliğinden kaynaklanan sorunlardan dolayı çocuk veya ergen ruh sağlığı açısından tam bir iyilik haline kavuşturulamamaktadır.Bu çalışmada çocuk ve ergen intiharlarında kurumlararası işbirliğinden kaynaklanan sorunlar irdelenerek, getirilecek çözüm önerileri ile sistemin daha yararlı hale getirilimesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: intihar girişimi, kurumlararası sorunlar, çocuk, ergen

[S-63]
Arada kalan çocuklara Adli Tıp yönünden yaklaşım: olgu sunumu

Fatmagül Aslan[1], Nimet Özbek[2], Zerrin Erkol[3], Bora Büken[4]
[1]Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, Antalya
[2]Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Ankara
[3]Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu
[4]Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce

Amaç: Arada kalan çocuk kavramı; boşanmış ebeveynlerde, gerek velayet kendisine bırakılmış, gerekse bırakılmamış ebeveyn tarafından çocuğa her türlü şiddetin uygulanmasını ifade etmektedir. Hukuksal açıdan bakıldığında boşanma; evlilik sözleşmesinin ve karı kocalık durumunun sona ermesidir. Ruhsal açıdan bakıldığında ise, yanlış davranışların eşlik ettiği bir boşanma olayının tüm aile üyelerinin etkilendiği bir travmaya dönüştüğü görülmektedir. Boşanmış bir anne babanın; çocuğu diğer ebeveynden soğutmak, velayetini üzerine almak gibi amaçlarla gösterdiği şiddet niteliğindeki davranışlar, çocuğun arada kalmasına neden olmaktadır. Sonuçta çocuklar, boşanma olayından en çok etkilenen aile bireyleri olarak karşımıza çıkmaktadır.
Çalışmada anne babası boşanmış olan arada kalmış çocuk olgusu sunularak çözüm önerilerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

OLGU: Babası tarafından "annenin çocuğa fiziksel şiddet uyguladığı" iddiası ile Acil Servis'e müracaat ettirilen 10 yaşındaki kız çocuğunun muayenesinde; sağ uyluk yan yüz üst kısımda 2 cm ve 1 cm çaplı, sol uyluk arka yüz üst kısımda 2 cm çaplı, sol uyluk yan yüz orta kısımda 1 cm çaplı eski ekimoz saptandığı kayıtlıydı. Küçüğün iki gün sonra Adli Tıp Polikliniği'nde yapılan muayenesinde; belirtilen ekimozların sarı-yeşil renkte olduğu, ayrıca sağ gluteal bölgede 8 cm çaplı mor renkli ekimoz bulunduğu görüldü.
İki gün sonra annesi tarafından "babasının çocuğa fiziksel şiddet uyguladığı" iddiası ile tekrar getirildiğinde ise; belirtilen travmatik bulguların dışında sol omuz ve sol skapular bölge dış yanda, yuvarlak görünümde, çevresinde diş izleri ve kırmızı renkte ekimoz bulunan, ortası soluk, insan ısırması ile oluşabilecek nitelikte lezyon tespit edildi. Ayrıca uyluk bölgesi ile gluteal bölgedeki ekimozların sarı-yeşil renk aldığı saptandı.
Çocuk ifadesinde annesinin kendisini terlik ile dövdüğünü, babasının da kolunu şaka amaçlı, sevmek için ısırdığını, ancak canını yakmadığını, bu ısırmanın kötü dokunma niteliğinde olmadığını ifade etti. Anne-baba Psikiyatri polikliniğine, çocuk ise Çocuk Psikiyatrisi polikliniğine yönlendirildi.

Tartışma: Sunulan olgu, boşanma sonrasında ebeveyn ve çocuk/ların psikiyatrik ve sosyal yardım almalarının önemini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İstismarı, Boşanma, Velayet, Çocuğun Koruma Hakkı.

[S-64]
Research of teacher's roles during young children's play

Merve Köse
Department of Undergraduate Preschool Education,
Okan University, İstanbul, Turkey

Play is a very important process, because it is natural, it reflects children's points of views that are different from adults and it supports children's whole development. There is a debate that how teachers should involve in children's play process and what roles that teachers should take during children's play. In order to assess these controversial questions, I applied a qualitative study that is consisted of three observations of young children's play in a formal early childhood education center in İstanbul (The Early Childhood Education Center of Boğaziçi University) and I did a semi-structured interview with the observed class's teacher. After analysis of collected data, I reach the conclusion that there are certain cases that teacher involve in or intervene to children's play. From the observations and interview, the teacher generally involves in children's play to make contribution to children's whole development and intervenes to children's play to solve problems that s/he perceives as problematic and harmful for children's security.

Keywords: Play, teachers' roles during play, young children's play.

[S-65]
Subliminal mesajlar ve çocukların geleceği

Kübra Düzyurt
hacettepe üniversitesi, sosyal hizmet bölümü ana bilim dalı,
Ankara

Hayal dünyalarının çok zengin olduğu ve bunu doyurmaya çalıştıkları yaşlarda çocuklar çizgi film ve reklamlara ayrı bir zevk ve heyecan duyarlar. Çizgi filmler hem bu ihtiyacı gidermek hem de çocuklara keyifli dakikalar geçirmek için özel ve vezgeçilmez programlardır. Fakat ne yazık ki televizyon, internet gibi reklam ve çizgi filmler de çocuklara hem olumlu hem de olumsuz mesaj vermektedir. Subliminal mesaj dediğimiz bu mesaj; başka bir objenin içine gömülü olan bir işaret ya da mesajdır. Subliminal mesajlar çocukların şuur altına gönderdikleri uyarıcılarla sistematik bir şekilde tekrarlanarak çocukların bu uyarıcılara karşı pasif kalmasını ve sanki hipnoz edilmiş gibi harfiyen uymalarını sağlamaktadır.
Bilinç altını hedef alan bu uyaranlar sadece çizgi filmlerde değil müziklerde, reklamlarda, billboardlarda, filmlerde yasal olmayan bir şekilde kullanılmaktadır. Yararlı zannettiğimiz bütün bu görüntüler çocukların şuur altına hapsolmakta ve en ciddi yaş aralığında (0-7) mutlak unutmanın da olmadığı bilgisi ile hayat boyu yaşamında var olmakta ve en umulmadık zamanlarda ortaya çıkmaktadır. Dünyada yaklaşık 55 ülkede subliminal mesajlar yasaklanmış durumda fakat çoğu kağıt üzerinde. Ülkemizde de 15 Şubat 2011 tarihinde kabul edilen 6112 Sayılı kanun gereği ticari iletişimde bilinçaltı teknikleri kullanılamaz. Fakat ne yazık ki bu karar diğer bazı ülkelerde ki gibi sadece kâğıt üzerinde kalmıştır.
Subliminal mesajların tehdidi ortadadır. Ve yıkımları çeşitli hasarlara yol açmaktadır. Ekonomik yetersizliğin, yoksulluğun olduğu bir çevrede nasıl ki suç oranları artıyorsa Subliminal mesajlara maruz kalan çocuklarda intihar, ahlaki dejenerasyon, hırsızlık, yabancılaşma vb. gibi önemli sayabileceğimiz olgular yaşamakta ve bunlar çocuk bilinç altını etkileyen uyaranlar sayesinde olmaktadır.
Subliminal mesajlar için yapılacak önlemler belli derece de ortadadır. Önemli olan çocuk hastalandıktan sonra ilaç vermek ya da önlem almak değil, hastalanmadan önlemini almaktır. Toplumun ve özellikle de aileler farkındalığın gelişmesine yönelik film, reklam ve özellikle çizgi filmlerde seçici, eleyici davranışlarda bulunmalı ve dikkatli olması gerekmekte ve aileler Subliminal mesajlara yönelik oluşturdukları farkındalıkları çocuklara bir eğitici rolü üstlenerek aktarması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: subliminal mesajlar, çocuk, çizgi film ve reklam

[S-66]
Çocukların Duygusal İstismarına Karşı Mücadelede Duygu Düzenleme Programlarının Katkısı

Duygu Dinçer
Marmara Üniversitesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, İstanbul

Duygu düzenleme duyguların arttırılması, azaltılması ya da olduğu gibi sürdürülmesi yoluyla gerçekleşen, sosyokültürel bağlamda şekillenen ve kişilerarası ilişkilerde son derece önemli rol oynayan bir süreçtir. Duyguların farkında olmayı, onları anlamayı, adlandırmayı, yönetmeyi, dengede tutabilmeyi ve üzerlerinde değişiklik yapabilmeyi kapsamaktadır. Yapılan araştırmalar, aile içinde duygusal istismara maruz kalan çocukların duygu düzenleme güçlükleri yaşadıklarını göstermektedir. Bu çalışmanın amacı ebeveynlere ve çocuklara yönelik duygu düzenleme programlarının, çocukların duygusal istismarına karşı mücadelede nasıl rol oynayabileceğini incelemektir. Çalışmada ilgili alanyazın taranarak (1) duygusal istismarın çocukların duygu düzenleme becerilerini ne yönde etkilediği, (2) ebeveynlerin duygu düzenleme güçlüklerinin çocuğa yönelik duygusal istismarın ortaya çıkışında nasıl rol oynadığı, (3) ebeveynlere ve çocuklara yönelik duygu düzenleme becerilerini geliştirme programlarının duygusal istismara karşı mücadeleye nasıl katkıda bulunacağı tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Duygu düzenleme, duygusal istismar, aile

[S-67]
Ebeveyn şiddeti ve çocuk yetiştirme stilleri ergenin reaktif ve proaktif saldırganlığını yordar mı?

Gamze Er, Serap Akgün
Mersin Üniversitesi, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Mersin

Bu araştırmanın amacı ergenlerin reaktif ve proaktif saldırganlık eğilimlerinin bilişsel ve duygusal empati, anne ve baba tarafından uygulanan şiddet, anne kabul/ilgi, anne sıkı denetim/kontrol, baba kabul/ilgi ve baba sıkı denetim/kontrol değişkenleri tarafından ne derece yordandığını test etmekti. Araştırmanın bir diğer amacı ise ergenlerin empati ve saldırganlık eğilimlerinin cinsiyete ve dört farklı ebeveyn stiline (otoriter, açıklayıcı/otoriter, izin verici/şımartan, izin verici/ihmalkar) bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını incelemekti. İkiyüz yetmiş biri kız, 271'i erkek olmak üzere toplam 542 öğrenci çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Öğrencilere Temel Empati Ölçeği, Reaktif ve Proaktif Saldırganlık Ölçeği, Çocuk Yetiştirme Stilleri Ölçeği ve Ebeveyn Şiddeti Ölçeği uygulanmıştır.
Ergenlik dönemindeki öğrencilerde empati düzeyinin, algılanan çocuk yetiştirme stillerinin ve ebeveyn şiddetinin ergenlerin reaktif ve proaktif saldırganlık eğilimlerini yordayıp yordamadığını test etmek amacıyla verilere iki ayrı hiyerarşik regresyon analizi uygulanmıştır. Bulgular, ebeveynlerinden şiddet gören çocukların reaktif ve proaktif saldırganlık eğilimlerinin akranlarına kıyasla daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca, annesinin sıkı denetim ve kontrol düzeyini yüksek olarak algılayan ergenlerin reaktif saldırganlık eğilimlerinin yüksek olduğu, annesinin kabul ve ilgi düzeyini yüksek olarak algılayan ergenlerin ise proaktif saldırganlık eğilimlerinin düşük olduğu bulunmuştur.
Cinsiyet ve çocuk yetiştirme stillerine bağlı olarak ergenlerin bilişsel empati, duygusal empati, reaktif saldırganlık ve proaktif saldırganlık eğilimlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla verilere iki ayrı 2 (cinsiyet) x 4 (çocuk yetiştirme stilleri) çok değişkenli varyans analizi uygulanmıştır. Varyans analizi sonuçlarına göre, kızların hem bilişsel empati hem de duygusal empati eğilimlerinin erkeklerden daha yüksek olduğu, erkeklerin ise proaktif saldırganlık eğilimlerinin kızlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca, otoriter anne ve babaların çocuklarının reaktif ve proaktif saldırganlık eğilimlerinin diğer ebeveyn stillerine sahip anne ve babaların çocuklarına kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: bilişsel ve duygusal empati, çocuk yetiştirme stilleri, ebeveyn şiddeti, reaktif ve proaktif saldırganlık

[S-68]
Ergenlerde akran zorbalığı, psikolojik belirtileri ve zorbalıkla baş etme tutumlarının incelenmesi

Zeynep Çağırgan[1], Seda Bayraktar[2]
[1]Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Kurum, Uzm. Rehber Öğretmen ve Psikolojik Danışman, İstanbul.
[2]Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Yrd.Doç.Dr., Antalya.

Bu çalışmada 9. ve 10. Sınıf öğrencilerinde akran zorbalığı rollerinin genel dağılımı ve akran zorbalığı rollerinin sosyo-demografik değişkenlere, psikolojik belirtilere ve zorbalıkla baş etme yöntemlerine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin inceleme yapmak amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni İstanbul ili Esenyurt, Başakşehir, Beylikdüzü ve Avcılar ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerin 9. ve 10. Sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini, bir çok programlı lise, dört anadolu lisesi, üç teknik ve endüstri meslek lisesi, bir kız meslek lisesi ve bir sağlık meslek lisesinde öğrenim gören, toplam 555 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada analize 536 öğrencinin verisi katılmıştır.
Çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel bilgi formu, Akran Zorbalığı Kurbanları Belirleme Ölçeği, Akran Zorbaları Belirleme Ölçeği, Kısa Semptom Envanteri, Zorbalıkla Baş Etme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel çözümlemeleri, SPSS (Sosyal Bilimler için İstatistik Programı) 21 paket programı ile yapılmıştır.
Araştırmadan elde edilen bulgular; araştırmaya katılan öğrencilerin 49'unun kurban, 36'sının zorba, 29'unun zorba/kurban ve 422'sinin katılmayanlar (zorba, kurban ve zorba/kurban dışında kalanlar) olmak üzere toplam 536 kişiden oluştuğu bulunmuştur. Ergenlerde farklı zorbalık rolleri cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerde daha yüksek saptanmıştır. Ergenlerde farklı zorbalık rolleri aileden destek alma değişkenine göre zorba/kurban grubu ile katılmayanlar grubu arasında farklılaştığı ve bu farklılığın katılmayanlar grubunda yer alanların lehine gerçekleştiği saptanmıştır. Ergenlerde akran zorbalığı rolleri ile Kısa Semptom Envanteri alt ölçeklerinden hostilite, kaygı, depresyon, olumsuz benlik ve somatizasyon puanlarına ilişkin sonuçlar açısından katılmayanlar grubunda yer alanlar ile kurban grubu, zorba grubu ve zorba/kurban grupları arasında farklılaştığı belirlenmiştir. Ergenlerde akran zorbalığı rolleri ile Zorbalıkla Baş Etme Tutumları Ölçeği alt ölçeklerinden zorbalığın engellenmesi bilincine, zorbalığa karşı durma bilincine, zorbalığı bildirme bilincine, yardım isteme bilincine, savunma bilincine ve tepkisiz kalmama bilincine ilişkin sonuçlar açısından zorba grubu, kurban grubu, zorba/kurban ve katılmayanlar grupları arasında çeşitli şekilde farklılaştığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular ışığında akran zorbalığını önlemenin çok disiplinli bir çalışma gerektirdiği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, Ergenlik, Zorbalıkla Baş Etme.

[S-69]
Ergenlerde siber zorbalık ve siber mağduriyet ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi

Zahide Dalmaç[1], Seda Bayraktar[2]
[1]Özel Eğitim Merkezi, Uzm. Psikolog, İstanbul.
[2]Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Yrd. Doç.Dr., Antalya.

Bu araştırmanın amacı, ergenlerde siber zorbalık ve siber mağduriyetle ile ilişkili olduğu düşünülen sosyo-demografik değişkenlerin, internet kullanımı ile ilişkili değişkenlerin, sürekli öfke ve öfke ifade tarzlarının, stres ile başa çıkma tarzlarının ve boyun eğici davranış değişkenlerinin etkisini incelemektir. Çalışma, İstanbul'da bulunan bir (1) Teknik Meslek Lisesi, bir (1) Endüstri Meslek Lisesi ve bir (1) Anadolu Lisesi kurumlarına devam eden 506 öğrenci üzerinde kolayda örnekleme yoluyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu, Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları Ölçeği, Stres ile Başa Çıkma Tarzları Ölçeği ve Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği, Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyet Ölçeği kullanılmıştır.

Elde edilen bulgulara doğrultusunda, cinsiyete göre siber zorbalık puanları açısından erkekler ve kızlar arasında erkeklerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Siber zorbalık ölçeği puanları açısından 11. sınıfta okuyan öğrencilerin Siber mağduriyet puanları açısından 10. sınıfta okuyan öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Siber zorbalık ölçeği puanları açısından babası üniversite mezunu olan öğrencilerin lehine anlamlı bir fark vardır. Siber mağduriyet puanları açısından okul başarısı düşük olan bireylerin lehine anlamlı bir farklılık bulunurken; Bireylerin bilgisayar oyunu oynayıp oynamamasına göre siber zorbalık ölçeği puanları açısından oynayan öğrenciler ve oynamayan öğrenciler arasında bilgisayar oyunu oynayan bireylerin lehine anlamlı bir fark mevcuttur. Stres ile Başa Çıkma Tarzları Ölçeğinin alt ölçeklerinden aktif planlama, yeniden yapılandırma, Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları Ölçeğinin alt ölçeklerinden sürekli öfke ve öfkenin dışavurumu ile siber zorbalık arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Siber Mağduriyet değişkeni ile Stres ile Başa Çıkma Tarzları Ölçeği alt ölçeklerinden kaçma soyutlama duygusal yaklaşım, yeniden yapılandırma, Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları Ölçeği alt ölçeklerinden sürekli öfke ve öfkenin içe vurumu ve dışavurumu arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu araştırma sonucunda siber zorbalık davranışları, bu davranışların sebep ve sonuçları, siber mağdurların yaşadığı sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileriyle ilgili kişilere yönelik ilgili bilgilendirici çalışmaların yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: siber zorbalık, siber mağduriyet.

BİLDİRİ ÖZETLERİ
POSTER SUNUMLAR

POSTER SUNUMLARI

[P-01]
Çocuk evinde kalan çocukların sosyal destek kaynakları

Vedat Işıkhan1, Şeyda Yıldırım2
1Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara
2Celal Bayar Üniversitesi Manisa Sağlık Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü

Bu çalışma, korunma gereksinimi olup Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde Çocuk Evlerinde kalan çocukların sosyal destek sistemlerinin kimlerden oluştuğunu ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Nicel olarak tasarlanmış olan araştırmada veriler İzmir'de çocuk evinde kalan 12-18 yaş arasında 101 çocuktan toplanmıştır. Araştırmanın en önemli bulgularına bakıldığında araştırmaya katılan çocukların % 77,2'sinin hem anne hem de babası hayatta olup her iki ebeveyni de vefat etmiş olan çocukların oranı sadece % 4 olduğu görülmektedir. Buna karşılık ailesiyle sorunlarını hiçbir zaman paylaşmadığını ifade eden çocukların oranı % 57'dir. Çocukların en çok sorunlarını paylaştığı kişilerin ise % 68 ile bakım elemanları olduğu görülmüştür. Korunma altında geçen süre ile aile ile sorun paylaşımı arasında yapılan ki kare analizine göre $p<0.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Koruma altında geçen süre arttıkça çocukların aileden aldığı sosyal destek azalmaktadır. Bunun yanında çocukların sorunlarını çözme konusunda % 80 ile en çok bakım elemanlarından yardım aldığı görülmektedir. Bu sonuçlara bakıldığında çocuk için en önemli sosyal destek sistemi olan anne-babanın hayatta olmasına rağmen çocukla yeteri düzeyde ilişki kurmadığı ve kurumda da çocuğun destek olarak gördüğü en önemli kişilerin bakım elemanları olduğu sonucu karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuç çocukların sosyal destek sistemlerinin zayıf olduğunu ve aynı zamanda çocuğun destek mekanizmalarında ilgili meslek elemanlarının yeterince yer alamadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk evi, korunma gereksinimi olan çocuk, sosyal destek

[P-02]
Child Helpline Service and prevention of child abuse, especially domestic violence against children in Azerbaijan

Nabil Z Seyidov1, Elnara Huseynova2
1Reliable Future NGO, Baku, Azerbaijan
2Public Health & Reforms Center, Ministry of Health, Baku, Azerbaijan

Child abuse have now long been recognised as global phenomenon affecting many children worldwide. It is now being targeted on a regular basis by wide range of child protection specialists in every country. In Azerbaijan, the issues of violence against children, including sexual abuse became a critical area of public sector intervention as a result of work done by NGOs, UNICEF, ombudsman, Public Health & Reforms Center of Ministry of Health, State Committee for Family, Women and Children's problems and Ministry of Education. Currently, the cases of violence against children are not readily recognised and early detention has been a major concern all along with the rehabilitation services for children who suffered violence and neglect. Although, Azerbaijan does not have a well formed child protection service, only recently the child protection services and child maltreatment prevention programs started to emerge here.

The lack of quality data up until 2010, had prevented the analysis of child abuse cases and provide targeted recommendations on prevention and protection of victims. The public-private partnerships were formed to establish program on registration, early detection and referral of cases of violence against children. In 2010, "Azerbaijan Child Helpline" and "Center for children-victims of violence and crime" initiated collection of data on child abuse cases. During 2010-2014, child helpline received over 9.000 calls, including 260 calls on physical, emotional and sexual abuse and neglect. Dedicated Child Abuse Line founded in April 2014, has received 57 calls on child abuse, including 9 on sexual abuse, 12 on physical abuse, 12 on neglect and 23 related to emotional violence.

Despite increased attention to this problem in Azerbaijan, it is not well studied. This article is an attempt to analyse the spread of violence against children, identify risk factors, including demographic & age-specific ones, and provide recommendations for further actions.

Keywords: child, abuse, violence, Azerbaijan, helpline, victim

[P-03]
Çocuk İhmal Ve İstismarını Önleme Çalışmaları Kapsamında Düzenlenen Ergen Aile Eğitimi Programı: Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Merkezi Uygulaması

Nahide Doğrucan1, Figen Paslı1, Gülşen Taş1, Figen Şahin Dağlı1, Veli Duyan2
1Ankara Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezi
2Ankara Üniversitesi sosyal Hizmet Anabilim dalı

Çocuk istismar ve ihmaline etki eden risk etmenleri, çocuk, anne baba, aile yapısı ve toplumun özelliklerinden kaynaklanan risk etmenleri olarak sınıflandırılabilir.. Risk artıran aile etmenleri ise anne babanın genç olması, kendi çocukluklarında istismar öyküsü olması, alkol ya da madde bağımlılığı, ekonomik sorun, ailede ruhsal ya da fiziksel hastalık olması, fazla sayıda çocuk sahibi olma, parçalanmış aile, evlilik sorunları, aile içi çatışma, ebeveyn çocuk ilişkisinde bozukluk olarak bildirilmiştir.
Çocuk ihmal ve istismarı sorununa bütüncül ve geniş bir bakış açısı içinde ele almak, sorunun etkileşim içerisinde olduğu sistemleri de ele almayı, bu sistemler arasındaki ilişkileri anlamayı gerektirir. Bu amaçla Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Merkezi'nde her yıl iki dönem halinde ailelere yönelik olarak, ailelerin sorunlarını paylaşacakları ve çocukları ile iletişim sorunlarını çözmede katkısı olacak aile eğitimi programları düzenlenmektedir. Bu sunumda sonuçları verilecek olan eğitim grubu, 2014 yılı bahar döneminde kurulmuş olup toplam17 anneden oluşmuştur. Aile eğitimi Çocuk Koruma Merkezi uzmanlarınca 13 hafta süreyle haftada bir gün 2 saat süreyle verilmiştir.
Grup çalışmasının etkililiğinin değerlendirilmesi amacıyla grup üyesi annelere ve anneler aracılığıyla babalara ve evdeki diğer çocuklara eğitimin başlangıç ve sonlanma aşamasında "Aile Değerlendirme Ölçeği" verilmiştir. Değerlendirme alt ölçeklerin (Problem çözme, İletişim, Aile içi roller, Duygusal tepki verebilme, Gereken ilgiyi gösterme, Davranış kontrolü, Genel Fonksiyonlar) puanları hesaplanmış ve uygun istatistik yöntemlerle analiz edilmiştir.
Değerlendirmede, grup üyesi annelerin doldurduğu ölçek puanlamalarına bakıldığında en önemli sorun alanlarının: problem çözme, aile içi roller ve genel ilgiyi gösterme olduğu, babaların ise ölçekteki sorun alanlarında puan ortalamalarının hiç birinin anlamlı düzeyde yüksek olmadığı görülmüştür. Grup üyelerinin çocuklarının ölçek puanlarına bakıldığında da en önemli sorun alanı olarak "iletişim"i gördükleri, bunu problem çözme ve aile içi rollerin izlediği görülmüştür. Aile eğitiminin hedeflerinden biri olan ergenlerle iletişimde yaşanan sorunların çözümüne yönelik farkındalığın arttırılmasının dolaylı olarak ergenlerin beklentilerini de karşılayacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk koruma,aile eğitimi,aile değerlendirme ölçeği

[P-04]
Çocuk ifadelerinin değerlendirilmesi: Kriter bazlı ifade analizi

Neylan Ziyalar, İpek Ergönül
İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş
Suçun tanığı olan kişilerin bireysel ifadelerinin değerlendirilmesi ilk olarak Alman psikologlar tarafından uygulanmıştır. Burada kullanılan yöntem yoğun olarak 1950'lerde Almanya ve İsveç'te geliştirilen Kriter Bazlı İfade Analizine dayanır. (Endres, 1997). "Undeutsch Hipotezi"ne göre öznel olarak yaşanmışlığa dayalı beyanlar, aslında deneyimlenmemiş ve üretilmiş olayların beyanlara göre, "gerçeklik kriteri" bazında, birçok yönden farklılık gösterir (Steller & Volbert,1997). Kriter Bazlı İfade Analizi, gerçekte yaşanmış olan olaylar, üretilmiş olan olaylarla kıyaslandığında içerik bakımından daha kalitelidir hipotezine dayanır. Bu hipoteze göre üretilmiş ifadeler daha az detay barındırırlar, hafızadan çağırılan gerçek bir ifadeyle kıyaslanınca daha cansız ve daha renksizdirler

Gereç ve Yöntem
Bu çalışma 2011 -2012 yıllarında Bakırköy Belediyesi Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'ne diş taraması için başvuran 9-12 yaş arası 20 çocuk üzerinde uygulanmıştır. Bu çocuklardan diş hekimi deneyimli 10 kişi Gerçek Yaşantı Grubunu, diş hekimi deneyimi olmayan 10 kişi ise Üretilmiş Yaşantı Grubunu oluşturmuştur.
Araştırmada temel olarak, uygulayıcı daha önce diş hekiminde herhangi bir tecrübesi olan 10 çocuğun, yaptırdığı uygulamanın aşamalarına dair sözel ifadelerini almış ve daha sonra bu ifadeler yazıya dökülmüştür. Bu aşamaya paralel olarak daha önce diş hekiminde hiçbir tecrübesi olmayan ikinci bir 10 kişilik çocuk grubuna çocuklara verilen genel ağız ve diş sağlığı eğitimini vermiştir, deneyimi olmayan çocuklardan herhangi bir işlemde hangi aşamalar olabileceğini hayal etmeleri ve de bu prosedürü yaşamamış olmalarına rağmen hayal ettikleri biçimde sözel olarak ifade etmeleri istemiş ve bu ifadeleri de yine yaziya dökülmüştür.
Verilerin analizinde diş hekimi hikayesi olan ve olmayan çocukların Kriter Bazlı İfade Analizi skorları arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacı ile Mann - Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular ve Tartışma
Araştırmanın sonucunda, gerçek yaşantı grubu ve üretilmiş yaşantı grubu ifadeleri arasında anlamlı fark bulunmuştur (sig. = $0.001<0.05$). Değerlendirici süpervizörünün de elde ettiği skorlar incelendiğinde yine Gerçek Yaşantı Grubu ve Üretilmiş Yaşantı Grubu arasında anlamlı fark bulunmuştur (sig. = $0.001<0.05$).
Araştırmamızda, ifadenin "Genel Özellikler"i "Özel İçerikler"i ve "Motivasyonla İlgili İçerikler"ine ait kriterlerhem "değerlendirici" hem de "uygulayıcı" süpervizör değerlendirmesinde Gerçek Yaşantı grubunda daha sık rastlanmıştır. Deney grubu (yaşanmış olayların ifadeleri) ve kontrol grubu (üretilmiş olayların ifadeleri) arasında kelime sayıları açısından anlamlı fark bulunmuştur (sig. = $0.001<0.05$).
Steller ve arkadaşlarının (1997) yaptığı toplamda 98 ifade olmak üzere, iğne olma, diş hekimi deneyimi, kan verme gibi yaşanmış olayların ifadeleri ile üretilmiş olayların ifadelerini karşılaştırdıkları araştırmada iki ifade arasında anlamlı fark bulmuşlardır. Bu bulgular bizim çalışmamızı destekler niteliktedir. Araştırmamızda "Değerlendirici Güvenilirliği" yüksek bulunmuştur. Bu sonuç, Roma ve arkadaşlarının 2011 yılında yaptığı çalışmanın sonuçlarıyla uyuşmaktadır.
Bu çalışmada örneklem sayısının düşüklüğü araştırmanın sınırlılığını teşkil etmektedir.

Kaynaklar
Endres, J. (1997). The Suggestibility of the Child Witness The Role of Individual Differences and Their Assessment. The Journal of Credibility Assessment and Witness Psychology, 1 (2), 44 - 67.
Steller, M.; Volbert,R. (1997) Glabwürdigheitsbegutachtung. In Psyhologie im Strafverfahren. Ed. Max Steller & Renate Volbert. Bern, Huber Verlag. (12-40)
Roma, P., Martini, P. S., Sabatello, U., Tatarelli, R., & Ferracuti, S. (2011). Validity of Criteria-Based Content Analysis (CBCA) at trial in free-narrative interviews. Child Abuse & Neglect (35), 613 - 620.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ifadeleri, Kriter bazlı ifade analizi, İfade güvenilirliği

[P-05]
Şuça sürüklenen ve sürüklenmeyen çocukların gözlerden zihin okuma testiyle değerlendirilmesi

Eda Yardımcı1, Gaye Özmen2
1Doğuş Üniversitesi,Psikoloji Ana Bilim Dalı,İstanbul
2Çağlayan Adliyesi 4. Çocuk Mahkemesi,İstanbul

Türkiye'de suça sürüklenen çocuk sayısı her geçen gün artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre suça sürüklenen çocuk sayısı 2013 yılında %14,5 artış göstermiştir. Suça sürüklenen çocuğun yaptığı eyleme dair değerlendirilmesinde birçok etmen göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle tekrar eden suça sürüklenme olgularında, çocuğun zarara uğrattığı mağdurun duygularına yönelik farkındalık düzeyi önemli bir etkendir.
5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. maddesine göre suça sürüklenmiş çocuk kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk olarak tanımlanmaktadır. Araştırmada suça sürüklenen çocuklar ve herhangi bir suça karışmamış çocuklar arasında insanların yüz ifadelerinden duygularını anlama yetisinde farklılık olup olmadığı incelenmiştir.
Başlarda otizmli çocukların insanların duygularını anlayıp anlamadıklarını saptamak amacıyla uygulanan zihin okuma testi Simon Boren-Cohen tarafından oluşturulmuştur. Daha sonra otizm hastalığı olmayan insanlara da uygulanmaya başlanmıştır. Testin yetişkin ve çocuk olmak üzere iki ayrı versiyonu vardır. Çocuklara uygulanan versiyonunda 28 farklı insanın göz fotoğrafları kullanılmıştır. Fotoğrafların her köşesinde duygu belirten(mutlu,üzgün,şarkın vb.) dört ayrı seçenek bulunmaktadır. Her fotoğraf için tek doğru yanıt vardır, doğru yanıtlar 1 yanlış yanıtlar 0 puan olarak değerlendirilir. Araştırmada zihin okuma testi kullanılarak suça sürüklenen çocuklarla suça karışmamış çocuklar arasında insanların duygularını algılama düzeyi hususunda farklılık olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır.
Deneklerden dört seçenek arasında fotoğrafta ki gözlerin yansıttığı duyguyu en iyi anlatan şıkkı seçmesi istenmiştir. Araştırmada 12-18 yaş aralığında deney grubunda 20 erkek 20 kız olmak üzere 40,kontrol grubunda 20 erkek 20 kız olmak üzere 40,toplamda 80 denek kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: suça sürüklenen çocuk,yüz ifadeleri,zihin okuma testi

[P-06]
Çocuk evlerinde koruma altına alınmış çocuklarda görülen psikolojik sorunlar,kullanılan teröpatik yöntemler ve etkinlik dereceleri

Bedia Ferhan Kırış
Mutlu Yuva Mutlu Yaşam Derneği,Psikoloji Komisyonu,İstanbul

Koruma altına alınmış çocukların geçmiş öykülerinde çoğunlukla ihmal/ istismar (fiziksel,duygusal,cinsel) vakalarının olduğu bilinmektedir. Gelişim dönemlerini gereken şartlarda tamamlayamayan bu çocuklarda pek çok psikolojik sorun görülmektedir. Bu çalışma ile koruma altına alınmış çocuklara yönelik yapılan sağaltım çalışmaları ve teröpatik yöntemler ile etkinlik dereceleri hakkında bilgi vermek amaçlanmaktadır. 2010 yılından bu yana faaliyet gösteren Mutlu Yuva Mutlu Yaşam derneği çocuk evlerinde kalan 135 çocuğun psikolojik durumları gözlemlenerek bütüncül bir bakış ile (psikolojik, psikiyatrik, nörolojik) değerlendirilmiş ve her birine farklı teröpatik ve tedavi edici yöntemler uygulanmıştır. Bu yöntemlerden psikotrop ilaçla tedavi,çocuk merkezli oyun terapisi, gelişimsel oyun terapisi,duygu çalışmaları,cinsel istismara yönelik çalışmaların farklı çocuk vakaları üzerinde farklı oranda etkilerinin olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışmaların yaygınlaştırılması ve devlet koruması altında bulunan tüm dezavantajlı çocuk gruplarına yönelik sistematik uygulama alanlarının oluşturulması bu çocukların topluma sağlıklı bireyler olarak kazandırılmasına hizmet edecektir.

Anahtar Kelimeler: çocuk evi,çocuklar,korunmaya,muhtaç,oyun,-terapisi,

[P-07]
Preliminary study on prevelance of different types of sexual harressment among university students

Sinem Yıldız Inanici1, M. Fatih Yavuz2
1Marmara Üniversitesi
2İstanbul Üniversitesi

INTRODUCTION: Determining the prevalence and characteristics of the childhood abuse and adult-age sexual harrasment victimization is quite important to have effective preventive interventions in specific populations.

MATERIAL-METHOD: University students filled a form prepared by one of the researchers. Questionnaire includes questions about demographics, subjective level of disturbance from different sexual misbehaviors and sexual victimization experiences.

RESULTS: 170 students (56.2%, male) with the mean age of 21 (sd=2.47) participated to the study.
There is a difference between males and females in degree of feeling disturbed in following sexual acts: exhibitionism (p=.000), voyeurism (p=.000),simple one sexual touch (p=.000), intensive sexual touch (p=.000), attempt to sexual intercourse (p=.000), forced oral sex (p=.000), rape (vaginal) (p<.01) and rape (anal) (, p=.05). In all conditions females have higher mean score of feeled disturbated.

76.5% (n=26) of the simple sexual touch, 80% (n=4) of intensive sexual touch and 60% (n=3) of attempted sexual intercourse cases are experienced under the age of 18.Participants who experienced simple sexual touch are mostly females (73.0% (n=27), p=.000). Nine percent (n=20) of the participants who said that the perpetrator is a stranger are females (p<.01). 92.9% (n=13) of whom said that the case is experienced at public transportation (p<.05) and at the street are females (p=.010). No males said that the perpetrator used the method of deceive (p<.05). All participants who did not complain to legal services due to difficulties in proving are females (p<.01). None of the males affected badly from simple sexual touch (p=.000).

CONCLUSION: Gender differences are important to be probable victim for sexual harrassment and evaluation of the sexual experiences whether include coercion or not. Being aware of the specific patterns of sexual harrasment cases as a function of gender, age, and other possible variables improve prevention programs' effectiveness.

Keywords: sexual harrassment, university students, child abuse

[P-08]
Faili Ergenler Olan Cinsel İstismar Olgularının Epidemiyolojik ve Kriminolojik Özellikleri

Dilek Çelik1, Gökhan Oral2
1Süleyman Şah Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul
2İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Adli Tıp Ana Bilim Dalı, İstanbul

Cinsel istismar suçu faillerinin genellikle yetişkin kişilerden oluştuğu varsayılmasına rağmen, bu suçların azımsanamayacak bir kısmının 18 yaşının altındaki ergenler tarafından işlendiği bilinmektedir (Becker, & Hicks, 2003; Finkelhor,Ormrod, & Chaffin, 2009). Türkiye Adalet İstatistiklerine göre (2014), 2010-2013 yılları arasındaki yaklaşık 8500 ergen cinsel istismar suçu faili olarak güvenlik birimlerine getirilmiştir. Ergenler arasında cinsel suçlardan yargılanma oranlarındaki artış önemli bir halk sağlığı problemine dönüşürken, konu ile ilgili nispeten az epidemiyolojik bilgiye sahip olunması ve yetişkinlerin fail olduğu olgulardan ayırt edici özellikleri etkili müdahale stratejileri geliştirilmesinin önüne ket vurmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, faili ergenler olan 51 cinsel istismar olgusunda fail ve mağdura ilişkin epidemiyolojik özelliklerle, olaya ilişkin kriminolojik özellikleri ortaya koymaktır.

BULGULAR:
Çalışmanın kapsamını, kovuşturması Üsküdar Çocuk Ağır Ceza Mahkeme'nde yapılmış, ve sonucunda failin ceza aldığı 51 cinsel istismar dosyası oluşturmaktadır. Faillerin yaş ortalaması 15,26±1,614, yaş aralığı 12-17 iken, mağdurların yaş ortalaması 10,78±3,690, yaş aralığı 5-17'dir. Faillerin tümünü erkekler oluştururken, mağdurların %49'unun erkeklerden oluştuğu gözlenmiştir. Olguların %37,3'ünde cinsel istismara fiziksel darp eşlik etmektedir. Anogenital muayene bulguları açısından değerlendirildiğinde, olguların %64,7'sinde bulguya rastlanmazken, %21,6'sında anal fisüre rastlanmıştır. Mağdur ve fail %11,8'lik bir bölümünde yabancı, %39,2'sinde mahalle arkadaşı, %11,8'inde abisi ve %11,8'inde sevgilisidir. Olay yeri %25,5'lik oranda kapalı metruk binalar, %27,5'inde açık alanlardır. Olguların %72,5'inde istismar tekrarlayıcı nitelik taşımamaktadır ve %21,6'sında olay esnasında birden fazla fail bulunmakta, %27,5'inde görgü tanığı yer almaktadır.

TARTIŞMA:
Ergenlik döneminde işlenen cinsel istismar olgularının nitelikleri bazı açılardan yetişkinler tarafından işlenenlerden farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmanın bulgularına göre, mağdurun erkek olma ve eylemin grup halinde gerçekleştirilme risklerinde, görgü tanığının olması olasılığındaki artış bu farkların başta gelenlerindendir. Ayrıca yetişkinlerin fail olduğu olgularda olay yeri daha ziyade mağdurun veya failin evi olurken, ergenlerde kapalı metruk binalar ve açık alanlar çoğunlukta görülmektedir. Bu gibi farklılıkların daha kapsamlı bir şekilde araştırılması, daha etkili önleyici tedbirlerin geliştirilmesi konusunda çocuk koruma sisteminde çalışan uzmanlara yol gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel İstismar, Cinsel İstismar Faili Ergenler, Çocuk Suçluluğu

[P-09]
İhmal ve İstismar Mağduru Engelli Çocuklar

Tuba Çömez, Sevim Buzlu
İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Çocuk istismar ve ihmali; toplumun her kesimindeki sağlıklı ve engelli çocukları, biyopsikososyal yönden etkileyen ciddi bir sorundur.
Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından tanımlanan çocuk istismar ve ihmali, bir sorumluluk güven ya da güç ilişkisi bağlamında; çocuğun sağlığı, yaşamı, gelişmesi ya da onuru açısından, zararlı veya potansiyel olarak zararlı sonuçlar verebilecek, her tür fiziksel ve/veya duygusal kötü muamele, cinsel istismar, ihmal ya da ihmalkâr davranış veya ticari amaçlı ya da diğer her türlü sömürüdür. DSÖ' nün 2014 yılı verilerine göre; çocukluk yıllarında kadınların %20'si, erkeklerin ise %5 -10 'unun fiziksel istismara uğradığı saptanmıştır. 2008 yılında UNICEF ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından yapılan bir araştırmada ise, Türkiye'de yaşayan 7-18 yaşları arasındaki çocukların %45'inin fiziksel istismara, %51'nin duygusal istismara ve %25'inin ihmale maruz kaldığını ortaya çıkmıştır. 2012 yılında İstanbul'da ilköğretim öğrencileri üzerinde yapılan başka bir araştırmada ise araştırmaya katılan öğrencilerin % 73,41'inin ev içerisinde "en az" bir şiddet yaşantısı geçirdikleri belirlenmiştir.
Sağlıklı çocukların yanı sıra engelli çocuklardaki ihmal ve istismarı saptamak için yapılan araştırmalar da oranların sanılanın aksine oldukça yüksek olduğunu saptamıştır. Engelli çocukların, sağlıklı çocuklara göre 3.44 kat daha fazla ihmal ve istismara uğradıkları, engelli çocuklar arasında ise zihinsel engelli çocukların, diğer engelli çocuklara oranla 2 kat daha fazla cinsel, fiziksel ve duygusal istismara uğradıkları belirlenmiştir.
Eski çağlardan beri süregelen; doğaüstü güçlere olan inançlar, toplumsal değer sistemleri ve faydacılık engelli çocuklardaki ihmal ve istismar oranlarının yüksek olma sebeplerindendir. Bunların dışında engelli çocukların, temel gereksinimleri gidermek için başkalarına ihtiyaç duymaları, kendi yaşamları üzerinde denetim ve seçme haklarından mahrum bırakılmaları, sosyal yalıtılmışlık ve reddedilmiş olma duygularından kaynaklı ilgi ve sevgi gereksinimleri, farklı tipteki dokunmalar arasında ayrım yapamamaları, kendilerini yeterince ifade edememeleri ve özellikle zihinsel engellilerin cinsiyet hakkında bilgilerinin olmaması ya da cinsel yaklaşımları doğru olarak algılayamamaları sonucu engelli çocuklar ihmal ve istismara daha çok maruz kalmaktadırlar.
Kaynaklarda engelli çocukların ihmal ve istismara uğrama oranlarının birbirinden farklı olduğu görülmekte ve bu oranlar %22 ile %70 arasında değişmektedir. Bu değişken oranlar ihmal ve istismarın gizli tutulduğu ve bu sebeple belirlemekte sorun yaşandığının göstergesidir. Yapılan araştırmalar, zihinsel engelli çocukların %4 kat oranla daha fazla cinsel istismara maruz kaldıkları ve istismar edenlerin %90'ının çocuk tarafından bilinen bir kişi olduğunu belirlemiştir. Bu oranlara ek olarak, bu çocukların %10'unun ensest kurbanı oldukları ve onları cinsel istismara maruz bırakanların %40 oranı ile babalar veya üvey babalar olduğu saptanmıştır. 2003 yılında yapılan başka bir çalışmada, dil ve konuşma engeli olan çocukların ihmale, ruhsal duygusal engelli çocukların ise fiziksel istismara uğrama risklerinin fazla olduğu belirlenmiştir.
Engelli çocuklar, ihmal ve istismara uğrama ve sonrasındaki süreçlerle ilgili olarak sağlıklı çocuklara oranla daha büyük bir risk altındadır. Bu yüzden engelli çocuklardaki ihmal ve istismar, üzerinde ayrıca durulması ve incelenmesi gereken hassas bir konudur. Bu derlemenin amacı, engelli çocuklarda göz ardı edilen ihmal ve istismarı görünür kılmak, önlenmesi için yapılacak mücadele programlarına veri sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, engelli çocuk, ihmal

[P-10]
Violence experience and relation of risk-protective factors and academic success in university students receiving vocational education

Süreyya Sarvan1, Kamile Kukulu2, Arzu Akcan3, Leyla Muslu3, Gözde Yirmibeşoğlu4
1Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Antalya
2Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD, Antalya
3Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Antalya
4Akdeniz Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, Antalya

INTRODUCTION: Violence is complex problem that affect all groups in the society. If no measures are taken particularly for the risk groups, it leads to serious physical and psychic traumas, and keeps the violence going.
OBJECTIVE: This study has been planned to identify the violence suffered/committed in primary school, high school and university by university students receiving vocational education as well as risk and protective factors.
METHODS: 1260 students receiving vocational education in university were interviewed in this study. The data used in the study were obtained via a personal information form and questionnaire by the researchers.
RESULTS: It was found that male students are exposed to and commit more violence over the course of education in comparison to female students. Male students' exposure to/engagement in violence in primary school and high school is significantly higher than female students. It is a remarkable finding of the study that those who commit and are exposed violence are successful students. Approximately half of the students smoke and drink alcohol. It was found that a great majority of university students engage in sports, go to cinema and read books as protective factors. Majority of the participants contribute positively to the resolution of problems by sharing their problems with their families and friends. Approximately 1/3 of students who are exposed to and commit violence in university would consider applying to a violence bureau if there was any in their universities.
CONCLUSIONS: Multiple factors such as students, families, universities and media should collaborate in order to prevent violence. Universities should play an active role in developing awareness and building up violence prevention programs.

Keywords: Academic performance, university students, violence, vocational education

[P-11]
Ortaokul öğrencilerinde internet bağımlılığı sıklığı ve etkileyen faktörlerin incelenmesi

Neşe Karakaş1, Çiğdem Tekin3, Çiğdem Bozkır2, Şeyda Fatma Çetinkaya1
1İnönü Üniversitesi,Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu.Malatya
2Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Malatya
3İnönü Üniversitesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı,Malatya

Amaç: Bu çalışma Malatya il merkezinde bir ortaokulda öğrenim gören öğrencilerde internet bağımlılığı sıklığı ve internet bağımlılığını etkileyen risk faktörlerini belirlemek amacıyla yapıldı.
Gereç ve yöntem: Araştırma tanımlayıcı tipte planlandı. Araştırmanın evrenini Malatya il merkezinde bulunan Toki Orta Okulu' nda 2013-2014 eğitim ve öğretim yılında öğrenim gören öğrenciler oluşturuyordu. Araştırmaya katılmayı kabul eden 259 öğrenci çalışmaya dahil edildi. Veri toplama aracı olarak Young tarafından geliştirilen ve Bayraktar tarafından uyarlama çalışmaları yapılan "İnternet Bağımlılığı Ölçeği"; kişisel bilgiler için ise araştırmacılar tarafından geliştirilmiş "Kişisel Bilgi Formu" kullanıldı. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile anket formu kullanılarak Nisan- Mayıs 2014 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından toplandı. Verilerin analizinde SPSS paket programı ve yüzde dağılımları, ki-kare testi kullanıldı. İstatistiksel olarak $p<0.05$ anlamlı kabul edildi.
BULGULAR: Araştırma kapsamındaki öğrencilerin yaş ortalamaları 13,41±0,53 (min=10,0; max=14,0)'idi. Öğrencilerin %80,2'si internet kullanmaktaydı.. Öğrencilerin internet kullanmaya başlama yaş ortalamaları 10,3±1,7 (min=6,0; max=13,0)'di.İnternet kullanan öğrencileri internet bağımlılık ölçeğinden aldıkları toplam madde puanlarına göre üç grupta kategorize ettiğimizde öğrencilerin %1,9'u patolojik internet kullanıcısı, %30,1'i sınırlı semptom göstermekte, %68,0'i semptom göstermemekteydi. İnternet kullanan öğrencilerin %64,5'i interneti evdeki bilgisayarda kullandıklarını ifade ederlerken; %21,4'ü internet kafede girmekteydiler. Öğrencilerin sadece %30,6'sı ödev yapmak amacıyla interneti kullandıklarını ifade etmekteydiler. Öğrenciler en çok %63,3'ü oyun sitelerine,%39,4'ü film içerikli sitelere girdiklerini ifade etmekteydiler. İnterneti oyun oynama amacıyla kullanan öğrencilerin %50,2'si macera oyun oynadıklarını, %12,6'sı kumar, şans ve bahis oyunu oynadıklarını ifade etmekteydiler. İnternet kullanan öğrencilerin %20,4'ü ise interneti sadece sosyal paylaşım siteleri için kullandıkları ifade etmekteydiler. Çalışmamızda sorguladığımız yaş,cinsiyet, sınıf, anne ve baba öğrenim düzeyi, anne ve baba mesleği internet bağımlılığını etkileyebilecek etkenler olarak bulunmadı ($p>0.05$).
Sonuç: Okullarda güvenli internet kullanımı hakkında öğrencilere ve velilere eğitim programları düzenlenebilir. İnternet kafelerde denetimler arttırılabilir. Farklı okullarda okuyan öğrencilerle daha kapsamlı bir araştırma yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: bağımlılık, İnternet, İnternet bağımlılığı, öğrenci

[P-12]
İzmir Çocuk İzlem Merkezinde Yapılan Adli Muayenelere Dair Verileriler

Canan Can, Derya Çakmak
izmir çocuk izlem merkezi

İzmir Çocuk İzlem Merkezinde Yapılan Adli Muayenelere Dair Veriler

Canan Can, Derya Çakmak**
** Hemşire, İzmir Çocuk İzlem Merkezi*

Cinsel istismar; insanın temel hak ve özgürlüklerine, bireysel özerkliğine ve bütünlüğüne yönelmiş en ağır fiziksel saldırı türlerinden biridir. Cinsel saldırı sonrası oluşan fiziksel ve duygusal ruh hali nedeni ile mağdur büyük bir travmaya maruz kalmıştır. Özellikle uygun olmayan koşullarda; polis soruşturması, hekim muayenesi, savcı ve mahkeme aşamalarında tekrarlanan bu süreç için "ikinci tecavüz" tanımı yapılmaktadır.
Cinsel saldırılarda, savcılık talimatı ile gerçekleştirilen adli muayene; ayrıntılı tıbbi öykünün alınması, kapsamlı fizik-dış beden –iç beden muayenenin yapılması, fiziksel delillerin toplanması, gerektiğinde ileri inceleme ve konsültasyon istenmesi, mümkünse tüm bulguların fotoğraflanması ve kayıt edilip raporlandırılması şeklinde gerçekleştirilir.
Sadece çocuk ve ergenlere yönelik cinsel istismar mağduru vakaların görüldüğü multidisipliner çalışma olanağına sahip Çocuk İzlem Merkezlerinde, adli muayene olacak cinsel saldırı mağdurlarına, fiziksel ve psikolojik travmaya maruz kaldığı göz ardı edilmeden saygılı ve özenli bir tutum sergilenmesi amaçlanmaktadır. İstenilen muayene için mağdur çocuk/ergene yasal hakları hatırlatılmakta, muayene detayları hakkında yaşına ve zihinsel gelişimine uygun şekilde tam ve eksiksiz bilgi verilmekte olup, tıbbi terminoloji kullanılmakla birlikte mağdurun anlayabileceği düzeyde açıklama yapılmasına özen gösterilmektedir.
Ayrıca Çocuk İzlem Merkezlerinde cinsel yolla bulaşan hastalıklar için profilaksi uygulamak ve akut vakalarda olası gebeliği önlemeye yönelik tedaviyi başlatmak, mevcut duygusal ruh hali ile baş edilmesi konusunda bireyi güçlendirmek ve gerekli desteği almasını sağlamak adli muayenenin devamı niteliğinde gerçekleştirilmektedir.
Bu çalışmada; kuruluşunun ilk yılında 01.01.2013 ile 31.12.2013 tarihleri arasında İzmir Çocuk İzlem Merkezinde adli muayenesi ve sağlıklı çocuk muayenesi gerçekleştirilmiş cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlere yaş –cinsiyet aralığına göre uygulanan işlemlerin ve alınan tedbirlerin (adli muayene sırasında alınan delil türleri, muayene sonrası kan, idrar,USG istemi,konsültasyon istemi,acil kontrasepsiyon başlanması, gebelik tespiti,gebelik sonlandırılması vs.) dağılımına ait verilerin paylaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adli Muayene,

[P-13]
Fiziksel İstismar Sonrası Ortaya Çıkan Okul Reddi ve Obsesif Kompusif Bozukluk; Bir Olgu Sunumu

Herdem Aslan, Neşe Perdahlı Fiş
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Fiziksel istismar ebeveyn,bakımveren veya çocuktan sorumlu birey tarafından çocuğa kaza sonucu olmaksızın fiziksel zarar verilmesidir.Bedensel cezalandırma bazı kültürlerde çocuk eğitiminin bir parçası olarak kullanılsa da şu anda 22 Avrupa ülkesinde kanun dışı bir durumdur.Okul reddi çocuğun yoğun emosyonel stres yaşaması nedeniyle okula gitmeyi reddetmesidir,en sık görüldüğü yaş grubu 5-6 yaştır.Okul reddi çocuk okula yeni başlarken,okul değişikliklerinde,uzun tatiller sonrasında veya çocuğun hayatında stres kaynağı olaylar olduğunda ortaya çıkabilir.Çocuk okul saati yaklaşırken karın ağrısı, baş ağrısı, bulantı hissi gibi yakınmalar tarif edebilir,ağlama krizleri ve öfke nöbetleri olabilir.Obsesif Kompulsif Bozukluk,başlangıcı çocukluk çağında olabilen engel olunamayan intruzif düşünceler ve bu düşünceleri azaltmaya yönelik tekrarlayıcı davranışlarla giden bir rahatsızlıktır.Aşağıdaki olgu örneği ile fiziksel istismar sonrası çocuğun okul işlevselliğini belirgin derecede bozan okul reddi ve sonrasında gelişen obsesif kompulsif bozukluk olgusunu ele alarak çocuk eğitiminde sınır ihlalinin çocuk üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekmeyi amaçlıyoruz.
OLGU: 6 yaş kız hasta,ilkokul 1.sınıf öğrencisi.
Psikiyatrik soygeçmişinde,doğum ve gelişim öyküsünde ve özgeçmişinde özellik yok.
Hasta ve ailesi Ekim 2013'te okula gitmeme,okul saati yaklaştığında karın ağrısı,ağlama nöbetleri,okul kıyafetini giymeme şikayetleri ile Marmara Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ayaktan Tedavi Ünitesine acil olarak başvurdular.Alınan öyküde ilkokula yeni başlayan olgunun ilk 3 hafta düzenli olarak okula devam ettikten sonra okula gitmeyi reddettiği,okula götürdüklerinde ders boyunca ağlama ve öfke davranışının olduğu,bir haftadan uzun süredir okula gitmediği,ev ödevlerinde sürekli silip tekrar yapma davranışı olduğu,ebeveynlerine sık sık kontrol soruları sorduğu öğrenildi.İlerleyen görüşmelerde okulda gerçekleşen fiziksel istismar öyküsü öğrenildi.Yapılan psikiyatrik değerlendirmede sonrası Okul Reddi ve Obsesif Kompulsif Bozukluk tanıları ile hastaya ilaç tedavisi ve davranışçı terapi uygulaması başlandı.
Tartışma:
Bu olgu örneğinde fiziksel istismarın okul reddi tanısı ile bağlantılı olduğunu,obsesif kompulsif bozukluk tanısı için ise tetikleyici etken olarak rol aldığını düşünüyoruz.Çocuk eğitiminde ve disiplininde bedensel cezalandırmanın uygun olmadığını,kültürel bağlamda normalleştirilerek göz ardı edilmesinin çocuklar için olumsuz sonuçlar doğuracağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: fiziksel istismar,okul reddi,çocuk eğitimi

[P-14]
Çocuk istismarı açısından risk grubunda olan psikiyatrik engelli çocukların engelli sağlık kurulu raporlarına göre engel durumları ve özel eğitim hakkı

Ahsen Kaya, Orhan Meral, Hülya Güler, Ekin Özgür Aktaş
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, İzmir

Amaç: Engelli çocuklar, çoğunlukla yaptıkları davranışların sonuçlarını tahmin edemediklerinden, davranışlarını yönlendirmekte, iyiyi-kötüden, doğruyu yanlıştan ayırmakta yetersiz kaldıklarından ve kendilerine yönelik eylemlerden kaçınamadıklarından istismar açısından risk grubunu oluşturmaktadırlar. Bu çalışmada, ihmal ve istismar açısından risk grubunda bulunan psikiyatrik engelli çocukların engel sebepleri ve oranlarına dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nin Engelli Sağlık Kurulu'nda 01.01.2011–30.06.2013 tarihleri arasında düzenlenen 18 yaş altı 2839 çocuk olgunun raporları incelenerek, psikiyatrik engeli bulunan 2103'ünün (%74) raporu çalışma kapsamına alındı. Raporlar geriye dönük olarak yaş, cinsiyet, psikiyatrik tanı, başvuru nedenleri, engel durumuna göre tüm vücut fonksiyon kaybı oranları ile psikiyatrik engellerinden aldıkları oranlar açısından incelendi. Veriler SPSS (versiyon 18.0) istatistik programıyla değerlendirildi.

BULGULAR: Olguların 1432'si (%68,1) erkek, 671'i (%31,9) kız olup, yaş ortalaması 6,7± 4,3'tü. Yaş grubu olarak en yüksek oranı %37,8 (n=794) ile 5-9 yaş grubu oluşturmaktaydı. Olgularda tanı olarak en sık (n=911;%43) hafif zeka geriliği mevcuttu. Olguların ilgili mevzuata göre engellilik oranları incelendiğinde; en sık olarak (n=843; %40,1) %50-%59 arasında engel oranı bulunduğu saptandı. Raporlarda başvuru nedeni olarak özel eğitim alabilmek (n=2005;%95,3) ilk sıradaydı.

Sonuç: Özellikle zihinsel engelli çocuklar bakımlarının zor olması, hareketli olmaları, diğer çocuklardan beklenen normal davranış paternlerini gösterememeleri, kendilerine yönelik olumsuz davranış ve hareketlerden kaçınamamaları gibi birçok sebeple normal bireylere nazaran ihmal ve istismar açısından daha fazla risk taşımaktadırlar. Psikiyatrik engelli çocukların yararlanabileceği en önemli sosyal haklardan biri olan özel eğitim hakkı, engelli raporu ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Devletin bu hakkı ücretsiz olarak ihtiyaç sahiplerine tanıması, çocuğun istismardan korunmasında önemli bir adımdır. Ayrıca, Engelli Sağlık Kurulu Raporu başvuru nedenleri arasında ilk sırada özel eğitimin yer alması, ailelerin –bilinçli ya da değil- çocuğu istismardan korumaya katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, engellilik, ihmal, istismar, özel eğitim, zeka geriliği

[P-15]
Hekim Dışı Sağlık Çalışanlarının Çocuk İstismarı Konusunda Bilgi Ve Tutumlarının Belirlenmesi

Ayla Gündoğdu1, Müge Uzun2, Dilek Bayram1, Aysel Topan2
1Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
2Bülent Ecevit Üniveristesi Zonguldak Sağlık Yüksekokulu

GİRİŞ VE AMAÇ
Çocuk istismarı; her geçen gün yeni boyutları ile karşımıza çıkan bir çocuk sağlığı ve toplumsal refah sorunudur ve dinamikleri açısından farklı eğitimler almış ancak çocukla çalışan tüm sağlık çalışanlarını tanıklık edebilecekleri olgulardır. Bu çalışma, hekim dışı sağlık çalışanlarının (hemşire, ebe, sağlık memuru ve acil tıp teknisyeni) çocuk istismarı bilgi ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM
Bu çalışma Ağustos 2014'te bir devlet hastanesinin çocukla ilgili bölümlerinde çalışan hekim dışındaki 53 sağlık çalışanı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan ve katılımcının mesleği, meslekte çalışma süresi, çocuk istismarını bilme, tanıma, bildirme tutumu ve kurumun istismar politikalarını içeren soru formu ile toplanmıştır. Çalışmaya katılan tüm katılımcılardan sözel onam alınmıştır. Çalışmanın verileri SPSS 21 İstatistik programında yüzdelik ve frekans ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR
Sağlık çalışanlarının %56,6 hemşire, %24,5 ebe, %17,0 sağlık memuru, %1,9 acil tıp teknisyenidir. Çalışmaya katılanların yarısının meslekte çalışma süresi (%50,9) beş yıldan fazla olduğu, %75,5 okulda çocuk istismarı konusunda bir eğitim almıştır. Ancak %94,3'ü bu eğitimin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Sadece %9,4 çalışma hayatlarında bir istismar olgusu ile karşılaştıklarını belirtmiştir. Toplumda en sık karşılaşılan istismar türü olarak, %3, duygusal istismar, %49,1 fiziksel istismar, %17,0'si cinsel istismarı tanımlamıştır. Çalıştıkları kurumda çocuk istismarının bildirimine ilişkin bir formun/prosedür var diyenler sadece %26,4'tür. Ancak %79,2'si bu formun/prosedürün yeterli olmadığını düşünmektedir. İhmali tanıyabilme ve sözel olarak müdahale etme oranı %96,2'dir. İstismarı tanıyabilme oranı %96,4 olarak belirlenmiştir. İstismarı tanıyabildiklerini ifade edenlerin %94,3'ünün yetkili makama bildirdiğini ancak bunların %90,4'ünün sözel bildirim olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER
Toplumun her kesiminden insanlara hizmet veren sağlık çalışanları, çocuk istismarı problemin erken tanılanmasında kilit konumundaki kişilerdir. Ancak sağlık çalışanlarının eğitimlerinin ve kurumsal bildirim prosedürlerin yetersizliğinin, olguları tanılama ve yazılı olarak bildirim sürecine ket vurduğu düşünülmektedir. Çocuk istismarını önlemek ve çocukları korumak istiyorsak, eğitim ve bildirim prosedürleri üzerinde yeni düzenlemelerin ve çalışmaların yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, Sağlık çalışanları, Çocuk istismarını tanılama

[P-16]
Bir Olgu Sunumu: Aile İçi Cinsel İstismar ve İstismarcı Olarak Suça Sürüklenen Çocuk

Sevay Alşen1, Tülin Demirsoy2, Aynur Emre3
1İzmir Çocuk İzlem Merkezi, İzmir Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
2İzmir Çocuk İzlem Merkezi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğü
3İzmir Çocuk İzlem Merkezi, Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Aile ortamı, bireyin dünyaya geldiği andan itibaren içerisinde yer aldığı, yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli bakım ve desteğin ona sunulduğu sosyal bir ortamdır. Aile kavramı ve psikolojik düzeyde aile; aile yapıları, ailedeki etkileşim ve ailedeki yaşam döngüsü açılarından incelenebilir. Öte yandan ailenin; anlamlı yakın ilişkilerin, bütün doyumların, gelişimsel olanakların kaynağı olduğu biçimindeki görüşler sadece felsefi ideallerdir. Aile kimi zaman en büyük duygusal rahatsızlıkların, gerilim ve çatışmaların kaynağı da olabilir.
Bu gerilim ve çatışmaların en ağır ve kaotik olanlarından biri olarak değerlendirilebilecek aile içi cinsel istismar kavramı ise çoğunlukla gizli kalan ve kronikleşen bir eylem olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsel istismarın aile içinde yaşanması ve toplum tarafından kabul edilmezliği, ailenin parçalanması korkusu da eklenince ensestin açığa çıkma oranını düşürmektedir. Aile içi cinsel istismarcılar ise her zaman erişkinler olarak karşımıza çıkmamaktadır.
Yapılan çalışmalarda çocuk cinsel istismarcı yaşının ortalama 14 olduğu; daha küçük yaştaki çocukları istismar eden kişilerin genelde fırsat, kandırma, rüşvet ve tehdit yöntemlerini kullanarak sıklıkla kendi kardeşlerini veya diğer akraba çocuklarını istismar ettikleri, düşük özgüven ve/veya zayıf sosyal yeterliliğe sahip oldukları ve depresif duygudurum sergiledikleri görülmektedir.
Çocuk, ergen ve genç erişkin cinsel istismarcılar tüm dünyada önemli bir sorun teşkil etmekte, Amerika'da yapılan çalışmalarda çocuğa karşı işlenen cinsel suçların yaklaşık üçte birinin bu popülasyon tarafından işlendiği ve tipik olarak 12-15 yaş grubundaki erkeklerin ağırlıkta olduğu ifade edilmiştir.Ülkemizde dört farklı il merkezinde yapılan çalışmalarda cinsel istismarcıların %21,4 ten %29,6 ya kadar değişen oranlarda 18 yaş altı çocuklardan oluştuğu göz önüne alındığında konun önemi açıktır.
Bu yazında mağduru da faili de çocuk olan bir aile içi istismar vakasının Çocuk İzlem Merkezine başvurma sürecinde; ortaya çıkan kriz durumunun multidisipliner yaklaşımla ele alınış şeklinin, hem istismarcı hem de mağdur açısından istismarı hazırlayıcı faktörler ve istismarcı olarak suça sürüklenen çocuk açılarından ele alınarak tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İzlem Merkezi, İstismar, istismarcı, Suça sürüklenen çocuk, ensest, ebeveynlik, aile

[P-17]
Çocuk istismarı ile mücadelede birinci basamak yaklaşımı

Rabia Adeviye Aktaş
Cumhuriyet Universitesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Sivas

Çocuk istismarı ve ihmali dünyanın ve ülkemizin önemli halk sağlığı sorunlarından biridir. Etimolojisi neredeyse insanlık tarihi kadar eski olan kavramın önemi ne yazık ki son yüzyılda fark edilmiş ve önlenmesine yönelik çalışmalar son bir kaç yıl içinde politik platformlarda dile getirilmeye başlanmıştır. Birleşmiş Milletler 2003 yılında Çocuğa Yönelik Şiddet araştırmasına başlamış, bu şiddetin önlenmesine yönelik önlemler listesinde yer alan Üniversite Hastaneleri Bünyesindeki Çocuk Koruma Merkezleri, Türkiye'de resmen 2006'da faaliyete geçmiştir. Burada amaç, zaten örselenmiş olan çocuğu defalarca sorguya çekip tekrar travmatize etmenin önüne geçmek, tek seferde ve bir ekiple konuyu bütüncül olarak ele alabilmektir. Ancak ülkemizde çocuk istismarı ile mücadelede karşılaşılan ilk ve asıl sorun vakaların fark edilmesidir. Sosyal baskı ve inanışlar, mağdurları ve yakınlarını, bu olayları saklamaya ve örtbas etmeye yöneltmektedir. Bu aşamada, aile ile birebir ilişki içerisinde bulunan Aile Sağlığı Merkezlerinin kilit rol üstlenebileceği kanısındayız.
Ancak yine bu noktada karşımıza cevaplanması gereken iki soru çıkmaktadır: Birinci basamak çalışanları çocuk istismarını tanıma açısından ne kadar yeterlidir ve bu sorumluluğa girme hususunda ne kadar isteklidirler?
Çocuk istismarı sayı olarak da ürkütücü boyutlara ulaşmış olmasına karşın niteliği her durumda niceliğinin üstünde bir durumdur. Bu itibarla çalışmamızı bir tanımlama çalışması olarak nitel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Bu amaçla pilot bölge olarak seçtiğimiz Sivas ilinde görev yapan yirmi adet birinci basamak sağlık çalışanı (hekim ve hemşire) ile birebir görüşme planladık. Görüşmelerimiz ISPCAN, ICAST verileri temel alınarak ülke şartlarına uyarlanmış, sağlık çalışanının konuya yönelik ilgisi, bilgisi, geçmiş deneyimleri ve karşılaştığı vakalarda aldığı tutumlara dair soruları içeriyor.
Aile hekimlerinin çocuk istismarı ile ilgili sorumluluk alma isteklerinin bilgi düzeyiyle ilişkili olduğunu, konu hakkında bilgi düzeyi arttıkça sorumluluk alma konusunda daha istekli davranacaklarını düşünüyoruz. Çalışmamız henüz başlangıç aşamasındadır ve sonuçlanmamıştır. Öngörümüz, şu an için birinci basamak sağlık çalışanlarının çocuk istismarına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin yetersiz olduğu, bu konuda hizmet içi eğitimin gerekli olduğu şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: aile hekimliği, birinci basamak, çocuk istismarı, farkındalık

[P-18]
The primary care approach to fight against child abuse

Rabia Adeviye Aktaş
Department of Family Medicine, Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

Child abuse is one of the major public health problems both in the world and in our country. The origin of the concept is nearly as old as humanity, although its importance has just been noticed in the last few years and the prevention efforts have began to be voiced in the political platforms. In 2006, the child protection centers under the auspices of university hospitals became officially operational in Turkey. The goal of the establishment is to take it as an integrated subject by a team of specialized experts in the field and thus to prevent the re-traumatizing of the already disturbed child. However in our country the first and the main problem in the fight against child abuse is to notice and diagnose the cases. Social pressures and beliefs lead the victims and their families to cover up the facts and hide the events. At this stage the family health centers which are in a direct relationship with the family will help to play a key role. However, at this point there are two questions need to be answered: What is the level of primary health care providers' proficiency to recognize child abuse and, how much are they willing to take responsibility?
For this purpose we planned individual interviews with twenty health care providers in our pilot area, the provience of Sivas. The interviews contain questions about the provider's interest and information on the subject, and about his past experiences and the attidues taken in cases.
We aim a definition study, and it is at the proposal stage, yet. At the end of this qualitative research, we consider to find out that the primary health care providers are not sufficient enough and need to take a comprehensive in-service training on the subject.

Keywords: child abuse, primary health care, awareness

[P-19]
Munchausen by Proxy Sendromu Olgu ve Özellikleri

Nehir Öznur Muz1, Figen Şahin Dağlı1, Nahide Doğrucan2, Figen Paslı2, Ufuk Beyazova1
1Gazi üniversitesi, Pediatri Ana bilim Dalı, Ankara
2Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara

Fiziksel, zihinsel ve sosyal olarak, çocuk gelişimini ve sağlığını bozacak tüm olumsuz tutum ve davranışlar çocuk istismarı olarak kabul edilmektedir. İstismarın özel bir formunu oluşturan 'Munchausen by Proxy sendromu' (MBPS) ise çocukta bir ebeveyn ya da bakımı sağlayan kişi tarafından uydurulan veya üretilen hastalık olarak tanımlanmaktadır. Çalışmamızda tanı konması oldukça zor olan MBPS hakkında uyarıcı ipuçlarının vurgulanarak sağlık personelinin bilgilendirilmesi ve farkındalığın arttırılması esasına dayanarak hastalığın önlenmesi amaçlanmaktadır.
Araştırma 2001 - 2013 yılları arasında Gazi Üniversitesi Çocuk Koruma Merkezi'ne yönlendirilerek takipte MBPS tanısı konulmuş ve izlenmiş 15 vakanın sosyodemografik ve klinik özellikleri, izlem süreçleri gözlemlenerek ortak özellikleri çıkarılmıştır.
Çalışmada %73'ü kız cinsiyette olan 15 hastanın %60'ı 1 yaşın altında idi. Bu hastaların başvuru şikayetleri incelendiğinde en sık kabızlık, ishal, karın ağrısı gibi gastrointestinal semptomlar olduğu görülmüştür (%26.70). Vakalarının hepsinde 'fail' olarak karşımıza çıkan kişilerin, çocuğun birincil bakımını üstlenen anneleri olduğu ve 8 hastanın (%53.33) kardeşlerinde de sebebi açıklanamayan rahatsızlıklar bulunduğu gözlenmiştir. Çalışmada ayrıca hem annelerin eğitim düzeylerinin hem de ailelerin ekonomik düzeylerinin düşük olduğu görüldü. Hastaların 4'ü (% 26.67) Sosyal Hizmet bildirimi yapılarak anne yanından ayrılarak koruma altına alınmıştı.
Çalışmamız ile MBPS vakalarının öykü ve profillerinin çıkarılması; örselenmekte olan çocuklarımızı koruma adına önemli bir adım oluşturmakta, böylece kuşkulanılan tüm vakaların saptanıp bildirilmesi arzulanmaktadır. Ülkemizde genel olarak bu olguların değerlendirilmesi amaçlı kurulmuş olan Çocuk Koruma Merkezleri'nin sayıları giderek artmaktadır. Günümüzde bölümler arası işbirliğini sağlayarak multidisipliner yaklaşımları sayesinde başarıyla görev yapmakta olan bu merkezlerin rehberliği ışığında çalışmaların hızlandırılması ve desteklenmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Munchausen by proxy, istismar, çocuk

[P-20]
Duygusal İhmale Bağlı Gelişen Dissosiyatif Bozukluk Tanılı Ergen Kız Hasta: Bir Olgu Sunumu

Onur Tuğçe Poyraz Fındık, Ayşe Büyükaslan, Neşe Perdahlı Fiş
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Dissosiyatif bozukluklar (DB); kişide bilinç, bellek, kimlik, duygular, beden algısı, motor kontrol ve davranış bütünlüğü işlevlerinde bozulma veya bölünmeler ile karakterize durumlar olarak tanımlanmaktadır. DB'ın tamamına yakını çocukluk döneminde başlamasına rağmen, hastaların %3'ü 12 yaş altında, %8'i ise 12-19 yaş arasında tanı almaktadır. Dissosiyasyonun ortaya çıkmasında özellikle çevreden gelen stres verici etkiler önemli düzeyde rol oynar. Tüm psikiyatrik bozukluklar içerisinde dissosiyatif bozukluklar, kronik ve gelişimsel bir çevresel stres etkeni olarak çocukluk çağı travmalarının en yüksek oranda bildirildiği tanı grubudur. Çocukluk çağı travmaları içinde ise; çocuk istismarı, çocuğun yakınları tarafından maruz bırakılması nedeniyle tanımlanması ve tedavisi en zor olanıdır. Duygusal istismar, en sık rastlanan istismar tipi olması ile birlikte fiziksel belirtilerin olmayışı nedeniyle tanı süreci karmaşık ve zordur.
OLGU: 13 yaşında kız çocuk, son 1 yıldır davranış sorunları, umursamazlık, yalan söyleme, kendi saçlarını kesme, evdeki eşyaları amacına uygun olmayan şekilde kullanma, farklı bir isme sahip olduğunu hissetme ve yaptığı bazı davranışları hatırlamama şikayeti ile annesi eşliğinde Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ayaktan Tedavi Ünitesine başvurdu. Çocuk ve annesi ile yapılan ayrıntılı psikiyatrik görüşme ve psikometrik incelemeler sonucunda; duygusal ihmale bağlı geliştiği düşünülen Dissosiyatif Bozukluk-Başka Türlü Adlandırılamayan (DB-BTA) tanısı konmuştur. Çocuğun takip ve tedavisi halen sürmektedir.
Tartışma: Çocukluk döneminde istismar ve ihmal yaşantısı, ergen ve erişkin dönemde dissosiyasyon ile güçlü ilişki gösterir. Bu poster sunumunda; duygusal istismara bağlı DB-BTA tanılı ergen olgunun tanı ve tedavi süreci ele alınarak, çocuk ruh sağlığı alanında çalışanların çocukluk çağı ruhsal travmalarını tanıması, tedavisi ve önlenmesindeki rolü tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal ihmal, dissosiyatif bozukluklar, ergenlik

[P-21]
Çocuk İstismarı Bildirimi, Ya Sonrası?

Tülin Fidan1, Tarık Gündüz2
1Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,Çocuk-Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Eskişehir
2Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp ABD, Eskişehir

Giriş: Çocuk ihmal ve istismar ön tanısını alan çocukların süreçte yasalar ve uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesinden doğan haklarının korunması gerekmektedir. Aile içi istismar şüphesi olan ikiz kardeşlerle ilgili olarak, babanın hekime olumsuz tutumu ve bilgi talebi, yasalar, çocuk hakları ve etik kurallar ışığında tartışılacaktır.
VAKA: 3.5 yaşında, İkiz kız kardeşler anneanneleri tarafından polikliniğimize getirildi. Anneanne çok endişeliydi ve danışmanlık almak istediğini söyledi. 10 gün aralıksız devam eden gece ve gündüz altına ıslatma şikayetleri olduğu, bu durumun kreş öğretmenlerinin de dikkatini çektiği, eve telefon ederek bir sorun olup olmadığını sorguladığı, idrar kaçırma şikayeti ile başvurdukları çocuk hekimi tarafından yapılan fizik muayene, tam idrar tetkiki ve kültürü, abdomen ultrasonografisi normal sınırlar içinde değerlendirildiği, çocukların birlikte anneannelerine, tuvalette babalarının cinsel organını oynattığını, el hareketleri ile taklit ederek gösterdikleri ve bu paylaşımdan sonra idrar kaçırma şikayetlerinin her iki çocukta da tamamen düzeldiği öğrenildi.
Yapılan ruhsal değerlendirmede çocuklarda aktif bir psikopatoloji tespit edilmedi. İkincil Enürezis Nokturna, diurna tanısı kondu. Aile istismar konusunda bilgilendirildi ve yönlendirildi.
Süreçte çocukların anneleri boşanma davası açtı. Baba 3 ay evden uzaklaştırma aldı. Aile mahkemesi tüm dosya bilgilerini istedi. Mahkemeye dosya içerikleri gönderildi. Baba polikliniğe 'Beni nasıl itham edersiniz?' diyerek geldi ve çocuklara ait dosya bilgilerini istedi. Babaya konuyla ilgili mahkemeye resmi bilgi verildiği, dosya içeriklerini mahkemeden dilekçeyle alabileceği söylendi. Babanın ısrarları ve tehditvari konuşmalarının devam etmesi üzerine güvenlik çağrıldı. Konuyla ilgili başhekim yardımcısı bilgilendirildi.
Tartışma: Çocukların her aşamada haklarının korunması, bilgilerin çocuğun yüksek yararı ilkesi ışığında yasalar çerçevesinde paylaşılmasının gerektiği unutulmaması gerekmektedir.
Çocuk ruh sağlığı çalışanları olarak istismarı açığa çıkarıp, ihbar etmek/ihbar edilmesini sağlamak zaman zaman bizlere düşmekte, ihbar edilen kişinin öfkesi ile yüz yüze kalınmaktadır. İhbar eden kurum/kişilerin ihbar edilenden korunması ile ilgili yasada bir düzenleme yapılması oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: çocuk istismarı, bilgi edinme, korunma

[P-22]
Bir özel hastanenin acil servisine kafa travması nedeni ile başvuran çocuk vakaların değerlendirilmesi

Neşe Karakaş1, Reyhan Mehmetoğlu2, Bilge Zapcı Ekinci1
1İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,Malatya2Özel Anamed Hastanes, Anamur

Amaç: Mersin'e bağlı Anamur ilçesinde bulunan bir özel hastanenin acil servisine son bir yıl içinde kafa travması nedeni ile başvuran çocuk vakaları literatür eşliğinde incelemek ve sonuçlarını sunmaktır.
Gereç ve Yöntem: Ağustos 2013 ile Ağustos 2014 tarihleri arasında Özel Anamed Hastanesi Acil Servisine kafa travması nedeni ile başvuran 0-16 yaş grubundaki 100 sayıda vaka geriye dönük olarak incelendi. Vakalar yaş, cinsiyet, düşme nedeni, radyolojik bulgular, yatış oranları ve yapılan tedavi açısından değerlendirildi. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS paket programı ve yüzde dağılımlar kullanıldı.
BULGULAR: Başvuran 100 vakanın yaş ortalaması 4,15±3,81(min=0,00 max:14,00) yıldır. Başvuran vakaların %72'sinin cinsiyeti erkekti. Kafa travması nedeni ile başvuran vakaların %42'si 1-3 yaş arasında, %27'si 6 yaş üstü, %19'u ise 1 yaş altı, %12'si ise 3-6 yaş arasındadır. Tüm vakalarda sık görülen kafa travması nedenleri ev içinde kanepe, yatak, pusetten düşme (%28), yüksekten düşme (%23), bisikletten düşme (%11), trafik kazası (%10)'ydı. Vakaların yaş gruplarına göre sınıflandırıp en sık görülen travma nedenlerine baktığımızda ise 1 yaş altı çocuklarda ev içinde kanepe/yatak/pusetten düşme (%57,9), 1-3 yaş arası çocuklarda balkondan düşme(%40,5), 3-6 yaş arası çocuklarda bisikletten düşme (%33,3), 6 yaş üstünde ise trafik kazası (%29,6)'ydı. Cinsiyete göre kafa travması nedenlerine baktığımızda her iki cinste de en fazla görülen düşme nedeni ev içinde kanepe/yatak/pusetten düşmeydi. Kafa travması nedeni ile başvuran olguların %85'inde herhangi bir patolojiye rastlanmazken, %7'sinde linear kırık, %4'ünde epidural hematom, %2'sinde çökme kırığı, %1'inde kontüzyo serebriye rastlandı. Olguların %2'sine cerrahi tedavi, %17'si medikal tedavi almış, %81'i ise öneri ile taburcu edildi.
Sonuç: Araştırma kapsamındaki çocuklarda kafa travmaları sıklıkla ev içinde meydana gelmiştir. Yaş gruplarına göre kafa travmasının nedeni değişmekte olup çocukluk çağında düşmeye bağlı yaralanmaları azaltmak için düşme nedenleri hakkında ailelerin eğitimi ve önleyici tedbirlerin artırılması gibi önlemler alınabilir.

Anahtar Kelimeler: çocuk, epidemiyoloji, kranyoserebral travma, kaza

[P-23]
Baldıran otu (conium maculatum) zehirlenmesine bağlı çocuk ölümleri: iki olgu sunumu

Yüksel Ançı1, Mustafa Talip Şener1, Azem İrez2, Süleyman Sivri3, Ertuğrul Gök3
1Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Erzurum
2Adli Tıp Grup Başkanlığı, Erzurum
3Adli Tıp Grup Başkanlığı, Diyarbakır

Giriş ve Amaç: Zehirlenme etkenleri coğrafi bölgeye, mevsimlere, toplumun gelenek ve göreneklerine, yaş grubuna ve sosyokültürel düzeye göre farklılıklar göstermektedir. Çocukluk çağı zehirlenmeleri, trafik kazalarından sonra ikinci önemli ve önlenebilir morbidite ve mortalite nedenidir. Zehirlenmeler çocukluk yaş grubunda daha ölümcül seyretmektedir. Halk arasında "baldıran otu", "ağuotu", "şemsiye otu" ve "yılan otu" adıyla bilinen Conium maculatum bitkisinin yenmesi sonucu zehirlenmeler görülebilmektedir. Bu çalışmamızda Conium maculatum zehirlenmesine bağlı iki çocuk ölümüne ait bilgi sunularak, bu bitkiden zehirlenmeye dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.
OLGU: 7 yaşında, kırsal bölgede yaşayan iki kız çocuğu, mart ayında adını bilmedikleri ve maydanoza benzettikleri bir bitkiyi yedikten sonra ellerde titreme, konuşmada bozukluk ve dengesizlik şikayetleri ile hastaneye götürülmüş, çocuklardan biri acil serviste aynı gün, diğeri ise yaklaşık on gün sonra hastanede tedavisi devam ederken ölmüştür. Yapılan otopside toksikolojik incelemede kanda Conium maculatum bitkisinde bulunan Coniine isimli madde belirlenmiş ve ölüm nedeni Conium maculatum zehirlenmesi olduğu belirlenmiştir.
Tartışma ve Sonuç: Conium maculatum bitkisinin yenmesi sonucunda nöromusküler kavşakta kürar benzeri etki ve otonomik ganglionlarda nikotinik etkiye bağlı olarak tükürük salgısında artış, baş ağrısı, ataksi, kas güçsüzlüğü, bradikardi, santral sinir sistemi depresyonu ve hatta ölüm gelişebilmektedir. Ülkemizde özellikle de kırsal alanlarda ısırgan (Urticadioica), böğürtlen (Rubus sp.), dağ çileği, (Fragaria vesca), nane (Mentha sp.) ve kekik (Thymus sp.) gibi bitkiler halk tarafından yenilmektedir. Bölgemizde özellikle çocukların Conium maculatum bitkisini, maydanoz, aş otu ve kimi (ğimi) gibi yenilebilir bitkiler ile karıştırarak bilinçsizce yemesi ile ölümle sonuçlanabilen zehirlenmeler görülebilmektedir. Kırsal alanda çocukların oyun alanlarının oldukça geniş olması, ebeveyn kontrolünün az olması, özellikle 1-6 yaş grubu çocuklarda merak, çevreyi tanıma isteği, bilgi ve eğitim düzeyinin düşük olması gibi faktörler zehirlenmelerin nedeni olabilmektedir. Bu nedenle önlenebilir çocuk ölümleri açısından ebeveyn ve çocukların bu konuda bilgilendirilmesinin önemli olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Baldıran otu, Conium maculatum, Çocukluk çağı, Zehirlenme

[P-24]
Otizmli bir ensest olgusu

Alperen Bıkmazer1, Hüseyin Keleş2, Harun Akkaya3
1Adli Tıp Kurumu, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi, İstanbul
2Adli Tıp Kurumu, Psikiyatri, İstanbul
3Adli Tıp Kurumu, Adli Tıp, İstanbul

Otizm Spektrum Bozuklukları (OSB) hayatın erken dönemlerinde başlayan iletişim, sosyal etkileşim ve bilişsel gelişimde kayıplar ve sapmalarla seyreden nöropsikiyatrik hastalık grubudur. Bu problemlerden dolayı bazı çocuklar cinsel istismar gibi istenmeyen ve zararlı sosyal etkileşimlerin kurbanı olabilirler. Otizmle ilişkili sosyal zorluklardan dolayı kolayca kandırılabilir ve korkutulabilir, iletişim güçlüklerinden dolayı istismarı bildirmekte zorluk yaşayabilirler. Otizm olan çocukların %16,6'sının cinsel istismara uğradığı bildirilmiştir. Cinsel istismara uğrayan çocuklarda cinsel davranışlar, intihar veya diğer kendine zarar verme davranışları, evden kaçma ve hastane yatışı daha fazladır. Olgumuz 9-12 yaşları arasında aynı evde birlikte yaşadıkları dedesi tarafından dudaklarından ve genital bölgelerinden öpmek suretiyle istismara uğrayan ve dudaklarındaki morluğun öğretmenleri tarafından farkedilmesiyle adli makamlara bildirilen 13 yaşında bir kız çocuğudur. Psikiyatrik değerlendirmede sosyal karşılıklılığın ve iletişim becerilerinin yaşına uygun düzeyde olmadığı, stereotipik hareketlerinin mevcut olduğu, dedesinin ismi geçtiğinde kulaklarını tıkadığı ve kendi etrafında dönmeye başladığı gözlenmiştir. Otizmli çocuklarda cinsel istismarı tespit etmek önemlidir ve davranış değişiklerinde olası bir neden olarak düşünülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Adli Tıp, Ensest, Otizm

[P-25]
Ensest sonrası kişilik değişikliği: bir olgu sunumu

Arif Garbioğlu1, Alperen Bıkmazer2, Harun Akkaya1
1Adli Tıp Kurumu, Adli Tıp, İstanbul
2Adli Tıp Kurumu, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi, İstanbul

Giriş: Hiç şüphesiz ensest mağdurları ile diğer cinsel suç mağdurları arasında önemli farklar bulunmaktadır. Ensest mağdurları çocuklar ile ilgili literatürde; travmatik bağlanma problemleri, annelik dönemlerindeki yaşadığı zorluklar, erkek ensest mağdurlarının izolasyonları, sinirlilikleri, madde bağımlılıkları gibi sonuçların ortaya çıktığı, aynı zamanda kişilik değişiklikleri ve karakteristik yapılarıyla ilgili ergenlik sürecindeki değişimlerin ele alındığı çalışmalar mevcuttur. Her ne kadar ensest vakaları ile ilgili yurt içi ve dışı bir çok çalışma mevcut ise de ensest ve diğer cinsel suç mağdurlarının hayatlarının devamındaki ruhsal durumlarını belirtir az sayıda çalışmaya rastlanılmıştır.
Olgumuz baba ensesti sonrasında cinsel aktifliğin fazla olduğu kişilik değişikliği gelişen ergen bir kız çocuğu üzerinedir. Çalışmamızın amacı; ensest mağdurundaki kişilik değişikliklerini okuyucuya yansıtarak, çocuğun cinsel istismarı sonrasında çocuğu koruma ve tedavisinin ne kadar önemli olduğuna bir kez daha değinmek olacaktır.

OLGU: Kurulumuza muayene edilmek üzere gönderilen bir ensest vakası tarafımızca değerlendirilmiştir. Adli tahkikat dosyası içerisindeki ifadeler ve muayene görüşmeleri birlikte ele alındığında; küçük yaşlarda baba ensestine maruz kaldığı, 13 yaşlarında babasının kendisine penetrasyonlu cinsel saldırıları olduğu, bu penetrasyonlu cinsel birliktelikler sonrasında mağdurun kendi rızasıyla sınıf arkadaşları başta olmak üzere yaklaşık 3-4 yıllık bir zaman diliminde yaklaşık 50 kişiyle cinsel birliktelikler yaşadığı anlaşılmıştır. Kurulumuzca yapılan ruhsal muayenesinde özetle; mağdurun zekası normal olarak değerlendirilmiş, mağdurda Travma Sonrası Kişilik Değişikliği, Borderline Kişilik Örgütlenmesi tespit edilmiştir.

Tartışma-Sonuç: Literatürde yer alan ensest mağdurlarındaki travma sonrası kişilik değişikliklerini içeren çalışmalar ile sunulan olgumuz arasındaki benzerlikler tartışılacaktır. Sonuç olarak; ensest ve diğer cinsel suç mağduru olan çocukların maruz kaldığı cinsel istismarlar sonrasında yaşam kalitelerinin iyileştirilmesi adına öncelikle çocuk koruma tedbirlerinden yararlandırılması gerektiği, bu konuda nelerin yapılabileceği, hangi adımların atılabileceği öneriler şeklinde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adli Tıp, Ensest, Kişilik Değişikliği

[P-26]
Massachusetts gençler için tarama anketi-ikinci sürümü (Maysı-2) Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması

Emine Demirbaş Çakır1, Şahika Gülen Şişmanlar2, Uğur Çakır3, Mustafa Kenan Duymaz4, Işık Karakaya2, Ayşen Coşkun2
1TC Sağık Bakanlığı Bolu KHB AİBÜ Izzet Baysal RSHEAH Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
2Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
3Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
4Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

Amaç: Bu çalışmada adli sisteme giriş yapan gençlerde psikiyatrik bozukluklar açısından olası risklerin ve ihtiyaçların belirlenmesine yönelik gereksinimi karşılamak için bu alanda uluslararası alanda kabul gören Massachusetts Gençler için Tarama Anketi- İkinci Versiyonunun (MAYSI-2) Türkçe uyarlamasının geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır.
Yöntem: Çalışmaya 333 erkek ve 54 kız toplam 387 genç katılmıştır. MAYSI-2 Türkçe Formunun güvenirliği alt ölçek iç tutarlılık katsayılarının ve kendi aralarındaki korelasyonlarının hesaplanması ile değerlendirilmiştir. Ölçek geçerliğinin değerlen-dirilmesinde açıklayıcı faktör analizi ve 11-18 yaş Gençler için Kendini Değerlendirme Ölçeğinin (YSR) Türkçe formu kullanılmıştır.
BULGULAR: MAYSI-2 alt ölçek Cronbach alfa katsayıları sırasıyla; Alkol Madde Kullanımı alt ölçeği için 0,84, Öfke-İrritabilite alt ölçeği için 0,78, Depresyon-Kaygı alt ölçeği için 0,66, Somatik Yakınmalar alt ölçeği için 0,58, Özkıyım Düşünceleri alt ölçeği için 0,84, Düşünce Bozukluğu (Erkek) alt ölçeği için 0,15, Travmatik Yaşantılar (Erkek) alt ölçeği için 0,55 ve Travmatik Yaşantılar (Kız) alt ölçeği için 0,66 olarak hesaplanmıştır. MAYSI-2 alt ölçeklerinin kendi aralarındaki korelasyon katsayılarının istatistiki olarak anlamlı olarak 0,23 ile 0,94 arasında değiştiği bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizinde ölçeğin orijinal ölçeğe benzer şekilde 7'li faktör yapısına uyduğu gösterilmiştir. Benzer ölçek geçerliliğinin değerlendirilmesinde MAYSI-2 alt ölçeklerinin tamamı ile YSR'nin alt ölçeklerinin tamamı arasında 0,27 ile 0,69 arasında değişen istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar bulunmuştur.
Tartışma: MAYSI-2'nin geçerliğine ilişkin elde edilen bulgular MAYSI-2'nin adli sisteme giren gençlerde ruhsal bozukluklar açısından acil riski değerlendirmede geçerli bir ölçek olduğunu göstermiştir. Özgün ölçekte yer aldıkları alt boyutlardan farklı alt boyutlara yerleşen maddelerin ve düşük alfa değerlerine sahip alt ölçeklerin örneklem grubumuza özgü olup olmadığının değerlendirilebilmesi veya geliştirilmesi için farklı örneklem gruplarıyla yapılacak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: MAYSI-2, suça sürüklenme, geçerlilik, güvenirlik

[P-27]
Accidental ınjuries of genital region in the children

Bora Büken1, Zerrin Erkol2, Ferhan Kandemir3, Erhan Büken4, Fatma Gül Aslan5
1Duzce University, Faculty of Medicine, Forensic Medicine Department, Duzce, Turkey; Ministry of Justice, Council of Forensic Medicine, Duzce Branch Directorate,
2Abant Izzet Baysal University, Faculty of Medicine, Forensic Medicine Department, Bolu, Turkey; Antalya Education ve Research Hospital, Forensic Medicine Department,Antalya, Turkey
3Ministry of Justice, Council of Forensic Medicine, Hakkari Branch Directorate, Hakkari, Turkey
4Başkent University, Faculty of Medicine, Forensic Medicine Department, Ankara, Turkey
5Antalya Education ve Research Hospital, Forensic Medicine Department,Antalya, Turkey

INTRODUCTION: In this study, it is aimed to present the cases who admitted to the hospital due to their genital injuries and had no history of sexual abuse, and to discuss the measures to be taken to prevent such accidents.

MATERIAL-METHOD: We retrospectively analyzed 10 cases who came to Emergency Department of Duzce University Hospital due to injuries of the genital area and who were requested consultation on suspected sexual abuse with the Forensic Medicine Department.
RESULTS: The average of the ages of 10 cases that were all girls in the study was 7.90 ± 4.09 (min:2,max:17,med:8.00). Two of the cases occured attaching to the broken side of a broken slide in a kinder garden whilest each one case occured by falling on the handles on the side of the slide, by falling on the tractor chassis side guards, by falling from the tree she had climbed on the rebars of a construction, by falling on the window sill, by slipping and falling on the brush in the toilet in the house, One case occured because of the horns of a cow that attacked her body. Another case said vaginal bleeding occurred when she fell down while playing ball. A 2-year old case was brought by her family with the suspect of abuse when they saw bleeding on her diaper.

During the physical examination, some injuries were found on vulva in three cases, on the inside of the labia minors in three cases and on the inside of the labia major in one case. Three cases had no findings on their genital area during the physical examination. Three cases had also some incident-related injuries except the genital area.
DISCUSSION: For genital injuries of children, the differential diagnosis of accidental injuries and child abuse is significant.

Keywords: Genital Injury in Children; Child's Sexual Abuse; Accidental Genital Injuries in Children; Genital Trauma.

[P-28]
Öz babanın erkek çocuğuna ölümle sonuçlanan cinsel istismarı: Bir olgu sunumu

İdris Deniz1, Burcu Albayrak2, Mustafa Taşçıoğlu3
1Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Adli Tıp, Lefkoşa, K.K.T.C. (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)
2Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Patoloji Servisi, Lefkoşa, K.K.T.C.
3Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Servisi, K.K.T.C.

Çocuk cinsel istismarı, yüzyıllardır bilinen, çocuk istismarı tipleri içerisinde saptanması en zor olan, çoğunlukla gizli kalan ancak son zamanlarda daha sıklıkla gözlenen ve ölüm olmaksızın bile ortaya çıktığında toplumda aşırı duyarlılığa ve toplumsal olaylara neden olabilen önemli bir suç unsurudur. Cinsel istismarın birçok farklı cinsel aktiviteyi içermesi nedeniyle patolojik bulguların ortaya çıkmaması, çocuklarda ve ergenlerde anogenital dokuların hızla ve iz bırakmadan iyileşebilecek özellikte olması, muayeneye geç başvurulması nedenleriyle cinsel istismara uğrayan çocuklarda genellikle önemli anogenital bulgu tespit edilememektedir. İstismara uğrayan çocuk ve ergenlerde duygusal ve davranışsal gelişimin etkilenmesi nedeniyle ailelerin, okul öğretmen ve çalışanlarının bilgilendirilmesi, sağlık çalışanlarına eğitimler verilmesi istismarın önlenmesi ve erken tanınması açısından son derece önemlidir. Çoğu zaman tesadüfen fark edilir. Kaybolan çocukların yapılan otopsileri sırasında cinsel istismar tespiti oldukça fazladır. Olgumuz yedi yaşındaki erkek çocuk olup kaybolduğu iddia edildikten bir hafta sonra orman sahası içindeki çöp toplama alanında gizlenmiş halde ölü olarak bulunmuştur. Yapılan otopsisinde yaklaşık bir haftalık ölü olduğu, elle boğularak öldürüldüğü ve cinsel istismara maruz kaldığı tespit edilerek DNA ve histopatolojik tetkikler ile de ölüm sebebi ve babası tarafından cinsel istismar edildiği doğrulanmıştır. Baba ile cesedi saklamaya yardımcı olan amca suçlarını elde edilen bulgulardan sonra itiraf etmişlerdir. Yapılan soruşturmada ve mahkeme aşamasında komşuların ve okul çalışanlarının çocukta duygusal ve davranışsal değişiklikler gördükleri ancak değerlendiremedikleri ortaya çıkmıştır. Çocuk cinsel istismarının önlenmesi ve tespitinde ilgililerin eğitimi ile toplumsal farkındalık yaratacak proje ve çalışmaların ne kadar önemli olduğunu vurgulamak amacıyla ve babası tarafından cinsel istismara uğrayıp öldürülen benzer vaka olmaması sebebiyle olgumuzu sunmayı uygun gördük.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı; çocuk cinsel istismarı; ölüm

[P-29]
Çocuk Pornografisi ve Cinsel İstismar: Olgu Sunumu

Bora Büken1, Zerrin Erkol2, Abdurrahman Garan3, Erhan Büken4, Fatma Gül Aslan5
1Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye; Adli Tıp Kurumu, Düzce Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Düzce, Türkiye
2Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu,Türkiye;Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, Antalya, Türkiye
3Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce
4Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
5Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, Antalya, Türkiye

Giriş ve Amaç: Çalışmada; cinsel istismar eylemlerine maruziyet yanında pornografik resimleri çekilmek suretiyle de istismar edilen 5 ve 9 yaşında iki kız kardeş olgusunun sunulması, çocuk pornografisinin zararları, önleme çalışmalarında yapılması gerekenler ve ülkemizde mevcut yasal düzenlemelere ait eksikliklerin tartışılması amaçlanmaktadır.
OLGU: Adli dosyanın incelenmesinde; Anneannelerinin 5 ve 9 yaşında kız kardeş olan torunlarının ellerindeki telefonda çıplak resimlerini görmesi üzerine olayı polise bildirdiği, çocukların anne ve babasının ayrı yaşadığı, babalarının arkadaşı ile annelerinin sevgili oldukları, çocukların annenin sevgilisine cici baba adını verdikleri anlaşıldı.
9 yaşındaki kız çocuğunun muayenesinde; annelerinin banyoda kendisinin ve kız kardeşinin çıplak resimlerini çektiğini, cici baba ile cinsel ilişkiye girdiği sırada videoya alması ve fotoğraflarını çekmesi için kendisini zorladığını, kendisinin de ağlıyarak annesinin cici babanın cinsel organını ağzına aldığı ve sırt üstü yatarak cici baba ile ilişkiye girdiği sahneleri videoya çektiğini, cici babanın annesi odada olmadığı sırada kendisini zorla soyduğunu, cinsel bölgelerini okşadığını ve çıplak olarak karnına oturttuğunu, cici babanın karnında otururken annesinin gelip resimlerini çektiğini, cici babanın "kimseye söyleme, seni gebertirim" diyerek tehdit ettiğini, gece cici babayı birisinin aradığını ve "resimleri çektin mi" diye sorduğunu, cici babanın da çektiğini söylediğini, annesinin çektiği resimleri cici babanın aldığı yeni telefona aktardığını ve eski telefonu kendisine verdiğini, ancak eski telefondaki video ve resimleri silmeyi başaramadığını, anneannesinin de bu fotoğrafları gördüğünü anlattı. Psikiyatri konsütasyonunda; soyut düşünce yetersizliği dışında bulgu saptanmadı.
5 yaşındaki çocuğun muayenesinde; "cici baba bize pipisini gösterdi" dedi. Pipiyi ellerini yumruk yapıp üst üste koyarak "uzun" kelimesi ile tarif etti. Şablon resimlerde dokunmayı kötü dokunma olarak adlandırdı. Psikiyatri konsültasyonunda psikomotor aktivitede artma, enkompresis ve konuşma bozukluğu saptandı.
Adli tahkikat evrakından çocuklara ait anlatılan video görüntüleri ve resimlerin elde edildiği görüldü. Çocuklar mahkeme kararı ile koruma altına alındı.
Tartışma ve Sonuç: Çocuk pornografisi ile mücadelede sadece hukuksal değil, bilinçsel, toplumsal ve teknik çözümler üzerinde de çalışma yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk pornografisi, Çocuk cinsel istismarı, Yasal düzenlemeler.

[P-30]
Çocuk cinsel istismarı ve çocuk annelik: Bir olgu sunumu

İdris Deniz1, Mustafa Taşçıoğlu2, Erdem Beyoğlu3
1Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Adli Tıp, Lefkoşa, K.K.T.C. (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti).
2Dr. Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Servisi, K.K.T.C.
3Barış Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatri Servisi, Lefkoşa, K.K.T.C.

Çocuğun cinsel istismarı, fiziksel, ruhsal, sosyal, kültürel, ahlaki ve hukuki boyutları olan çok geniş kapsamlı ve karmaşık bir olay olup, bir çocuk ile bir yetişkin ya da yaş veya gelişim bakımından sorumluluk, güven ve güç ilişkisi içinde olan başka bir çocuk arasında, cinsel gereksinimlerini tatmin etmeyi amaçlayan bir eylem olarak tanımlanmaktadır. Çocuk cinsel istismarı, çoğunlukla çocuğun tanıdığı, yakın olduğu, güvendiği bir kişi ile uzun süreli bir istismar şeklinde ortaya çıkmaktadır. İstismara uğramış çocuğun en kısa zamanda tespit edilmesi ve destek birimlerinin devreye girmesi ile çocuğun ruhsal gelişiminin en az seviyede etkilenmesi, yapılacak tetkikler sonucu cinsel yolla bulaşan hastalıklarının teşhis ve tedavisi, gebelik tespit edilmesi durumunda ise yasal çerçevede gebeliğin sonlandırılması sağlanmalıdır. Olgumuz tespit edildiğinde henüz 14 yaşındadır ve 19 haftalık gebeliği mevcuttur. Alınan anamnezinde ve yapılan soruşturmasında komşuları olan 50 ve 60 yaşlarında iki kişi ile defalarca ilişkiye girdiği, bulantı ve kusma şikayetleri nedeniyle bir hastaneye başvurduğu, zehirlenme teşhisi ile ilaçlı tedavi uygulandığı öğrenilmiştir. Çocuk ve ergen psikiyatristi tarafından hafif derecede zeka geriliği tespit edilerek adli tıp muayenesine sevk edilen çocuğun K.K.T.C.'de (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) mevcut yasaların izin vermemesi sebebiyle gebeliği sonlandırılamamıştır. K.K.T.C.'de mevcut fasıl 154 ceza yasasında 10 haftaya kadar olan gebeliklerde hamile kadının, evli çiftin ya da yasal vasisinin rızası ile uygun şartlarda gebeliğin sonlandırılabileceği, ancak 10 hafta üzeri gebeliklerin ise annenin hayatını tehdit ettiğinin veya doğacak çocuğun fiziki ve akli sakatlık tehlikesinin varlığının veya hayat boyu sürecek tedavisi olanaksız kalıtsal veya bulaşıcı bir hastalığın saptanması halinde sonlandırılabileceği hükme bağlanırken, çocuk cinsel istismarı ve tecavüz sonrası gebeliklerin sonlandırılmasını düzenleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Olgumuz Türkiye'de ve bir çok ülkede olduğu gibi K.K.T.C.'de de 20 haftalık bu tür gebeliklerin mahkeme kararı ile sonlandırılabilmesi için ne kadar gerekli olduğunu ve yasal düzenlemelerin yapılmasının önemini vurgulamak amacıyla sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı; çocuk cinsel istismarı; çocuk anne; gebelik sonlandırılması

[P-31]

Bölgemizde cinsel istismar öyküsüyle muayene edilen çocukların ve saldırganların özellikleri ile korunma önerileri

Bora Büken1, Zerrin Erkol2, Abdurrahman Garan3, Erhan Büken4, Ferhan Kandemir5
1Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye; Adli Tıp Kurumu,Adli Tıp Düzce Şube Müdürlüğü, Düzce, Türkiye
2Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu,Türkiye;Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, Antalya, Türkiye
3Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Düzce, Türkiye
4Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
5Adalet Bakanlığı, Adli Tıp Hakkari Şube Müdürlüğü, Hakkari, Türkiye

Giriş: Çalışmamızda Düzce Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'na cinsel istismar iddiası ile basvuran çocukluk yaş grubu olguların özelliklerinin tanımlanması ve korunma yollarının tartışılması amaçlanmaktadır.
MATERYAL-METOD: 2010-2013 yılları arasında Adli Tıp Anabilim Dalı'nda toplam 4517 olgu muayene edilmiş olup bunlardan 372'sinin (%12.14) cinsel suçlar nedeni ile adli makamlar tarafından gönderildiği saptandı. Çocukluk yaş grubunda bulunan 196 olgu; demografik veriler, saldırgan özellikleri ve cinsel saldırının meydana geliş şekli açısından incelendi. Analizler SPSS 17.0 programı kullanılarak gerçekleştirildi.
BULGULAR: Olguların 160'ı (% 81,6) kadın olup yaş ortalaması 13,31±3,76 yaş (ortanca:14.00, alt sınır:2.0) idi. Kadın olguların yaş ortalaması 13.76±3.61 (ortanca:15.00, alt sınır:2.0), erkek olguların yaş ortalaması 11.31±3.77 (ortanca:11.50, alt sınır:3.0) olarak saptandı. Saptanabilen saldırganların yaş ortalaması 26.41 ± 14,05 yaş (ortanca:22.00 alt sınır:5, üst sınır:64) olup tümünün erkek olduğu belirlendi.
Olguların 90'ı (%45,9) cinsel eyleme bir kez maruz kaldığını, 94'ü (%48.0) cinsel istismarın birden fazla sayıda gerçeklestiğini belirtirken, 12 (%6.1) olgunun adli rapor ve adli tahkikat dosyasında bu konuda bilgi bulunamadı. Saldırganlardan 56'sının (%28,6) daha önceki sevgili, 32'sinin (% 16,3) tanıdık, 29'unun (%14,8) akraba ve 79'unun (%40,3) yabancı olduğu saptandı. Yirmi dokuz akrabanın yedisi (%24.14) öz baba, dördü (%13.79) öz amca, beşer (%17.24) olguda kuzen ve enişte, ikişer (%6.90) olguda öz ağabey, öz dayı ve üvey baba, birer (%3.45) olguda eş ve kayınpeder idi. Saldırganı eş ve kayınpeder olan olgular 16 ve 18 yaşında olup gayri-resmi evli oldukları saptandı. Yüzüç (%52,6) olguda vaginal, anal veya oral penetrasyon tanımlanırken, 93 (%47,4) olguda penetrasyon dışı cinsel eylemler söz konusuydu.
Tartışma: Çalışmamızda çocukların daha ziyade tanıdık ve sosyal çevrelerinde bulunan kişiler tarafından cinsel istismara maruz bırakıldıkları ve cinsel saldırı eylemlerinin olguların çoğunda birden fazla kez meydana geldiği saptanmıştır. Toplumdaki algının aksine çocuğun sadece yabancılara karşı korunmayı öğrenmesi yeterli olmamaktadır. Çocuk ve aileler olası tehditlere karşı bilinçlendirilmeli ve korunma yolları öğretilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel istismar, Çocuğa yönelik cinsel istismar, Saldırgan Penetrasyon.

[P-32]

7 yaşından itibaren madde kullanım bozukluğu olan kız çocuğunda cinsel yönelim bozukluğu ve cinsel istismar - Olgu sunumu

Fatmagül Aslan1, Zerrin Erkol2, Serdar Timur1, Merve Acar Çetinkaya1, Vildan Dönmez1
1Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk İzlem Merkezi, Antalya
2Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu

Amaç: Araştırmalar, çocuk ve ergenlerde madde kullanım yaşının giderek düştüğünü göstermektedir. Özellikle maddi olanakları kısıtlı olan veya hiç bulunmayan çocuklar, madde kullanımına devam edebilmek için bir süre sonra mali kaynak arayışına girmekte, bu nedenle para, madde temini gibi karşılıklarla cinsel eylemlerde bulunmaya başlayabilmekte, giderek kendilerini fuhuş batağının içinde bulabilmektedir.
Çalışmada 7 yaşında madde kullanmaya, daha sonra da maddi karşılıkla cinsel ilişkiye girmeye başlayan kız çocuğu olgusu sunularak, çocuk yaştaki uyuşturucu mağdurlarına yönelik önleyici ve tedavi edici çalışmalara dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

OLGU: Çocuk İzlem Merkezi'ne ilki 14 yaşında iken olmak üzere son iki yılda dört kez, farklı olaylarla müracaat ettirilen olgunun öyküsünde; anne ve babasının ayrı olduğunu, babasını hiç tanımadığını, evde ağabeyi uyuşturucu kullandığı için ve oturdukları semtte uyuşturucu kullanımı yaygın bulunduğundan 7 yaşında eroin, 8 yaşında hap ve esrar kullanmaya başladığını, 2012 yılında kalmaya başladığı rehabilitasyon merkezinde tanıştığı bir kız çocukla yedi ay boyunca yurt görevlilerinden gizli eşcinsel yaşam sürdürdüklerini, biseksüel olduğunu, önceleri sevgilim diye hitap ettiği kız arkadaşı ile, daha sonraları da kendisine madde bulan diğer kişilerle buluşmak amacı ile pek çok kez yurttan kaçtığını, bu süreçte alkol ve sigara kullanmaya da başladığını, uyuşturucu için para bulamadığından önceleri uyuşturucu karşılığı, giderek para karşılığı erkeklerle cinsel ilişkiye girmeye başladığını, pek çok kez para karşılığı cinsel ilişkiye girdiğini, günde en az 3 kez hap kullandığını, başkaları ile birlikte olacağı zamanlarda esrar aldığını ve gece geç saatlere kadar sokaklarda çok sayıda erkekle korunmasız bir şekilde birlikte olduğunu bildirdi. Sosyal paylaşım sitesi üzerinden örgütlenen çocuk istismar çetesini ayrıntılarıyla anlattı.
Olgunun kendini ifade etmekte sıkıntı yaşamadığı, gerçek ve yalan kavramlarının bilincinde olduğu gözlendi. Psikiyatrik değerlendirmesinde ağır depresyon, anksiyete, düşük benlik algısı, kişilik organizasyonunda bozulma saptandı.

Sonuç: Olgunun, oturduğu semtte yaygın olması ve ağabeyinin kullanması nedeniyle eroin kullanımına 7 yaşında başlaması, uyuşturucu kullanımı için tedavinin yanında, bu risk faktörleriyle mücadele etmenin de önemini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İstismarı ve İhmali, Madde Bağımlılığı, Sosyal Paylaşım Siteleri, Sosyal Hizmetler.

[P-33]
Cinsel istismar nedeniyle takip edilen hastaların sosyodemografik özelliklerinin ve tanı dağılımlarının değerlendirilmesi

Ender Atabay, Veysi Ülgen, Gözde Yazkan Akgül, A. Tuğba Bahadır, Neşe Perdahlı Fiş, Ayşe Rodopman Arman
**Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul.*

GİRİŞ: Çocuğun cinsel istismarı tüm dünyada yaygınlığı giderek artan, geniş kapsamlı bir sorundur. Sosyodemografik özellikler bu durumun etyolojisinde önemli bir rol oynamaktadır. Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde pek çok psikiyatrik bozukluk gelişebilmektedir.
MATERYAL-METOD: Çalışmamıza Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Psikiyatrisi Adli Polikliniği'nde cinsel istismar nedeniyle takip edilen hastalar alınmıştır. Hastaların dosyaları retrospektif olarak sosyodemografik özellikler ve tanı dağılımları açısından değerlendirilmiştir. Bulgularımız poster sunumunda tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: çocuk istismarı, cinsel istismar

[P-34]
Üç kardeşin kronik istismarı ve kaşeksi düzeyine varan ihmali – Olgu sunumu

Fatmagül Aslan1, Zerrin Erkol2, Serdar Timur1, Hakan Bulut3
1Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi / Çocuk İzlem Merkezi, Antalya
2Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu; Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk İzlem Merkezi, Antalya
3Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sosyal Hizmet Birimi, Antalya

Çalışmada; uzun süredir devam eden, mağdur çocuklarda kaşeksi ve ağır depresyon tablosuna varan ağır ihmal ve istismara maruz kalan üç erkek kardeş olgusunun sunulması ve literatür verileri eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır.
Şüphelinin, annenin ve mağdur çocukların ifadelerinden; babanın gece vardiyası şeklinde çalıştığı, evin giderlerine yardımcı olması amacıyla evlerinde son üç yıldır kalmaya başlayan uzak akrabalarının gündüzleri anne ile cinsel ve duygusal ilişki yaşamaya başladığı, bu kişinin önceleri iyi davrandığı halde zamanla üç çocuğu cezalandırmak amacıyla günlerce aç bıraktığı, el ve ayaklarından tavana astığı, yumruk, kaba dayak tarzında fiziksel şiddet uyguladığı, vücutlarında yanar durumda sigara söndürdüğü, derilerinde çakmak ile yanık oluşturduğu, babanın ve annenin tüm bunları bilmesine rağmen uzun süre seyirci kaldığı öğrenildi. Bu şüphelinin eve getirdiği ve iki ay süreyle birlikte kaldıkları ikinci şüphelinin bir gün çocukları yıkamak maksadı ile sıra ile banyoya soktuğu, o zaman 3 yaşlarında olan küçüğe ve 7 yaşlarında olan ortancaya anal yolla cinsel istismarda bulunduğunun bildirildiği anlaşıldı.
4 yaşında olan en küçük kardeşin; ileri derecede kaşektik olduğu, ayakta duramadığı, oturamadığı, sürekli yattığı, konuşmakta zorlandığı, fiziksel muayenesinde; ciltte turgor ve tonusun azaldığı, kaşektik bulunduğu, vücudunun değişik yerlerinde, farklı yaşlarda ekimozlar, yanık skarları bulunduğu görülmüş, çekilen grafilerde mandibulada eski kırık saptanmıştır. Genital muayenesinde aradan geçen süre nedeni ile bulgu saptanamamış, ancak annenin ve küçüğün ifadelerinin samimi bulunduğu kanaatine varılmıştır.
9 yaşında olan ortanca kardeş de benzer şekilde ifade vermiş olup muayenesinde batında gergin ve şiş görünüm, gelişme geriliği, ayrıca her iki yanakta ve sağ uyluk arka kısımda yaygın ekimoz belirlenmiştir.
11 yaşında olan büyük çocukta her iki yanakta ve sol kulak kepçesinde yaygın ekimoz ve hematom saptanmıştır. Ayrıntılı değerlendirmede küçüğün dört yıl önce "düşme" nedeni ile altı ve dört ay önce de aktivite ve dikkat bozukluğu nedeni ile hastaneye müracaat ettirildiği anlaşılmıştır.
Belirtilen çocuğun daha önce hastanede yapılan muayenelerinde ihmal ve istismar olayının saptanmamış olması dikkat çekici bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İstismarı ve İhmali, Çocuğun Korunma Hakkı, Malnutrisyon.

[P-35]
Sibling jealousy; emotional neglect and physical abuse

Perran Boran1, Neslihan Baranoğlu Him1, Esra Devecioğlu2, Gülbin Gökçay2
1Marmara University, Department of Pediatrics, Division of Social Pediatrics
2Istanbul University, Institute of Child Health, Department of Pediatrics

BACKGROUND: Approximately 60-80% of children have at least one sibling, so arrival of a sibling is an event experienced by many children. Firstborn's jealousy is also one of the biggest concerns for the parents. Since how the children behave and adjust may vary across different cultures, and families evolved in many aspects in recent years, we aimed to examine sibling jealousy in our patients.
MATERIAL-METHODS: This is a descriptive study based on maternal reports and we aimed to evaluate the behavioral changes observed after the birth of a second child. We included families with firstborns who were between the ages of 18 months and 5 years when the sibling arrived, from two university hospitals' well child outpatient clinics.
RESULTS: Out of 207 children, 165 (79.7%) experienced jealousy. Majority of the children (91.3%) were from middle to high class families. Mothers age, occupational status had no effect but fathers' age were significantly higher in the nonjealous group (35.5 versus 37.9 years, $p=0.001$). The mean age in the jealous group were 4.8 ± 3.3 years (median 5 years), and 6.2 ± 3.9 in the nonjealous group ($p=0.023$). The median age space between siblings experiencing jealousy was 3.75 years. (25 th pp 2.5, 50th pp 3.75, and 75th pp 7 years). We found no effects of sex on behavioral changes post birth. Opposite sex between the siblings had no effect on jealousy. Forty nine percent of the mothers reported that they used harsh discipline methods (physical discipline methods) with the older sibling post birth, and 88.9% of those were exhibiting behavioral changes perceived as jealousy by the mothers. Seventy two percent of the children were exposed to harsh verbal discipline methods like yelling.
Forty eight percent of the mothers had told the older siblings about the arrival of a sibling right away, 45% after the belly appeared, and 7% did not tell since the children were unaware. No difference was observed ($p=0.371$). Mothers who believed they nurture the

two siblings fairly equal were 70%. Eighty six percent of the children were asked to be involved in the care of the new sibling like diaper change. Fifty three percent of the jealous children experienced aggression, 36% withdrawal, 45.5% regression, 9% somatic complaints, 3% sleep problems, 8% school problems, and 4% other problems like teeth grinding post birth. Some children exhibited multiple behavioral changes. Children showing aggressive behavior post birth were more significantly experiencing harsh discipline methods ($p=0.021$). Children whose fathers were reading books were 27% and there was a significant difference between children ($p=0.003$). Seventy eight percent of those who were jealous were not spending quality of time with their fathers.
CONCLUSION: According to the reports of the mothers jealousy was experienced by most of the children. Nearly half of the children were experiencing physical punishment as a discipline method. Children whose fathers spent more quality time with them did not experience jealousy. Our findings showed that parents need guidance for sibling jealousy and prospective studies may give more accurate evaluations on this subject.

Keywords: sibling jealousy, aggression, emotional neglect

[P-36]
Parçalanmış Aile Yapısının Suça Eğilimi Olan Çocuklara Etkilerinin Pedagojik İncelemesi

Zeynep Kocadal
İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Çocuk Gelişimi, İstanbul

Bu çalışmada birey gelişimi etkileyen çevresel etmenlerden biri olan aile yapısının suça eğilimi olan çocuklara etkilerinin pedagoji ve kriminoloji düzleminde evrensel değerler göz önüne alınarak somut veriler incelenerek yapılması gerekenler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: parçalanmış aile, suça eğilim, pedagoji

[P-37]
Çocuk koruma alanında çalışan STK'lar için çok paydaşlı gönüllü işbirliği ile örnek bir iletişim çalışması: ÇOKMED - PUBLICA İletişim

Ayşe Deniz İnsel, Tuğba Şahin, Selda Özgürbüz, Esra İpek, Ahmet Faruk Paker
İstanbul Bilgi Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Bölümü, Halkla İlişkiler Lisans Programı, İstanbul

Çocuk Koruma alanında çalışan sivil toplum kuruşlarının (STK) başarılı olabilmeleri için profesyonel ölçütlerde iletişim kurabiliyor olması çok önemlidir.
İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler Bölümü öğrencileri, PUB 451-451 Laboratuvar dersi kapsamında, PUBLİCA Öğrenci İletişim Ajansları aracılığıyla 2014 Eğitim yılı Bahar döneminde gerçek bir STK ile çalışarak 'gönüllü iletişim hizmeti' verdiler. Dersin amacı, Halkla İlişkiler bölümünde okuyan öğrencilerine profesyonel ölçütlerde bir iletişim hizmetinin nasıl verileceğine dair pratik kazandırırken onları iş yaşamında profesyonelliğe hazırlamaktır. Çalışmalar gönüllülük temelinde sürdürülmüş, akran dayanışması ve güçbirliği ile akademik ve sivil birimlerle iş birliği yapılmıştır. Bir yönüyle akademik bir kuruluş olan Publica İletişim, çalışmaları için Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği'ni (ÇOKMED) seçerken, çocuk koruma alanında kamu yararına çalışan bir STK olması yanında akademik özelliğinin güçlü olmasına karşın toplumda yeterince tanınmamış olmasını gözönünde bulundurmuştur.
Publica İletişim, çalışmalarına çocuk koruma alanında ve ÇOKMED özelinde geniş bir araştırma yaparak; benzer kuruluşları, konuyla ilgili medya yansımalarını, tanıtım ve iletişim yaklaşımlarını inceledi. Durum analizi ile ÇOKMED in kuvvetli ve zayıf yönleri ortaya konularak verilecek iletişim hizmetlerinin hedef ve yöntemlerini belirlendi. Üniversite içersinde diğer akademik birimlerinden katkı sağlandı. İstanbul Bilgi Üniversitesi, Televizyon Programcılığı ve Haberciliği bölümü ile işbirliği yaparak ÇOKMED için bir kamu spotu ve tanıtım filmi gerçekleştirdi. Derneğin "10 Dakika" TV programına konuk olmasını sağladı. Publica İletişim öğrencileri; ÇOKMED için basın bülteni yazma, kamu spotu ve tanıtım filmi çekme, basın mensuplarına kaynak oluşturması açısından ÇOKMED bilgi metni hazırlama gibi çeşitli iletişim hizmetleri verdiler.
Bu çalışma ile bir yandan İstanbul Bilgi Üniversitesi Halkla İlişkiler öğrencilerine lisans eğitimlerini profesyonel bir uygulama ile deneyimleme imkanı verirken, bir yandan da STK-Üniversite işbirliği, gönüllülük, akran dayanışması yaklaşımı benimsenmiş, çok paydaşlı bir iletişim çalışması gerçekleştirilerek, sonuç odaklı çalışılmış ve somut çıktılar ortaya çıkarılarak benzer çalışmalara ilham verecek bir model oluşturması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Kuruluşlarının topluma tanıtılması, çok paydaşlı iletişim, akran işbirliği, gönüllü hizmet, akademik birimlerle iş birliği

[P-38]
İşitme Engelli Çocuklarda Cinsel İstismar: Bir Olgu Serisi

Hatice Ünver1, Nesligül Nihal Olgun2, Şahika Gülen Şişmanlar1, Ayşen Coşkun1
1Kocaeli Üniversitesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Kocaeli
2Kocaeli Üniversitesi, Çocuk Koruma Merkezi, Kocaeli

Cinsel istismar, bir erişkinin cinsel gereksinim ve isteklerini karşılamak için çocukları ya da ergenleri araç olarak kullanmasıdır. Cinsel istismarın herhangi bir sosyodemografik grupla bağlantısı saptanmamış ve her sosyoekonomik düzeyde görülebileceği belirtilmiştir. Mağdurda var olan bazı ruhsal bozuklukların ve engellilik durumlarının istismara uğrama riskini arttırdığı bulunmuştur. Cinsel istismara uğrayan çocuklarda uyku bozuklukları, kabuslar, fobiler, bedensel yakınmalar, yeni başlayan korkular ve kaygılar, ikincil enürezis ve enkoprezis, disosiyasyon, öfke atakları, uygunsuz cinsel davranışlar görülebilmektedir. Cinsel istismar tanısı genellikle çocuktan alınan öykü ile konulmaktadır. Bu olgu serisinde cinsel istismara uğrayan işitme engelli üç çocuğun sosyodemografik özellikleri, adli değerlendirme sürecinde yaşadıkları zorluklar ve etkilenme düzeyleri ele alınmıştır. Engelli çocukların istismara karşı daha savunmasız olduğuna ve istismarı ifade etmekte zorlandıklarına dikkat çekilmek istenmiştir. Yasal süreç sözlü bildirime dayalı olduğundan, sözel becerileri düşük olan çocukların daha da dezavantajlı duruma düştüğü vurgulanmaktadır. Çocuklarda cinsel istismar uzun dönem olumsuz sonuçlara yol açan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Cinsel istismar açısından risk grubunda bulunan işitme engelli çocuklarla çalışan meslek elemanları ve ebeveynlerin farkındalıklarının arttırılması cinsel istismarın hızlı tanınmasına olanak sağlayacaktır. Adli süreçte yer alan meslek elemanlarının işitme engeline yönelik donanımlarının arttırılması da çocukların sistem içerisinde daha rahat ve daha doğru değerlendirilmesine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: cinsel istismar, çocuk ve ergen, işitme engeli

[P-39]
Cinsel istismara uğrayan işitme engelli çocukların adli süreçte yaşadığı zorluklar: Bir olgu serisi

Hatice Ünver1, Nesligül Nihal Olgun2, Şahika Gülen Şişmanlar1, Ayşen Coşkun1
1Kocaeli Üniversitesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Kocaeli
2Kocaeli Üniversitesi, Çocuk Koruma Merkezi, Kocaeli

Cinsel istismar, bir erişkinin cinsel gereksinim ve isteklerini karşılamak için çocukları ya da ergenleri araç olarak kullanmasıdır. Cinsel istismarın herhangi bir sosyodemografik grupla bağlantısı saptanmamış ve her sosyoekonomik düzeyde görülebileceği belirtilmiştir. Mağdurda var olan bazı ruhsal bozuklukların ve engellilik durumlarının istismara uğrama riskini arttırdığı bulunmuştur. Cinsel istismara uğrayan çocuklarda güven duygusunun kaybolduğu ve uyku bozuklukları, kabuslar, fobiler, bedensel yakınmalar, yeni başlayan korkular, kaygılar, ikincil enürezis ve enkoprezis, disosiyasyon, öfke atakları, uygunsuz cinsel davranışlar gibi belirtilerin görülebildiği bilinmektedir. Cinsel istismar tanısı genellikle çocuktan alınan öykü ile konulmaktadır. Cinsel istismarın tanısında ve değerlendirmesinde verbal iletişim çok önemli olduğundan, işitme engelli çocuklar diğer çocuklara göre daha fazla örselenmekte; kendilerini ifade edemedikleri için daha riskli duruma düşmektedirler. Bu olgu serisinde cinsel istismara uğrayan işitme engelli üç çocuğun sosyodemografik özellikleriyle, tanı ve değerlendirme sürecinde yaşadıkları sıkıntılar ele alınarak; ilerde bu çocukların değerlendirmesinde dikkate alınacak yöntemler tartışılacaktır. E.D. isimli 9 yaş 1 aylık erkek hastayla annesi aracılığıyla işaretler, çıkarabildiği sesler ve kelimeler yardımıyla iletişim kurulmuş olup, işitme engeli nedeniyle özbildirim ölçeklerini dolduramadığı gözlenmiştir. M.K. isimli 15 yaş 7 aylık kız hastayla mahkeme tarafından görevlendirilen işaret dili tercümanı ile birlikte görüşülmüş olup, doldurulan cümle tamamlama testinin içeriği işaret dili tercümanından alınan bilgilere göre değerlendirilebilmiştir. F.A. isimli 16 yaş 3 aylık erkek hasta ile de benzer şekilde mahkeme tarafından görevlendirilen işaret dili tercümanı ile birlikte görüşülmüş olup, ergen işitme engeli ve zihinsel kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle özbildirim ölçeklerini dolduramamıştır. İşitme engellilere yönelik geliştirilmiş bir zeka testinin bulunmaması nedeniyle WISC-R testinin performans zeka puanı üzerinden ve klinik gözlemle değerlendirmeleri yapılabilmiştir. Yine her üç çocuğun cinsel istismar sonrası tanımladıkları belirtilerin travma sonrası stres bozukluğu tanısı ile uyumlu olduğu düşünülmüştür. Görüşmeler üçüncü bir şahsın tercümanlığı ile yapılınca çocukların kendilerini daha fazla kapattıkları, istismarı anlatmakta zorlandıkları, terapötik ilişkinin yeterince kurulamadığı ve görüşme kalitesinin bozulduğu gözlenmiştir. Çocuklarda cinsel istismar uzun dönem olumsuz sonuçlara yol açan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Cinsel istismar açısından risk grubunda bulunan işitme engelli çocukların süreç içinde yaşadığı iletişim zorlukları daha fazla örselenmelerine neden olmaktadır. Bu nedenle adli süreçte yer alan profesyonellerin eğitilmesi ve farkındalıklarının arttırılması çocukların sistem içerisinde daha rahat ve daha doğru değerlendirilmesine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: cinsel istismar, çocuk ve ergen, işitme engeli

[P-40]

University students' perspectives on child rights perceived to be violated the most

Perran Boran1, Mehmet Ali Gülpınar2
1Marmara University, Department of Pediatrics, Division of Social Pediatrics
2Marmara University, Department of Medical Education

BACKGROUND: Implementation of child rights principles and related issues into clinical education and practice is required for promoting child advocacy.
AIM: In the context of reconstruction of clinical education program, in order to reinforce the future health professionals to apply the principles of child rights to the practice, we have introduced child rights and child right related issues in the clerkship program for the fifth grade medical students. After the learning session, students were requested to write an essay about child rights that are most violated in our country.
MATERIAL-METHODS: Out of 133 students, 118 students in the fifth grade of the medical school returned their essays. Sixty students were male and 58 were female. The essays were read and evaluated by two different instructors. Essays were analyzed to identify how these issues were taken into consideration with a multi perspective approach. After the descriptive analyses, qualitative evaluations were carried out by using content and thematic analysis.
RESULTS: Five rights that are most violated were right to education, right to best possible health and health services, freedom from all forms of violence, protection from abuse and exploitation, right to be heard and taken seriously. Rights of children in child labor, freedom from discrimination in the exercise of rights (gender discrimination), and fullest social inclusion for disabled children were coming next. The qualitative analysis showed that the rights mentioned above and related issues could be evaluated profoundly by the students with a multi perspective approach.
CONCLUSION: In conclusion, integration of child rights and related issues into clinical education, gave them the chance to identify the most important problems and contributing factors we face regarding child rights issues in our country and to come up with ideas on how to find effective solutions to overcome these problems, raising their awareness.

Keywords: child rights, medical students, child advocacy

[P-41]

Bir ensest vakasında ikincil mağduriyetlerin önlenmesi açısından Çocuk Koruma Politikaları

Zehra Şebnem Ergündüz Acar1, Zeynep Gedik Küçük1, Atiye Sözen2
1Adl Tıp Kurumu, 6. Adli Tıp İhtisas Kurulu
2İstanbul Üniversitesi, Çapa Tıp Fakütesi Adli Tıp ABD, İstanbul

Ensest eski toplumlarda ve günümüz toplumlarında sıkça rastlanan fakat çoğunlukla aile içinde sır olarak saklanan bir durumdur. Ensestlerle ilgili yapılan bir çalışmada mağdurların sadece %15'inin olayı bildirdiği, başka bir çalışmada ise mağdurların yaklaşık %76'sının suç bildiriminde bulunmadığı belirtilmektedir.
Bu çalışmada tartışacağımız olgu, 1994 doğumlu, 13 ile 17 yaşları arasında, öz babası tarafından cinsel istismara maruz kalmış bir kız çocuğudur. Ensest olayının ortaya çıkması üzerine mağdur babası tarafından fiziksel şiddet görmüştür. Dava süreci içinde mağdur ifadesini değiştirerek ailesi ile birlikte şikayetinden vazgeçmiştir. Psikiyatrik muayene ve sosyal inceleme raporlarında mağdurun çelişkili ifadeler verdiği, bu konuda güvenilirlik sergilemediği, bu nedenle olaya ilişkin kesin bir kanaat oluşmadığı belirtilmiştir. Olgunun Adli Tıp Kurumu (ATK) 6. İhtisas Kurulu'ndaki psikiyatrik muayenesinde aynı tutumu sergilemesi nedeni ile yaşadığı istismarlara bağlı ruh sağlığının bozulup bozulmadığı değerlendirilememiştir.
Ensest vakaalarında dava sürecinin uzun olması, süreçte mağdurun birden fazla kurum tarafından değerlendirilmesi, çocuk adalet sistemi çalışanlarının çocuğu tehdit eden risk faktörlerini fark edememesi, gerekli koruma tedbirlerinin uygulanmaması, uygun hizmete yönlendirememesi, bu süreçte çeşitli sosyal baskılarla mağdurun ifadesinde değişiklik yapması olguların ikincil mağduriyetini arttırmaktadır.
Dolayısıyla bu çalışmada sunacağımız olguda ensest vakaalarının adli süreç başladıktan sonra yaşamış oldukları ikincil mağduriyetlere neden olan etmenlere dikkat çekerek, mağduriyetlerin önüne geçici öneriler sunma amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Koruma, Ensest, İkincil Mağduriyet

[P-42]
Munchausen by Proxy Sendromu, İki Olgu Sunumu

Ayse Büyükaslan, Onur Tuğçe Poyraz Fındık, Herdem Aslan, Duygu Murat, Neşe Perdahlı Fiş
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Munchausen by Proxy Sendromu (MBS), çocuk istismarının nadir rastlanan bir biçimidir. Psikiyatri tarihi boyunca Munchausen by Proxy Sendromu adı dışında Meadow Sendromu, Polle Sendromu gibi şekillerde de isimlendirilen sendrom DSM 5'te Vekaleten Yapay Bozukluk adıyla somatoform hastalıklar başlığında ele alınmıştır. MBS'da genellikle çocuğa bakım veren kişi, sıklıkla da anne yapay olarak hastalık belirtisi oluşturur veya tarifler ve bir çocuğu, sıklıkla da süt çocuğunu hedef alır. Klinik olarak dikkat çeken durumlar annenin girişimsel tetkiklere genele göre daha istekli olması ve anne ile ayrı kaldığında açıklanamayan bir şekilde iyileşme göstermesidir. Gerçek prevalans bilinmemekle birlikte MBS nadir sayılabilecek hastalıklardandır; hastane ortamındaki çocuklarda görülme sıklığı %1'in altındadır. Çocuk psikiyatri pratiğinde MBS karşımıza hem hasta hem de mağdur şeklinde gelebilmektedir. Marmara Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Yatan Hasta Konsültasyon Birimi'ne yönlendirilen iki olgu örneği ile her iki duruma da ışık tutmayı amaçlıyoruz.
Olgu 1: Marmara Üniversitesi Pediatri Kliniği'nde tekrarlayan apne nedeniyle yatmakta olan 2,5 aylık sütçocuğunun yoğun bakım ünitesine alındıktan sonra bulgularının ortadan kalkması üzerine Ocak 2013'te anne MBS şüphesi ile tarafımıza danışıldı, hasta ve yakınlarından alınan öyküden çocukluk döneminde başlayan madde kötüye kullanımı, çoklu intihar girişimleri olduğu öğrenildi. Yapılan psikiyatrik değerlendirme sonrasında hastaya MBS, Dissosiyatif Bozukluk ve Postpartum Depresyon tanıları kondu. Pediatri kliniği ve Çocuk koruma birimi istismar kurbanı sütçocuğu için alınması gereken önlemler konusunda uyarıldı.
Olgu 2: 8 yaşında kız çocuk yapılan tetkik ve araştırmalarla tıbbi nedeni açıklanamayan annenin ifade ettiği tekrarlayan vajinal ve anal kanama şikayetiyle Çocuk Cerrahi Kliniği tarafından Çocuk Ruh Sağlığı polikliniğine MBS şüphesiyle danışıldı. Hasta ve ailesi ile yapılan ayrıntılı psikiyatrik değerlendirmeler, Çocuk Cerrahi ve Çocuk Gastroenteroloji klinikleri ile yapılan konsültasyonlar sonucunda MBS tanısı düşünüldü.
Bu olgu sunumlarıyla bakım verenin oluşturduğu bir belirtiden öte aile psikopatolojisi olarak ortaya çıkan MBS'nin tanınması ve bu açıdan risk altındaki çocukların korunmasının önemine dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: munchausen by proxy,istismar, konsültasyon

[P-43]
Samsun İli Sağlık Tedbiri Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi

Emel Kurşun, Mine Saf, Hatice Nilden Arslan, Ertan Uzun
Halk Sağlığı Müdürlüğü, Samsun

Giriş/Amaç:
Koruyucu/destekleyici tedbirler, çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını, yaşına/gelişimine uygun eğitim/öğreniminin desteklenmesini, kişiliğinin ve toplumsal sorumluluğunun geliştirilmesine yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık, barınma tedbirleridir. Bunlardan sağlık tedbiri kararları Halk Sağlığı Müdürlüklerince yürütülmektedir. Çalışmada Samsun ilinde sağlık tedbiri kararı verilen çocukların dosya verilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç/Yöntem:
Tanımlayıcı tipteki araştırmada Halk Sağlığı Müdürlüğü ve Toplum Sağlığı Merkezlerince yürütülen, 2007-2014 ilk altı aylık süreçte sağlık tedbiri kararlı çocuklara ait veriler; demografik özellikler, kararın alınma, uygulama, sona erme nedenleri açısından değerlendirilmiştir.

BULGULAR:
Samsun ilinde; 2007'de 8, 2008'de 5, 2009'da 9, 2010'da 45, 2011'de 101, 2012'de 91, 2013'te 135, 2014'te 126 olmak üzere 329(%63,3) kız, 191(%36,7) erkek toplam 520 çocuk hakkında sağlık tedbiri kararı verilmiştir. Tedbir kararı tarihindeki yaş durumlarına bakıldığında 0-5 yaş grubunda 57(%10,9), 6-10 yaş grubunda 43(%8,2), 11-15 yaş grubunda 215(%41,5), 16-18 yaş grubunda 205(%39,4) çocuk bulunmaktadır.
Sağlık tedbiri kararlarının nedenleri incelendiğinde 232(%36,25)'sinin ruhsal sorunlar, 130(%20,31)'unun cinsel istismar, 71(%11,09)'inin madde kötüye kullanımı, 53(%8,28)'ünün ailevi sorunlar, 44(%6,87)'ünün suça sürüklenme, 110(% 17,18)'unun diğer nedenlerle verildiği görülmüştür. (Bir karar için birden fazla neden mevcut olabilir.)
Uygulama sürecine bakıldığında 344(%66,1) çocuk/ailesi tedaviyi kabul etmiş, 100(%19,3) çocuk/ailesi tedaviyi reddetmiş, 76(%14,6) kararın takibinde ise çocuk/ailesinden kaynaklı problemler yaşanmıştır.
Samsun ilinde verilen kararlardan 255 çocuğun tedavisi halen sürmektedir. 265 çocuğun takibi ise; 18 yaşını doldurması, hekimin tedaviyi sonlandırması, ikamet ilinin değişmesi, koruma altındaki çocukların il dışına nakli, çocuğun/ailenin süreçte işbirliği yapmaması gibi nedenlerle sonlandırılmıştır.

Sonuç:
Bulgular değerlendirildiğinde sağlık tedbiri kararı sayısının yıllara göre arttığı görülmektedir. Uygulama sürecindeki problemlerin aşılabilmesi için ÇEMATEM'lerin, kapalı çocuk psikiyatri servislerinin yaygınlaştırılması, uygulama aşamasında aileler/çocuklar için kullanılmak üzere kurumlara nakdi kaynak sağlanması ya da mevcut kaynakların bu amaçla kullanılmasının kolaylaştırılması gerekmektedir. Bu hizmetlere ek olarak önleyici çalışmaların önemi çok büyüktür. Toplumsal farkındalık düzeyinin geliştirilmesi için tüm kurumların, oldukça önemli olan çocuk koruma alanında, koordineli olarak gerçekçi, uygulanabilir ve etkili bir şekilde çalışmaları yaşamsal öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Tedbiri, Çocuk

[P-44]
Savaş Mağduru Gazze Çocukları

Gülseda Ayrancı, Leyla Ezgi Tüğen, Nagehan Üçok Demir, Ayşe Rodopman Arman
Marmara Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul

Dünyanın birçok yerinde milyonlarca çocuk doğrudan veya dolaylı olarak savaş ve terör olaylarına maruz kalmaktadır. Savaş ve çatışmaların olumsuz etkilerine doğrudan maruz kalan ya da tanık olan çocukların yoğun korku, çaresizlik ve güvensizlik duygularıyla baş etmede bilişsel ve duygusal yetileri kısıtlıdır. Bu sunumda Filistin'deki saldırıda 25 gün önce evinde ailesiyle birlikteyken bombalanma sonucu yaralanan, tedavi amacıyla ülkemize nakledilen, beyin cerrahi ve ortopedi servislerinde tedavi almakta iken psikiyatrik değerlendirme için konsülte edilen olguların sunulması amaçlanmıştır. 7 yaş kız olgu, enkazdan kurtarılmasından sonra ülkesindeki bir hastanede yoğun bakıma yatırılmış. Hastaneye yatışı sırasında basın mensuplarının fotoğraf ve kamera çekimlerine maruz kalmış. Bu sırada basın mensuplarından anne, baba, kardeşleri ve birçok yakın akrabasını kaybettiğini öğrenmiş. Ruhsal durum muayenesinde; yaşından küçük gösterdiği, tetraplejik olduğu,göz teması kurmadığı, irritabl ve depresif olduğu gözlendi. Uykularının düzensiz ve iştahının azaldığı ve özellikle basın mensupları geldiğinde agresyonun arttığı öğrenildi. Akut stres bozukluğu ve Major depresyon tanıları konulup Essitalopram 10mg/gün ve Alprazolam 0,5 mg/gün tedavileri başlandı.7 yaş kız olgu, enkaz altından kurtarılan hastanın annesi refakatinde ülkemize geldiği, saldırıda babasını ve amcasını kaybettiği öğrenildi. Ülkesinde tedavi görürken birçok kez basın mensuplarının fotoğraf ve kamera çekimlerine maruz kalmış. Ruhsal durum muayenesinde yaşında gösterdiği, görüşmeye kısmen istekli olduğu zaman zaman flashbacklerinin olduğu gözlendi. Düşünce içeriğinde savaş ile ilgili temalar mevcuttu.. Akut stres bozukluğu tanısı konulup fluoksetin 10mg/gün tedavi başlandı.Savaş travmasına maruz kalan çocuklar, travma sonrası stres bozukluğuna işaret eden tabloyu sergilemekte olup; uygun şekilde değerlendirilip tedavi edilmediğinde bozukluk kalıcılığını sürdürebilmektedir. Çocuğun travmadan ne derece etkileneceğini belirleyen faktörlerin başında olayın türü, şiddeti ve sonuçları, olaya yakınlık derecesi ve olayın nerede kimlerle yaşandığı gelmektedir. İki olgumuzda da basın mensuplarına sık maruz kalınması olayın tekrar yaşanıyormuş hissini arttırmaktadır. Basının ve diğer yetkili tüm mercilerin bu konuda bilgilendirilmesi ve önlemlerin alınması; Travma Sonrası Stres Bozukluğu'nun en temel bileşenlerinden olan tekrar yaşantılanma ve retravmatizasyonu önlemek açısından son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: çocuklar,savaş,travma

[P-45]
Literature review on the prevalence and incidence of sexual offences, with a statistical study of the problem for the territory of Sofia, Plovdiv and Stara Zagora regions in Bulgaria

Alexandar Evlogiev Alexandrov[1], Radostina Dimitrova Miteva[2], Stanislav Ivanov Hristov[1], Atanas Nikolaev Chistov[1], Teodora Georgieva Kiryakova[1], Dimitar Nikolov Nikolov[1], Ilina Liubomirova Brainova[1], Metodi Yulianov Goshev[1], Dimitat Metodiev Mitkov[1], Maya Ankova Stoyanova[1], Pavel Todorov Timonov[3]
[1]Department of Forensic Medicine and Deontology - Medical University, Sofia, Bulgaria
[2]Department of General and clinical pathology, forensic medicine and deontology Faculty of Medicine, Trakia University, Stara Zagora, Bulgaria
[3]Department of Forensic Medicine and Deontology - Medical University, Plovdiv, Bulgaria

Sexual violence in various forms is prevalent throughout the world, but the most severe physical consequences of such violence occur in children. The scientific studies on this issue are contradictory. When evaluating the prevalence of sexual violence the social and cultural values of the population of a village, city or country should be taken into account. In fact, the word "rape" is always associated with the actions of a sexual nature. However, the unpleasant experience and adverse consequences are due not only to the sexual intercourse, but at the same time with the presence of coercion, humiliation and fraud. Any violation on sexual integrity of children, through lies, coercion, physical force, threat, etc, for the purpose of sexual satisfaction should be regarded as sexual abuse. The study is noteworthy that in the majority of sexual abuse of children is committed by their family members or other relatives and friends. In the study carried out by us the statistics are based only on forensic examinations of children performed in Department of Forensic medicine and deontology - University hospital "Alexandrovska" – Sofia. On the other hand we believe that the data are incomplete, because victims or their parents, often obscure and / or suppress such cases because abused children depending on their age either do not understand the nature of what happened to them, or they feel fear, set out by the perpetrators,shame of what happened to them. Experience shows that the use of violence (physical, mental, dependency) in sexual intercourse-type of relations is not always equivalent to the legal definition of rape, which is why it is not always subject to judicial actions and consequences. The usual health information does not contain enough information about the consequences and the need for respect towards the victims as victims of violence.

Keywords: child sexual abuse, rape, fornication

[P-46]

Child abuse in maxillo-facial region: statistical data from cases examined in the Department of forensic medicine and deontology - University hospital "Alexandrovska" – Sofia

Iva Dimcheva Dimcheva[1], Alexandar Evlogiev Alexandrov[2], Stanislav Ivanov Hristov[2], Teodora Georgieva Kiryakova[2]
[1]Private Dental Practice Dr. Iva Dimcheva – Sofia, Bulgaria
[2]Department of Forensic Medicine and Deontology - Medical University, Sofia, Bulgaria

In many countries it is recommended that dentists and physicians report the cases which are suspicious of being child abuse. According to many studies and confirmed in the present one, trauma in maxillofacial region makes up for more than 50% of all traumatic cases as head, face and neck are easily accessible by the molester. Unintentional injuries and accidents should be distinguished from abuse cases, according to the anamnesis and the character and mechanism of the injuries. Special attention should be paid in cases with multiple injuries, especially if they are at different stages of healing and in cases with contradictory anamnestic data. Injuries subject to this report vary from bruises, edemas, lacerations, combustions, to fractures of teeth and facial bones and concussions.
The causing agents in these cases are different: human teeth, a human fist, a stone, a baton, hot metal, a paddle, etc.
Dentists trained in forensic odontology should assist the identification and evaluation of bitemark evidence, related to child abuse. The intercanine distance might indicate whether the bitemark was caused by an adult.
Most often, when there is a dental trauma, the injured tooth is 21 (first upper left incisor) which is easy to explain as 70-90 % (according to different studies) of the world population is right-handed.
The aim of this report is to take a closer look to the frequency of different types of trauma of children at different ages and to show statistics of the etiology and topography of the injuries.

Keywords: child abuse, statistics, maxillo-facial trauma

[P-47]

Physical violence against children – statistical study for the period 2005-2012 by materials of Departments of forensic medicine and deontology in Sofia, Plovdiv and Stara Zagora - Bulgaria

Alexandar Evlogiev Alexandrov[1], Stanislav Ivanov Hristov[1], Teodora Georgieva Kiryakova[1], Radostina Dimitrova Miteva2, Pavel Todorov Timonov[3], Atanas Nikolaev Christov[1], Dimitar Nikolov Nikolov[1], Ilina Liubomirova Brainova[1], Metodi Yulianov Goshev[1], Dimitar Metodiev Mitkov1, Maya Ankova Stoyanova[1], Iva Dimcheva Dimcheva[4]
[1]Department of Forensic Medicine and Deontology - Medical University, Sofia, Bulgaria
[2]Department of General and clinical pathology, forensic medicine and deontology Trakia University, Faculty of Medicine, Stara Zagora, Bulgaria
[3]Department of Forensic Medicine and Deontology - Medical University, Plovdiv, Bulgaria
[4]Private Dental Practice Dr. Iva Dimcheva – Sofia, Bulgaria

Violence against children in its various forms (physical, sexual, psychological, etc.) committed by parents, relatives, adults and in some cases by other children, has its roots from the beginning of the human history and has left a mark on each generation. No matter where the child abuse is performed, at home by parents, at school or in the street, the result is always the same, namely stressed children with streaming eyes - a stress that affects children's fragile psyche. The prolonged exposure could leads to severe and irreparable consequences for the child – not only for the developing individual, but for the family and the society too. Very often long-abused children and/or such living in environment, where the violence is on regular basis, acquire this kind of behavior, and/or develop severe mental disorders that determine their lives and social status. The motives of violence against children are numerous and different in every single case. Whereas the causes of domestic child abuse are well known (economic family status – shortage of funds, differences in opinion, etc.), the same problem at school or on the street tend to be much more complex and difficult to classify.
We present herein a statistical research on cases of physical violence against children in the city of Sofia and the Sofia region, that were subject of examination in the Department of Forensic Medicine and Deontology – Medical University, Sofia, Bulgaria, for a period of eight years. The purpose of this study is to present some basic indicators relevant in assessing the aspects of the stated problem.

Keywords: child abuse; physical violence against children

[P-48]

Çocuk İstismarı Ve İhmalini Önleme Derneği Gençlik Kolu Gönüllülerinin Çocukluk Dönemlerindeki İstismar Sıklığı

Esra Meltem Koc[1], Özge Şahin[2], Emre Güngör[3], Figen Şahin Dağlı[4], Orhan Derman[5]
[1]Mamak Toplum Sağlığı Merkezi,Ankara
[2]Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Anabilim Dalı,Ankara
[3]Sungurlu Devlet Hastanesi,Çorum
[4]Gazi Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara
[5]Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı,Ankara

AMAÇ: Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Gençlik Kolu gönüllülerinin çocukluk döneminde yaşadıkları istismar sıklığının ICAST-R kullanılarak saptanması ve sosyodemografik veriler incelenerek ülkemizde istismara yol açabilen sosyal risk etmenlerin belirlenmesidir.
YÖNTEM:Kesitsel tanımlayıcı çalışmanın örneklemini Gençlik Kolu'nda yer alan farklı fakültelerde okuyan 18-24 yaş arası 138 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Anketler 2013-2014 yılı içindeki bir eğitim toplantısında uygulanmıştır. Çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden ve anketi tamamlayan 112 öğrenci değerlendirmeye alınmıştır. Veri toplama aracı olarak 18-24 yaş arası gençlerin hatırlayabildikleri çocukluk döneminlerindeki istismarı sorgulayan ICAST-R ve araştırmacılar tarafından hazırlanan 33 soruluk Sosyodemografik Veri Anketi Kullanılmıştır.
BULGULAR: Çalışmaya katılan 112 öğrencinin 101'i (%90,2) kadın, 11'i (%9,8) erkek, yaş ortalaması 20,6±2,51'dir. Gençlik kolu gönüllülerinin 23'ü (%20,5) fiziksel istismara, 51'i (%45,5) duygusal istismara ve 24'ü (%21,4) cinsel istismara uğradığını ifade etmiştir. Kız öğrencilerin %20'si fiziksel, %45,4'ü duygusal, %22'si cinsel istismara; erkek öğrencilerin %30'u fiziksel, %70'i duygusal, %44,4'ü cinsel istismara uğradıklarını ifade etmiştir. Cinsiyete göre fiziksel, duygusal ve cinsel istismara uğrama sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır. Ailenin gelir düzeyi daha yüksek olanlarda cinsel istismar sıklığının daha fazla olduğu, aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. (p=0,042)
SONUÇ: Türkiye'de ilk kez çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili eğitim almış, konunun farkında olan bir grup ile ICAST-R kullanılarak bir çalışma yapılmıştır. Çocukluk dönemi istismarının oldukça sık bir sorun olduğunu ve sıklığı etkileyen etmenleri göstermesi açısından bu çalışmanın, son yıllarda ülkemizde konu ile ilgili yapılmakta olan sosyal ve yasal düzenlemeler için yol gösterici olabileceği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: çocuk istismarı, risk faktörleri, sıklık

[P-49]

'Suça itilen' çocuk: çocukluğun tanımı, suça itilme nedenleri ve yargılanma

Malik Kaynakçı1, Malik Kaynakçı[2]
[1]Marmara üniverstesi, hukuk fakultesi, istanbul
[2]istanbul üniverstesi, açık ve uzaktan eğitim fakultesi, sosyoloji, istanbul

Giriş
Tarihsel süreçte yetişkin bireyler çocukluk döneminin hemen geçmesi gerektiğini, çocuk bireylerin yetersiz, birçok konuda eksik ve güçsüz görmüşlerdir. Ancak çocuk her ne kadar bir yetişkinden küçük olsa da kendine özgü yapısı, ihtiyaçları, kendi hakları olan kusursuz bir bireydir. Çocuk gelişen bir insan yavrusu,olgunlaşmamış "reşit" sayılmayan küçük yurttaştır.(Yörükoğlu,1997).Çocukluk tanımının yapılabilmesi, onun hukuki sorumluluğunun belirlenebilmesi açısından ve etkin politikaların oluşturulması açısından önemlidir.Çocukluğun belirlenmesinde en temel ve etkin ölçüt yaştır. Ancak bu sınırlar ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir.
Yöntem
Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman, ulusal ve uluslararası kanun incelemesi ve saha araştırmaları kullanılmıştır. Araştırma ile ilgili kitap, tez ve raporlar incelenmiş elde edilen veriler sistematik bir biçimde bütünleştirilmeye çalışılmıştır. Bulgular arasında ilişkilendirme yapılarak, yargılar oluşturularak, değerlendirmeler yapılmıştır.
Bulgular
Çocuk suçluluğu en genel tanımıyla ' Suça itilen çocuğun, suç sayılan bir fiili işlemesi ve bu sebeple yargı önüne gelmesidir'. Çocuk suçluluğu bireyin toplumun bir parçası olmasından ötürü sosyolojik bir problemdir.Suça itiliş nedenlerine baktığımızda kişisel faktörlerin yanı sıra sosyal nedenlerin daha etkili olduğu görülmektedir.Sosyal nedenler olarak, ekonomik koşulların kötü oluşu, düşük eğitim düzeyi, iç ve dış göçler ile bunun sonucunda işsizlik, aile otoritesinin kaybolusu, şehir hayatına uyum sağlayamama gibi nedenler etki etmektedir. Unutulmaması gerekir ki; kimi zaman toplumsal değerler, kalıplar ve ya örf ve gelenekler de suça meyilli çocuklar yetiştirilmesine katkı sağlar.
Suça itilen çocukların işlenen suç türlerine baktığımızda uzun yıllardır ilk sırayı 'Malvarlığına Karşı Suçlar (TCK 141-169)' (tablo 1) almaktadır.Ardından iki ve üçüncü sırayı 'Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar (TCK 86-93)' ile 'Hürriyete Karşı Suçlar (TCK 106-124)' (tablo1) almaktadır.Meslek gruplarına göre bakıldığında ise, öğrencilerin şahsa karşı işlenen suç türlerini, sabit ve ya işi olmayan çocukların ise malvarlığına karşı suç fiillerini işlemektedir.

Sonuç ve Öneriler
Çocuk suçluluğunun azaltılması için;
• Gelir düzeyi ve ekonomik refah düzeyinin artırılmalı,
• İç ve dış göçlerin daha planlı yapılmalı ve mümkün olduğu kadar kontrol altında tutulmalı,
• Bazı ülkelerdeki benzer uygulamaya göre 'Çocuk Ombudsman'lığı kurumu oluşturulmalı, Akyüz, E.(2012)
• Aile sağlığı merkezlerinde, ailelere yönelik sosyal hizmet görevlileri bulunmalı,
• 'Çocuk Hakları' eğitimi arttırılmalı,
• Sosyal kurum ve kuruluşların sayısı arttırılmalı ve koşulları iyileştirilmeli,
• Kitle iletişim araçları hukuksal çerçevede çocuklara yönelik denetim altında tutulmalı
• Meslek gruplarına ve halka açık eğitim, seminer veya konferanslar verilmeli,
• Uluslar arası işbirliği arttırılmalı
• Çocuklara yönelik ulusal veya uluslararası aktif olan ve etkili karar alabilecek meclisler oluşturulmalıdır.
Suça itilen çocuklar için politikalar ve stratejiler onların 'cezalandırma' ile değil 'sosyalleştirme' ve 'yeniden kazanma' tanımı üzerine kurulmalıdır. Suça itilen çocuklar yargılanırken temel ilkeler olan:
• Uzman Hakim İlkesi
• Savcı ve Yardımcı Teşkilatın Varlığı
• Mahkeme Aşamasında Geçerli Olan İlkelere dikkat edilmesi ve hukuk günümüz sistemlerinde olduğu gibi, suça itilen çocuğu işlediği fiil dolayısıyla cezalandırmaktan çok önleyicilik ve yeniden sosyalleşme ile topluma kazandırmak üzerinde durulmalıdır. Kanun koyucu ve hukukçular; Ulusal ve uluslararası sözleşmelerin zaaflarından değil güncel sorunlara getirdiği çözüm önerilerinden faydalanılmalıdır. Unutulmamalıdır ki şimdiki çocukların hayal dünyası bizler için gelecekte kurgulanan dünyadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Suça itilme, Hukuk

[P-50]
Geçmişten Günümüze Çocuk Dilenciliği ve Sosyal Politika

Emine Ay
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi /Sosyal politikalar,Ankara

Çocuk dilenciliği, çocuk istismarının yaygın biçimlerinden birisidir. Dilendirilen çocukların çoğu, sağlıksız ortamlarda güvenlik riski altında sokaklarda çalışmakta, çoğu zaman fiziksel darp veya cinsel istismara uğramakta, insan tacirlerinin elinde şehirden şehre sürüklenerek çalıştırılmakta, hastalanmakta çeşitli sebeplerden yaşamlarını kaybetmektedirler.

Dilenciliğin, XVI. yüzyıldan itibaren devlet için ciddi bir mesele olmaya başladığı, çeşitli kaynaklardan anlaşılmaktadır. Bizans döneminde de İstanbul kalabalık ve önemli bir şehirdir. Dolayısıyla burası Bizans Devleti zamanında da dilenciler için cazip bir merkez olmuştur. Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethini takip eden yıllardan itibaren dilencilerin şehre ilgisi daha da artmış, devlet onlarla mücadele etmek zorunda kalmıştır. XIX. yüzyılın sonlarında Osmanlı başkentinde dilencilerin bir bölümü madrabazların emrinde çalıştırılmaktadır. Birinci ve İkinci Dünya Savaşından sonra da çocuk dilenciliğinde önemli artış olmuştur.

Günümüzde, dünyada dilencilik yapan çocukların çoğu uyuşturucu ticaretinde kullanılmaktadır. Dilenciliği profesyonel yapanların suç örgütü personeli oldukları bilinmektedir. Türkiye de özellikle metropol şehirlerde gecekondulaşma ile beraber dilencilik faaliyetin de bulunanlar gecekondu bölgelerinde yoğunlaşmaktadır. Küreselleşmenin ve neoliberal politikaların etkileriyle metropollere taşınan yoksul aileler konut, işsizlik, sağlık, eğitim, gibi sorunlarla karşılaşılmaktadır.Çocukların dilendirilmesinin çocukların ruhsal gelişimine de önemli zarar verdiği bilinmektedir. Çocuk dilenciliğinin önlenmesi için yasal ve toplumsal düzeyde önemli adımları atılmasına ve politika geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Dilencilik, İstismar, Sosyal Politikalar.

[P-51]
Ağrı ve Erzurum illerinde hastanede çalışan hekim ve hemşirelerde çocuk istismarı ve ihmali konusunda farkındalık ve bilgi düzeylerinin araştırılması

Işıl Pakiş[1], Figen Demir[2], Gülfer Bektaş[3], Ufuk Altın[4], Sinan Yıldırım[5]
[1]Işıl Pakiş, Acıbadem Üniversitesi, Tıp fakültesi, Adli tıp Anabilim Dalı, İstanbul
[2]Figen Demir, Acıbadem Üniversitesi, Tıp fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul
[3]Gülfer bektaş, Acıbadem Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, İstanbul
[4]Ufuk Altın, Ağrı Asker Hastanesi, Mikrobiyoloji bölümü, Ağrı
[5]Sinan Yıldırım, Ağrı Devlet Hastenesi, Acil servis, Ağrı

Çocuk istismarı tıbbi, hukuksal, psikolojik ve sosyolojik boyutları olan çok farklı disiplinlerin işbirliğini gerektiren önemli bir sorundur. 2010 yılında Unicef tarafından yayınlanan Türkiye'de Çocuk istismarı ve Aile içi şiddet raporunda 7-18 yaş grubu çocukların %25'nin ihmale maruz kaldığı, her iki çocuktan birinin (%51) duygusal istismar alanında istenmeyen davranışlara, %45'inin ise fiziksel istismara maruz kaldığı bildirilmektedir (1)
Çocuk istismarında, istismar olgusunun ortaya çıkışından başlayarak farklı disiplinlerin işbirliği içinde çalışması, çocuğun zarar görmemesi, tedavi yaklaşımlarının planlanması, korumaya yönelik önlemlerin alınması ve adli sürecin başlatılması açısından da büyük önem taşımaktadır (2).
Çocuk istismarı ve ihmali olguları genellikle acil servislere ya da çocuk sağlığı ve hastalıkları polikliniklerine başvurmaktadır. Bu olgularda çocuğun istismara uğradığından şüphe ediliyorsa tıbbi sorunlarının tedavi edilmesinin ardından (subdural hematom, yanık ve kırıklar gibi) hem hukuki, hem de çocuğun korunmasına yönelik sorumluluklar yerine getirilmelidir (3,4). Çocuk istismarı sık görülen, çok yönlü bir sorun olduğundan sağlık alanında çalışan personel olguların tanı ve tedavi yaklaşımını, yasal prosedürü bilmeli ve olgulara gereken yönlendirmeyi yapabilmelidir. Bunları yapabilmek için bu alanda eğitimli olması önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı ve ihmali, hekim, hemşire, farkındalık, bilgi düzeyi

[P-53]
Türkiye'de Korunma İhtiyacı İçindeki Çocuklara Yönelik Hizmetlerin Değerlendirilmesi

Arzu İçağasıoğlu Çoban
Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara

Günümüzde çocuğun korunması temel bir konu olarak karşımıza çıkmakta ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini belirlemektedir. Çocuğun korunma ihtiyacının yetişkinler tarafından önemsenmesi için çocukluk dönemine ilişkin paradigmalarda önemli bir değişim olması gerekmiştir. Çocukluk dönemi hakkında yapılan araştırmalar, bu dönemin insan yaşamının sonraki dönemlerini etkilediğini ve bu dönemde geniş bir yelpazeye yayılan ihtiyaçlar, riskler ve potansiyeller bulunduğunu ortaya koymuştur. Çocuk ve çocukluk dönemi hakkındaki bu değişim ailelerin ve devletlerin dikkatini çocuğun gelişiminin desteklenmesi ve korunması konusuna çekmiş, bu amaçla uluslararası ve ulusal düzeyde pek çok sözleşme, yasa, politika ve hizmetler geliştirilmiştir.
Çocuğun korunması, çocukların fiziksel, sosyal, duygusal gelişimlerini sağlamayı, her türlü ihmal-istismar içeren davranıştan korunmasını amaçlayan, çocuk yetiştirmede ailelerin ihtiyaç duydukları destekleri sağlamayı hedefleyen, bu anlamda ilgili kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin bir arada çalışmasını gerektiren bütüncül bir politika ve hizmet ağını ifade etmektedir.
Türkiye'de korunma ihtiyacı içindeki çocuklara yönelik hizmetlerden temel olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sorumludur. Bakanlık, bu çocuklara kurum bakımına alma, koruyucu aile yanına yerleştirme, evlat edindirme, aile yanında kalan çocuklara sosyal ve ekonomik destekler sağlama gibi hizmetler sunmaktadır. Bakanlık tarafından sunulan bu hizmetlerde temel amaç çocukları mümkün olduğunca kurum bakımından çıkararak aile yanına döndürmek bunun mümkün olmadığı durumlarda ise aile yerine geçebilecek hizmet modellerini devreye sokmaktır.
Korunma ihtiyacı içindeki çocuklara sunulan bu hizmetlerin gerçekten çocuğun korunma ihtiyacını karşılayıp karşılamadığı, çocuk hakları temelinde uygulanıp uygulanmadığı, her çocuğun kendi özgül ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırılıp yapılandırılmadığı tartışmalıdır. Üstelik son dönemde yapılan tartışmalar bu hizmetlerin örgüt yapısının değiştirileceği ve yerel yönetimlere devredileceği yönündedir.
Bu çalışmada korunma ihtiyacı içinde olan çocukların özellikleri ve ihtiyaçları üzerinde durulacak daha sonra bu çocuklara yönelik sunulan hizmetlerin analizi yapılarak korunma ihtiyacı içinde olan çocukların bu ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığı tartışılacak ve hizmetlerin örgütsel olarak yeniden yapılandırılması sürecinin çocuklar üzerindeki olası etkileri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Korunma ihtiyacı içinde olan çocuk, çocuklara sunulan hizmetler, sosyal hizmet

[P-54]
Çocuk istismarı ve ihmali konusunda hemşirenin rolü

Zeynep Erzurumluoğlu, Duygu Gözen
İstanbul Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Çocuk istismarı ve ihmali, anne baba ya da bakıcı gibi bir erişkin, toplum, diğer çocuklar veya ülke tarafından çocuğa yöneltilen, toplumsal kurallar ve profesyonel kişilerce uygunsuz ya da hasar verici olarak nitelendirilen, çocuğun gelişimini engelleyen ya da kısıtlayan eylem ve eylemsizliklerin tümü olarak tanımlanmaktadır. Çocuk istismarı ve ihmali karmaşık nedenleri ve trajik sonuçları olan, tıbbi, hukuki, gelişimsel ve psikososyal kapsamlı ciddi bir problem olup tüm dünyada yaygındır. İhmal ve istismar, çocuğun sağlık ve refahını zedelemesi, çocukta yaşamı boyunca kalıcı izler bırakması açısından toplumsal bir sağlık sorunudur. Toplumsal bir sağlık sorunu olan istismar ve ihmalden çocukları korumak için sistematik, bilimsel tabanlı, multidisipliner ve kalıcı bir yaklaşım benimsenmelidir. Multidisipliner bir yaklaşımla ele alınması gereken çocuk istismarı ve ihmalinin önlenmesi, tanısı ve tedavisi konusunda hemşireye önemli etik, ahlaki ve hukuki sorumluluklar düşmektedir. Çocukların ve ailelerin içinde bulundukları koşullar iyileştirilebilir, ailelerin eğitimleri ve yaşam kaliteleri artırılır, yani risklerin oluşması önlenirse istismar ve ihmali önlemede önemli adım atılacaktır. Bu kapsamda temel hemşirelik felsefesi olarak aile merkezli bakım benimsenip çocuğun bakımı, beslenmesi, korunması konusunda aile bilinçlendirilmeli, aile içi ilişkileri geliştirmede, sorun çözmede ailenin de katkıları sağlanarak aileye destek olunmalıdır. Bu önleyici çalışmaların yanı sıra istismar ve ihmal edilme riski taşıyan ya da istismar edilmiş olduğundan şüphelenilen olguların ilgili makamlara bildirilmesi diğer sağlık personelinin olduğu gibi hemşirenin de yasal sorumluluğudur. Hemşire gerek koruyucu gerekse tedavi ve rehabilite edici alanda çocuk ve aileyle ilk karşılaşan meslek üyesi olma özelliği ile anahtar konumdadır. Ayrıca sağlam çocuk izlemlerinde, çocuğun hastane ortamında tanılama, tedavi ve rehabilitasyonu sırasında çocuğu ve aileyi daha uzun süre gözlemleyen sağlık personeli olması sebebiyle hemşire, istismar ve ihmal olgularını belirlemede önemli role sahiptir. Sağlık ekibinin önemli üyelerinden olan hemşire, istismar ve ihmale karşı çocukları korumada, istismar ve ihmali belirlemede, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinde diğer ekip üyeleri ile işbirliği içinde çocuk ve aileyi desteklemek gibi önemli sorumluluklara sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, hemşire, ihmal, istismar, rol

[P-55]
Erken Çocukluk Döneminde Farklı Gelişen Çocukların Tanılanması Ve Eğitim Sürecinde Karşılarına Çıkan Engellerin Olumsuz Etkilerinden Korunması

Ezgi Oral
İstanbul Kavram Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı, İstanbul

Amaç: Erken çocukluk dönemi bireyin, ana rahmine düşüşü ile 8 yaşına gelene kadar geçirdiği dönem olarak tanımlanmıştır. Çocuklar özellikle bu dönem içerisinde hızla büyürler ve büyüdükçe farklı yönlerde değişirler. Bu büyüme ve gelişim süreci her çocuk için aynı şekilde ilerlemeyebilir. Bazı çocuklar farklı şekilde gelişirler ve akranlarının gerisinde ya da ilerisinde kalırlar. Erken çocukluk döneminde farklı gelişen çocukların gelişimsel takibi büyük önem taşımaktadır. Erken ve doğru tanılanma ve alınan tanı doğrultusunda uygun tedavi ve eğitime başlanması, çocuğun gelişiminin sağlıklı devam etmesini sağlayan en önemli unsurlardandır.

Bu çalışmanın amacı erken çocukluk döneminde farklı gelişen bireyin önüne ne gibi engellerin çıktığını tartışmak ve korumak için yapılabileceklerle ilgili öneriler sunmaktır.

Yöntem ve Gereçler: Erken çocukluk döneminde, farklı gelişen çocukların ihtiyaçları, hakları, gelişimi ve korunması için yapılabilecekler ile ilgili çalışmalar incelenerek betimsel bir araştırma yapılmıştır.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda doğru tanı ve tedavi, ailenin bilinçlendirilmesinin önemi, kaynaştırma eğitiminin önemi ve okullardaki eğitimcilerin kaynaştırma eğitimi konusundaki yeterlilik düzeyleri, ailelerin okul bulma ile ilgili yaşadığı sıkıntılar, devletin farklı gelişen çocuklarla ilgili yapması gerekenler ve çocukların yasal hakları gibi yaşanan sorunlar irdelenmiş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, farklı gelişen çocuk, çocuk ve koruma, erken tanı

[P-56]
Suça Sürüklenen Çocuklara Yönelik Müdahale Programları

Özden Turgut
Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Afyonkarahisar

Suça sürüklenme, özellikle ergenlerle ilgili dikkate alınması gereken çok acil bir problemdir. Konu yakından incelendiğinde, suçla bağlantılı davranışların, ergenliğin kendine özgü niteliklerinden de etkilendiği görülebilmektedir. Ergenlik, otoriteye karşı bir duruşun gözlemlendiği bir gelişim dönemi olsa da, bazı özellikleri, ergenlere müdahale etmenin kolaylaşmasını da sağlamaktadır. Örneğin ergenler, uygun davranış modellerini taklit eder, uyum sağlama becerileri vardır. Değer sistemi kazanma konusunda kritik bir dönemdedirler. Bu nedenlerle, ergen değişime kapalı değil, aksine değişime hazırdır.

Bu noktada, müdahale programını yürüten psikolog ve psikolojik danışmanın da belli yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Örneğin, suça sürüklenen çocuğun, değişime dirençli olabileceğini en baştan tahmin edip bu konuda güçlü ve kolay vazgeçmeyen bir tutumu olması gerekmektedir.

Suça sürüklenen çocuklara yönelik ne çeşit müdahale stratejileri ortaya konulabilir? Bu soruya uluslar arası literatürde verilen yanıtlardan biri, çocuğun işlevsel olmayan davranışlarını sınırlandırıp onu işlevsel davranmaya yönlendirmektir.
Sonuç olarak, suça sürüklenen çocuklara yönelik müdahale programlarının bazılarının tanıtıldığı bu sunum, ülkemize özgü "suça sürüklenen çocuklara yönelik müdahale programlarının" geliştirilmesi konusunda katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: ergen, müdahale programları,
suça sürüklenen çocuk

[P-58]

Aile ve Çocuk Mahkemelerinde Görev Yapan Hakimlerin ve Savcıların Multidisipliner Çalışma Sürecinde Sosyal Çalışma Görevlileriyle Mesleki İlişkilerinin Değerlendirilmesi ve Multidisipliner Sürecin Niteliğinin Artırılması Projesi

Serdar Taş
Hacettepe Üniversitesi

Çocuk adalet sisteminin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi gerektiği ve çocukların yüksek yararı doğrultusunda cezanın temel ilke olmadığı, çocuğun üstün yararının sağlanması için çocuğun bireysel özelliklerinin yanında psiko-sosyo-ekonomik sistemlerin de değerlendirilmesi için multidisipliner süreç içerisinde sosyal çalışma görevlilerine önemli görevler düştüğü görülmektedir ve bu görevler yeni olan yasalarda olmasına rağmen uygulamaya aktarılamamaktadır.

Anahtar Kelimeler: çocuk, adalet, sistemi, hukuk, sosyal hizmet

INDEX

Acar Hakan 11, 19, 37, 38
Acar Kemalettin 10, 22, 39, 53
Acartürk Ceren 39, 87
Adıgüzel Duygu 66
Ahmadova Ruhana 71
Akberov Fariz 71
Akbulut Bürge 25, 38, 72, 81, 82
Akcan Arzu 106
Akço Bilen Seda 11, 25, 37, 45, 72, 81, 82
Akduman İrem 38, 87
Akgül Gözde Yazkan 118
Akgün Serap 97
Akkaya Harun 113
Akman Berrin 72
Akman Karabeyoğyu Yasemin 93
Aksu Hatice 88
Aktaş Ekin Özgür 108
Aktaş Rabia Adeviye 110
Alankuş Sevda 30, 34, 38
Albayrak Burcu 115
Alexandrov Alexandar Evlogiev 123, 124
Alp Hülya 11, 20, 38
Alsan Ayşegül 10, 12, 37
Alşen Sevay 89, 109
Altın Ufuk 126
Ançı Yüksel 113
Antakyalıoğlu Şahin 11, 26, 37
Aras Şahbal 11, 25, 38, 46
Arman Ayşe Rodopman 7, 80, 118, 123
Arman Ayşe Rodopman 80, 118, 123
Arslan Hatice Nilden 122
Ashumova Kamala 71
Aslan Fatmagül 65, 95, 115, 116, 117, 118
Aslan Herdem 108, 122
Asma Türkay 30, 35, 38, 84
Atabay Ender 118
Atabek Erdal 10, 16, 39
Atalay E. Nüket 84
Avcil Sibelnur 88
Ay Emine 126
Ayaz Hicran 92
Aydın Cahide 30, 33, 39
Aydın Murat 11, 23, 39, 58
Ayrancı Gülseda 123
Bahadır A. Tuğba 118
Bal Süleyman 89
Baranoğlu Him Neslihan 118
Bayraktar Seda 98
Bayram Dilek 109
Bektaş Gülfer 126
Beyazova Ufuk 11, 27, 38, 39, 54, 111
Beygirci Abdulvehhab 91
Beyoğlu Erdem 116
Bıkmazer Alperen 113, 114
Boran Perran 7, 38, 118
Boshkovska Meri 69
Bozkır Çiğdem 107
Brainova Ilina Liubomirova 123, 124
Budak Onay 86, 87
Buluş Emine 74
Bulut Hakan 118
Bulut Necati Serkut 80
Buzlu Sevim 106
Büken Bora 39, 91, 95, 115, 116, 117
Büken Erhan 91, 115, 116, 117
Büker Hasan 11, 19, 39, 57
Büyükaslan Ayşe 111, 122
Can Canan 90, 107
Cangöz İncilay 11, 21, 38, 48
Chistov Atanas Nikolaev 123, 124
Cıkla Nilay 89
Cipi Bardhyl Spiro 70
Cipi Rezart Bardhyl 70
Clark Louise 82
Coşkun Ayşen 10, 12, 39, 53, 114, 120
Coşkun Ergin Didem 84
Çağırgan Zeynep 98
Çakır Demirbaş Emine 114
Çakır Uğur 114
Çakmak Derya 107
Çarkaxhiu Bulut Gresa 80
Çarkoğlu Aslı 10, 12, 38, 51
Çekin Necmi 11, 23, 39, 56
Çelik Dilek 105
Çetinkaya Merve Acar 117
Çetinkaya Şeyda Fatma 107
Çiftçi Aridağ Nermin 73
Çoban İçağasıoğlu Arzu 65, 127
Çok Figen 10, 17, 39, 57
Çömez Tuba 106

Dağlı E. Tolga 7, 10, 15, 38, 39, 62, 87
Dağlı Figen Şahin 7, 30, 34, 37, 38, 83, 87, 103, 111, 125
Dalmaç Zahide 98
Danışman Gökler Ilgın 81
Dede Erden 89, 90
Dedeoğlu Ceyda 81, 82
Demir Figen 126
Demir Nagehan Üçok 123
Demir Selmin Cansu 11, 38, 50
Demirel Ümmiye Elif 83
Demirkaya Karakaya Sevcan 88
Demirsoy Tülin 89, 109
Deniz İdris 115, 116
Dere Seher 89
Derman Orhan 7, 125
Devecioğlu Esra 118
Dimcheva Iva Dimcheva 124
Dinçer Duygu 97
Doğan Ayfer 75
Doğrucan Nahide 37, 103, 111
Dolu Zülfiye 93
Downey Hilary 82
Dönmez Vildan 117
Dube Shanta Rishi 11, 37
Duman Nurdan 37, 67, 68, 78
Duyan Veli 103
Duymaz Mustafa Kenan 114
Düzyurt Kübra 96
Ekinci Bilge Zapcı 112
Elmacı Davut 74
Emre Aynur 89, 109
Er Gamze 97
Erbay Ayhan 83
Erbay Ercüment 72
Erdil Mustafa 89
Erdoğan Mehmet Hakan 94
Erenel Sibel 73
Ergönül İpek 103
Ergün Burhan 89
Erkman Fatoş 30, 33, 38, 75, 84
Erkol Zerrin 11, 29, 39, 63, 65, 90, 91, 115, 116, 117, 118
Ermisket Evren Güncel 10, 16, 37, 42
Erol Neşe 11, 24, 38, 41
Ersen Vuslat Doğan 76
Erzurumluoğlu Zeynep 127
Eser Elif 79
Fındık Nihal 11, 39
Fındık Onur Tuğçe Poyraz 111
Fidan Tülin 112
Fisher Jean 82
Fiş Neşe Perdahlı 108, 111, 118, 122
Garan Abdurrahman 116, 117
Garbioğlu Arif 114
Gardner Tricia D. 11, 27, 37, 44, 70
Goshev Metodi Yulianov 123, 124
Gök Ertuğrul 113
Gökçay Gülbin 118
Gökler Bahar 7, 10, 13, 38, 41, 83
Gönül Buse 73
Gönültaş Miraç Burak 85
Gözen Duygu 127
Gray Jenny 11, 21, 37, 40
Greenbaum Virginia Jordan 11, 28, 37, 45
Gül Hesna 88
Gül Semih 89
Güler Hülya 108
Gülpınar Mehmet Ali 121
Gültepe Pınar 80
Gündoğdu Ayla 109
Gündüz Tarık 112
Güner Halime 11, 19, 39, 55
Güney İlter 80
Güngör Emre 125
Güven Şerife Tutar 90
Güvenir Taner 11, 26, 38, 52
Güzel Aziz 65
Hill Jonathon 82
Hinks Alice 82
Holcombe Christopher 82
Hristov Stanislav Ivanov 123,124
Huseynova Elnara 102
Inanici Sinem Yıldız 87, 105
Irmak Türkan Yılmaz 86
Işıkhan Vedat 102
İlik Bülent 67
İnanıcı Mehmet Akif 7, 11, 22, 38, 47, 93
İnsel Ayşe Deniz 119
İpek Esra 119
İrez Azem 113
İşler Ayşegül 90

INDEX

İzdal Özge 89, 90
Jarrar Deema 30, 37
Kalaycı Kırlıoğlu Huriye İrem 79
Kandemir Ferhan 91, 115, 117
Kapçı Emine Gül 80
Karadedou Theano Christina 10, 13, 37, 45
Karakaş Neşe 107, 112
Karakaya Burak 84
Karakaya Işık 114
Karakaya Yasemin Tümkaya 84
Karataş Kasım 7, 30, 34, 39, 66, 77, 92
Kaya Ahsen 108
Kaya Mehmet 76
Kaynak Hatice 7, 11, 19, 39, 58
Kaynakçı Malik 125
Keleş Hüseyin 113
Kılıç Emine Zinnur 10, 15, 39
Kırış Bedia Ferhan 104
Kırlıoğlu Mehmet 79
Kızıltepe Rukiye 86
Kiraz İlknur 91
Kiryakova Teodora Georgieva 123, 124
Koc Esra Meltem 125
Kocadal Zeynep 119
Koçoğlu Gökten 11, 18, 38, 50
Koçyıldırım Göktan 11, 18, 37, 45
Köse Merve 96
Krespi Boothby Margörit Rita 7, 39, 82, 87
Kukulu Kamile 106
Kurşun Emel 122
Kurşun Fatih 89
Kurtul Kamil 11, 21, 37, 44
Küçük Gedik Zeynep 121
Mehmetoğlu Reyhan 112
Meral Orhan 108
Milligan Ian 11, 20, 37, 42, 70, 71
Miteva Radostina Dimitrova 123, 124
Mitkov Dimitar Metodiev 123, 124
Murat Duygu 122
Muslu Leyla 106
Muz Nehir Öznur 111
Müderrisoğlu Serra 38, 81, 82
Nalbant Aygül 93, 94
Nikolaidis George 10, 18, 37, 43
Nikolov Dimitar Nikolov 123, 124
Oflaz Gökhan 92
Olgun Nesligül Nihal 120
Onursal Betül 30, 32, 37
Oral Ezgi 128
Oral Gökhan 85, 105
Oral Muradiye 66
Oral Resmiye 7, 11, 24, 37, 44
Önsoy Lokman 89, 90
Özalp Mehmet 89
Özbek Nimet 65, 95
Özcebe Hilal 11, 20, 39, 56
Özdemir Dilşad Foto 10, 14, 38, 46
Özen Necmi 84
Özgül Dilek 85
Özgür Gürbüz Börte 88
Özgürbüz Selda 119
Özkan Buket 84
Özmen Gaye 83, 104
Özmen Kemal 11, 22, 38, 48
Öztop Didem Behice 10, 14, 39
Paker Ahmet Faruk 119
Pakiş Işıl 126
Pakman Emrah 95
Paoletti Paola 11, 24, 37
Paslı Figen 7, 10, 17, 38, 47, 103, 111
Pınar Maggie 84
Pizzey Stephen 11, 25, 37, 40
Raleva Marija 69
Saf Mine 122
Salmon Peter 82
Sarvan Süreyya 106
Savkın Ilksen Senoba 79
Semerci Bengi 10, 13, 39, 54
Seward Joanna 82
Seyidov Nabil Z 71, 102
Seyitoğlu Mansur 65
Sirkeci Adem 89
Sivri Süleyman 113
Snoubar Yaser 77, 78
Sofuoğlu Zeynep 11, 29, 37, 43
Sözen Atiye 121
Sözüer Adem 30, 39
Stoyanova Maya Ankova 123, 124
Sungur Müberra 68
Suntekin Ceren 68

Şahin Özge 125
Şahin Tuğba 119
Şam Bülent 30, 32, 37
Şanlı Murat 66
Şavur Eylen 30, 33, 38
Şener Mustafa Talip 113
Şişmanlar Şahika Gülen 7, 11, 26, 39, 59, 114, 120
Taş Gülşen 103
Taş Serdar 129
Taşar Medine Ayşin 11, 22, 38, 51
Taşçıoğlu Mustafa 115, 116
Tekin Çiğdem 107
Tekin Uğur 85
Tıplamaz Sıtkı 91
Timonov Pavel Todorov 123, 124
Timur Serdar 117, 118
Tomaç Nurefşan 78
Topan Aysel 109
Tufail Salma 82
Turgut Özden 128
Tüğen Leyla Ezgi 123
Türksever Cansu 92
Ulukol Betül 10, 39
Uslu Runa Idil 7, 11, 25, 80
Uysal Hatice 72
Uzun Ertan 122
Uzun Funda 89
Uzun Müge 109
Ülgen Veysi 118
Ünal Sezin 89
Ünver Hatice 120
Vitê Severine Jacomy 30, 35, 37
Vural Bilgin Kıray 75
Yalın Ayşe 30, 32, 38
Yalın Nükhet 81
Yardımcı Eda 104
Yavuz M. Fatih 105
Yaycı Nesime 7, 91
Yaylalı Fatma Hülya 88
Yıldırım Sinan 126
Yıldırım Şeyda 77, 102
Yıldırım Taşkın 76
Yirmibeşoğlu Gözde 106
Yöney Yüce 11, 28, 38, 49
Yüksel Fadime 10, 17, 39, 63
Yürümez Esra 88
Zeytinoğlu Sezen 30, 35, 37, 40
Ziyalar Neylan 103